

שער הפונה קדים

הקדמה

אמר שלמה, אחר שהערני ועורני הקב"ה לכתוב את הז' שערים הללו, שהם הקדמות לכלל הדברים אשר חנני השם בהספר לשם שבו ואחלמה, ואשר תקוותי עוד ממנו ית"ש לחנני מאוצר מתנת חנם להעלות בו עוד גנזי נסתרות כהפצי ורצוני למען שמו יתברך ויתעלה. והנה כל הדברים שכתבתי בכל הספר הנז' מכל מה שחנני ה' עד הנה, הנה הם כולם בדברי הארז"ל אשר נתגלה לנו ע"י תלמידו נאמן ביתו רבינו מהרח"ו ז"ל מכתובת יד קדשו, היינו הספר הקדוש והנורא ע"ן חיים ומבוא שערים ופרי ע"ן חיים ועולת תמיד וזוהר הרקיע עם קול ברמה וליקוטי תורה עם טעמי מצות וספר הגלגולים ושער היחודים. ובכללם הנה הוא הספר אוצרות חיים וארבע מאות שקל כסף וספר אדם ישר כי הם כמעט כולם כלולים בהספר ע"ן חיים. כי הרב הקדוש מהור"ר מאיר פאפרוש ז"ל אשר הוא סידר את הע"ן חיים, הכניס בו את האוצרות חיים כולו ואת האדם ישר כולו, וכן הארבע מאות שקל כסף רובו ככולו, הם הכל כלולים בע"ן חיים¹.

וכן לבי אומר לי בענין הספר מבוא שערים, מה שנראה בו שהוא חסר כמה וכמה פרקים, כי כל אותן הפרקים הם כולם בע"ן חיים, והמעתיקים אשר העתיקו המבוא שערים מכת"י מהרח"ו ז"ל השמיטו כל הפרקים אשר הובאו בע"ן חיים, כי לא מצאו בהם שום חידוש להכפיל הדברים², אבל שאר כל הספר מבוא שערים הגם שהוא ג"כ רובו בע"ן חיים, אך נמצא בו חידושים כמעט בכל פרק ופרק, וכן שינויים רבים בסגנון הלשון אשר הוא תועלת גדול לעמוד על כוונתו, והוא ספר יקר ונפלא מאד. ומה גם כי יש בו איזה דרושים אשר לא נמצאו בע"ה כלל. אמנם לא זכינו שיוצא מתוקן, כי הוא משובש הרבה, ובפרט דפוס קארע"ן וקראקא הוא חסר ומשובש הרבה, כי נדפס מתחילה מהעתקה משובשת, אך דפוס שאלוניקא הנדפס בשנת התקס"ו (ולא נמצא שם מקום הדפוס כלל אלא ראיתי באיזה מחברים שהביאו אותו על שם שאלוניקא והשגתי אותו מירושלים ע"ה ת"ו), הנה הוא מתוקן הרבה בערך הדפוסים הנזכרים, אמנם גם הוא משובש, ואפשר להגיהו מזה על זה, כי מה שמשובש בזה מתוקן בזה, כי נדפסו מהעתקות שונות, [אמנם הוא נדפס עתה בירושלים ע"ה ת"ו שנת תרס"ד ע"י הר"ר ר' מענכין בתיקונים רבים וביופי והדר וראוי להשתדל אחריו]. והגעני ספר אחד מדפוס ליוורנו שנת הדר"ת בשם ספר אוצרות חיים, אך ראיתי בו שאינו האוצ"ח אלא רק עד דף ז' ע"א, ומשם ואילך עד דף ע"ט ע"ב הוא מהספר מבוא שערים, אך חסר שם כמה פרקים בשער א"א אשר במבו"ש שבידינו ישנם.

טו
ט"א

וספר הגלגולים נדפס בפרעמישלא תרל"ה ונדפס מכ"י מסודר בע"ג פרקים בהוספות רבות כפול מהישן, והוא יפה מאד להלל.

וספר שער היחודים נדפס בלעמבערג תרט"ו ג"כ מכת"י כפליים מהישן, אך הוא משובש למאוד, ואפשר להגיהו מספר שער רוח הקודש, כל אותן היחודים הנמצא שם.

מאיר הלשם

1. ע"י הקדמת רמ"פ לע"ן חיים שמבאר שהע"ח הינו ליקוט מהספרים אוצרות חיים, אדם ישר, ספר הדרושים וקהילת יעקב. והנה בידי הלש"ו לא היו ספר קהילת יעקב ולא ספר
2. קצת קשה, שהרי המבו"ש אכן מציין לפרקים שאין לנו.

הדרושים. אמנם הם בידינו בזכות עמלם של ישיבת אהבת שלום שהוציאו לאור עולם.

וספר הנורא פרי עין חיים הנה הדפוס היותר משובח והיותר מתוקן שראיתי הוא דפוס דובראוונא תקס"ד, אמנם גם הוא משובש הרבה ואפשר להגיהו מספר שער הכוונות הנדפס בירושלים ע"ה ת"ו. כי בימינו זכינו שנדפסו בירושלים ע"ה ת"ו כל השמונה שערים, והם: שער הקדמות, שער הכוונות, שער מאמרי רשב"י עם שער מאמרי רז"ל, שער הפסוקים עם ספר הליקוטים, שער המצות, שער הגלגולים, שער רוח הקודש. וכל אלו השמונה שערים הם מה שסידרם מהרש"ו ז"ל בנו של מהר"ח ז"ל מכת"ק של מהר"ח ז"ל. והגם שעיקרן כל הדברים הנאמרים בכל השמונה שערים הנה הם בהספרים שחשבנו לעיל, עכ"ז הנה נמצא בהם חידושים רבים ג"כ. וגם הרי אפשר לתקן מהם כל השיבושים שבהספרים הקודמים שהם נדפסו מהעתקות שונות, אבל כל השמונה שערים הרי הם מכת"ק של מהר"ח ז"ל. אמנם הנה בכל הספרים הקודמים שחשבנו לעיל נמצא ג"כ חידושים רבים למאד מה שלא נמצא בהשמונה שערים כלל, והסיבה בזה הוא כמו שכתב החיד"א ז"ל בשם הגדולים ח"א מערכת ח' אות כ"א³, וע"ש עוד ח"ב מערכת ע' אות פ"ד⁴.

ונמצא בפרי עין חיים ענינים רבים מה שלא נמצא בשער הכוונות, וכן בספר זוהר הרקיע נמצא ענינים רבים מה שלא נמצא במאמרי רשב"י, וכן בספר הגלגולים ושער היחודים. ובפרט בהספר הקדוש והנורא עין חיים, הוא כמעט בפנים חדשות לגמרי על ספר שער הקדמות. והעין חיים הוא הראש והראשון והעיקר לכל הספרים כולן. וכן הוא מתוקן משיבושים וזולת מעט כהרגיל בכל ספר, כי כבר הוגה מכמה חכמי חרשים ומכמה ספרי כת"י, כמ"ש בהקדמת המגיהים והמדפיסים מדפוס ירושלים ע"ה ת"ו הנדפס בשנת תרכ"ו, ואח"כ נתחדש ונדפס כמו כן בווארשא תרנ"א עם עוד תיקונים רבים ע"י הר' ר' מענכין שליט"א מהוראדנא, ונדפס בסיבתי.

וסדר הלימוד בעין חיים למתחילים כתבנו שם בהקדמה ע"ש. ועכ"פ הוא כי העין חיים הוא העיקר לכל, ומצורף אליו הספר מבוא שערים, ואח"כ הפרי עין חיים, אלא שנצרך להגיהו מספר שער הכוונות כנ"ל, ואח"כ שאר כל הספרים הנזכרים, ובפרט ספר שער רוח הקודש למי שזוכה ללומדו ולהשתמש בו במהרה ובקדושה, ועי"ז יזכה לאור ה' לכנוס ולבוא לחדרי הזוהר הקדוש להאיר באור פני מלך חיים ולהתענג ולהתעדן בנועם זיו שכינתו יתברך השוכן ונמצא בכל חלקי הזוהר והתיקונים.

וכתבתי כ"ז כדי להודיע למי שחשקה נפשו לבוא בסוד ה' ולזכות לכתר תורת חכמת האמת לידע באיזה ספרים שיקבע עיקר לימודו בהם, כי כל אלו הספרים שהזכרתי הם כולם מכתבי הרח"ו ז"ל אשר קיבל מהאריז"ל, אלא שהשמונה שערים הם נסדרו ממהרש"ו בנו של הרח"ו ז"ל, והספרים שהזכרתי בתחילה הם נסדרו ממהר"מ פאפרוש וכן מר' יעקב צמח ומשאר גורי האריז"ל, ונקראו כולם בכמה ספרי אחרונים בשם כתבי האריז"ל, או בשם כתבים סתם, משום שרבו שנים והלכו דורות אשר לא נדפסו והיו בכתובים לבד. אבל עתה תהל"א ית"ש כבר נדפסו כולם וישנם תחת ידי כמה קובצים כתבים רבים, כמעט מכל אלו הספרים הנ"ל.

מאיר הלשם

3. ז"ל: אך אין בשערים הנז' מהדורא בתרא כי מהר"ח ז"ל צוה לגנזה בקברו, ורבנן קדישי אשר בדור ע"י יחודים הוציאוהו מקברו ברשותו ע"י שאלת חלום.
4. לכאורה לא נמצא שם תוספת על לשונו שהובאה בהערה הקודמת.

והנה השער הקדמות הוא מעין הע"ח והמבו"ש, אלא שהשעה"ק הוא רק בערך חצי או שלישי מהע"ח ומבו"ש. ושער הכוונות הוא כעין פע"ה ועו"ת. ושער מאמרי רשב"י הוא כעין זוהר הרקיע וקול ברמה, אך נמצא חידושים רבים בכ"א מהם מה שישנו בזה ואין בזה. ושער הפסוקים עם הליקוטים ושער המצות הם כנגד הלק"ת וטע"מ, ויש בהם הרבה מאוד על הלק"ת. ושער הגלגולים הוא כעין ספר הגלגולים, וישנו חידושים בכל א' מהם מה שיש בזה ואין בזה. ושער רוח הקודש הוא כעין שער היחודים, אלא שישנו חידושים רבים בכ"א מהם, אבל כולם הם דברי אלהים חיים, אשר יצאו מתחת יד הרח"ו ז"ל, וזכיתי לכולם תהל"א ית"ש זולת ספר אחד שהוא הספר לקוטי ש"ס לא זכיתי אליו עדיין, ויש לי רק השער מאמרי רז"ל, שהוא נגד הליקוטי ש"ס, אך ראיתי הובא ענינים מספר לקוטי ש"ס מה שלא מצאתי אותם בשער מאמרי רז"ל. אבל שאר כל הספרים הנז' זכיתי תהל"א ית"ש לכולם, ומהם שאבתי כל מה שהעליתי בהספר לשם שבו ואחלמה, הן בחלקי הדרושים שבו, והן בחלקי הביאורים שבו, וכן כל מה שכתבתי בהקדמות ושערים בעזרת קדוש ישראל ומושיע החונן לאדם דעת, שאבתי הכל מספרי קודש הנזכרים, שהם רק מהרח"ו עצמו בקבלתו האמיתית אשר קיבל מהאר"ז"ל כאשר יראה כל מעיין בדברינו כשעיניו לנכח יבימו.

אמנם הוא כי הנה ישנם עוד נגזו נסתרות רבות נפלאים ונוראים הרבה מאד אשר נתגלה לנו ע"י האר"ז"ל ג"כ, והם מתחילים עוד יותר נעלה ומרומם הרבה מכל הדרושים הנאמרים בע"ח ובכל הספרים הנז', אך הם לא נתגלה לנו ע"י הרח"ו ז"ל שהוא תלמידו המובהק נאמן ביתו, אלא רק ע"י שאר תלמידי האר"ז"ל שהיו ג"כ קדושי עליון וגדולים חקרי לב. אמנם באשר שנודע שלא סמך האר"ז"ל את ידיו רק על הרח"ו ז"ל לבד. ולזאת משכו רבים את ידיהם מלעסוק בהדברים הללו, עד שכמעט נשתכחו לגמרי גם מהשרידים אשר ה' קורא. והנה הגם שגם אנכי קבעתי עיקר לימודי רק על דברי הרח"ו ז"ל, והוא בספרי האר"ז"ל הנז' לעיל, ועליהם יסדתי את כל החיבורים שחנני הקב"ה בהם, והם מיוסדים כולם רק על דברי הרח"ו ז"ל לבד. אמנם עתה ראיתי כי ראוי לחוס מאד על רוממות מעלת אותן דברים הנפלאים והנוראים ג"כ, וח"ו להסיח דעת מהם מכל וכל. ומה גם כי ראיתי להגר"א ז"ל שמרמו עליהם באיזה מקומות, והוא בתחילת דבריו לספר יצירה (ב ע"א) אמר שם זה לשונו: וכן אמרו ביו"ד דס"ג נברא העולם עכ"ל. ועומק אותן הדברים לא נמצא בדברי הרח"ו ז"ל שבידינו מאומה, אלא הוא רק בדרושים הנפלאים הנז'. ויש בזה דברים עמוקים הרבה, וכמו שיובא לקמן מפ' כ"ט והלאה ע"ש. וכן עוד בדברי הגר"א בספד"צ (פ"א דף י ע"א) בדה"מ מלך השמיני הדר, אמר שם זה לשונו: וזהו שאמרו שנחלק היסוד לשנים בעולם התהו ומלכו ב' מלכים עכ"ל. והנה זה הלשון שנחלק היסוד לשנים עיקרו הוא ג"כ רק באותן הדרושים הנעלמים הנז', וכמו שיתבאר לפנינו לקמן פ' ל"ט. וכן נמצא ג"כ לקדוש עליון מהר"ח מוולאזין ז"ל תלמיד הגר"א, שמביא מאותן הדרושים בספר נפש החיים (שער ד פרק י) בענין רוממות מעלת התורה, אמר שם כי שרשה העליון של התורה הקדושה הוא בהעליון שבהעולמות הנקראים עולמות הא"ס, סוד המלבוש הנעלם הנזכר בסתרי פליאות חכמה מתורת האר"ז"ל כו' ע"ש. וכ"ז הנה אינו נזכר בספרי מהרח"ו ז"ל שבידינו מאומה כלל, וכל סוד עולם המלבוש אשר הוא מכל צרופי אותיות דתורתינו הקדושה, הנה הוא רק באותן הדרושים הנעלמים הנתגלה לנו ע"י שאר תלמידי גורי האר"ז"ל, וכמו שיתבאר לפנינו לקמן בארוכה בעה"י. והרי לנו עכ"פ כי הם סמוכים ומוסכמים מבית מדרשו של הגר"א ז"ל, והנה הם דברי אלהים חיים אמת.

והנה המדברים בענין זה הנה הם הרמ"ע מפאנו ז"ל, אשר ידוע רום מעלתו, והוא קיבל אותם מר' ישראל סרוק זללה"ה, מתלמידי האריז"ל. וכן ספר עמק המלך, וכן מאמר הנורא הנקרא בשם מאמר אדם דאצילות, והובא כולו בספר ויקהל משה, אך לא נודע לי למי מקדושים הוא, אם להאריז"ל אם להרח"ו ז"ל אם לר' ישראל סרוק ז"ל אם להרמ"ע מפאנו ז"ל. וכן ספר שערי גן עדן לר' יעקב קאפיל ז"ל עם עוד כמה ספרים הן בדפוס הן בכ"י שישנם תחת ידי. אך אלו הנו' הם הספרים המפורסמים בזה. וכן הרב הקדוש בעל מקדש מלך זללה"ה מביא ג"כ קיצור מהדרושים הללו בקצרה מאד בזה"ק ר"פ בראשית בשם הרב הקדוש המקובל האלה"י מהר"א אזולאי ז"ל. ובאמת הנה הרח"ו ז"ל הגם שלא נודע לנו בבירור אם שכתב בזה או לא, אך רמו רמו לנו על הדברים הללו ג"כ בספר מבו"ש בתחילתו בפ"א, במ"ש שם, ואמנם הבט נא וראה ענין הצמצום הזה מה עניינו ויובן מפסוק מי מדד בשעלו מים, כי הבינה היא הנקרא בוצד"ק לפי כו' ע"ש, ועומק כוונתו הוא על הדברים שיתבאר לפנינו לקמן פ"ה.

ומטעם כ"ז הנה הסתי על הדברים הללו להעלים עין מהם, וראיתי לסדר אותם בקצרה בסדר נכון, מראשן לסופן. אמנם לא ערבתי אותם בדרושי עין חיים, אלא יחדתי להם שער בפנ"ע, וקראתי את שמו בשם שער הפונה קדים, על שם הכתוב (יחזקאל מג ד) וכבוד ה' בא אל הבית דרך שער אשר פניו דרך הקדים, כי השער הזה הוא מדבר בהתחלת גילוייו ית"ש, שהם גבוה מעל גבוה. ראשוני ראשונים הקודמים לכל, כי הם למעלה למעלה מכל הדרושים הנאמרים בעין חיים כנודע, והם נקראים כולם רק בשם עולמות דא"ס⁵, ודרך הם מתפשט ומתגלה בשורש האצילות ובכל הנאצלים כולן, ובבנין כל העולמות כולם. ולכן נאה הוא לשמו בשם שער הפונה קדים, וסדרתי אותן הדברים מראשיתם עד תכליתם, שהוא עד התחלת הדברים אשר משם מתחיל העין חיים.

ואין להרהר בזה ולומר כי הרי הרח"ו ז"ל בהתחלת ע"ה, שהוא שער עגולים ויושר, הנה שם ענף ב' מתחיל הרח"ו ז"ל ואומר, דע כי טרם שנאצלו הנאצלים כו' היה אור עליון פשוט ממלא כל המציאות, ולא היה שום מקום פנוי כו' אלא הכל היה ממולא מן אור א"ס פשוט כו' בהשואה אחת, והוא הנקרא אור א"ס. וכאשר עלה ברצונו הפשוט כו' אז צמצם את עצמו כו' כו'. והולך ומבאר שם כל ענין הצמצום והקו אשר נתגלו מא"ס פשוט, ואח"כ כל האורות דהא"ק הנעשה מהקו, והעקודים שיצא מהא"ק, והאצילות שיצא ונעשה מהא"ק והעקודים, והעולמות ב"ע שנבראו ונוצרו ונעשה ע"י האצילות, וכמבואר כ"ז בכל דרושי ע"ה. והרי לכאורה מבואר מזה שהצמצום והקו והא"ק והעקודים הם הם הגילויים הראשונים לכל וזולתם אין דבר.

אך דע ידידי המעיין כי כל אלו הבחי' והענינים כולם הם ישנם בעומק מכל עולם לעולם, שכאשר נתחדש כל עולם תחתון מהעליון שעליו, היה נעשה בהם כל הענינים כולם הנאמר שם בעגולים ויושר (ענף ב) כי כל אור עליון הוא בבחי' א"ס להעולם אשר למטה ממנו, וכמ"ש במבו"ש (שער ב חלק ג פרק ה) וכן בשער הקדמות (דף עה ע"ד סוף דרוש יא) והוא היה מתפשט וממלא בתחילה את כל המקום העתיד להעולם השני, ונעשה בזה שורש נעלם אליו. ואח"כ

מאיר הלשם

בביאורים ח"א מד ע"ב שמביא ראייה לכך מדברי האריז"ל בע"ח סדר אצילות בקיצור רפ"א וכן מדברי בהגר"א על ספד"צ טו ע"ד ד"ה וכן.

5. כלומר, שהוא בכלל עולמות א"ס ולא בכלל אצילות (ע"י דע"ה ח"א מז ע"א). וע"י זהו פקודי רכו ע"א [כגרסת היהל אור ח"א כד ע"ב]: כל אינון נהורין מרזא דמחשבה עילאה ולעילא, כלהו אקרין אין סוף, ע"כ. וכן ע"י מש"כ רבינו

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה רנט

נט ע"ב - ס ע"א

הקדמה

לצורך המציאות העיקרי דאותו העולם נסתלק ונצטמצם ולא נתגלה ממנו אלא רק קו דק, והאור שנסתלק ועלה עומד עליו בבחי' מקיף. ומההתפשטות דקו דק המתפשט ממנו להמציאות העיקרי דאותו העולם, הנה מתפשט ונעשה הא"ק דאותו העולם והעקודים דאותו העולם והאבי"ע דאותו העולם עם כל הפרטי פרטים, כי ישנם כל הבחי' וכל הענינים כולם בכל עולם ועולם, כמ"ש הגר"א בליקוטיו שבסוף הספר"צ (לט ע"א), וע' דברינו לעיל שער ו' פ' א' ב'. וא"כ הרי אין קושיא כלל מדברי הרב אשר בעגולים ויושר ענף ב', כי כל מה שמבאר שם הנה בפרטות הרי הם בכל עולם ועולם כנו', ובכללות העולמות הנה הם אחר כל העולמות הנעלמים אשר למעלה שנבאר אותם בעה"י בהשער אשר לפנינו, וע"ש פ' מ"ד. אלא הרח"ו ז"ל לא רצה ללמדנו בזה מחמת גודל העלמם, ונתגלה לנו ע"י שאר תלמידי גורי האריז"ל.

ומה' היתה הנסיבה שנתפרסמו הם בעולם גם קודם הע"ח, כי הרמ"ע מפאנו ז"ל אשר עלה לשמים שנת הש"פ, נתפרסמו ספריו בחייו כמ"ש בשם הגדולים להחיד"א ח"ב מערכת י' יונת אלם כו', וספר עמק המלך נדפס שנת ת"ח. משא"כ הע"ח היה נסתר ונעלם מאה שנים כנודע מעדותו של בעל השל"ה, והרי היה הנסיבה מעם ה' ית"ש לגלות נגזי מטמונים הללו גם קודם הע"ח, ולזאת מצאתי את עצמי כמצווה ומחויב לייחד להם מקום בקודש ולסדרם בסידור נכון ככל מה שהאיר הקב"ה את עיני בהם.

ט
ט"א

והנה הערני הקב"ה לייסד את דבריי על המאמר הנורא מאמר אדם דאצילות, כי הוא כולל את הדרושים הללו מראשן לסופן, אלא שהוא בקיצור נפלא מאד. והבאתי את לשונו כל פרק ופרק ממנו בתוך דבריי שהוא מתבאר ממילא ע"פ הדברים שכתבתי בכל ענין וענין ממנו, ואח"כ בסופן העתקתי אותו כולו כל פרקיו כסדר כל מה שנמצא ממנו כפי מה שהובא בספר ויקהל משה בתיקון השיבושים קצת הנמצא שם. וסדרתי את דבריי ג"כ בפרקים קצרים כדי ליתן ריוח בין כל ענין וענין, שייכנס בלב המעיין היטיב. ומעתה הנה אוחילה לאל אחלה פניו להצליח את דרכי ולהנחני בדרך אמת בעמקי סתרי פליאותיו ובשכיות החמדה מהחמודות הללו הנמצא באוצרות בית ה' למען שמו יתברך ויתעלה, וזה החלי בעזרת צורי וגואלי קדוש ישראל ומושיע יתברך שמו לעד.

ראשית דבר, הנה היות שאמרו רז"ל (מכילתא פ' יתרו הובא ברש"י שם יט כד) מזוין את האדם קודם מעשה וחזוין ומזוין אותו בשעת מעשה, לכן הנה הגם שכבר כתבתי לעיל בשערים הקודמים, וכן בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ז' בארוכה אופן תפיסת הענינים הללו בלב האדם, ואיך שהותר לנו הדיבור באור קדושתו ית"ש אשר אחדותו פשוטה בתכלית פשיטות ונעלמה מעיני כל חי, והרי כתבתי אופן הבחנת הענינים הללו בכמה מקומות באר היטיב, עכ"ז הנני גם עתה למעיר ומזכיר כי כל מי שנפשו אותה לכנוס בהיכלי הקודש פנימה ולהיות מהשרידים אשר ה' קורא יעמוד תמיד נגד עיניו אלו החמשה תרזים אשר יסד וחקק קדוש ה' בעל שיר הכבוד זללה"ה וזיע"א.

ואלו הם:

נפשי חמדה בצל ידיך לדעת כל רז סודך
אספרה כבודך ולא ראיתיך אדמך אכנך ולא ידעתיך
ביד נביאך בסוד עבדיך דמית הדר כבוד הודך
דמו אותך ולא כפי ישך וישווך לפי מעשיך
המשילוך ברוב חזיונות הנך אחד בכל דמיונות

פרק א

שמתנועעים, והצמצום הנעשה בין כח לכח, והוא נענוע וצמצום. והנה אותן הנענועים ובפרט בענינינו, הנה הם בבחי' התנוצצות, שע"י השעשוע נתגלה ונעשה התנוצצות אורות רבים, והוא בחי' הנענוע שבענינינו. ור"ל מתנוצץ, והוא ע"ד הכוכבים המבהיקים ומבריקים ברקיע, נראים כמתנועעים⁸. והנה אותה התנוצצות המתגלים בהשעשוע הם בבחי' נקודות. והרי יש לנו ב' בחי', היינו הנקודות והצמצום אשר בין נקודה לנקודה, והנה הם בבחי' חסד ודין⁹. כי חסד הוא מאיר ומתגלה, והדין הוא נותן גבול וצמצום, ועי"ז ניכרו הנקודות, כל נקודה ונקודה לעצמה. והנה ברוב השעשוע והברקת האור היה מחבר הנקודות אחת אל אחת, ונעשו לאותיות עד שיצאו עי"ז האותיות דכל התורה כולה. כי היה משתעשע ומתנוצץ זוהרי אור בשיעורי הנקודות הראוי לכל האותיות כולם שבכל התורה כולו¹⁰, והיה מתנוצץ ומחברם בצורת כל האותיות כולם.

אמנם הנה ראשית הכל נתגלו הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה והם כלולים זב"ז, והם עשר¹¹. וכך נתגלה כל אות מהם בעשר, אשר הם ג"כ כלולים זב"ז. ומהם נתפשטו כל הכ"ב

כתיב (משלי ח ל) ואהיה אצלו אמון, ואהיה שעשועים יום יום, משחקת לפניו בכל עת, והוא דברי התורה הקדושה שאומרת שהיא אומנתו של הקדוש ברוך הוא. שהתחלת גילויי כל פעולת המציאות כולו אשר מאחר אמיתתו הנעלמה ולמטה, הנה היה התחלת גילויי הראשונה בהתורה הקדושה⁶, ואח"כ התגלה בה ועל ידה להיות אמון ופועל בכל המציאות כולו. והרי נתגלה להעשות אמון ופועל רק בה ועל ידה, וזהו שאמרה ואהיה אצלו אמון, שבה ועל ידה נעשה אמון. ואמרה "אצלו" משום שהיא אצילתו הראשונה אשר האציל אותה בעצמות אמתתו, ואח"כ הנה היא עצמה מפרש את דבריה באיזה סדר ואיך שנאצלה בו, ואמרה ואהיה שעשועים יום יום, שנאצלה בו ע"י בחי' שעשוע, שנתגלה בבחי' שעשוע, ועי"ז נאצלה בו. והיינו כי הנה תכונת שעשוע [אשר ע"פ גילויי ית"ש שנתגלה לצורך המציאות ולהיות שורש השרשים לכל התכונות שהמציא בהם] הנה הוא בבחי' התעוררת ותנועה⁷, שמתנועע בעצמו. וכל תנועה הרי הוא בבחי' קימוץ וצמצום ממקום למקום, ור"ל כי התנועה אשר בשעשוע היא בבחי' צמצום מעצמו אל עצמו¹². והרי יש בזה ב' בחי', הכחות

מאיר הלשם

של זה ז"ל, כל מקום שנאמר שעשוע בזה הוא מזה העולם, וכל הנהנה מזה השפע יודע מה שהיה והוא ועתיד להיות.

8. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נח, ז"ל: כשתביט בכוכב תראה אותו כמו שהוא מתנועע, ואינו כן, שהוא קבוע במקומו. ומאותו השעשוע שהתנועה היתה גנוזה בתוכו בכח, ולדין היה נראה כאלו יצא לפועל, נולדו אותיות התורה, לפועל, שהיתה גנוזה בתוכו בכח כאמור, והיינו דאמר קרא, ואהיה אצלו אמון, כלומר אצלו בעצמותו יתברך ממש.

9. ע"י ויקהל משה פרק א במסוה משה אות ב ד"ה לעולם.

10. ע"י ויקהל משה פרק ו ד"ה פירוש הדבר.

11. כוונתו למילוי השמות עסמ"ב, וענין ד"ז שיש לשם ב"ן רק ט' אותיות יתבאר לקמן.

6. ע"י זה ויקרא לה ע"ב: ובאורייתא אתברי עלמא דכתיב (שם) ואהיה אצלו אמון, אל תקרי אמון אלא אמון ע"כ. וע"י ויקהל משה פרק ו ד"ה פירוש הדבר וז"ל: נעשו הגליפו כמו מלבוש כי הוא היה מלבוש את א"ס המקיף והוא סוד התורה והוא סוד ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום אותיות מלבוש, והמלבוש הזה נעשה מיניה וביה מאורו של א"ס בעצמו כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה וז"ש התורה ואהיה אצלו ממש, ויתצבו כמו לבוש וכו'.

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק א ד"ה ית' שמו הגדול, ש"כהדין קמצא" הוא כינוי לצמצום, וכן הוא ביונת אלם פרק א.

7. ע"י ויקהל משה פרק ב ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: שכל התעוררות מולידה תנועה וכל תנועה מולידה צמצום, כי לעולם התנועה היא הצמצום ממקום זה למקום זה.

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נב ד"ה האור

והיינו שהי' דהשם הוראתו הוא על הרצון, כי הי' היא נקודה, וכל נקודה היא פשוטה, שהרי היא בלתי צורה, וכן הוא הרצון זולת המחשבה, הרי הוא רצון פשוט. והה' ראשונה הוראתו הוא על המחשבה שהיא בצורה, שהרצון והמחשבה שהיו על השעשוע, והרי הם ג', הוא הוראת הג' קוין דהה'. כי ע"י המחשבה נתגלה הרצון ג"כ, והם מיוחדים זב"ז בהכרח, והם הב' קוין דהה', שהוא הד' שבו. אך השעשוע אשר עליה הוא כל הרצון והמחשבה, הוא הקו הג' שבו. וכשיצא ונעשה השעשוע הנה הוא האות ו' דהשם, כי הרי אמרנו שההתנוצצות אור הוא בבחי' חסד, וכל חסד הוא דרכו להתפשט והוא האות ו' דהשם. **וכאשר** שאין גילוי להתנוצצות אלא רק ע"י הצמצום, שהיא הבחי' הד', שהיא בחי' גבורות, ונמצא כי רק על ידה נתגלו כל הג' בחי' הקודמים, והנה הוא הה' אחרונה דהשם, שהוראתו הוא ג"כ הוראת הה' ראשונה ממש¹⁹, כל הג' הבחנות שאמרנו בה' ראשונה אלא שהוא על הגילוי שבהם, כי בלתי גילוי הרי לא היה נופל שום התהוות ומציאות על שום אחד מהם, והרי הוה הוא עצמו הג' הנ"ל גילויים ומציאותם. והרי נמצא כי כל הד' אותיות דהשם הויה ב"ה הם אחד ממש, אלא שנתפשטו מגילוי לגילוי, מהרצון למחשבה, וממחשבה להתנוצצות, ומציאות כולם הוא ע"י הצמצום, שבה נעשו ונתגלו כולם. וכ"ז הוא בכל שעשוע ושעשוע, והרי הוה הד' אותיות דהשם הויה ב"ה השורש הכל.

אותיות כולם¹², אשר הם ג"כ כלולים זב"ז ע"פ הסדר דרל"א שערים. וכן נתפשטו בצירופם מצירוף לצירוף לאין קץ ותכלית, עד שיצאה התורה ג' אלפים ומאתים מהעולם כולו (כמ"ש בעירובין כא ע"א¹³), כי היא נתייסדה בל"ב נתיבות¹⁴ וכל נתיב נתפשט למאה ע"י התפשטות מעשר לעשר, והרי הם ג' אלפים ומאתים¹⁵. ונעשה כ"ז בהשעשועים אשר בב' אלפים שנה שקדמה התורה לברייתו של עולם¹⁶, וכמ"ש ואהיה שעשועים יום ויום של הקב"ה הוא אלף שנה וכמ"ש בב"ר (פ"ח סי' ב). **והענין** בכ"ז הוא כי הרי אמרנו שהשעשוע הוא כלול מב' בחי', התנוצצות וצמצום, שהם בחי' חסדים וגבורות כנז'. ובאמת הנה ישנם עוד ב' בחי' הקודמים להם, אלא שהם נעלמים והם כלולים זב"ז, והיינו הרצון והמחשבה¹⁷ להשעשועים, והם מתגלים ע"י השעשוע. כי הרי מזה נתגלה הרצון והמחשבה אשר להם, והם כלולים זב"ז, שהם שתיים שהן ארבע. והנה כל ארבע הכלולים זה מזה הם עשר, כי א' עם ב' הוא ג', וג' עם ג' הוא ו', וו' עם ד' הוא י'¹⁷. והנה הם שורש הגילוי דהד' אותיות דשם הויה ב"ה אשר הם עשר. וכן כל אות מהד' הוא ג"כ כלול מ' שהם הד' שמות עסמ"ב כנודע, וכמו שיתבאר. וכל זה הרי הוא בכל שעשוע ושעשוע והבן. והרי נמצא כי כל זוהרי אור שבתחילה, שהם הנקודות ואח"כ התחברם לאותיות, אשר כ"ז נעשה בהשעשועים וכנ"ל, הנה שרשם הוא הד' אותיות דהשם הויה ב"ה¹⁸.

מאיר הלשם

ע"י בהגר"א על ס"י ג ע"ב ד"ה ול"ב, וכן דף יט ע"ג ד"ה וכן בלב.
 16. ע"י לקמן הערה 66.
 17. ע"י בהגר"א על ס"י ח ע"ב.
 18. כלומר שורש בחינת ב' שהן ד' אותיות שם הויה"ה ב"ה: אות ו' הוא כנגד הרצון אותה ה' הוא כנגד המחשבה ואותיות ו"ה המה כנגד חסדים וגבורות. ממילא אף בשעשועים יש בחי' אלו של ב' שהן ד', ולכן אף הם מושרשים בשם הויה"ה ב"ה.
 19. ע"י בהגר"א על ספד"צ כא ע"א ד"ה ואמר בה'.

12. ז"ל עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה הנה מן - מן מאה נקודות נברא אות אחת, ומתחלה ברא האלפא ביתא כסדרה, ואחר כך צירף כל אות של האלפא ביתא עם כל האותיות, כדי שיפגוש למטה אבר באבר, וכו' כאשר אמור בספר יצירה, שקלן צרפן המירן אלף עם כולם, וכולם עם אלף, ובית עם כולם וכולם עם בית. וע"י לקמן הערה 84.
 13. ז"ל: נמצא כל העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים בתורה, ע"כ. וע"י אפיקי ים שם שהוא כנגד חו"ב.
 14. הגהה מכ"י המחבר: כמ"ש בס"י רפ"א, ובהגר"א שם וע"ש בהגהה בדפוס ווארשא תרמ"ד.
 15. בל"ב נתיבות חכמה יש בחי' של חכמה וגם של בינה.

ט ט"ז

והנה אמרנו שהם כלולים זכ"ז, והם עשר והוא כזה י יה יהו יהוה²⁰. וכן אמרנו ג"כ שכל אות מהד' הוא כלול ג"כ מעשר הם כזה, כי העשר הכלול באות י' הוא הויה דמילוי יודי"ן יו"ד ה"י וי"ו ה"י גימ' ע"ב, שהוא מורה על ההעלם כנ"ל שער ז' פ"ב. והעשר הכלול באות ה' ראשונה הוא הויה דס"ג כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"י וכן"ל שם פ"ג. והעשר הכלול באות ו' הוא הויה דמ"ה כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כמ"ש שם פ"ד. והעשר הכלול בהה' אחרונה היא הויה דב"ן שהיא הויה כפולה כזה יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, כי היא עצמה כללות הקודמים הגילוי שבהם כנו'. ואין בה רק ט' אותיות, כי משום שהיא רק הגילוי שבהם הרי אין לה שורש לעצמה, כי רק עצמותם הוא שורשה, ר"ל שהעצמות שלהם הוא אחד, וכמו שנודע שהגילוי הוא רק מהחכמה ולמטה, וכמ"ש בזוה"ק בראשית (דף לא רע"ב) ועוד בכ"מ, ועומד הכתר שלה בז"א, ולכך אין בה רק ט' אותיות. והנה הם ט"ל אותיות כמנין הויה אחד. והם גימ' רל"ב²¹ כמנין יהי אור²², כי הגילוי הזה הוא האור הראשון שנגנז, אשר עליו נאמר (בראשית א ג) יהי אור (שם ד) וירא אלהים את האור כי טוב. והנה הם השורש דכל התורה כולו הנעשית ע"י צרופי אותיות, אשר יסודם הוא הרל"א שערים, שהם מצירופי דכל הכ"ב אותיות כמו שיתבאר לקמן. והרל"א עם כלל הכ"ב אותיות, הרי הם רל"ב, והם מסתעפים כולם מהרל"ב דד' שמות עסמ"ב המתפשטים מהד' אותיות דהשם הויה ב"ה כנו', והרי נמצא כי הד' אותיות דהשם הויה הם שורש הראשון ויסוד הראשון לכולם. וזהו שאמרה התורה (משלי ח ל) ואהיה אצלו אמון כי היא מאצלו ממש ית"ש, והיא אצילותו הראשונה, שהיא מתפשט מהאותיות דהשם הויה ממש, מהד' אותיות להד' שמות עסמ"ב, הנעשים כ"ז מעצמות דכל שעשוע ושעשוע כנ"ל, ומהד' שמות עסמ"ב שהם ט"ל אותיות על הוראות אחדותם הויה אחד

כנו'. והם נכללים במאמר יהי אור, שהוא במספר רל"ב דהד' שמות עסמ"ב, אשר ראה המאציל ית"ש שיהא כל גילוייו רק בהם ועל ידיהם. ע' לעיל שער א' פ"ב. הנה נתפשט מהם להגילוי דכל התורה כולו שהיא ג"כ כלולה ברל"ב, והם הרל"א שערים הנעשים בכלל הכ"ב אותיות וזהו שאמרה ואהיה אצלו אמון.

ואמרו בזוה"ק (תרומה קסא ע"א) אל תקרא אמון אלא אומן כו' ע"ש בארוכה, כי כל העולמות כולם וכל הבריאה כולה נעשה מכוחה ובדמותה וצלמה, ע"ד הגוף שהוא בכח הנשמה שבו ומדמותו וצלמו, כן נעשו העולמות כולם ע"י התורה שהיא כוחם ועצמותם. ונעשה הכל מצירופי אותיות, כמ"ש (ברכות נה ע"א) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, וכן הוא בספר יצירה (פרקים ג ד ה) בארוכה על כל המציאות דעולם שנה נפש, שהם העולם והזמן והאדם, נוצרו הכל ע"י צירופי אותיות, כי הרל"א שערים הרי הם רק מב' אותיות, וכן צרפן לג' לד' ולה' כו' כו', עד שנתגלה כל התורה כולה, ועל ידה נעשו כל העולמות כולם. וכן מחדש בה הקב"ה תמיד בכל יום מעשה בראשית, והוא ענין מאמרם ז"ל (עכו"ז דף ג ודף ד) שהקב"ה עוסק בתורה בכל יום, שבכל יום ויום מגלה בה וממנה אורות חדשים ככל הנצרך למציאות העולמות ולהנהגתם שבכל יום. וזה שאמרה התורה ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום (והם הב' אלפים שנה שקדמה התורה לברייתו של עולם²³) משחקת לפניו בכל עת, שהוא תמיד משתעשע בה ועושה על ידה את כל המעשים כולם. וע' ספר הבהיר (סי' ד) ובזוה"ק (ר"פ תולדות קלד ע"ב ובכ"מ).

והרי נתבאר ענין השעשוע ושורש הגילוי של הד' אותיות דהשם הויה ב"ה, והתפשטותו לעשר שהם סוד העשר ספי', וגילוייו לד' שמות עסמ"ב שהם רל"ב, והם שורש כלל

מאיר הלשם

20. ע"י שער רפ"ח פרק ב אות ב. 21. ע"י שער הצלם פרק ב. 22. ויקהל משה פרק ז ד"ה ונחזור, וכן עמק המלך עולם התהו פרק ג. 23. ע"י לקמן הערה 66.

א"י

מן העולם ועד העולם, הוא לעולם רק ע"י התורה הקדושה, וע"י העוסקים בה, כי מאחר שבא משה והורידה לארץ, הרי נאמר (ישעיה נא טז) ואשים דברי בפיך לנטוע שמים וליסד ארץ כנודע²⁴.

הכ"ב אותיות התורה, והרל"א שערים עם כל הצירופים המסתעפים מהם, אשר בהם נאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו כל העולמות כולם. וכן בהם הוא הקיום וההנהגה תמיד שכל גילויי ית"ש אשר

פרק ב

והנה אלו הכתרים כתב הגר"א בספד"צ (פ"א דף ג ע"א בדה"מ וזיוניהון בהגהה שם) בשם תנא דבי אליהו (ח"ב פרק ד) שאלו הב' כתרים הן מ"ש (שמות יט ו) ואתם כו' ממלכת כהנים וגוי קדוש, והם חו"ב, ברכה וקדושה. ובפרטות הם ג' (שם ה) והייתם לי סגולה, והם עצמן הג' כתרים שאמרו באבות (פ"ד מי"ג) וכן הם ג"כ ד', והוא כתר שם טוב העולה על גביהן. כי המוחין הם ב' חו"ב, והם ג' חב"ד, והם ד' כחב"ד, והם הכתרים שאמרו בשבת דף פ"ח, והם עצמן העטרין שאמרו בברכות י"ז. כי בעולם הבא שהוא דרגא דבינה, תעלה המלכות בעטרה דאימא עצמה, ובסוד קרן ביובלא אתעטר שאמרו בספד"צ ספ"ה (לו ע"ב). ותהיה עטרת בעלה, ושם ישובו כולם. והרי יהיו אז המוחין כולם בהעטרה דאימא ממש, ולכן יקראו אז אותן הכתרים בשם עטרין, וזהו שאמרו בברכות ועטרותיהם בראשיהם, כי יתעלו אז לעטרה דהאימא עצמה.

ועכ"פ הוא כי הדביקות בו ית"ש וגילוי ית"ש שיתגלה לצדיקים לעת"ל, הוא עצמו כל טוב הצפון וכל שכר העוה"ב, וזהו שכתוב כל פעל ה' למענהו שהוא למען גילוי כבודו וקדושתו ית"ש.

והנה אמרנו שכל גילויי הנה הוא רק התורה הקדושה עם כל כחותיה המתפשטים ממנה, שהם עצמם המציאות דכל העולמות כולם, אמנם היא נתעלמת למטה בעולם הזה בכל המציאויות שבה, ואינה ניכר כחה ועצמותה בהם

אך ענין השעשוע והרצון אשר לזה, הנה מלמדינו הכתוב ג"כ ואמר (משלי טז ד) כל פעל ה' למענהו, וכן יסדו (ד' ברכות של נישואין) שהכל ברא לכבודו, שכל הנברא לכבודו ברא. והיינו שיתגלה כבודו וקדושתו. כי גילוי כבודו וקדושתו ית"ש, הנה זה עצמו הוא עיקר כל הנועם והעונג והזיו והזוהר וחמודת כל החמודות, והוא מה שאמרו (ברכות לד ע"ב) כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח, אבל לעוה"ב עין לא ראתה אלהים זולתיך, ושם (יז ע"א) אמרו העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה כו' אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. והרי לנו כי זה עצמו, ר"ל גילוי שכינתו ית"ש, הוא גופה זיו כל הזיו ונועם, אשר על זה נאמר עין לא ראתה. (ואין להרהר מאחר שעין לא ראתה מהיכן ידעו לומר כ"ז, אך אמרו במדרש קהלת (פ"א סוף פסוק ח) כי כבר ראו מקצת, ואמרו שם כיצד ראו, ר' ברכיה אמר כמבין סדקן של פתח).

ומ"ש ועטרותיהם בראשיהם, הם הב' כתרים שאמרו בשבת (דף פח ע"א) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים רבוא של מלאכי השרת וקשרו שני כתרים לכל אחד ואחד מישראל כו', ועתיד הקב"ה להחזירם לנו, שנאמר ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם, שמחה שמעולם על ראשם. ויזכו לאלו הכתרים גם בימות המשיח.

כלל, ואינה נתגלה אלא להאדם, שהוא כלל העולם כולו, וכנודע שהוא עולם קטן (זהו פנחס רנו ע"ב) וכולל בתוכו את כל המציאות כולו, אשר מרום חביון עוזו ית"ש עד מטה מטה. והוא המפתח^ל והפותחת אשר על ידו הם נפתחים ונסגרים, והוא האופן והסובב אשר על ידו סובבים כל העולמות כולם. ולו ניתנה התורה ברמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת, שהוא דמות האדם והעולם, וכנ"ל שכל המציאות כולו הוא מכחה ודמותה וצלמה. וכאשר האדם עוסק בה ודבוק בה ולוקח אותה אליו להיות לנשמה אליו ממש, אז היא גם היא מתייחדת עמו לעולם, והיא לעולם לנשמה אליו, וכמ"ש במדרש תהלים (מזמור ל סי' ג) אין בין הצדיקים החיים לצדיקים המתים אלא הדיבור בלבד. וע' זוה"ק תרומה (קעד ע"א), וכן הוא בברכות (יח סע"א) צדיקים במיתתן נקראו חיים, ועם צדיקים אחרים הם מדברים ג"כ, וכמ"ש בשבת (קנב ע"ב) וכן הוא בברכות (יח ע"ב) כי מתייחדת הנשמה בהם לעולם ע"י יחודם בהתורה כהראוי בהיותם בהעוה"ז, והתורה היא מקור החיים כמ"ש בזוה"ק (ח"ג דף נג ע"ב) דכל חיים דלעילא בה אתכלילו ומנה נפקין ע"ש. וכאשר תכלה הזוהמא מכל וכל, שהוא מעת תחיית המתים והלאה, כמ"ש בזוה"ק פ' יתרו (דף סט ע"ב), הנה אז תתגלה התורה בהצדיקים, ומהם לכל העולם כולו. ותתגלה אז בעצמותה שבה, שהוא אור קדושתו ית"ש ממש,

וכמו שאמרנו לעיל פ"א, שכל עצמות התורה היא זוהרי אורו ממש ית"ש. והנה יתקיים אז מה שנאמר (תהלים קד לא) ישמח ה' במעשיו, ואמרו ויק"ר (פ"כ סי' ב) שמח ה' במעשיו לא כתיב אלא ישמח, עתיד הקב"ה לשמוח במעשיהם של צדיקים לעת"ל, כי הרי הם במעשיהם גורמים התפשטות גילוייו בכל המציאות כולו. וכנ"ל שהאדם שהוא עולם קטן, והוא דפוס העולם, הנה כל מה שנעשה בו, נעשה ממנו בכל העולם כולו, וגילויי אורו ית"ש שיתגלה בו יתגלה ממנו בכל העולם כולו, והרי יתקיים על ידיהם בסוף מעשה אשר במחשבה תחילה²⁵, שהוא מה שנאמר (משלי טו ד) כל פעל ה' למענהו, שהוא למען גילוי אורו וקדושתו ית"ש וכנ"ל. וזהו שאמרנו שגילוייו הראשונים היה בבחינת שעשועים, כי אלו השעשועים הוא מאותה השמחה עצמה אשר עליה נאמר ישמח ה' במעשיו, כי הם אשר יתגלו לבסוף, וסוף מעשה הוא במחשבה תחלה, כי לעולם הוא שהתכלית הוא עצמו הסיבה, וכן הוא כאן שנעשה תכלית הכל ליסוד הכל.

והנה היה השעשועים בבחי' אתערותא מתתא לעילא, כי באשר שהרי הוא ית"ש צופה ומביט עד סוף כל הדורות, ונגלה לפניו מסוף לראש, הנה סליק אתערותיה מתתא לעילא, שהוא מסוף לראש, וגילה בעצמו התעוררות דלהובין דרחימו²⁶, ממעשיהם של צדיקים אשר יעשה בהם

מאיר הלשם

כביכול מעצמו אל עצמו מ"ן, ואז יתייחדו ויבטלו הקלי' לגמרי. כל זה תמצא ביונת אלם בענין המ"ן. הכלל עולם שקודם בריאת עולם שלא היו עדיין ישראל בעולם ולא היה מי שיעלה מ"ן בהתעוררות למעלה כדי לברוא את עולמות שיתעורר מ"ן, לכן מלכות שגנוזה בעצמותו היא היתה כלי מ"ן למדריגת המכוסין מיניה וביה כביכול. ולכן כשרצה הקב"ה לברוא את העולם אז אדם דאצילות שהוא סוד ע"ס הגנוזים אתו ית' בעצמותו סליקא אתערותא מתתאי לעילא, וע"י התעוררות מן המדריגות מיניה וביה אז מלכות שבעצמותו העלה מ"ן למדריגה של מעלה, וכו' וקשה לבעל המאמר [דהיינו למחבר של מאמר אדם דאצילות] היאך אפשר שיעלה התעוררות בלי כשרון סיוע מלמטה מזולתו

25. לכאורה מקור מטבע לשון זו הוא בפיוט לכה דודי למהר"ש אלקבץ ויתכן דהוא על פי לשון תיקו"ז ז ע"א.
26. עי' ויקהל משה פרק א' ד"ה עוד אקדים ז"ל: הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית על ידי התעוררות מישראל עושים למטה במעשיהם, ואז עולים מ"ן למלכות ואז בעליות מלכות מ"ן נגד הזו"א, אז גם הוא אפיק לקבילא מיין דכורין ואז נבראים מיחוד זה כמה נבראים ונשמות בעולם וכו'. וכשאין זוכין ח"ו מטמאין מקור נשמותיהן, ואם אין למעלה מ"ן חלילה הם בגלות המר הזה. וכשיבא עת הגאולה אז לא ימתין הקב"ה על עליות מ"ן של ישראל מטה רק הקב"ה אומר למעני למעני אעשה, ר"ל שכל הפרצופים עליונים כולם יתנו הארה למלכות ויתעוררו מיניה וביה

ישראל ואיש יהודה נטע שעשועיו, וצפניה (ג יז) ה' אלהיך בקרבך כו' ישיש עליך בשמחה יחריש באהבתו יגיל עליך ברינה, וכן נאמר (שיה"ש ו ג) אני לדודי ודודי לי, אני לדודי ועלי תשוקתו. והרי עכ"פ כי מה שנתגלה המאציל ית"ש בראשונה בהשעשועים להיותם יסוד מוסד לכל העולמות כולם, הוא משום שהם התכלית לכולם, והם הכוונה לכל המציאות כולו, ולכן נעשו הם היסוד לסבב את כל המציאות עליהם, והרי היו השעשועים בבחי' אתערותא מתתא לעילא, וכמו שיתבאר בעה"י עיקר הדברים בזה לקמן פ' ג' ד'.

לעת"ל, וכמו שכתוב (ירמיה לא יט) הבן יקיר לי כו' אם ילד שעשועים, וכן בישעיה (סו יב) ועל ברכים תשעשעו. ועלה אותה ההתעוררות מתתא לעילא ע"ד סוף מעשה במחשבה תחילה כנו', ונתגלה בהשעשועים ליסוד הכל, כדי שיסובב כל המציאות כולו רק לתכלית זה, והוא מה שאמרו בבראשית רבה (פ"א ס"ד ד) ששה דברים קדמו לבריאת העולם כו', ר' הונא ור' ירמיה בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמרו מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, כי הרי כל השעשועים שהם הגילויים הראשונים לכל, הרי היה רק בסיבתם, וכמ"ש ישעיה (ה ז) כי כרם ה' צבאות בית

פרק ג

תלויות רק עליו, ואליו תמיד. ולכן הוא, כי גילוי רצונו ית"ש אשר נתגלה באותן השעשועים להיותם יסוד הכל ותכלית הכל, וככל מה שאמרנו, הנה נקרא הרצון הזה בשם מלכות, ובו נתגלה להיות מלך עולם ועד לכל העולמות כולם, אבל קודם שנתגלה ברצון הזה הרי לא היה עדיין הוראת דבחי' מלכות כלל, כי היה רק בעצמות אמתתו לכד בלי שום גילוי מחשבה על זולתו מאומה.

והנה אחר שנתגלה בהרצון הזה שהוא בחי' מלכות כאמור, היינו להמציא עולמות ומציאותיות ולמלוך עליהם, הנה פנה מקום באורו ועלה כביכול מעצמו אל עצמו, וע"ד שאמרו בבראשית רבה (פ"ד ס"ד ד) כשהוא רוצה הלא את

והנה הרצון הזה להשעשועים שאמרנו שהוא להתגלה בנועמו וזיוו לזולתו, הנה הוא נקרא בשם מלכות, והוא על שם המלכה ועצה, כי הרי נתגלה בו בבחי' נמלך ונתייעץ להמציא עולמות ומציאותיות ולהנהותם מזיו יקר אור קדושתו. וכן נקרא בשם מלכות שהוראתו הוא למלוך על זולתו, כי אין מלך בלא עם²⁷, והוא מלך עליהם שמתנהגים על ידו, ע"י המלכות ועצתו, והם מקבלים עול מלכותו תמיד, כי רק בזה מסבבים את גילוייהם להם אשר לעתיד כנ"ל. וכן נקרא מלך, **אדני** אדון הכל, ע"ש שהוא בוחן ודן את כל דרכיהם בחוקותיו ותורותיו, שהן עצמן הגילויים שאמרנו. והוראת מלך הוא על המלכותו עליהם, שהוא מסתכל עליהם תמיד, ועיניהם

מאיר הלשם

ראוי לבנות בו העולמות, לפי שכל מדריגת התשע ספירות עליונות אינו צודק ואינו צורך להתהוות העולמות, כי כל אלה התארים של הט' ספירות עליונות אפשר לתארם לו, גם שלא יהיה פועל עתה באותן התארים, אבל לא יצדק לתאר לו מלכות, דהיינו שולטנות, אם הוא אינו שולט על אחרים. ולכן הוציא לפועל כל העולמות, מן נקודת מלבוש שבעצמותו יתברך.

דהיינו מנשמותיהן של ישראל לכן מתרץ כד"א למעני אעשה, אף שאין סיוע מלמטה, עכ"ז הוא סליק מיניה וביה מ"נ ממדריגה למדריגה כמו שביארנו.
27. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל: זהו דקאמר הרשב"י ע"ה באדרת נשא, "היה משער מלכין". והענין הוא, כשבא אל ספירת פרצוף מלכות, שהיתה גנוזה בתוכו, שיער יתברך בעצמותו, שבמקום הזה

דמלכות, שהיא הנקודה האמצעית הפנימית שבה, ושם נתגלה הוא ית"ש לסוד המקום לכל העולמות כולם, ולהיות מלך מלכי המלכים הקב"ה.

והענין הוא, כי אותה המלכות היא עצמה נעשית למקום לכל המציאות, והיא האבן שתיה שממנה הושתת הכל (יומא נד ע"ב), כי הרי השמעתין כי באמרינו מקום אין הכוונה שהוא חלל ריקני³³ ח"ו, אלא הוא הנשמה לנשמה לכל, ונקרא מקום משום שהוא הנושא את כל, והוא עצמו הכח העיקרי דכל ההתהוות, והמקיים את הכל תמיד, ועל זה נקרא הוא ית"ש מקומו של עולם, וכמ"ש בב"ר (פס"ח סי' ט). ומה שאמרנו שנצטמצם האור מאותו המקום, הכוונה הוא רק מבחי' א"ס, ור"ל שנצטמצם מבחי' א"ס, להתגלה כאן להיות נשמה לנשמה שורש השרשים, שורש הפנימי לכל העולמות כולם, שהוא המקום כנו', אך כל אותה הנשמה לנשמה, הנה היא באמת ג"כ רק בחי' תמצית אור מהאור שהיה שם בתחילה. כי גם כשנצטמצם ועלה, השאיר ממנו רושם אור גדול מאותו האור עצמו שעלה, ואותו הרשימו הנשאר הוא המלכות דמלכות. כי הרי עיקר האור דהמלכות הנה עלה ונסתלק ובהנקודה הפנימית של אותה המלכות, שהוא המלכות דמלכות, שם נתגלה לבחי' המקום שאמרנו. והרי נמצא כי הרצון שאמרנו לעיל פ"א הוא בבחי' מלכות דא"ס, ובהנקודה הפנימית דאותו המלכות שהוא המלכות דמלכות, שם הוא הצמצום והמקום שהוא הרשימו דאור א"ס הנושא את כל.

השמים ואת הארץ אני מלא, וכשהוא רוצה היה מדבר עם משה מבין שני בדי הארון, כי צמצם שכינתו בין שני בדי הארון, והיה מדבר עם משה. כן הוא בענינינו, כי צמצם את אורו כביכול ועשה מקום בתוכו למציאת העולמות, ועל זה נאמר (שמות לג כא) הנה מקום אתי, שהוא מקומו של עולם אשר נתגלה בזה בתחילה, והוא אתו עמו²⁸, ר"ל בתוך אורו ממש, שאורו הוא מקיף ומסבב את כל העולמות כולם, ומקום העולמות הוא בתוכו ובאמצעיתו כביכול. והנה נעשה המקום הזה בתוך המלכות²⁹, כי הרי שם היה הגילוי רצון לזה כנו', ולכן לא נעשה כל אותו המקום אלא רק בה, כי כאשר היו גילוי רצונו ית"ש להתגלה בבחי' מלכות, שהוא להמציא מציאויות ולמלוך עליהם, הלא יכולתו ית"ש בחפצו קשורה, ונתגלה תיכף המקום להם³⁰.

וסוד אותו המקום הוא כח נושא אותם, שהוא נושא אותם תמיד בכל מלואם, והוא כח הפנימי של כל המציאות, שעל זה נקרא הוא ית"ש מקומו של עולם כנודע. והוא מה שנאמר (איוב כו ז) תולה ארץ על בלימה, שעליו תלוים הכל, והוא בלי מהות מושג³¹, נעלם ונסתר, מופלא ומכוסה³², והוא הנשמה לנשמה פנימית לכל העולמות כולם³³, וכמו שיתבאר עוד למטה.

אמנם כל בחי' המקום הזה שאמרנו הנה לא נתגלה אלא רק בבחי' המלכות דמלכות, כי הרי אותה המלכות שהוא הגילוי רצון הנז' הרי היא כלולה מעשר כנ"ל פ"א ע"ש, ולא נתגלה סוד המקום אלא בבחי' העשירית שבה, שהוא המלכות

מאיר הלשם

28. ועי' שם פרק ב בפירוש ד"ה והנה תואר, שלכן הוא שדווקא בו הוא שהיה הצמצום לצורך הנבראים.
 30. עי' ביאור כל עניין זה בע"ח שער עגו"י ב ובביאורים שם ו ע"ב וע"ג שזה ביסוד דמלכות.
 31. עי' בהגר"א על סי' ו ע"ב שיש כזה לשון.
 32. עי' בהגר"א על תיקו"ז ריש תיקון עי' דף קלח ע"א ד"ה א' מן ולעיל בהקדו"ש טז ע"ב.
 33. עי' עוד בהקדו"ש שער ה פרק א.

29. עי' ויקהל משה פרק א במסוה משה אות א ד"ה אין סוף, שמביא מקור לד"ז מדברי הזהר בראשית טו ע"א: "בריש הורמנותא דמלכא גליף גלופי בטהירו עלאה" – כלומר במלכות דא"ס. אף בלא בריאת העולמות יש מקום לכל המידות מחסד ועד יסוד, אמנם למידת המלכות אין מקום כי אם על ידי בריאת העולמות בלבד, שכן אין מלך בלא עם.

ונושא את כולם בכל מלואם מבפנים לחוץ, והאור דאור הוא מחיה את כולם ומתפשט בכלם מבחוץ לפנים, וכמ"ש סובב את הכל וממלא את כל³⁵. והם בענייניו אלו הב' בחי' אור י' שבאור, כי בהי' הוא מלא את כל, ובהאור הוא סובב את הכל, ושניהם הם כלל הרשימו שאמרנו, שהוא הנקרא אור קדמאה, וכן נקרא אור סתימאה (והר בראשית טז ע"ב), אור וי' גניז בה, וכד נפיק י' מאור אשתאר אור, כמ"ש כ"ז בווהר בראשית (טז ע"ב³⁶) ובתיקונים (תיקון ה דף כ ע"ב³⁷) כי נתפשט

והנה נקרא אותה הנקודה פנימית, שהוא המקום והרשימו שאמרנו, בשם אור קדמון³⁴, כי הוא הגילוי הראשון הקודם לכל, ונקרא אור, אור י'. והוא כי הרי אמרנו שבהגילוי הזה הוא נושא את כל, והנה הוא נושא את כל בב' בחי', מבפנים להכל ומבחוץ להכל. ומבפנים להכל הנה הוא ית"ש הנשמה לנשמה פנימית לכל העולמות כולם כנו', והוא האות י' דאור שהוא האבן שתיה אשר עליה אמרו (יומא נד ע"ב) עולם מאמצעיתו נברא, כי אותו הי' נתפשט מבפנים לכל העולמות כולם

מאיר הלשם

בענין תפיסת גילוי ית' ביחס לעולמות הא' מצידו ית' והשניה מצידו.

36. ז"ל: יהי אור כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואימא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה למהוי שירותא לאתפשטא למלא אחרא, אור. ויהי אור, אור דכבר הוה. אור דא רזא סתימא, אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאור עלאה סתימא בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה דהא אין סוף בקע מאורא דיליה וגלי האי נקודה י'. כיון דהאי י' אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אור סתימאה כד אשתכח מניה נקודה קדמאה י' אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. כיון דאתפשט נפק, ואיהו הוא אור דאשתאר מאור והיינו אור דכבר הוה והא קיימא נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למהוי מטי תדיר בארז גניז בההיא נקודה מטי ולא מטי נהיר ביה בארז נקודה קדמאה דנפק מניה ובגין כך כלא אחיד דא בדא נהיר בהאי.

תרגום: "יהי אור", כל מה שיצא בסוד זה יצא. "יהי" על סוד של אבא ואמא שהוא י"ה. אחר כך חזר לנקודה הראשונה להיות התחלה להתפשט לדבר אחר, אור. "ויהי אור", אור שכבר היה. אור זה סוד סתום, התפשטות שהתפשטה ונבקעה מסוד של סתר האור העליון הסתום, בקע בתחילה והוציא נקודה סתומה אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאור שלו וגילה נקודה זו י'. כיון שי' זו התפשטה, מה שנשאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אור סתום, כשנמצאה ממנו, נקודה ראשונה י' התגלתה אחר כך, עליו הגיע ולא הגיע. כיון שהתפשט יצא, והוא האור שנשאר מהאור, והיינו אור שכבר היה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגנו ונשאר נקודה אחת ממנו, שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקודה, מגיע ולא מגיע, המאירה בו בדרך נקודה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הכל אחוז זה בזה ומאיר בזה ובוה.

37. ז"ל: כד אפקי י' מאור אתגליא אור, ע"כ, וכן ע"י

34. ע"י ויקהל משה פרק ט' ד"ה ולהיות שפירש שהאור הראשון, הרי הוא רושם אור א"ס שבתוך החלל, נק' אור קדמון, מאחר שהוא רשימו של האור הראשון, ואילו הרשימו של כלל המלבוש הוא הנקרא אור קדמון.

ע"י עמק המלך שער אור קדמון פרק ג שהאור הקדמון הזה הוא רושם אור הלבוש, ומעורב בו קצת רושם של עצמותו, לכן אחרי כן הוצרכה היר"ד לרדת למטה לתוך הטהירו ע"מ להעלותו משם.

ע"י עמק המלך שער אור קדמון פרק ו ז"ל: דע, שהאור הקדמון הוא כולו אין, שכן לא נעשה כי אם בהעדר ובהסתלקות אור חצי המלבוש, שאחריו נשאר הרשימו כמו שאמרנו, ואותו הרשימו הוא אין, אלא שבערך האין המוחלט שהיה מקודם נקרא הרשימו יש, ואינו יש גמור כי אם אור שאינו נתפס, וגם אינו נראה, עכ"ל. ע"י בבהגר"א על תד"ח נא ע"ב ד"ה בריש.

35. כוונתו לדברי הזהר פנחס ברע"מ רכה ע"א: עלות העלות על כלא דאתקרי יהו"ה אתמר ביה ואל מי תדמינוי ואשוה יאמר קדוש. ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו אני יי' לא שניתי וכו', איהו סובב על כל עלמין, ולית סובב לון לכל סטרא עילא ותתא ולארבע סטרין בר מניה ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר איהו ממלא כל עלמין ולית (ס"א אלהא כו' לון בר מניה) אוחרא ממלא לון.

תרגום: עילת העילות על הכל שנקרא יהו"ה, נאמר בו "ואל מי תדמינוי ואשוה יאמר קדוש", "ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו", "אני ה' לא שניתי" וכו', הוא סובב על כל העולמות, ואין סובב להם לכל צד למעלה ולמטה ולארבעה צדדים חוץ ממנו, ואין מי שיוצא מרשותו החוצה. הוא ממלא כל העולמות ואין (אלוה וכו') להם חוץ ממנו) אחר שממלא אותם, ע"כ.

וכן הוא בוהר בהר קט ע"ב היר"ד לעיל הערה לט. וע"י בנפה"ח שער ג פרק ד' מש"כ בעניין שתי הבחינות שקיימות

והנה כל אותו הצמצום והמקום הנקרא בשם אויר הקדמון וטהירו עלאה, שהוא בהנקודה הפנימית דהמלכות דא"ס, והוא המלכות דמלכות כנ"ל, הנה כ"ז נתגלה ונעשה ע"י הבחי' שעשוע שאמרנו לעיל פ"א, וע"י שסליק ברעותיה מתתא לעילא⁴⁰ שאמרנו לעיל פ"ב, כי השעשוע אשר ישמח ה' במעשיו לעת"ל, הוא סליק מתתא לעילא, שהוא מסוף לראש, להתגלה בו ליסוד הכל כנ"ל. וכל שעשוע שהוא בחי' תנועה, הוא מוליד צמצום מעצמו אל עצמו כנ"ל פ"א, ונעשה בזה המקום שהוא האויר קדמון והטהירו עלאה שאמרנו, ונעשה כ"ז בהמלכות שהוא בהתגלות הרצון כנ"ל בריש דברינו. ושם היה השעשוע והצמצום, וכן כל השעשועים כולם אשר להתורה כולו, שהיא השורש והעצמות דכל העולמות כולם וכנ"ל. והנה נעשה כ"ז בהמלכות דמלכות דא"ס ית"ש, והמלכות דמלכות היא הנקודה הפנימית והאמצעית דהמלכות, ושם היה הצמצום. וע' עומק סוד נקודה האמצעית בדברי הרב (שער הארת המוחין פ"ה) במ"ש שם והנה תחלה צריך שתדע כי לא יצדק לשון נקודה רק כו' ע"ש⁴¹.

הי' מאויר לפנימיות דכל העולמות כולם, והוא הנקודה הפנימית שבהם הנושא אותם מבפנים, והוא ההיכל הקודש המכוון באמצע שאמר הספר יצירה (פ"ד מ"ד), ואשתאר למעלה אור שהוא המקיף את כולם.

וכן נקרא אותה הרשימו ג"כ בשם טהירו עלאה, כמ"ש בריש זוהר בראשית (טו ע"א³⁸) והוא על שם אור הרשימו המאיר ובא מאור א"ס, כי תוקף האור הוא נמשל לצהרים, שהוא תרגום טהירו³⁹. וטהירו עלאה הוא הרשימו דענינינו, כי אור א"ס עצמו הוא נעלם בתכלית ההעלם, והגילוי הראשון הוא אותו אור הרשימו, ומשום שהוא מאיר מאור א"ס, והוא אור גדול מאד, נקרא הוא בשם טהירו עלאה, כי שם הוא שורש האור. כי אור הוא דבר שמאיר מאחר, אור השמש וכיוצא בו, אבל דבר המאיר אינו נקרא אור, לכן נקרא טהירו עלאה, כי שם הוא האור היותר עליון, שמאיר מאור א"ס עצמו, והוא אויר הקדמון כמ"ש הגר"א בתז"ח (דף נ ע"א ד"ה טמר ולא ידיע) והוא אוירא עלאה סתימאה כנז'.

מאיר הלשם

עילאה, בלשון תרגום, שהוא התרגום, קצת חושך ומניעת האור. והטהירו הזה נקרא עילאה ולא קדמאה, מפני שכבר קדמו אור אין סוף הנחקק בו הגליפו. וגם "טהירו" בגימטריא עם המלה, רל"א, להורות שהוא מחזק מצב ומעמד האלפא ביתות כולם.

40. ע' אריכות בעניין זה בעמק המלך שער שעשועי המלך פרק ב ד"ה כלל הדברים.

41. שם כתוב שזה שייך ליסוד וע' הערה לו. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ג וז"ל: בזה המקום בעולם המלבוש הוא שורש כל הרחמים שלמטה ממנו אבל לגבי א"ס נקרא דין. נמצא כי הצמצום הראשון הוא שסלק האור הראשון לעשות מקום פנוי והצמצום השני הוא שנשאר הרושם של האור שנסתלק ואותו הרושם צמצם לנקודות, וזה הצמצום נעשה על ידי תנועת השמחה.

בבהגר"א על ספד"צ ה ע"ב ד"ה ואמר, וכן ו ע"ב ד"ה וגבורה.

38. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נז ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל: החקיקה שאומר בזההר פרשת בראשית [טו א'], "גליף גליפוי בטהירו עילאה", תרגום של חקיקה הוא גליפו, ושורש הגליפו הוא דין הנותן שיעור וקימוץ אל האותיות, שלא יבטל הנייר שהוא אין סוף, את הארת הדיו שהם האותיות. ושורש החקיקה היא מסבבת בחוזק, בעיגול גדול מאוד, בין אור עצמיות המקיף חוץ לעיגול, ובין עצמיות המוקף אשר הוא בתוך העיגול.

39. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נז ז"ל: וזה העיגול נקרא טהירו עילאה, לאפוקי טהירו סתם, והתרגום של טהירו הוא אור, כי אין סוף נקרא בשם אור, ואי אפשר לכנותו בשם אחר, ומפני זה עיגול הקימוץ נקרא טהירו

פרק ד

בגילוי ית"ש בנועם זיו האצילות, הנה הסתכלותו ית"ש בתכלית הזוה אשר יהיה בסוף, הנה עלה בו כביכול הרצון וההתעוררות להתחיל בזה, ונתגלה בו בעצמו ית"ש במציאות שורש השרשים לכ"ז, וכמו שיתבאר עוד בסמוך.

והנה מ"ש אדם דאצילות הכוונה הוא על ב' בחי', אחד כללי ואחד פרטי. כי הנה כלל דאצילות כולו הוא נקרא בשם אדם דאצילות, ע' ספד"צ (ספ"ג דף כה ע"א⁴⁵), ואד"ר (דף קמא ע"ב⁴⁶) כי האצילות בכלל הוא השורש דנשמת ישראל, אך בפרטות הנה נקרא המלכות דאצילות בשם אדם דאצילות, משום דעיקר הגילוי דנשמת ישראל הוא בה - כנסת ישראל, ע' זוהר שמות (יב ע"א⁴⁷) ובח"א (יג סע"א⁴⁸) ובכ"מ, ובה נוגעין מעשה בני אדם, ע' פרשת אחרי (דף עד ע"א⁴⁹)

והנה כל דברינו אשר אמרנו מתחילת פ"א עד כה, הנה הוא מרומז במילין זעירין וקצירין בהב' פרקים הראשונים דהמאמר אדם דאצילות⁴², וזה לשונו שם: אדם דאצילות סליק אתערותא מתתאי לעילא כמה דאתמר (ישעיה מה יא) למעני אעשה ע"כ פרק א'. ואח"כ פרק ב' זה לשונו: ומגו סליקו דא בהרמנותא דמלכא⁴³ אתגליף נקודא חדא⁴⁴ טמירא ע"כ פרק ב'. וביאור הדברים הוא, כי מ"ש אדם דאצילות, הנה הגם שהרי לא נעשה עדיין האצילות כלל, כי כל דברינו עתה הוא רק בהתחלת ראשית גילוי דא"ס, שהוא רק שורש השרשים דאצילות, אך הכוונה הוא באמת על האצילות שהיה עתיד להעשות אח"כ, וזהו שאמר מתתאי לעילא, שהוא מסוף לראש, כי ראה רצונו ית"ש את גודל פרי התועלת והטובה והשבח

מאיר הלשם

42. והוא מועתק מהספר "ויקהל משה" [אשר עיקרו פירושו על מאמר אדם דאצילות], והובא לקמן צג ע"ג.

43. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך את לדעת, ז"ל: מלכות היא שולטנותא והורמנותא דמלכא וכו'. רצה לומר בתחלת רצונו יתברך להיות שלטן ומלך.

44. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל: כאשר שיער האין סוף שבמקום זה ראוי לבנות העולמות בפועל, ואז נתתקף אותו המקום, ונעשה כמו מוגבל כלפי דידן, דאלו כלפי שמיא חס וחלילה אינו אלא הכל דבר אחד. והמשל בזה כשתשים ידך על הנייר לבן, ותהיה גבוה מעט מעל הנייר, נראה זה הצל שעל הנייר, ומי שרואה מרחוק נראה לו זה הצל כמו נקודה על הנייר, ואינו כן, שאם תשים ידך על הנייר תראה שהכל אחד הוא [צורת כף יד ולא נקודה]. כך אותו המקום בנקודת מלכות, תכף אחר המחשבה הנ"ל, היה נראה כלפי דידן כמו נקודה, דהיינו נקודות האותיות, ולהיות שהנקודה כשתשים אותה בנייר נראה סביבותיה כמו חקיקה, שהוא ההפרש שבין הנייר לדין.

47. ז"ל: תוצא הארץ נפש חיה הארץ דא כנסת ישראל נפש חיה נפשא דאדם קדמאה עלאה.

תרגום: תוצא הארץ נפש חיה הארץ זה כנסת ישראל, נפש חיה נפש האדם הראשון העליון.

48. ז"ל: נשמתא דישראל נפקא מגו גופא דההוא אילנא ומתמן פרחין נשמתין לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו.

תרגום: נשמת ישראל יוצאת מתוך הגוף של אותו אילן, ומשם פורחות נשמות לתוך אותה הארץ, תוך המעיים לפני ולפנים.

49. ז"ל: כל זמנא דישראל עבדין רעותא דקב"ה קב"ה שוי מדוריה בכנ"י, וכל זמנא דישראל לא עבדין רעותא דקב"ה, קב"ה לא שוי מדוריה בכנסת ישראל. מ"ט, בגין דישראל הוא ברא בוכרא דקב"ה דכתיב בני בכורי ישראל, אימא דא היא כנסת ישראל דכתיב ואל תטוש תורת אמך.

42. והוא מועתק מהספר "ויקהל משה" [אשר עיקרו פירושו על מאמר אדם דאצילות], והובא לקמן צג ע"ג.

43. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך את לדעת, ז"ל: מלכות היא שולטנותא והורמנותא דמלכא וכו'. רצה לומר בתחלת רצונו יתברך להיות שלטן ומלך.

44. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל: כאשר שיער האין סוף שבמקום זה ראוי לבנות העולמות בפועל, ואז נתתקף אותו המקום, ונעשה כמו מוגבל כלפי דידן, דאלו כלפי שמיא חס וחלילה אינו אלא הכל דבר אחד. והמשל בזה כשתשים ידך על הנייר לבן, ותהיה גבוה מעט מעל הנייר, נראה זה הצל שעל הנייר, ומי שרואה מרחוק נראה לו זה הצל כמו נקודה על הנייר, ואינו כן, שאם תשים ידך על הנייר תראה שהכל אחד הוא [צורת כף יד ולא נקודה]. כך אותו המקום בנקודת מלכות, תכף אחר המחשבה הנ"ל, היה נראה כלפי דידן כמו נקודה, דהיינו נקודות האותיות, ולהיות שהנקודה כשתשים אותה בנייר נראה סביבותיה כמו חקיקה, שהוא ההפרש שבין הנייר לדין.

45. ז"ל: אתתקן דבר בנוקבא יה"ו דבר ה' נוקבא ו' כתיב (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם, דיוקנא ופרצופא דאדם יתיב על כרסייא, וכתיב

ומלכותו ית"ש, כן עד"ז הנה היה באמת גם כל עיקר הבריאה כולו וכל המציאות העולמות כולם, היה הכל ג"כ רק למען כבודו ומלכותו, שיתגלה אורו וקדושתו ית"ש, וכמו שנאמר (משלי טו ד) כל פעל ה' למעניהו, וכדי להתקיים ישמח ה' במעשיו וכנ"ל בכל דברינו. ועכ"פ הוא כי האצילות אשר נעשה למטה, ר"ל לבסוף, הוא סליק אתערותיה לעילא, ר"ל שבשבילו נתעורר להתחיל ולצאת מאמיתתו הנעלמה ולהתגלה, והיה האצילות סיבת גילוי, כי לעולם הוא שהתכלית עצמו הוא הסיבה, כי התועלת והטובה אשר נעשה בהתכלית הוא אשר מסבב את הרצון והפעולה.

ובאשר שרצונו ית"ש הוא פעולתו, כי יכולת ה' בחפצו קשורה, ולכן אותו הסליקו דאתערותא אשר סליק מתתא לעילא, הנה היה זה בבחי' פעולה ממש כביכול, כי נעשה ע"י עליית התעוררות בחי' עליית אור, ועלה האור ממטה למעלה, שהוא מעצמו אל עצמו, והוא ענין

ובכ"מ. וכבר אמרנו כי כל הנועם והעונג אשר אין למעלה מזה, וכל טוב הצפון אשר עין לא ראתה, הנה הוא גילוי ית"ש אשר יתגלה לצדיקים לעת"ל, וכמ"ש (ברכות יז ע"א) העוה"ב כו' ונהנין מזיו השכינה⁵⁰. וזהו השמחה אשר ישמח ה' במעשיו (תהלים קד לא), כאשר יוכשרו ויזדככו לקבל זיו אורו, ולהאיר באור פניו ית"ש וכנ"ל פ"ב, וע' מדרש ויקרא רבא (פ' ל סי' ב⁵¹). וזהו שאמר אדם דאצילות סליק אתערותא מתתאי לעילא, כי ההתעוררות והרצון אשר יהיה לעת"ל מגילוי שכינתו ית"ש, שהוא האדם דאצילות אשר יתגלה זיוו לצדיקים, [שהם ממנה העמוסים מני בטן כמ"ש בווהר (ח"א דף יג סע"א⁵²) ע"ש] וישמח בהם, הנה עלה ההתעוררות והרצון מאותה השמחה מסוף לראש, והתחיל להתגלה באותו השעשוע לעשות אותה יסוד לכל. וזהו שאמר עוד כמה דאתמר למעני אעשה, ור"ל כי הוא ע"ד שכתוב (ישעיה מח יא) על הגאולה העתידה, למעני למעני אעשה, שהוא למען שמו וכבודו

מאיר הלשם

ואומר ראיתי והנה מנורת זהב כולה. נעימות בימין נצח (תהלים טז), וכי מי מודיענו איוו כת החביבה והנעימה שבהן. תרין אמורין, חד אמר זו שבאה מכחה של תורה ומכחן של מצות, ואוחרנא אמר אלו סופרין ומשנין שמלמדין תינוקות לאמיתן שהן עתידין לעמוד בימינו של הקב"ה, הה"ד נעימות בימין נצח.
 52. ז"ל: וכלהו עאלין תחות גרפוי דשכינתא ולא יתיר, אבל נשמתא דישראל נפקא מגו גופא דההוא אילנא, ומתמן פרחין נשמתין לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי ג יב) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישראל בן יקיר דהמו מעהא עליה, ואקרון (ישעיה מו ג) העמוסים מני בטן ולא מגרפין לבר. ותו גיורין לית לון חולקא באילנא עלאה כל שכן בגופא דיליה אבל חולקא דלהון בגרפין איהו ולא יתיר. תרגום: וכולם נכנסים תחת כנפי השכינה ולא יותר. אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך הגוף של האילן ההוא, ומשם פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו לתוך מעיה לפני ולפנים. והסוד "כי תהיו אתם ארץ חפץ". ועל זה ישראל בן יקיר שהמו מעיה עליו, ונקראים "העמוסים מני בטן" ולא מהכנפים החוצה. ועוד, לגרים אין להם חלק באילן העליון, וכל שכן בגוף שלו, אבל החלק שלהם הוא בכנפים ולא יותר.

תרגום: כל זמן שישראל עושים רצונו של הקב"ה, הקב"ה שם דירתו בכנסת ישראל, וכל זמן שישראל אין עושים את רצונו של הקב"ה, הקב"ה לא שם את דירתו בכנסת ישראל. למה, לפי שישראל הוא בן כבודו של הקב"ה, שנאמר "בני בכורי ישראל", אימא זו היא כנסת ישראל שנאמר "ואל תטוש תורת אימך".

50. ז"ל בשלימות: העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתייה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות אלא צדיקים יושבין ועטרוטיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה שנאמר ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו.

51. ז"ל: שובע שמחות את פניך, אלו שבע כתות של צדיקים שעתידיים להקביל פני שכינה, ופניהם דומות לחמה ולבנה לרקיע לכוכבים לברקים ולשושנים ולמגורה הטהורה שהיתה בבהמ"ק. לחמה מנין, שנאמר (שיר ו) ברה כחמה. ללבנה מנין, שנאמר יפה כלבנה. לרקיע מנין, שנאמר (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כוהר הרקיע. לכוכבים מנין, שנאמר (שם) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. לברקים מנין, שנאמר (נחום ב) מראהו כלפידים כברקים ירוצצו. לשושנה מנין, שנאמר (תהלים פ) למנצח על שושנים. למגורה הטהורה מנין, שנאמר (זכריה ד) ויאמר אלי מה אתה רואה,

הצמצום⁵³, והיה זה בהמלכות דמלכות, שהיא נקודה האמצעית הפנימית. ואמר "טמירא"⁵⁴ כי אותו הצמצום הוא עדיין נעלם בתכלית ההעלם, וכל גילוי הוא רק באותן השעשועים אשר נתגלה שם וכנ"ל, וכמו שיתבאר עוד לקמן בעה"י. והגם שאמרנו לעיל פ"ג שכל הצמצום שהוא המקום והוא האויר הקדמון, הנה שם הוא הרשימו מהאור דא"ס, והוא נקרא בשם טהירו עלאה על שם תוקף האור אשר שם, אך כל גילוי, הנה הוא ג"כ רק ע"י השעשועים, אבל הצמצום עצמו אין לו גילוי כלל, וע' דברינו בספר הכללים כלל י"ב עש"מ. ועכ"פ הוא כי כל דברינו אשר בפ' אב"ג הנה הם כלולים במילין קצרים דהמאמר אדם דאצילות פ' א' וב'.

הצמצום והסתלקות האור, ונעשה ע"ז מקום להעולמות. והנה היה הפעולה באותו הרצון עצמו, שהוא המלכות, ר"ל שהיה העלייה באותה המלכות גופה, שהוא המלכות דא"ס, ונעשה הצמצום והמקום בהנקודה האמצעית והפנימית דהמלכות, שהוא המלכות כנ"ל פ"ג.

וזהו שאמר המאמר אדם דאצילות שם פ"ב, ומגו סליקו דא בהרמנותא דמלכא אתגליף נקודא חדא טמירא. הרמנותא הוא תרגום של רצון, ואותו הרצון היה כדי להתגלה במלכותו. וכן נקרא אותו הרצון ג"כ מלכות וכנ"ל. וכאשר עלה האתערותא באותו המלכות, שהוא המלכות דא"ס, הנה נעשה הצמצום. והוא מ"ש "אתגליף" שהוא לשון חקיקה, כי עלה האור ונחקק ונעשה

פרק ה

בגבול, הוא מבחי' גבורה ודין, כי הדין נותן גבול ושיעור⁵⁵. והרי הנה הנקודה פנימית שאמרנו, שהיא החקיקה והצמצום, והוא המקום להעולמות, הרי היא מבחי' הגבורות. והנה היא כלולה מג' גבורות, כי הרי אמרנו שהיא נקרא בשם אויר הקדמון, כי היא הרשימו מאור דא"ס, ונקרא אויר, אור וי' גנוז בה. ואותו הי' הוא מתפשט בפנימית כל העולמות כולם שנתהווה שם אח"כ, וכנ"ל פרק ג'. ומאחר שאנו מבחינים את

הנה אמרנו לעיל פ"א כי הצמצום הוא מבחי' גבורות ודינים, כי החסד הוא דרכו להתפשט, אבל הגבורה ודין הוא מצמצם ומקמץ. וכן הוא טבעו של מים ואש, כי מים דרכן להתדבק, וכל דיבוק כגון קמח לעשות עיסה הוא ע"י מים, ואש דרכו להתפרד, שכל דבר שנשרף מתפרד. וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד, כמ"ש הגר"א בתיקונים האחרונים (דף קסז ע"א קע ע"א ד"ה כשושנה). ולכן הוא כי כל דבר הנגבל

מאיר הלשם

מאה ז"ל: אף שלא היה שם [ברל"א פעמים אחר] דין ממש, אלא כח דכח דין לגבי דידיה, ולא בערך העולמות שלמטה הימנו, שהוא ממש כח הרחמים. ואם לא היה בעולם הראשון דין קצת, לא היו האותיות נראים, מפני שלא היה להם גבול לעמוד, והיה הכל חוזר אל אחד הפשוט, ולא היתה שום בריאה בעולם לעץ החיים, שהוא סוד שם הויה, ולעץ הדעת טוב ורע שהוא סוד שם אלקים, המתחלק לסוד אלקים קדושים ואלהים אחרים. ולא היתה טוב ורע, ושכר ועונש בעולם, עם המשרתים של טוב ורע להשלים פעולותיהם.

53. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה והמשל בזה, ז"ל: מפני שהצל נראה כמו עמוק ומראה החמה עמוקה מן הצל, לזה הנקודה הזאת נקראת כלפי דין חקיקה, והיינו דקאמר בפרשת בראשית, [זוהר טו א'] "גליף גליפוי בטהירו עילאה".

54. ע"י עמק המלך שער אדם קדמאה סתימאה פרק ג שכל מקום שנזכר בזהר "אתגניז" או "טמיר" וכדו', כוונתו היא למידת היסוד.

55. ז"ל עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד ד"ה הנה מן

כביכול, כי כל סילוק הוא דין, וכאשר גמר להסתלק נתפשט כל אותו כח הגבורה בהשפה, ונעשה השפה למסך ופרגוד בפני האור שנסתלק, והוא בחי' גבורה אחת.

גבורה ב' הוא כללות כל הצמצום כולו, שהוא המקום אשר משם נסתלק האור, ולא נשאר שם רק רשימו לבד, שהוא האויר קדמון, והרי נסתלק משם עיקר האור דבחי' א"ס לגמרי. והגם שאנו קוראין לאותו האויר קדמון ג"כ בשם טהירו עלאה וכנ"ל פרק ג', אך בערך האור העליון עצמו נקרא כל אותו הטהירו עלאה כולו בשם חושך ולא אור, כי הכל נידון בערכו, וע"ד שאמרו בתיקונים (תיקון ע דף קנט ע"ב) כתר עלאה אע"ג דאיהו אור קדמון אור צח ואור מצוחצח, איהו אוכם קדם עלת העלות כו'. וכן שם תיקון ס"ט (דף קלג ע"ב) ואור קדמון אע"ג דאיהו סתים וגניז כו', איהו לגבי עלת על כל העלות כגופא לגבי נשמתא כו'. וכן הוא בענייניו, כי כל האויר קדמון והטהירו עלאה, הנה נתמעט שם האור הראשון הרבה מאד, כי הרי לכך הוא נקרא בשם צמצום. והנה הוא בבחי' גבורה ודין כנ"ל, והרי לנו בחי' גבורה ב'.

גבורה ג' הוא במציאות הי' דהאויר אשר אמרנו, שהוא נתגלה ויצא לבחי' בפנ"ע, כי הוא מתפשט ג"כ בפנימית כל העולמות כולם, וכן הוא השורש לכולם, האבן שתיה כנ"ל. והרי השתמש לזה ג"כ בחי' גבורה אחת, המצמצמו לאותו הי' על מדתו ושיעורו ומסבכו מסביב לעכבו שיעמוד על מדתו כהראוי. והנה הגבורה הזו הנה היא יותר גדולה מהגבורה הב' הנז', כי הרי היא בחי' צמצום שני הנעשה בהצמצום הא', שהוא האויר קדמון, כי נעשה בו

הי' בבחי' בפנ"ע, הרי ע"כ הוא שהוא מצומצם ג"כ ונגבל בתוך האור, והרי לנו צמצום ב'.

ובאמת הנה הם ג'⁵⁶, ור"ל כי הנה יש לנו להבחין כאן ג' כחות גבורות, כי משתמשים כאן ג' בחי' גבורות⁵⁷, כל א' בבחי' שימוש בפנ"ע. והיינו כי הרי ענין הצמצום הזה בכללו, והוא כי נסתלק ועלה האור מהמקום הזה, ועלה מעצמו אל עצמו, הרי השתמש כאן ג"כ בחי' כח גבורה אחת בהאור שנסתלק, דאל"כ לא היה נסתלק. אמנם הנה באותו האור עצמו אשר נסתלק ועלה, הרי האמת הוא כי אין לנו שום תפיסה והשגה לדבר בו מאומה, כי הרי נסתלק והוא למעלה, גם מתפיסת המקום של כל העולמות כולם, ואין שום השגה לדבר במה שנסתלק גם מתחילת הכל. אמנם מה שיש להבחין גם בו עכ"פ, הוא בסיומו ובשפתו, כי הרי המקום אשר משם נסתלק, הוא רואה את קצה סיומו ושפתו, שהוא שפה החיצונה שבו, ואותו השפה החיצונה הוא עומד לפני המקום כביכול לבחי' מסך ופרגוד, להעלים ולהסתיר את האור העליון ממנו אשר עלה ונסתלק, כי אילולא אותו המסך לא היה אפשר שיתהווה כלל המקום להעולמות, כי אינם יכולים לקבל אורו, ואותו המסך הנה הוא עצמו כח הסילוק של האור אשר עלה, כי כל כח הסילוק שהוא בחי' גבורה אשר השתמש בו האור העליון לצורך סילוקו כנז', הנה נתפשט כל הגבורה הזו בהשפה, ונעשה לבחי' מסך ופרגוד לפני האור העליון, והוא מסבב להחזיקה שהוא הצמצום והמקום, ועומד כביכול לפני האור העליון שלא יחזור מבפנים, ר"ל שעומד לפניו להסתירו מבפנים כנז'⁵⁸. ועכ"פ הוא כי גם האור הראשון שנסתלק הוא השתמש ג"כ בבחי' גבורה

סב ע"ג

מאיר הלשם

56. עי' ויקהל משה פרק ה ד"ה פירוש הדבר.
 57. עי' ויקהל משה פרק ה במסוה משה את א וז"ל: והנקודה יש לה ג' בחינות - בחינה א' מה שמצייר הכותב בשכלו לשום אותו בכתב, בחינה ב' כשמיים הקולמס על הנייר, בחינה ג' כשמסיר הקולמס מן הנייר שנסארת
 58. עי' דבריו בביאורים עגו"י ענף ב אות טו.

הנקודה קבועה בנייר. והיו"ד עצמו הוא בחינת ד', כנגד ד' בחינות אלו הם ד' אותיות הוי"ה. וגם נמשך ממנה עשר ספירות, והיינו ג' פעמים סת"ר הם חב"ד גג"ת נה"י, והנקודה היא מלכות כידוע לנו.

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה רעג

סב ע"ד – סג ע"ב

פרק ה

המסבכו מבחון⁶⁰. ומהיסוד⁶¹ הוא הגבורה הג' דכלל הטהירו, שהוא אור הרשימו. והנה הוא בין אור א"ס המקיף להי' המוקף והוא מחבר את שניהם, כי כן הוא מדת היסוד לייחד ולחבר, ונקרא אור נערב⁶², כי הוא בין העליון להתחתון, ועל ידו הם נקשרים ומתערבים.

והנה המלכות מאותן הי' ספי' דהמלכות, שהיא המלכות דמלכות, והיא הגבורה הה', הרי אמרנו שהיא כללות הנקודה הפנימית עצמה, שהיא כלל הצמצום והחזיקה והמקום כנ"ל, ובה נתגלו עוד ג' גבורות העליונים, שהם בינה גבורה יסוד דהמלכות שנתפשטו וירדו בהמלכות דמלכות לצורך כל הפעולות הנז', והרי הם ד' גבורות, בינה גבורה יסוד מלכות. אמנם גבורת הוד היא לא נתגלה בה עדיין עתה, כי גבורותיה תקיפין ולא היה אפשר לה להתגלה כאן כלל, ולא נתגלה היא אלא אח"כ כמו שיתבאר בעה"י לקמן פ' כ"ז כ"ח. אבל עתה הנה נשאר עדיין גבורת הוד כלולה בשרשה נעלם בלי גילוי כלל.

ואין להרהר הלא בעניינינו שהוא בהמלכות דא"ס ית"ש, איך שייך לכנות שם י' ספי' כלל, כי הספי' הם נתגלו רק באצילות אבל לא בא"ס ח"ו, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף ז ע"ב) בענין המראות דיחזקאל, ע"ש חומר האיסור בזה, ומה שאנו קוראים בשם מלכות הוא מהטעם שאמרנו לעיל רפ"ג ע"ש, אבל הי' ספי' הנה הם לא נתגלה עדיין כלל וכלל. אמנם הנה דברינו הוא באמת רק ע"ד שאמר הספד"צ (פ"א דף ג ע"ב) האי מתקלא תלוי באתר דלא הוי, והוא ע"ש שהכל הוא מהמלכות דא"ס, כי משם נתפשט ונתגלה ונעשה הכל, לכן אנו מדברים באותה המלכות

צמצום שני להי' הגנוז בו, שיתגלה בגילוי בפנ"ע. ועכ"פ הוא כי הנה יש לנו להבחין כאן ג' בחי' גבורות: אחד השפה והפרגוד הנעשה להאור הראשון שנסתלק, שהוא בחי' אור א"ס המקיף, ואחד הצמצום השני הנעשה לאור הי' המוקף, שהוא הי' שבהאור, ואחד כללות האור קדמון כולו שהוא המקום והטהירו אשר שם נשאר הרשימו דאור א"ס, והרי נסתלק משם האור העיקרי כולו והוא הצמצום הכללי כנז', והרי הם ג' בחי' גבורות.

והנה אלו הג' גבורות הנה הם בינה גבורה יסוד, מבחי' הי' ספי' דכללות המלכות אשר היא כלולה מעשר כנ"ל. וכל י' ספי' הנה הם הי' חסדים וה' גבורות, כתר חכמה חסד ת"ת נצח הם ה"ח, בינה גבורה הוד יסוד מלכות הם ה"ג, (וכמ"ש בזוה"ק ח"א דף רנב ע"ב בהשמטות סי' ה, דצדיק נטיל משמאלא ועמודא דאמצעיאת מימינא). וכבר אמרנו כי כלל כל החזיקה כולו שהוא הנקודה פנימית אשר שם הוא המקום שהוא האור קדמון והטהירו, הנה הוא בהמלכות דמלכות. והנה נמשכו בה הג' גבורות מהבינה והגבורה והיסוד דהמלכות לצורך הג' פעולות הנז', כי מהבינה נעשה הפרגוד אשר מסביב לאור א"ס המקיף מבפנים, [ועל זה מרמזו הרח"ו ז"ל בספר מבו"ש בתחילתו בפ"א שם דף א' ע"ב מדפוה"ח ירושלים ת"ו תרס"ד שאמר שם, ואמנם הבט נא וראה ענין הצמצום הזה מה עניינו, ויובן מפסוק (ישעיה מ יב) מי מדד בשעלו מים, כי הבינה היא הנקרא בוצד"ק, לפי שהיא שורש הדינין ומינה תליין והיא הנקרא מ"י⁵⁹ עכ"ל והבין]. ומהגבורה נעשה הצמצום הב' אשר מבחון לאור הי' המוקף

סג ע"א

מאיר הלשם

62. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נו ז"ל: ועיגול הזה הוא עיכוב המעכב אור אין סוף שחון לעיגול שלא יבטל אור מה שבתוך העיגול, ויש בזה העיכוב ג' בחינות: האחת, היא בחינת אור אין סוף המקיף המלכות. ובחינה ב', היא בחינת אור אין סוף המוקף בתוך העיגול. ובחינה ג', היא אור אין סוף ב"ה, מה שבין המקיף והמוקף, הוא ממש הנייר שעליו עומדים האותיות, ונקרא אור נערב.

59. וזה המשך לשונו: ולהיותה גבורה ודין לכן כל מדידות האצילות היו על ידה לפי שמדת החסד מתפשט בכלי גבול. ואמנם הדין אינו מאיר אלא במשקל ובמידה הראוי לכל א' לפי מעשיו וא"כ נמצא כי כל צמצום הוא דין, ע"כ.
60. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך סוף פרק נו.
61. ע"י לעיל הערה לו שם הבאנו מקורות לענין היסוד שבו.

מ"י, ובסוד מי מדד כנ"ל מדברי הרח"ו, ומ"י עם גבורה הוא גימט' רס"ו, כמנין ברהטים, וברהטים הוא הוראת הגבורות, וכמו שפי' רש"י ז"ל (שם שה"ש ז ו) תלתלי האזורות שקושרים בהם החגורות, והרי הוא על לשון גבורות, כי כל איזור וחגורה הוא מבחי' גבורה. וזהו שאמר כי הי' הגנוז שהוא מלך, כי הוא עיקר פנימית הנקודה דהמלכות דמלכות, הנה הוא אסור וקשור ברהטים, שהוא ב' הגבורות דבינה מ"י ודגבורה, כחושבן ברהטים, והיא עתה מצומצם בצמצום אחר צמצום. אך עתידה להתעלה ולהתגלה ונגלה כבוד ה', כי סוד אותו ה' הוא ה' דאדני, ותעשה לראש פינה, שהוא ה' דהויה, ואז יתקיים מה שנאמר (תהלים קד לא) ישמח ה' במעשיו, ע"י הצדיקים שהם העמוסים מני בטן. והוא ה' דיעקב והי' דישראל, שהוא מהי' דשם שדי ומהי' דאדני ומהי' דשם הויה ב"ה, והדברים הם עתיקים. וע' בתיקונים (תיקון נו בהגר"א שם דף קד ע"ד ודף קה ע"א בארוכה, ושם בתיקון סט דף קלא ע"א ובכ"מ).

ע"ש, שורש השרשים הנעלם שבה לכל מה שנתגלה אח"כ, אבל אינם ספי' ממש ח"ו ופשוט הוא⁶³.

ועכ"פ הוא כי הנה נתגלה כאן ג' בחי' גבורות אחד להפרגוד אשר להאור א"ס שלמעלה, ואחד להאות י' שלמטה, ואחד לאור הרשימו שבאמצע, והם ראש תוך סוף. וכ"ז הנה הוא בהטהירו עלאה ואויר קדמון שהוא למעלה מהכל, וזה סוד (תהלים צא א) יושב בסתר עליון שהוא ר"ת סוף תוך ראש, וכן (שם לב ז) אתה סתר לי, כי מאלו הגילויים דסוף תוך ראש שנתגלה כאן המאציל ית"ש, הנה נעשה הכל, ומשם מתקיים ומתנהג הכל.

והנה אותו ה' הגנוז אשר הוא מצומצם בתוך אור הרשימו, ה' דאויר, והוא מבפנים להכל, הנה הוא סוד הכתוב (שיה"ש ז ו) מלך אסור ברהטים, כי הוא עיקר הנקודה דהמלכות דמלכות. והוא אסור ברהטים שהוא מצומצם בב' צמצומים וכנ"ל, שהוא מתגלה ע"י צמצום הב' שהוא גבורה, והצמצום הראשון הוא ע"י הבינה הנקרא

פרק ו

מזה, וא"כ הרי ישנם בהג' גבורות שנתגלו כאן תרין משכתין⁶⁴, שהם בבחי' ב' קוין, אחד מהא' להב', ואחד מהב' להג', והם תרין משכתין, הנמשך מזה לזה, מהא' להב' ומהב' להג', וע"י אלו הב' משכתין הנה מזהיר ומתנוצץ כל א' לחבירו.

והנה היה כל התנוצצות בסוד אָלף, כי בכללות הוא אחד, שהוא א'. וכל א' מתרבה לאָלף⁶⁵, כי הא' הוא שורש כל האותיות, והם כ"ז

והנה כל אלו הגבורות שאמרנו בפ"ה, הנה היה גילויים ג"כ ע"י שעשועים וכמו שאמרנו לעיל פ"א, כי כל שעשוע הוא בבחי' חסדים וגבורות, ונתגלה כאן הד' גבורות מהה' גבורות דבחי' עשר ספי' הכלולים כאן בהעלם וכנ"ל. אמנם הגבורה הד' שהיא המלכות דמלכות, הרי היא המקום בעצמו, שהיא כלל כולם, ובה נתגלו הג' גבורות בינה גבורה יסוד כמו שבארנו. והנה נודע הוא שכל הה' גבורות הנה הם נמשכים זה

מאיר הלשם

64. לשון המשכות, והוא ממאמר אדם דאצילות כדלקמן.
65. ע"י עמק המלך שער שעושיע המלך פרק נט ד"ה הנה להיות, ז"ל: המלבוש הזה הוא בג' בחינות: ראש, תוך, סוף,

63. ע"י ביאורים ח"א דף ו ע"א, שמביא ראיות למציאות י"ס האלה בדברי המהרח"ו עצמו, וכן ע"י בפת"ש נתיב הצמצום פתח ב שגם מזכירים.

אדם דאצילות במילין קצרים שם פ"ג, שאמר שם זה לשונו, ואיהו תלת אתה סתר ותרין משכתין דילהון אנון תרין אלפין שנין דאורייתא עכ"ל שם פ"ג. ור"ל כי הנקודה חדא שאמר שם פ"ב, והוא המלכות דמלכות דא"ס, שהיא כלל המקום והצמצום וכנ"ל בדברינו פ"ד, הנה היא כלול תלת גבורות, שהם בינה גבורה יסוד, והם סוף תוך ראש, ועל זה נאמר אתה סתר, ר"ל שגילוי הראשון ית"ש היה באותו הסתר שהוא ר"ת סוף תוך ראש, והם הג' גבורות הנו', והוא הסתר עליון כנ"ל פ"ה. והנה יש ביניהם תרין משכתין, שהם ב' קוים הנמשך מזה לזה, ושם היה גילוי ית"ש בזוהרי אור, והתנוצצות לכל שיעורי הנקודות הנצרכים להמציאות דכל אותיות התורה דכל הרל"א שערים, וכל הצירופים כולם, כי מציאות ובנין כל אות הוא ע"י צירופי נקודות כנ"ל פ"א, ונעשו כל הנקודות אשר לזה בהב' משכתין, כי שם נתגלה בזוהרי אור והתנוצצות דהשעשועים בכל השיעור הנצרך לזה, והיה מתפשט כל משכתא ומשכתא בסוד אלף. [והכוונה הוא בסוד אלף רבוא רבואות, ודע זה כי האלף הוא רק כלליים והבן מאד]. ונעשה כל סוד שורש התורה באלו התרין משכתין, והם סוד התרין אלפין שנין דאורייתא, וכמ"ש (משלי ח ל) ואהיה שעשועים יום יום, ויומו של הקב"ה הוא אלף שנה (בראשית רבה פ"ח ס" ב), כי שנה הוא חושבן של ספירה כנ"ל, והוא זוהרי אורו ית"ש שהיה מתפשט בכל משכתא ומשכתא עד אלף⁶⁷. ונקרא כל הזוהרי אור דכל משכתא בשם יום ע"ש

אותיות עם מנצפ"ך הכפולות, והם עולים למספר אלף. כי ת' הוא ד' מאות, ואח"כ הך' כפולה הוא ה' מאות והם' כפולה ו' מאות והן' כפולה ז' מאות והף' כפולה ח' מאות והין' כפולה ט' מאות, ואח"כ חזור לא' שהוא אלף, ובסוד (ס"י פ"א מ"ז) נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן כמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' (ב ע"ג), והרי לנו כי הא' שהוא אחד הוא מתפשט ומתרבה עד אלף. וכן הוא בעניינינו, כי כל משכתא ומשכתא, היה מתפשט עד אלף. והתרין משכתין הם תרין אלפין וכל התנוצצות אור⁶⁶, הוא ספירה אחת, וספירה הוא גימט' שנה, והוא סוד מה שאמרו רז"ל (בספר הבהיר ס" ד, וב"ר פ"ט ס" ב, ויק"ר ר"פ יט ובכ"מ) כי שני אלפים שנה קדמה התורה לברייתו של עולם, כי ברייתו של עולם הנה הוא מהי' הפנימי שהיא האבן שתיה כנ"ל פ' ג' ה', אבל התורה הנה היא נעשה בהתנוצצות שהיה מזהיר ומתנוצץ בהב' משכתין לצורך גילויי דהגבורות. והיה השעשועים הראשונים למציאות כל הנקודות הראויים לשיעור כל האותיות דהתורה כולה שאמרנו לעיל פ"א, היו כל השעשועים והתנוצצות אור אשר להנקודות כולם, היו כ"ז בהמשכתין ובהרשימו שהוא גבורת היסוד, והוא אור נערב כנ"ל, שם נתחברו לאותיות ולכל הצירופים כולם, והרי היו הגילויים הראשונים דכל התורה כולה בהתרין משכתין שהם התרין אלפין שנין כנו'.

והנה כל הדברים הללו אשר אמרנו כאן ולעיל פ"ה, הנה הוא מרומז בהמאמר

מאיר הלשם

אמרנו שהנקודה הזאת היא סוד התורה, ואילין תרין משכתין הן סוד תרין אלפין שנין דאתברי אורייתא קודם דאתברי עלמא וכו' כל נקודה מושכת הארה לחברתה, והם סוד ב' אלפין שנין שנבראה התורה, שכל משיכות הנזכרות יהיו סודו אלף, בסוד פלא, כי הוא סתום וכמוס מאד.

67. הגה"ה מכ"י המחבר: ושורש אלו הדברים הנה הוא בזו"ח פ' אחרי שם בסתרי תורה (מ ע"א בדפוס אמסטרדם, ודף מט ע"ב בדפוס שלנו) בסוד י"ח אלף עולמות ע"ש, ע"כ.

לזה גם הרשימו של הנקודה הנשאת בו נעשית בסוד י' שיש לה ראש, תוך, סוף, ומאה יודין לכל אות. וזהו סוד שכל אור שבאריך, ולמעלה ממנו, נחלק לאלף עולמות, וזהו שנאמר, "נצר חסד לאלפים" וכו' ולכן אמרו רז"ל, שנתן הקב"ה לאדם הראשון אלף שנה, ושנה גימטריא ספירה, כי יומו של הקב"ה אלף שנה.

66. ע"י ויקהל משה פרק ג ד"ה גם יש, ז"ל: להיות שהראש נמשך לתוך והתוך נמשך לסוף, הרי כאן ב' משיכות. וכבר

הכתוב (בראשית א ה) ויקרא אלהים לאור יום, ועל זה אמר ואהיה שעשועים יום יום, שהם הב' גילויים דאורו יתברך אשר בהב' משכתין, כי נתפשט בהם מגילוי לגילוי והבן.

פרק ז

משכתין. אמנם האות ד' שבו, שהוא גג וכותל המחברים זה לזה, הנה יש בו ג"כ משכתא אחת המחבר את הגג עם הכותל, והרי יש באות ה' ז' משכתין. ואח"כ האות ו' אשר שרשו הוא מהי' אלא שהוא מתפשט ונגלה⁷⁰ וכנ"ל פ"א, ולכן הוא בצורת קו ניצב ביושר, כי הוא מתפשט ועומד. אמנם הוא ג"כ בסוף תוך ראש ותריין משכתין כמו הי' שיצא ממנו, אלא שהי' הוא מתקמץ תוכו בתוכו ועומד כפוף ומתקמץ כעין סגולתא משום שהוא בהעלם, והו' הוא עומד פשוט בקו ניצב משום שהוא נגלה, אך שניהם הם מיוסדים בסוף תוך ראש ותריין משכתין. ואח"כ האות ה' אחרונה שהוא הגילוי דאות ה' ראשונה⁷¹ כנ"ל פ"א, והוא בג' פעמים סוף תוך ראש ובד' משכתין. והרי יש בסך הכל כ"ד פרטים סוף תוך ראש וי"ח משכתין.

הנה אמרנו לעיל פ"א כי הגילוי הראשון הנה היו הד' אותיות דהשם הויה ב"ה שהם יסוד הכל, והנה נתייסד כל אות מהם ג"כ על אלו ב' בחי' דסת"ר והמשכתין. והיינו כי הנה הי' דהשם הויה ב"ה, הנה נעשה בסת"ר ותריין משכתין ביניהם, ונעשה הי' כעין סגולתא, ג' נקודין עם תריין משכתין המחברים, וכן הוא מרומז בכל י' פשוט דהשם הויה ב"ה, שהוא ג"כ בג' קוצין כנודע⁶⁸, וכולם מחברים זה לזה, כי הוא בסוד סוף תוך ראש ותריין משכתין. ואח"כ האות ה' אשר שרשו הוא מסוד הרצון והמחשבה⁶⁹ לכל השעשועים, והוא בצירוף ה' וכנ"ל פ"א, והנה הוא בצורת ד' י', ונעשה בו ג"כ כל קו שבו בנוי ומשוכלל בסוף תוך ראש ותריין משכתין המחברים, והרי יש בו ג' פעמים סוף תוך ראש, וג' פעמים תריין משכתין שביניהם, והם ו'

מאיר הלשם

רבא ונרמזים כיו"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וגיו"ו (נ"א ושוריק) באמצעיתא והם הם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב.

69. ע"י לעיל הערה לו.

70. ע"י בהגר"א על ספר"צ כה ע"א, ז"ל: ע"ק נקרא יו"ד וז"א ו', עכ"ל. וע"י בהגר"א על ס"י פ"א מ"ח ד"ה עשר ספירות וז"ל: המחשבה הוא בבהילו וברגע א' ולכן הוא בצורת י', והקול הוא באריכות לכן הוא בצורת ו', עכ"ל. וע"י עוד בהגר"א על ס"י כה ע"ד, ז"ל: יו"ד הוא נקודה קו ושטח (ר"ל י' נקודה, ו' קו, ד' שטח, וכן הוא יה"ו של הוי"ה) עכ"ל. וע"י בתיקו"ז לו ע"א: ולית נימא ונימא דשערה דעתיקא קדישא דלא נפקא ממבועא עלאה והאי נימא איהי ו' מבועא דיליה י' דסלקא באוירא עד אין סוף ונחתא עד אין תכלית, ע"כ.

71. ע"י בהגר"א על ספר"צ כה ע"א ד"ה ואמר בה'.

68. ע"י ויקהל משה פרק ג ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: היות שהורשה לנו לומר שנעשה בו ית' סוד הנקודה שהיא סוד התורה, וכבר ידעת שכל הנקודה יש לה ראש תוך סוף וכו' וגם כי כל נקודה היא בסוד יו"ד, ולכל יו"ד יש ג' מדריגות: קוצא לעילא, קוצא לתתא (וגו') [וגוין] באמצע.

ע"י זהר בלק רג ע"ב: כל יחודא שלים הכא איהו יי' אלקינו יי' דהא רזא דיליה מראש צורים איהו ואתייחד ברישא בגזעא ושבילא יי' דא רישא עלאה אוירא דסלקא אלקינו דא גזעא דאתמר גזע ישי יי' דא שבילא דלתתא ועל רזא דא אתייחד ביה כדקא יאות. [תרגום: כל יחוד שלם כאן הוא "ה' אלקינו ה'", שהרי הסוד שלו "מראש צורים" הוא, והתייחד בראש בגזע ושביל. "ה'" זהו הראש העליון האויר העולה. "אלקינו" זה הגזע שנאמר "גזע ישי", "ה'" זה השביל התחתון. ועל סוד זה התייחד בו כראוין, ע"כ. וע"י שער מאמרי רשב"י ה ע"ב ז"ל: שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כנ"ל פ"א. והכ"ד עינין הם מגבורת הגבורה, שהוא הגבורה הב', וממנה הוא הכ"ד צרופי אדנ"י שבמלכות. והי"ח משכתינ הם מהגבורה הג' שהוא גבורת היסוד שנקרא אל חי, והוא סוד חי העולמים כמ"ש בזה"ק (פ' ויגש ריא רע"ב) שממנו נמשך החיות לכל העולמות כולם, וכן הוא סוד מ"ש רז"ל (עבר"ז ג ע"ב) שהקב"ה רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלף עולמות בכל לילה, וע' בזה בדברינו לעיל שער ז' פ"ה אות ה'.

וכל זה הנה הוא מבואר בדברים קצרים במאמר אדם דאצילות פ"ד, שאמר שם זה לשונו: ואלין תלת אינון תשע אתה סתר (ר"ל שהסוף תוך ראש הנ"ל הם כלול כל א' ג"כ מג', כי הם כלולים זב"ז, ונעשה ונתפשט התלת לתשע⁷⁴), ומגו דא נפיק ציורא דקיקא לעלמא עלאי (שעי"ז נעשה כאן ציור נעלם, שהוא בחי' ה' ראשונה דהשם הויה ב"ה, שהוא בינה עלמא עלאי כנודע (זהר ח"ב מג ע"ב)), ומגו סגולתא אתהו תלת אחרנין ברזא דקיבוץ אילין היכלין לאילין (ר"ל מהאות י' שהוא סגולתא כנ"ל, ממנו נעשה האות ו' שהוא קו ניצב ביושר, והוא בבחי' ג' נקודות ביושר זה תחת זה, כי האות י' הוא בבחי' ג' נקודות כעין סגולתא, אבל האות ו' הוא ג' נקודות ביושר, כי הי' הוא נעלם והו' הוא גילוי, ולכן אמר שהוא ההיכל שלו שהו' הוא ההיכל של הי', כי הי' הוא מתפשט

ואלו הסוף תוך ראש שאמרנו, הנה משום שהם מבחי' חסדים וגבורות כי הם מסוד הג' גבורות כנ"ל פ"ה, אשר כל גבורה היא מסך ופרגוד המקיף ומסבב להאור החסד שבתוכו, לכן הנה עומדים כל המציאות דסוף תוך ראש שבכל אות כל א' ג"כ בבחי' עגול המקיף ומסבב לאור החסד שבתוכו, והם עומדים בבחי' עגולים חלולים כזה O. והם בבחי' עינין אשר בתוכם נכנס האור, והם מלאים מאור תמיד. ולכן נקרא השם הויה הזה בשם הויה דעינין⁷², שהם בסוד מה שנאמר (יחזקאל א יח) וגבותם מלאות עינים, וכמ"ש ברע"מ (פנחס דף רכט ע"א). וכן יש בכל עין מהם ג' שרטוטין ותגין על שם שכל א' הוא כלול מכל הג' סוף תוך ראש⁷³. והם ע"ב תגין כמנין חסד, כי הגבורות שבכאן הם שלהובין דרחימו, המתנוצצים ומאירים תמיד. והם סוד כל מצות התורה אשר עליהם נאמר (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור, והם השרטוטין והתגין הנמשכים מהאור שבכל עין, והם כל המצות המזהירים ומתנוצצים מהאור התורה. והרי נמצא כי הנה הם כ"ד עינין וי"ח משכתינ וע"ב תגין, וע' הציור דהשם הויה הזה ברע"מ פנחס (שם דף רכט ע"א) ע"ש ותמצא.

והנה הע"ב תגין שהם השלהובין דרחימו הם מהגבורה הא' שהוא הבינה כנ"ל פ"ה, כי הוא בסוד (שיה"ש ח ו) רשפי אש שלהבת יה אשר

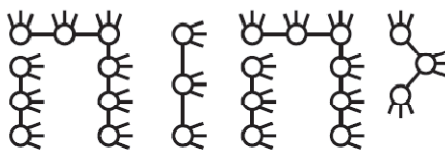
מאיר הלשם

בצורת עינין, להיות ששרשם משם הוי"ה הנזכרת, ומשם הויה באה הנשמה לאדם צדיק, העוסק במעשה מרכבה. ולהיות שיש ג' תגין לאות יוד, כנגד זה יש להאדם נ'פש ריח נ'שמה.

73. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נט ד"ה ונחזור לענייננו, ז"ל: המלבוש הזה הוא נעשה מכח ניצוצי הגבורות, האורגים המלבוש, מקצה אל קצה, כמו חוט, ובהצטרפם יחד נעשה קרומים, נמצא אחר כך כשנגלם המלבוש נשאר רישומו של אותן החוטין בסוד שרטוטין. [ומכאן תדע סוד שרטוטין [תגין] לספר תורה, כי המלכות הזו נעשתה ממש כמו ספר תורה].

74. הגה"ה מכ"י המחבר: בהה"א הראשונה.

72. ע"י ויקהל משה פרק ד. וזה ציורו:

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת, ז"ל: במלבוש הזה יש בו שם הויה דעינין, דהיינו כ"ד עיגולים וע"ב תגין, והיא ההויה שנחלקת לשתיים בפנים ואחור. ואל תתמה שהאותיות של הוי"ה הם כצורת עינין, שהרי גם האותיות של האדם החקוקים בנשמתו, ומפרטים מעשיו שחופפים על ראשו, הם כולם

שאמר שעליהם נאמר מצות ה' ברה מאירת עינים). ואינון י"ח משכתין, ח"י אלפין עלמין דמטייל בהון קודשא בריך הוא⁷⁵ עכ"ל, וכנ"ל. והרי נתבאר לנו כי אלו התלת סת"ר הם נתפשטו לכ"ד, והתרין משכתין הם נתפשטו ליי"ח, והוא סוד שורש הויה דעיינין שנרשם כאן בהעלם גדול.

והנה הכ"ד עיינין עם הי"ח משכתין הם מ"ב, ומהם הוא סוד שם מ"ב שבו נברא העולם כמ"ש בזוה"ק (פ' פקודי דף רלד ע"ב ובכ"מ). וע' עוד בענין תרין משכתין ויי"ח משכתין בזוהר חדש (ס"פ אחרי מות מט ע"ג), ובביאור הגר"א בספר יצירה (פ"א משנה א אופן ג דף ג ע"ג) ובתו"ח (כב רע"ב) ובפ' שלח (קסב ע"א בהגר"א שם).

ומתלבש בהו' והו' הוא גילוי וחיכל שלו). ומגו תשע אתהו עוד תשע אחרנין (ר"ל מהאות ה' ראשונה שהוא תשע, ג' פעמים סוף תוך ראש כנ"ל, ממנו יוצא ומתפשט האות ה' אחרונה, שהוא ג"כ תשע, ג' פעמים סוף תוך ראש, כמו הה' ראשונה, אלא שהה' אחרונה הוא יותר נגלה כנודע). וכולהון ברזא דשמא קדישא מצות ה' ברה מאירת עינים (תהלים י"ט ט) (כי הוא הויה דעיינין, ויש בו כ"ד עיינין, וע"ב תגין, ג' תגין לכל עין, והם ע"ב כמנין חסד, ומהם הוא כל המצות עשה, שהם רמ"ח חסדים כמנין אברהם, שהוא ממדת חסד, וכמ"ש הרב (בשער קיצור אבי"ע פ"ד, וע' בפרקי הצלם פ"ו, ובשער הצלם פ"ב בהמ"ק). ואלו התגין הם מזהירים מהעיינין, וכמו כן הם המצות הם מאירים ומתנוצצים מאור התורה, וזהו

פרק ח

פרצופים שבכל עולם, ויש לכל א' ג' מוחין שהם חב"ד כנודע. וכל מוח ומוח הוא בבחי' אור וכלי, כי המוחין הם בג' חללי דגלגלתא, וכן כל מוח ומוח עצמו הוא בבחי' ליחה זכה, ובו שרויה האור דהנשמה, והוה כל מוח בבחי' אור וכלי. וכן גם

הנה אלו הג' גבורות אשר בבחי' סוף תוך ראש, שאמרנו לעיל פרק ה'⁷⁶ שכל א' הוא בבחי' פרגוד, והם ג' פרגודין⁷⁷, הנה הם השורש השרשים לבחי' תלת מוחין שנעשה אח"כ במציאות העולמות בכל פרצוף ופרצוף מהה'

מאיר הלשם

עוד שם שיש ג' מיני פרגודים: א) שהא"ס המקיף לא יכנס, ב) שהנקודה הפנימית לא תצא לחוץ, ג) סוד הגליפו, דהיינו החקיקה הנראית עמוק בתוך בין שפת א"ס המקיף ובין שפת א"ס המוקף (דהיינו הגליפו הצריך לצמצום עצמו ג"כ ע"מ שלא יתפשט חוצה לצד א"ס המקיף ולא לצד פנים לא"ס המוקף).

77. ע' ויקהל משה פרק ה' ד"ה וכל צמצום וז"ל: וכל צמצום צריך להיות כמו פרגוד, לאמור לעצמה, צמצום עצמך עד פה תבא, ולא תוסיף להתפשט. וכבר ידעת שכל התפשטות אור הוא מצד החסד, והא ראייה שטבע המים שהם חסדים דוקא להתפשט עד כדי יכלתם, וכל התזרות של אור, דהיינו כשאר מצמצום עצמו לבלתי יתפשט, כל זה הוא מצד הדין.

75. ע' עמק המלך שער ד פרק ו, ז"ל: התשעה ספירות שהם למעלה מהטהירו הם י"ח [מאחר שיש ט' ספירות וט' אורין בין כל א' וא'] אלפים רבבות עולמות ששט בהון קב"ה, היינו זעיר בכל יום, להשיג אורו וגם שט במחשבתו להשיג סודותיו, כי היא תאות עליונים והתחתונים, "והשני אלפים שאינן", כדכתיב, "אלפי שנאן אל תקרו שנאן אלא שאינן" [עבודה זרה ג ב'] והם של מלכות שלו. כי המלכות שם נבלעת ביסוד דידיה ואינה נחשבת למנין בעולם הזכר.

76. ע' ויקהל משה פרק ה' ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: מגליפו נעשה סוד נקודה וידעו שכל נקודה יש לה ג' בחי' כשהיא כתובה על הנייר בבחי' א' הנייר. והנקודה בבחי' ב'. ג' מקום הנראה עמוק שהוא מצומצם בין הנייר והנקודה כמראה חמה עמוקה מן הצל, ע"כ.

וכמ"ש בפע"ח (בשער חג המצות פ"ב). וכן אלו הג' אלהים שבגרון הם סוד שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים כמ"ש האריז"ל בשער הפסוקים ולק"ת (פ' וישב) וכן הגר"א בתיקונים (תיקון סט דף קכו ע"ב), (וע' בע"ח שער הקטנות ושער העיבורים פ"ה). כי אלו הג' שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים הם בקנה וושט וורידין, הג' דינין דמוחין אלהים דקטנות, אך הוורידין שהוא הדעת קו האמצעי המכריע, הנה הוא כולל את כל הג', ולכן הם תלת וורידין כי הם מהג' אלהים.

וכן הוא עוד כי אלו הגבורות דענינינו הנה הם שורש השרשים להג' שמות אל שבתיקונא קדמאה דדיקנא, שהם א"ל שד"י, א"ל הויה, א"ל אדנ"י, שהם השרשים דהג' עולמות ב"ע. ומהם הוא הדינין תקיפין, מארי תריסין, מארי דיבבא, מארי דיללא, וכמו שמבואר במבוא שערים (שער ג ח"ב פרקים יד טו טז) והוא באד"ר (דף קלב ע"א). והרי נתבאר כי אלו הג' גבורות שהם הג' פרגודין הנעלמים דענינינו, הנה הם שורש להג' מוחין חב"ד, שהם הבוצינין עלאין, המוחין דגדלות שנעשה אח"כ בבנין העולמות, וכן להג' מוחין דקטנות שהם הג' אלהים שבגרון גימט' חרן, ולהג' וורידין ולמארי תריסין ודיבבא ויללא הדינין תקיפין שבהעולמות ב"ע.

וכ"ז הנה הוא מבואר בדברים קצרים במאמר אדם דאצילות פ"ה זה לשונו: ומגו תלתא פרגודין דיקין (ר"ל נעלמים) נפקו ציורא דיקא לתלת בוצינין ותלת וורידין ברזא דמתקלא, (כי בנין העולמות שהם כולם על תכונת אדם, שהוא מסודר בג' קוין, קו ימין וקו שמאל וקו האמצעי המכריע, הוא נקרא מתקלא⁸¹, כף מאזנים, כי

האורות דהמוחין הנה הם כולם רק מבחי' גבורות, כי כל המוחין הם נמשכו מהמ"ס דא"א, שהוא בוצד"ק, כי בו גנוז גבורה דרדל"א⁷⁸, אלא שהדינין בהם הם נכפין ומתבסמין, ובבחי' יין המשמח⁷⁹, וכמ"ש באד"ר (דף קכח ע"ב) והאי מוחא דאיהו חכמתא סתימאה (אשר ממנו הוא כל המוחין) שקיט ואשתכיך באתריה כחמר טב על דורדייא, וע' בשער הנסירה (פרק ו סמוך לסופו⁷⁹) וכן בכ"מ. ועכ"פ הוא כי כל המוחין הם בבחי' גבורות שלהובין דרחימו, בוצינין עלאין, נר ה' נשמת אדם. והנה שורש השרשים דהג' מוחין הנה הם הג' פרגודין, שהם הג' גבורות דענינינו הנ"ל פ"ה, שכל א' הוא בבחי' אור וכלי כנ"ל. והיינו כי גבורת הבינה שהוא פרגוד הא', הנה הוא השורש למוח החכמה, ולכך נקרא חכמה בלשון נקבה, כי הוא מהמ"ס דא"א, הרישא תליתאה שבו, שהוא הבינה כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א (דף ו ע"ב ד"ה וגבורה דרדל"א) שהג' רישין דא"א הם כח"ב, וכן הוא ג"כ עומק דעת האריז"ל וכמ"ש בזהר הרקיע (דף קא סע"א) וכן במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ה סע"ב) ע"ש. וגבורת הגבורה שהוא ענף הבינה היא שורש השרשים למוח הבינה, וגבורת היסוד הוא שורש השרשים למוח הדעת, כי היסוד והדעת אחד הוא, שמהיסוד דהעליון נעשה הדעת דהתחתון⁸⁰. והרי נמצא כי אלו הג' פרגודין הם שורש השרשים להג' מוחין שבכל פרצוף, וכן מהם נתפשטו אח"כ ג"כ ג' גבורות למטה בגרון, שהם סוד קנה וושט וורידין, והם ג' שמות אלהים שהם רנ"ח, חרן, ע"ש חרון אף, ג' דינין. וחרן עם הכולל גימט' גרון. ואלו הג' שמות אלהים הם מתפשטים למטה בנה"י, אלהים דיודי"ן בנצח, אלהים דההי"ן בהוד, אלהים דאלפי"ן ביסוד,

מאיר הל"ט

78. עי' בהגר"א על ספד"צ וע"ב ד"ה וגבורה דרדל"א מתלבש במ"ס, לכן שם הוא בוצינא דקרדינותא שורש הגבורות, ע"כ, ועיי"ש לקמן כא ע"ב ד"ה וז"ש דנפיק, שמו"ס ובוצד"ק המה בבחינת בינה ודעת המתפשט.
 79. ז"ל: וגם בזה תבין כי להיות שהב' פרקין עלאין דנו"ה דעתיק מאירין בחו"ב דז"א, ונודע כי נו"ה הם דינין לכן כנגדן במוחין מתפשטין דינין הנמשכין מהן בחוץ במצחא דז"א.
 80. עי' בהגר"א על ס"י ב ע"ג ד"ה ספר וספר.
 81. עי' בהגר"א בביאורו לתחילת ספד"צ א ע"ב ד"ה ספרא דשקיל.

79. ז"ל: וגם בזה תבין כי להיות שהב' פרקין עלאין דנו"ה

שמות אלהים דקטנות כנוז' תלת דינין תקיפין עכ"ל. כי מהם יצאו הג' דינין תקיפין בהעולמות בי"ע כנ"ל.

והנה עד כאן היה דברינו בענין הנקודה הפנימית הכללי, ובענין הג' גבורות הכלליים שנתגלו שם, וכן בהשם הויה דיינין שנשרש שם. ומעתה נדבר בענין המציאות דרל"א שערים והד' שמות עסמ"ב שנתגלו שם ג"כ, וכן בסדר האורות שנשתלשל מזה עד שבאו להמציאות דאדם קדמאה, שהוא שורש האצילות, וממנו להאצילות העיקרי. ונדבר מהתחלת גילויים ובכל סדר השתלשלותם ועמידתם בפרטיות.

נעשה הכל וכן מתנהג הכל במדה ובמשקל, כי אין יכולין לקבל לא רוב טובה ולא רוב רעה⁸², אלא הכל בהכרעה, והוא בנין כל העולמות כולם, וכן כל ההנהגה כולה, אשר הוא הכל על תכונת אדם. ומשום שכל התכונת אדם אשר באצילות שמשם הוא כל הפעולה וכל ההנהגה הוא נעלם מאד, ואי אפשר להשיגו מאומה כלל, לכך אמר ציורא דקיקא, ור"ל ציור דק וזך, כי הוא רק מעין וברוגמא לבד ולא בציור ממש ח"ו. ואמר "ברזא דמתקלא" כי כל ענין הג' קיין ותכונת אדם שאמרנו, הוא רק בסוד נעלם כי הוא רק בהעלם גדול). דסלקן בחושבן חרן (כי הג' וורידין הם הג')

פרק ט

הסתלקותו ועלייתו בבת אחת אלא רק לאט לאט⁸³, ובבחי' מטי ולא מטי. שע"י שהיה הסתלקותו לאט לאט, הנה משאיר אחריו רשימת אור מאורו הגדול, וכן לא הסתלק משם בסילוק גמור אלא הוא רק בבחי' רצוא ושוב שהוא מטי ולא מטי, וכמ"ש בזוה"ק בראשית (דף טז ע"ב)

כבר אמרנו לעיל פ"א כי כאשר נסתלק אור א"ס ועלה מעצמו אל עצמו לעשות מקום להעולמות, הנה נשאר רשימת אור מהאור הגדול שבתחילה, ומאותו הרשימו אשר היא מאור עצמותו כביכול נעשה כל התורה כולה. והנה היה סדר דמציאות אותה הרשימו ע"י שלא היה

מאיר הלשם

מקום שהיה אין סוף מנתק חוץ לנקודה גדולה, נשאר מאור של המנתק כמו רשימו של נקודה קטנה בתוך הנקודה גדולה של הגליפו. וכן בכל ניתוקין מעט נשאר כמו נקודת הכסף גליו.

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נט ד"ה הנה להיות, ז"ל: הנה להיות שאין סוף המוקף, אחר שנעשה המלבוש, והיה כביכול המלבוש דבוק בו, וכמעט היה הכל דבר אחד, לזה הוצרך כביכול לנתק עצמותו מעט מהמלבוש, כל חלק וחלק בפני עצמו, כדי שיתראו האותיות, ויהיו בולטות לחוץ כראוי, ולא יהיה כל כך הארה גדולה וחזקה, כמו שהיה קודם, בערך שיהיה להם רק חיות קיום והעמדה. ואילו היה ניתק בבת אחת היה חוזר המלבוש לעקר, דהיינו אין סוף, לזה היה הניתוק מעט מעט, כדי שיעמוד ויתיצב המלבוש בהויה וקיום. והנה בכל חלק וחלק הניתק מהמלבוש הניח רשמו במלבוש, בסוד נקודה, מפני שהוא חזרתו, דהיינו מניעת אור אין סוף מהמלבוש.

82. ע"י בהגר"א על ספד"צ א"ע ג, ז"ל: בחסד אין יכול העולם להתקיים, כמ"ש (תענית כג ע"א) השפעת עליהם רוב טובה אינם יכולים לקבל, וכן בדין אין יכולין להתקיים, כמ"ש (תענית שם) כעסת אין יכולין כו'.

83. לא נזכר דבר זה בע"ח אמנם הוא בויקהל משה פרק ו ד"ה פירוש הדבר וז"ל: פירוש הדבר, בהיות שאמרנו שתוך הגלופא, הוא האור א"ס המוקף תוך הנקודה, וכל זמן שהיה אור א"ס המוקף תוך מקום הנקודה, א"א להתוות שום פעולה מחמת אורו הגדול ברוך הוא, לכן בהכרח היה צריך אור אין סוף שבתוך הנקודה לנתק עצמו ולצאת מחוץ הנקודה, כדי שלא ישאר במקום דיליה רק הרשימו דיליה, ואז אולי יהיה איה מקום לברוא העולמות, ולפ"ז לא היה יכול הא"ס לנתק עצמו בבת אחת, חוץ מנקודה, כי אם היה מנתק עצמו בבת אחת, אז גם הנקודה היתה מנתקת עמו כביכול ולחזור הכל להיות כבתחילה הכל אחד בסוד א"ס, ע"כ היה צריך לנתק עצמו מעט מעט, וכל

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה רפא

טד ע"ג – טד ע"ד

פרק ט

מן המדה לגמרי, והיא אשר תתגלה לעתיד לבוא וכמו שהארכנו בזה לעיל ש"ו פ' ד' ה', ולכן אמרו (פסחים דף ו ע"ב) אין מוקדם ומאוחר בתורה.

והנה נעשה כל אות ואות ממנה⁸⁶ נקודות, וכל נקודה ונקודה הוא בסוד י', כי נעשה מציאותה בראש תוך סוף, קוצא לעילא וקוצא לתתא וגוף הי' באמצע וכנ"ל פ"ז, והרי נעשה כל אות כלול מאלף, והם סוד אלף עלמין דכסופין דכסיף בהו קב"ה כמ"ש הגר"א בספד"צ (פ"א דף יב ע"ב בדה"מ חד לאלף יומין). וכל הכ"ב אותיות הרי הם כ"ב אלף, וזהו סברת ר' יוסי במכילתא (פ' יתרו) שאמר שגם אם היו ישראל ב' אלפים וב' רבבות היו ראויים לקבל את התורה, כי בשיעור זה הרי יש מקום לכל הכ"ב אלף אורות דאותיות התורה לנוח ולשרות בתוכם, וזהו ג"כ מ"ש רז"ל ביבמות (דף סד רע"א) שאין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות מישאל, כי אין מקום לשיעור האורות דהכ"ב אותיות התורה לנוח בפחות מזה.

וענין מה שנעשה כל אות ממאה נקודות, הנה הוא סוד עמוק ואין כאן המקום לבארו, רק ארמוז בקצרה, כי הוא בסוד עיגולא וריבוע, ריבוע בגו עיגולא⁸⁷. והוא בסוד מ' וס' דאינון מאה ברכאן, כמ"ש פ' תרומה (דף קכז ע"א וע"ב) ופ' תצוה (דף קפ ע"א) ובתיקונים (ריש תיקון ה דף כ ע"ב) וע' בהקדמת זוהר בראשית (דף ה סע"ב) ונבנה כל אות ממאה נקודות. ובשורש סוד מ' וס', ריבוע בגו עיגולא, שורש הישר ועגולים, אשר כל העולמות נתייסדו בסדר זה כנועד, ונעשה כאן

וכן בפ' נח (דף סה ע"א) ועי"ז נמצא כי הוא מתנוצץ וחוזר ומתנוצץ, וכל ניצוץ וניצוץ הוא בבחי' נקודה, ונעשה עי"ז בחי' נקודות לאין מספר. ועי"י שהוא חוזר עליהם תמיד בבחי' מטי ול"מ, הנה מתחברים הנקודות זה לזה, עי"י שהוא חוזר עליהם תמיד ומייחדם ומצטרפים ונעשים לאותיות לפי צורת כל אותיות התורה, וכן מצטרפים אח"כ עי"ז ג"כ האותיות זה עם זה ונעשים לתיבות, ומתחברים ומצטרפים בדרך זה ע"פ הסדר דכל התורה כולה, והיא התורה הקדומה אשר בעצמות המאציל ית"ש⁸⁴.

אמנם היא אינה בו לפי הסדר שניתנה לנו, וכמ"ש רז"ל בשוחר טוב (מזמור ג) לא ניתנו פרשיותיה של תורה על הסדר, שאם ניתנו על הסדר כל מי שהוא קורא בהם היה יכול להחיות מתים ולעשות מופתים, לכך נתעלמה סדורה של תורה, והיא גלוי לפני הקב"ה כו', והוא כמ"ש רז"ל (ברכות דף נה ע"א) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ שנאמר וימלא אותו רוח אלהים כו'. כי הסדר שניתנה לנו הנה הוא רק עי"י יסוד מציאות הטבע אשר מאחר ששת ימי בראשית, ואחר החטא דעץ הדעת, והיא אשר ניתנה לנו בסידורה שלפנינו, כאשר לא זכינו להלווחות הראשונות, והיא אורייתא דבריאה, עולם הכסא, ששם הוא הגילוי דשם **אלהים**, גימט' הטבע⁸⁵, וניתנה לנו כמו שהיא מסודר בעולם הבריאה, ולכך נקראת תורת הבריאה וכמ"ש הגר"א בהקדמת תיקונים (דף יז רע"ב), אבל סדר התורה קדומה שבעצמותו ית"ש היא ע"פ אור הנסיי למעלה מן הטבע לגמרי, ולמעלה

ט"ז

מאיר הלשם

87. עי' ליקוטי הגר"א בסוף ס"י כג ע"א. ועי' יהל אור ח"א יב ע"א, ז"ל: וסוד האופנים והגלגלים הן סוד עיגולא וריבוא שהאופנים הם מרובעין כמ"ש בתיקונים והן בד' פנים, ע"כ. עי' עוד יהל אור ח"ג יג ע"ב וז"ל: ס' ומ' הוא בינה ותבונה, וכן הם שמים וארץ, זו"ג, שלכן בבינה רומז בן בלבד ובתבונה בן ובת, והן עגולא וריבוע, כי שמים הוא בעיגול ולכן הוא ו"ק ר' וארץ הוא בריבוע כידוע והן ו"ד, עכ"ל. מקור ענין עיגולא וריבועא הוא בספר הבהיר אות קיד.

84. עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד ד"ה אמר על סוד, ז"ל: אמרו על סוד החכמה שהוא, מאור המתפשט מן המקור הנעלם, ונקרא מקורו מקור החכמה, והוא סוד עולם המלבוש, הנקרא תורה קדומה. ועליו אמר רבי אליעזר, קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד, ושם הויה בצירופיו הוא כולל כל עולם המלבוש.
85. עי' ויקהל משה פרק א במסוה משה ריש אות ב'.
86. ממאה – גליון.

המציאותיות כולם, שהם המון ברואים לאין תכלית. ואח"כ סיים בחיבורא, והוא משום שהרי הם מהאור הרשימו שהוא מאור עצמותו ית"ש כנז', והרי יצאו ונעשו ממקור האחדות, ולכך נתחברו ונתייחדו לבסוף, ונתייחדו עי"ז יסוד ושורש התיקון לכל העולמות כולם, ולכל המציאותיות כולם, שנעשה מהם אח"כ, ויצאו כולם בריבויים שונים בכל עולם לפי ערכו, והם המון ברואים לאין תכלית, שיתייחדו גם הם לבסוף ויתוקנו כולם בעת התיקון האחרון לכוא לסוד האחדות השלימה, וכמו שביארנו בכמה מקומות מדברינו, וזהו שאמר וסיים בחיבורא לאין תכלית, שהוא סוד האחדות השלימה אשר יתוקנו כל העולמות כולם בהתיקון האחרון. והנה אמר שארי בפירודא וסיים בחיבורא, ומרמז בזה על גודל החילוק וההבדל אשר בין הקודש לחול ובין הטהור לטמא, כי בהסטר אחרא שהוא הטומאה והרע, הנה אמרו בזה"ק (משפטים דף צה ע"א) שרי בחיבורא וסיים בפירודא, כי הרע נברא ונעשה מהגבורות דעולם הנקודות, וכן כל קיומם הוא ע"י שהם מושרשים בהגבורות דעולם האצילות. וכל זמן שהם קרובים להקדושה ויונקים מן הקדושה, אז הם מתחברים, ויש להם קיום והעמדה, וכמו שהיה בעת שנבראו בראשונה, אבל כשנברר הקדושה מהם ונפסק יניקתם, אז הם מתפרדים ומתבטלים. וכן יהיה לעתיד, וכמו שנאמר (תהלים צב י) כי הנה אויבך יאבדו יתפרדו כל פועלי און, כי ע"י שיתפרדו יאבדו, וזהו שאמר הזוה"ק (משפטים דף צה ע"א) הנו', כי הם שרי בחיבורא וסיים בפירודא. ולכך אמר המאמר אדם דאצילות בעניניו, כי בקדושה הוא להיפך, שהוא שארי בפירודא וסיים בחיבורא. והוא ג"כ ע"ד שדרשו רז"ל (קידושין ל ע"ב) את והב בסופה, אהבה

השורש בעולם להיות יסוד נעלם להסדר דיושר ועגולים.

ונחזור להענין, כי מציאות הנקודות אשר מהם נעשו האותיות הנה הם מאור הרשימו אשר נשאר ע"י שהיה הסתלקותו לאט לאט ולא בבת אחת, ונעשו מתחילה נקודות רבות לאין מספר ע"י ריבוי ההתנוצצות דהשיעשוע שאמרנו לעיל פ"א, והוא ע"י שחזר אליהם תמיד במטי ולא מטי ועי"ז הנה נתייחדו ונתחברו ג"כ הנקודות זה לזה בצורת כל האותיות.

וכ"ז הנה הוא מבואר במאמר אדם דאצילות, והוא שם פ"ו זה לשונו: זעיר זעיר הוה ניתקא דיליה מגו פרגודא פנימיה (שהסתלק מלפנים לאט לאט, והיה הסתלקותו מעצמו אל עצמו, וז"ש פנימיה, וכן יתפרש מילת פנימיה על הפרגוד שהפרגוד נעשה כביכול בפנימיותו שהוא בעצמות המלכות דא"ס וכנ"ל פרקים ג ד ה) ומיניה אתהו נקודין ואתוון (ואמר ומיניה ר"ל עי"ז, ע"י שהיה הסתלקותו לאט לאט, כי עי"ז נשאר רשימת אור מהאור הגדול שבתחילה, ונעשה מאור הרשימו הנקודות והאותיות, וכן יתפרש מילת ומיניה על אור עצמותו, כי נעשו הנקודות והאותיות מאור עצמותו גופה כי הרי הם נעשו מהאור הרשימו, והוא אשר נשאר מאור עצמותו גופה) שארי בפירודא וסיים בחיבורא לאין תכלית⁸⁸ עכ"ל, ור"ל כי מתחילה נעשו נקודות לאין מספר, והיה כל א' לעצמו, ואח"כ נתחברו ונתייחדו זה לזה ונעשו לאותיות ולתיבות, כי נצטרפו בכל הצירופי דרל"א שערים, וכן לכל הצירופים כולם לאין תכלית כנ"ל פ"א. ומה שיצאו תחילה בפירודא, כי בזה נתייחד השורש לכל ריבוי האותיות וריבוי התיבות והפרשיות ככל הנצרך למציאות התורה אשר היא השורש לכל

סוף ע"א

מאיר הל"ט

תרגום: מי הוא הנחש הפורח באויר והולך בפירוד, ובין כך ובין כך יש מנוחה לנמלה אחת ששוכבת בין שיניו, התחיל בחבור וסיים בפירוד.

88. עי' ויקהל משה פרק ו ד"ה והוא סוד, שמביא מזהר סבא דמשפטים (צה ע"א): מאן הוא נחשא דפרח באוירא ואזיל בפירודא ובין כך ובין כך אית נייחא לחד נמלה דשכיב בין שני שרי בחבורא וסיים בפירודא.

ונעשה מזה כעין בחי' נקודות רבות, שהם זוהרי אור דההתנוצצות, וע"י שהתקרב אליהם תמיד במטי ול"מ, התייחדו הנקודות זה לזה ונעשו לאותיות, ושארן בפירודא ונסתיימו בחיבורא והם הם כל אותיות התורה.

בסופה. והרי מתבאר לנו יציאת ומציאות כל אותיות התורה, כי נתהוו מהאור הרשימו הנשאר במקום הצמצום דא"ס, ע"י שהיה הסתלקותו משם רק לאט לאט, ובסדר דמטי ולא מטי, שהתנוצץ וחזר והתנוצץ שהוא בחי' השעשוע, ונצטרפו

פרק י

עם הקודם אליו. והרי יש כאן ב' פעמים רל"א שערים, אחד פנים ואחד אחר, ושניהם יחד הם תס"ב כמנין נתיב. כי אלו הב' פעמים רל"א הם הנתיב הראשון והעליון לכל התורה כולה ולכל הבריאה כולה, ועליו נאמר (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט⁹⁰, כי הוא הקרוב יותר לא"ס, ובו גנוז הכל, והוא נעלם. והנה הרל"א שערים פנים הם חסד ורחמים, כי הוא מתפשט ונמשך למטה, אבל הרל"א שערים אחר הם גבורה ודין, כי הוא מסתלק וחוזר למפרע, וכל סילוק הוא דין. והנה הם נעשו ונמצאו מהב' בחי' חסד ודין אשר נתגלו בהשיעשוע כנ"ל פ"א, כי ע"י שהיה השיעשוע בבחי' חסד ודין. ולכן אחר שנעשה הצירוף בכל אות עם כולם אשר בפנים שהוא מבחי' החסד, חזרו תיכף לאחור, שהוא בחי' דין, וכמ"ש הספר יצירה (פ"ב מ"ה) א' עם כולם וכולם עם א', ב' עם כולם וכולם עם ב', ונעשה עי"ז הרל"א שערים פנים והרל"א שערים אחר. וכן נעשה עי"ז כל התורה כולה בבחי' חסד ודין, והוא המצות עשה ולא תעשה, שכר ועונש, ומיוסד כל התורה כולה

והנה אחר שנעשו האותיות כתיקונן, הנה נתקברו ג"כ האותיות זה לזה, ונצטרפו זה עם זה, כל א' לזולתו, ונעשה זה ג"כ ע"י השעשוע שהתקרב המאציל אליהם וצרפן ויחדם. והיה תחילת צירופם רק שנים שנים, כל אות לזולתו, וכמ"ש הספר יצירה (פ"ב מ"ב) צרפן שקלן והמירן א' עם כולם וכולם עם א', ב' עם כולם וכולם עם ב', וחזרות חלילה. ונמצאות ברל"א שערים, כי כל צירוף ב' אותיות יחד נקרא שער⁸⁹, כי הוא פתח ושער לכל שאר הצירופים כולם אשר מג' אותיות ומד' אותיות, וכן כו' כו'. וכאשר תצרף א' עם כולם, וכן ב' עם כולם, וג' עם כולם, וכן כו' כו', תמצא רל"א שערים, אשר כל שער הוא מב' אותיות כמו שתראה מצויר לפנינו. והנה הצירופים הנה הם בשני סדרים, היינו אחד פנים ואחד אחר, כי כשתאמר א' עם ב' וכן א' עם ג' וכן כו' כגון אב אג אד, וכן כו' כו', ועד"ז בהב' כגון בג בד בה, וכן כו' ועד"ז כולם, הנה זה נקרא פנים, אבל כשתאמר למפרע כגון תש תר תק כו', זה נקרא אחר, כי הרי האות חוזר לאחור להצטרף

סו
סז

מאיר הל"ט

[בהתכללות] יהיה שייכות ודביקות לכל אות אל כל שאר אותיות.
90. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד ד"ה ונחזור לעניינינו ז"ל: נתי"ב והוא שער החמישים שבבינה, שלא השיגו משה רבנו ע"ה, שנאמר, "נתיב לא ידעו עיט", וחכמינו קראו עולם המלבוש הזה, תורה קדמה לעולם אלפים שנה, מלשון ואאלפך חכמה. רצה לומר שני לימודים, שהם שני רל"א הנזכרים, עכ"ל.

89. עי"ש בבהגר"א כל העניין.

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד ד"ה יצא לנו, ז"ל: לא כן דרך הקדושה [שדרך הטומאה לעשות פירוד בין כל דבר ודבר ובין כל האותיות] שכל דרכה ונתיבותיה שלום, ואין לאותיותיה חסרון או הוספה או פרוד לכן כל אות מאותיות האלפא ביתא לוקחת עמה בצירופיה כל שאר אותיות האלפא ביתא, כמאמר ספר יצירה, "אלף עם כולם וכולם עם אלף" וכן תדין לשאר האותיות, ובצירוף

רפר לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה

סה ע"ב – סה ע"ד

פרק י

בזכות וחובה, פטור חייב, אסור מותר, כשר פסול, טמא טהור, חול קודש.

וכבר אמרנו לעיל פ"א כי שורש כל האותיות כולם הנה הם הד' אותיות דהשם הויה ב"ה, עם הד' מילואי עסמ"ב שיוצא מהם. והנה האותיות י"ה והע"ב וס"ג היוצא מהם, הם השורש דרל"א שערים פנים, והאותיות ו"ה והמ"ה וב"ן היוצא מהם הם השורש דרל"א שערים אחר. ועומדים האותיות י"ה במרכז האמצעי דהפנים, שהוא האלפי ביתא דאל במ גג דס הע ופ זצ חק טר יש כת, והע"ב והס"ג הם לימין ושמאל, הע"ב בימין והס"ג לשמאל, או הע"ב למעלה והס"ג למטה כמו שיתבאר לפנינו. והאותיות ו"ה הם במרכז האמצעי דהאחר, שהוא באלב"מ שבאחר, וכזה לא מב נג סד עה פו צז קח רט שי תכ, והמ"ה וב"ן הם לשמאל ולימין, היינו המ"ה לשמאל והב"ן לימין, כי האחר הולך משמאל לימין או למעלה ולמטה כמו שיתבאר.

והנה בסדר דרל"א שערים פנים ואחר יש בהם כמה סדרים שונים כמו שתראה במפרשי הספר יצירה, והנה הגם שכולם הם דברי אלקים חיים, כי הם מתצרפים זה לזה כל אות עם כל הכ"א אותיות כולם, ולפי התחלת הצירוף בשער הראשון, כן נמשכו עד"ז סדר כל הצירופים כולם ותוכל לצרפם בכל סדר שתרצה, כי הם מתצרפים כל א' עם זולתו, אך הרל"א פנים ואחר

העיקריים והראשונים הנה הם הרל"א פנים ואחר ^{סו טו טז טז טז טז} אשר הביא הרמ"ק זללה"ה בספר הפרדס (שער הצירוף פ"ה), וכן הרל"א פנים ואחר אשר סידר הגר"א זללה"ה בספר יצירה פ"ב, כי הם קרובים זה לזה, אלא שהם מתחלפים בהסדר דאורך ורוחב, כי מה שסידר הרמ"ק באורך הוא בסדר של הגר"א ברוחב, ומה שסידר הרמ"ק ברוחב הוא בסדר של הגר"א באורך וכמו שתראה לפנינו בפרקים הבאים. אמנם הרמ"ק ז"ל סידר את הרל"א אחר האותיות למפרע וממילא נמשך שינויים בכל שער ושער בין ימין לשמאל, לכן ראיתי להביא את סדר הרמ"ק ז"ל בב' פנים, אחד למפרע וכמו שהביא הרמ"ק ז"ל, ואחד ביושר ובהיושר קרובים דבריו לדברי הגר"א ז"ל וכנז'. ^{סו טז טז טז טז} ואלו הב' סדרים של הרמ"ק והגר"א הם העיקריים, כי בהם לא תמצא שום שער כפול, אלא שמתחלפים בפנים ואחר, והם תס"ב שערים כמנין נתיב, אשר כל שער הוא משונה מזולתו. אמנם הספר עמק המלך הנה הוא ז"ל העמיק הרחיב בזה למאד, וסידר י"א פעמים רל"א פנים, וי"א פעמים רל"א אחר, וכן נמשכו אחריו כמה קדושים עמו, וכמו שמבואר בספריהם. ובאשר שהם נצרך לענינינו, לכן ראיתי להביא כל דבריו בזה ג"כ אחר סידורן דהרמ"ק והגר"א, ואסדר מקודם את סדרן דהרמ"ק והגר"א ז"ל, כי הם העיקריים והראשונים, ואח"כ אסדר ג"כ את כל הסדרים דהעמק המלך כי הם נצרך לענינינו.

מרובע, וזהו שאמר הספר יצירה (פ"א מ"א) בסוד עיגולא וריבוע ס' מ' ריבוע בגו עגולא חצבן כמין חומה סיבבן כמין מעזיבה, והוא ג"כ כנ"ל פ"ט.

פרק יב

וּנְסָדֵר מַעְתָּה סִדְרֵן דְרַל"א שְׁעָרִים פָּנִים וְאַחֲרֵן לְפִי סִדְרֵן הַרְמ"ק ז"ל, שְׁנֵיהֶם בְּיוֹשֵׁר ר"ל שֶׁהָאֲחֹרֶן יֵהיֶה ג"כ בְּיוֹשֵׁר כְּמוֹ הַפָּנִים.

טו ע"א

רל"א שערים פנים רל"א שערים אחר

י אב בג גד דה הו וז זה חט טי יכ כל למ מנ נס סע עפ פצ צק קר רש שת תא י
ו אג בד גה דו הז וח זט חי טכ יל כמ לנ מס נע ספ עצ פק צר קש רת תב שא ו
ד אד בה גו דז הח וט זי חכ טל ימ כנ לס מע נפ סצ עק פר צש קת תג שב רא ד
ה אה בו גז דח הט וי זכ חל טמ ינ כס לע מפ נצ סק ער פש צת תד שג רב קא ה
י או בז גח דט הי וז זל חמ טנ יס כע לפ מצ נק סר עש פת תה שד רג קב צא א
ו אז בח גט די הכ ול זמ חנ טס יע כפ לצ מק נר שש עת תו שה רד קג צב פא ו
י אח בט גי דכ הל ומ זנ חס טע יפ כצ לק מר נש סת תז שו רה קד צג פב עא א
ו אט בי גכ דל המ ונ זס חע טפ יצ כק לר מש נת תח שז רו קה צד פג עב סא ו
ה אי בכ גל דמ הנ וס זע חפ טצ יק כר לש מת תט שח רו קו צה פד עג סב נא ה
י אכ בל גמ דנ הס וע זפ חצ טק יר כש לת תי שט רח קז צו פה עד סג נב מא א
יה אל כמ גנ דס הע ופ זצ חק טר יש כת תכ שי רט קח צז פו עה סד נג מב לא וה
י אמ בנ גס דע הפ וצ זק חר טש ית תל שכ רי קט צח פז עו סה נד מג לב כא י
ו אנ בס גע דפ הצ וק זר חש טת תמ של רכ קי צט פח עז סו נה מד לג כב יא ו
ד אס בע גפ דצ הק ור זש חת תנ שמ רל קכ צי פט עח סז נו מה לד כג יב טא ד
ה אע בפ גצ דק הר וש זת תס שנ רמ קל צכ פי עט סח נז מו לה כד יג טב חא ה
י אפ בצ גק דר הש ות תע שס רנ קמ צל פכ עי סט נח מז לו כה יד טג חב זא ה
ו אצ בק גר דש הת תפ שע רס קנ צמ פל עכ סי נט מח לז כו יה טד חג זב וא ו
א אק בר גש דת תצ שפ רע קס צנ פמ על סכ ני מט לח כז יו טה חד זג וב הא ו
ו אר בש גת תק שצ רפ קע צס פנ עמ סל נכ מי לט כח יז טו חה זד וג הב דא ה
ה אש בת תר שק רצ קפ צע פס ענ סמ גל מכ לי כט יח טז חו זה וד הג דב גא ה
י את תש שר רק קצ צפ פע עס סנ נמ מל לכ כי יט טח חז זו וה הד דג גב בא

והרי מסודר כאן הרל"א שערים אחר ג"כ השער הראשון דהאחר שהוא ת"א, שהוא כנגד האותיות ביושר ע"ד הרל"א שערים פנים. ויש חילוק גדול בין סדרן שסדרנו כאן להסדר דלעיל פ' י"א, כי כשהם באים ביושר כמו שהוא מסודר כאן, הרי מתקשר היושר עם הפנים, האותיות הראשונות של כל שער דהאחר עם האותיות האחרונות של כל שער דהפנים, וכגון

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה רפז

טו ע"א – טו ע"ד

פרק יב

מזה, ושניהם פכ"פ, ועי"ז הם מתרבעים, כי נעשה הריבוע שלהם ע"י שהם זה למטה מזה, שתיים כנגד שתיים, והוא שתיים למעלה ושתיים למטה פכ"פ. אך לפי הסדר שכתבנו כאן בפרק זה, שהרל"א אחור הם עומדים ג"כ ביושר, הנה מתרבעים הרל"א פנים עם הרל"א אחור בעובי, כי כל שער ושער מהרל"א אחור הוא עומד באחורי כל שער ושער מהפנים. ושער ת"א מהאחור כשהוא מתחבר עם שער ש"ת מהפנים, עומד שער ת"א באחורי שער ש"ת, הת' מהת"א אחורי הש' מהש"ת, והא' מהת"א אחורי ת' מהש"ת, וכן הת"ב מהאחור, כאשר שמתחבר עם הר"ת מהפנים, עומד הת' מהת"ב אחורי הר' מהר"ת והב' מהת"ב אחורי הת' מהר"ת, והם מתרבעים ג"כ, כי הרי הם ג"כ שתיים כנגד שתיים, אלא שריבועם הוא בעובי. אך בזה הנה יהיה סדר עמידתם והתחברותם זב"ז בבחי' פנים באחור, כי כל אות ואות אשר גם מהרל"א אחור הרי יש לו בפנ"ע בחי' פנים ג"כ, וכשהוא עומד באחורי השער דרל"א פנים, הרי הוא פנים באחור. וכ"ז הוא בכל שער ושער מהפנים, עם כל שער ושער מהרל"א אחור, כי הם מתגלגלים תמיד ופוגעים זב"ז, ומתרבעים עד"ז וכנו'.

והרי נמצא כי החילוק בין הסדר דהרמ"ק ז"ל אשר סידר את הרל"א אחור במצב ההיפוך, להסדר שסדרנו אנחנו את הרל"א אחור ג"כ במצב היושר, הנה החילוק הוא כי לפי ההיפוך מתחברים הרל"א אחור עם הרל"א פנים פכ"פ זה למטה מזה, ומתרבעים בארכם, אבל לפי היושר מתחברים שניהם אחור בפנים, זה מאחורי זה, ומתרבעים בעוביים. אמנם הוא כי הנה שניהם אמת ושניהם ישנם, כי הם מתגלגלים מלמעלה למטה ומתחברים ומתרבעים בארכם זה למטה מזה, וכן מתגלגלים מימין לשמאל, ובכל הד' רוחות, ומתחברים ומתרבעים בעוביים זה מאחורי זה. והוא מה שנודע בדרושי הארזיז"ל שהמטה והאחור בחי' אחת הם, כי הם שניהם במדרגה אחת. וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ' י"א כי אצילותם הראשונה של כל הרל"א אחור היו

אחור האותיות למפרע ובהיפוך, הרי מתקשר האחור עם הפנים רק בהאותיות השניות של שניהם, כי לפי הסדר שכתוב שם הרי עומד האות א' שהוא השני להשער ת"א שבהאחור, הנה עומד הוא נגד האות ת' שהוא האות השני להשער ש"ת שבהפנים, ומתקשרים אלו הב' אותיות השניות שניהם יחד. ועד"ז בכל השערים כולם, כי הרי מתחלף מצב כל האותיות של הרל"א אחור שבכאן להרל"א אחור דלעיל פ' י"א מימין לשמאל, כי מאחור שבאו בהיפוך הרי מתחלף הימין לשמאל והשמאל לימין, ומתחברים בהיפוך, האחור עם הפנים, רק בהאותיות השניות שבשניהם אשר מכל שער ושער, כאשר תראה לעיל מצויר לפניך. והרי יש הבדל גדול בין אם שבאו הרל"א אחור בהיפוך, לבין אם שבאו ביושר, כי כאן נעשה מחיבור שניהם יחד הצירוף ת"ת, ולעיל נעשה ומחיבור שניהם יחד הצירוף ת"א ועד"ז בכולם והבן.

אמנם הנה לפי עומק הדיוק הנה יש בה חילוק אחר, כי הרי באמת הנה אי אפשר שיתחברו ויצטרפו זה עם זה כמו שהוא בהיפוך, אלא החילוק הוא כי כאשר נאמר שהרל"א אחור הם בהיפוך, הנה עומד כל שער שבאחור עם השער שכנגדו בהפנים, זה למטה מזה, ושניהם פנים בפנים, וכמו השער ר"ת דהפנים כאשר שהוא מתחבר עם השער ת"ב שכנגדו בהאחור, הנה לפי הסדר ההיפוך דלעיל פ' י"א, הנה מתחברים ועומדים שניהם כזה ע"ז, והרי נמצא כי הגם שהאותיות ת"ב הם עומדים בהיפוך, אך התחברותו עם האותיות ר"ת הוא פכ"פ, והוה הב' עם הר' פכ"פ, וכן הת' עם הת', ונעשים כמאן מרובע, זה למטה מזה, האחור למטה מהפנים. ועד"ז בכל שער ושער, כי כל שער הוא מצטרף עם כולם, כי הם מתגלגלים תמיד ופוגשים ופוגעים זב"ז, כל שער מהפנים עם כל שער ושער מהרל"א דאחור, כי עי"ז יצאו כל תיבות התורה כולה, וכן עי"ז נברא ונוצר כל היצורים כולם. אך עכ"פ הוא כי לפי הסדר אשר הרל"א אחור הם עומדים בהיפוך, הנה עומדים האחור עם הפנים זה למטה

טו ע"ב

טו ע"ד

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה רפט

טו ע"ד – טו ע"ב

פרק יג

ובכ"מ. והנה הולך האתב"ש עם האלב"מ זה כנגד זה, כל זמן שהאלב"מ הוא ביושר, נמשך האתב"ש ביושר. וכשהאלב"מ מתחיל למפרע, הנה מתחיל אז האתב"ש ג"כ למפרע, כי קבלת הע"ב הוא מהשם מ"ב, שהמ"ב הרי הוא בהג"ר והשם ע"ב הוא בהר"ק (ע' בפ' אחרי מות דף עז ע"א בהגהות מהרח"ו שם⁹³).

והנה באשר שהד' אותיות דהשם הויה ב"ה עם הד' שמות עסמ"ב היוצאים מהם הם השורש דכל הכ"ב אותיות כולם, לכן עומד הד' אותיות דהשם הויה ב"ה על האותיות אלב"מ שהוא המרכז, האותיות י"ה על האלב"מ דהפנים, והאותיות ו"ה על האלב"מ דהאחור. ומשום שהאחור הולך משמאל לימין, [כי משמאל לימין הם כסדרן], לכן עומדים עליו האותיות ו"ה ג"כ משמאל לימין. וכן עד"ז בהשמות עסמ"ב, כי השמות דע"ב וס"ג הם על כל הרל"א פנים, כי הע"ב וס"ג הם מאותיות י"ה, לכן עומדים הם על הרל"א פנים אות מהם על כל שער ושער, והם עשרים אותיות על עשרים שערים, הע"ב על ה' אותיות הימניים, והס"ג על ה' אותיות השמאליים. וי"ה על האלב"מ שבאמצע, והולכים הע"ב וס"ג מימין לשמאל כמו כל הרל"א פנים, ומתמעטים בכל שורה ושורה כמו שמתמעטים השערים, עד שבשורה י"א ששם מסתיים האלב"מ דהפנים, לא יש משם ולהלאה רק האותיות דהשם ע"ב לבד, והולך ומתמעט גם הוא, עד שבשער האחרון דהפנים שהוא ש"ת, אין שם רק האות י" לבד, שהוא ה' ראשונה דשם ע"ב, שבו נכלל הכל, ובו כלולים כולם באחד, כי הפנים הוא שרי בפירודא וסיים בחיבורא כנ"ל. ועד"ז הוא בהשמות מ"ה וב"ן, שהם מהאותיות ו"ה, והם על הרל"א אחור, אשר כל הילוכם הוא בהיפוך, כי הם הולכים משמאל לימין, ומתחילים באחד ומתרכיבים

והנה כל שער ושער אשר מהרל"א שערים פנים ואחור שסידרם הגר"א ז"ל הנה הם ע"ד סדר דהרמ"ק ז"ל, אלא שסדר עמידתן הם מתחלפים באורך ורוחב כנ"ל פ"י. ושניהם הוא כמו שאמר הספר יצירה (פ"ב מ"ה) שצירופם הוא א' עם כולם (שהוא פנים) וכולם עם א' (שהוא אחור), ב' עם כולם וכולם עם ב'. והנה הפנים הוא הולך מימין לשמאל וכן הוא הולך ומתמעט, וזהו שאמרו (מאמר אדם דאצילות פרק ו) שרי בפירודא וסיים בחיבורא, כי לבסוף הוא נכלל באחד, אבל האחור הוא הולך משמאל לימין ומתחיל באחד והולך ומתרכב, והוא מה שאמרו (זהר ח"ב צה ע"א) שרי בחיבורא וסיים בפירודא, ומתחיל הצירופים דהרל"א אחור מהשער ת"ש, שהוא מסיום הפנים, שהוא ש"ת, כי במקום שמסתיים הפנים שם מתחיל האחור. והיו מתחילה הרל"א אחור כולו למטה, אלא שאח"כ עלו מלמטה למעלה ונתרבעו ונעשו הרל"א פנים עם הרל"א אחור כמין מרובע, ועומד השער ת"ש דהאחור תחת השער א"ת מהפנים, והשער ת"א מהאחור תחת השער ש"ת מהפנים, והם מעתה ריבוע מכ"ב שורות ובכל שורה ושורה כ"א שערים והם כמנין נתיב, שעל זה נאמר (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט וכנ"ל פ"י.

והנה הקצוות דהימין ושמאל של השורות, הנה הם האלפי ביתא דא"ת ב"ש, והמרכז האמצעי הוא האלפי ביתא דאלב"מ, כי ישנם י' שערים מימין להאלב"מ, וי' שערים משמאל. ואמר שם (ס"י יג ע"א) הגר"א ז"ל כי על זה הוא הסימן אך כך אל שאמרו בזוה"ק (בראשית דף לג ע"ב), כי הרי הם כ"א שערים וכ"ב שורות ואל באמצע. וע' בפ' תרומה (דף קלב ע"ב) בענין הא"ת ב"ש וא"ל ב"מ, כי האתב"ש הוא בבחי' השם ע"ב, והאלב"מ הוא בבחי' השם מ"ב שבו נברא העולם כמ"ש בפ' פקודי (דף רלד ע"ב)

טו ע"ב

מאיר הל"ט

אותיות, שבעים ושנים עלו, והן עלו באות ו'. וכתב ע"ז מהרח"ו כי הי"ב שבראש מאירות בגוף שהוא ו"ק ונעשה ו' פעמים י"ב דעולין ע"ב לרמו לשם ע"ב.

93. ז"ל הזהר שם: שבע שבתין שלמין מתפרשין בשבעין אתון שבעין ותריין אסתלקו ואסתלקו באות ו'. תרגום: שבע שבתות שלמות מתפרשות בשבעים

והנה ע"פ הסדר הנז' שהוא להגר"א ז"ל הרי יהיה מכוון מה שכתבנו לעיל פ' י"ב, כי ישנם ב' בחי' בהרל"א אחור, אחד בחי' מטה, ואחד בחי' אחוריים ע"ש. כי הרי ישנם אלו ב' הבחי' ממש בהסדר דהגר"א ז"ל, כי הרי מתחיל האחור למטה מהפנים, והוא הצירוף ת"ש, שהוא מסודר ועומד מכוון למטה מהצירוף א"ת דהפנים, וכן כל הכ"א שערים האחרונים דהרל"א אחור, הרי הם למטה ממש מכל הרל"א פנים כולן, והרי הוא מסודר התחלתם למטה, וכן הם מסתיימים למטה. ועכ"ז הנה עומדים רובם ככולם בהאחור ג"כ, והרי ישנם בהם ב' הבחי' ממש, והם מצורפים זה לזה, ונעשים כמין מרובע. וכן הוא בכל שער ושער, שהם מתרבעים שנים כנגד שנים, הן מלמעלה למטה והן מפנים לאחור וכן"ל פ' י"ב.

ודע כי סדר תהלוכות דהרל"א אחור הוא, כי מתחיל מת"ש שהוא לשמאל ואח"כ ת"ר ת"ק ת"צ ת"פ ת"ע כו' כו' עד ת"א שהוא לימין, והרי היה מתפשט תחילה האות ת' בכל כחותיו, וכן נשלם בו המ"ה וב"ן לבד מהשער ת"א, שאין בו שום אות מהשמות כלל וכן"ל. ואחר התפשטות כל השערים דאות ת' היה מתחיל האות ש' להתפשט גם הוא בכל כחותיו, והיה מתחיל מש"ר שהוא לשמאל, ואח"כ ש"ק ש"צ ש"פ ש"ע ש"ס כו' כו' עד ש"א שהוא לימין, ונשלם גם בו המ"ה וב"ן, כי הרי יש בו כ' צירופים, ואח"כ נעשה התפשטות האות ר' שהוא ר"ק ר"צ ר"פ ר"ע ר"ס ר"נ כו' כו' עד ר"א, ואין בו רק י"ט צירופים. ואח"כ התפשטות האות ק'. ועד"ז כולם עד התפשטות האות ב' שהוא ב"א, והוא יצא באחרונה לכולם, ואין בו אלא רק צירוף אחד. והרי נמצא כי היה תהלוכות הרל"א אחור משמאל לימין, וכן היה כל תהלוכותיו מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, מהאות ת' עד האות ב', כי השער ת"ש דהאחור שהוא משער ש"ת דהפנים, היה צריך הוא לצאת באחרונה, ויצא הוא בראשונה לכולם. והשער ב"א דהאחור שהוא משער א"ב דהפנים, כי מא"ב נעשה ב"א, היה

והולכים, שרי בחיבורא וסיים בפירוודא. ומתחיל השם מ"ה מצירוף ת"ש שהוא באמת הצירוף האחרון, עכ"ז ממנו הוא מתחיל וכן"ל, והולך ומתרכב בכל שורה, והילוכו הוא משמאל לימין, ומתרכב והולך עד שבשורה האחרונה נשלם גם השם ב"ן, ונשלם ומסתיים בהצירוף ש"א. אבל בהצירוף ת"א אין בו אות מהשם כלל, כי אין בהשם ב"ן אלא ט' אותיות, והוא משום כי העשירית דהב"ן שהוא המלכות שלו, והוא המלכות דמלכות, הנה היא לית לה מגרמא כלום (וישב קפא ע"א) כי היא רק הארה בעלמא מהיסוד שלה, ובסוד חותם בתוך חותם וכמ"ש הרב בשער תיקון הירח (פרקים ב ג).

והנה ישנם בין הפנים והאחור יחד כ"ב שורות, וכן הרי הם כ"ב אותיות, י' ימיניים וי' שמאליים, והאלב"מ באמצע. והוה הא' השורש להי' ימיניים, ועמו הם י"א. וכן ה' הוא השורש להי' שמאליים, ועמו הם י"א. והרי הם י"א וי"א. וכן עד"ז בהשמות ע"ב וס"ג, שהם לימין ולשמאל, ואותיות י"ה באמצע, והוה האות י' השורש להי' אותיות דהשם ע"ב שבימין, ועמו הרי הוא י"א. והאות ה' הוא השורש להי' אותיות דהשם ס"ג שבשמאל, ועמו הרי הוא י"א, והרי הם י"א וי"א. ועד"ז בהשמות דמ"ה וב"ן עם האותיות ו"ה שבהרל"א אחור וכן"ל. ועכ"פ כי הם כ"ב אותיות הנחלקים לי"א וי"א, הגם שהספי' אינם אלא עשר, שהוא מכתר עד המלכות, ואמר הספר יצירה (פ"א מ"ד) עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר, אך הענין הוא כי בענינינו שהוא ביציאתן ממקורן, הנה נמנה המקור שהוא התחלת גילויים אשר בהשורש עמהם ג"כ, והוא עתיקא סתימאה, רדל"א, שהוא השורש דהכתר. הנה נמנה כאן גם הוא עמהם, ולכן הם כ"ב אותיות, י"א להע"ב וי"א להס"ג, עם שרשם שהוא י"ה בהרל"א פנים, וכן י"א להמ"ה, וי"א להב"ן עם שרשם, שהוא ו"ה בהרל"א אחור. וכן הוא הענין דהכ"א שערים שהם י' וי' עם האלב"מ שבאמצע, שהוא שרשם ועמו הם כ"א כי כאן נכנס השורש במספר ג"כ.

טז ע"ג

בשלימות מכל הכ"ב אתוון, וכולם פנים, לא היה ¹⁰ אפשר להרל"א אחור לעלות עד שם ולהשתוות עמהם כלל, משא"כ הפנים דהב', שהוא אינו בשלימות מכל הכ"ב אותיות, כי הרי הוא חסר מהאות א', לכן יש בכח הרל"א אחור לעלות אצלו ג"כ. אמנם משום שאין חסר להפנים דהב' רק אות אחד לבד, לכך לא היה אפשר לעלות אצלו אלא רק צירוף אחד מהרל"א אחור, והוא הצירוף ת"ש שעלה נגד הפנים דהב'. אך הפנים דהג', שהוא חסר ב' אותיות, היה אפשר לעלות אצלו ב' צירופים דהרל"א אחור, שהוא ת"ר וש"ר. והפנים דהד' שהוא חסר ג' אותיות, אפשר לעלות אצלו ולהשתוות עמו ג' צירופים דהרל"א אחור, שהם ת"ק ש"ק ר"ק, ועד"ז בכלם, כי לפי ערך חסרון דהאותיות שחסר בכל פנים, הנה לפי ערך זה יש כח ואפשרות לצירופי דהרל"א אחור לעלות שם ולהשתוות עמו, להיות שוה בשוה אליו, עד שהפנים דהש' שהוא חסר מכ' אותיות, הנה יש בכח לעלות אצלו ולהשתוות עמו כ' צירופים מהרל"א אחור. ולכן הוא כי הכ"א שערים התחתונים מהרל"א אחור אשר בהאות א' שאין להם דוגמא חסרון דכ"א אותיות בהפנים כלל, והרי יצאו הכ"א צירופים התחתונים דהרל"א אחור מכל מעלת הפנים לגמרי, והם כולן אחור, לכן עומדים הם כולם למטה מכל הרל"א פנים לגמרי, כי אין להם השתוות עם הפנים כלל, לעלות אצלו להיות שוה בשוה עמו, ולכן נשארים הם כולם למטה.

הנה אמרנו לעיל (טז ע"ב) כי השער ת"א הוא המלכות דמלכות, ולכן אין בו שום אות מהשם וכנ"ל, והרי לכאורה קשה כי באיזה בחי' הוה השער ת"א המלכות דמלכות, הרי מצד יציאתם ומציאותם היה צריך שהשער ב"א יהיה המלכות דמלכות, כי הרי הוא יצא ונמצא באחרונה לכולם, ומצד שורשם ועיקרם הרי היה צריך שהשער ת"ש יהיה המלכות דמלכות, כי הרי שורשו הוא השער ש"ת דהפנים, שהוא האחרון לכל הפנים כולו וכנ"ל כל זה, וא"כ הרי באיזה צד אנו אומרים שהשער ת"א הוא המלכות דמלכות.

צריך הוא לצאת בראשונה ויצא הוא אחרון לכולם. והרי היה נמשך ונעשה כל הרל"א אחור מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, והאחרון נעשה ראשון, והראשון נעשה אחרון. וכן היה נמשך משמאל לימין, כי משמאל לימין הם כסדרן וכנ"ל.

והנה האות ש' אין לו צירוף בהאחור אלא רק אחד, והוא ת"ש, כי הרי הוא צריך להיות קודם הת'. ועתה כשהוא עומד אחורי הת', זה נקרא אחור, אבל לשאר כל האותיות כולם הרי צריך להיות הש' רק באחוריהם, והרי אין להש' צירוף בשם אחור אלא רק אחד. והרי יש לו שני צירופים באחור, והוא ת"ר וש"ר, כי הרי צריך להיות לפנייהם, ועתה הוא אחרייהם. ועד"ז הק' יש לו ג' צירופים באחור, והצ' ד', והפ' ה', וכן כו' כו' עד שלאות א' יש לו כ"א צירופים באחור, כי הרי אין להא' שום אות אשר צריך הוא להיות לאחוריו, כי הרי הוא לפני כולם. וזהו הענין מה שכאשר עלו כל הרל"א אחור מלמטה למעלה ועמדו כנגד הרל"א פנים ונעשו כמין מרובע, הנה לא היה עלייתם אלא רק כנגד הב' של הפנים, ולא עלו כנגד הא' דהפנים, כי הרי מתחיל כל הרל"א אחור רק תחת השער א"ת דהפנים וכנ"ל, אך הטעם הוא כי משום שאין להא' שום אות אשר צריך הוא להיות אחור אליו, וסדרו הראוי הוא רק כולו פנים, לכן לא היה אפשר להרל"א אחור לעלות אצלו ג"כ להיות עמו שוה בשוה, משום שאין להרל"א אחור השתוות עם הפנים דהא' כלל, ולכן נשארו לעולם רק למטה ממנו, והוא הצירוף ת"ש שעומד תחת הצירוף א"ת, ולא היה יכולת להרל"א אחור לעלות אלא רק נגד הב' דהפנים, ומשום שהב' הרי יש לו בחי' הגריעותא דהאחור ג"כ, גם מצד עצמו, כי הרי הוא אחורי הא', ולכן היה אפשר להרל"א אחור לעלות נגדו, משום איזה ההשתוות שיש לו עמהם עכ"פ, משא"כ עם הא' דהפנים אין להרל"א אחור שום השתוות עמו כלל.

והעיקר בזה הוא כי מאחר שהפנים דהא' שהוא הפנים העליונים, הרי הוא

הם השורש דכל הכ"ב אותיות כולם, וכל הרל"א כולם, והוא גימט' יהי אור⁹⁴, אשר עליהם נאמר (בראשית א ג) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור.

ונסיים דברינו ונאמר עוד דבר אחד, כי ע"פ כל הדברים הנז' יתבאר לנו מאמר אחד מהקדמת תיקונים סמוך לסופו (דף יז ע"א) זה לשונו: מסטרא דגבורה עאלו כלהו למפרע כו' ודא איהו בראשית כו'. בגין דבמדת הדין אתברי עלמא, ובגין דא עאלו למפרע כו' לא בעא קב"ה למברי בהון עלמא עד דשתף לון בימינא ושמאלא וברא בהון עלמא, נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהון אות י' מן שמיא וברא בהון עלמא, בגין דיתקיים בגיניה, ואינון אב"י תש"ר⁹⁵. ור"ל כי בתיבת בראשית הוא אותיות אב"י תש"ר, והם אותיות מכסדרן ואותיות דלמפרע, ובהן נברא העולם. והוא כנודע מאמרם ז"ל (רש"י בראשית א א) בתחילה עלה במחשבה לברוא במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים, ונברא העולם ע"י האותיות דלמפרע, שהם ממדת הדין, וע"י ששיתף עמהן האותיות דכסדרן שהם ממדת הרחמים. וע' בתיקונים כל הלשון שם, אך מה שיש לכאורה לתמוה בזה, כי הרי גם האותיות א"ב שהם האותיות דכסדרן הכתובים במילת בראשית שאמר התיקונים, הנה כתובים הם במילת בראשית ג"כ רק למפרע, כי הרי כתוב שם האות ב' קודם להא', ואותיות תש"ר שהם האותיות דלמפרע שאמר התיקונים, הרי כתובים הם במילת בראשית כסדרן, שהרי כתוב שם הר' קודם להש' והש' קודם להת'.

אמנם הנה עיקר דברי התיקונים הנז' הם ע"פ דברי הקדמת זוהר בראשית (דף ב ע"ב) שאמר שם כד בעא קב"ה למברי עלמא אתו כל אתוון קמיה מסופא ארישייהו כו' ע"ש, וכן בזו"ח

אך הענין הוא כי מה שאנו אומרים שהשער ת"א הוא המלכות דמלכות, הנה הוא מצד האות ת', כי הרי האות ת' הנה הוא התפשט ויצא בהרל"א אחר בכל כחותיו, והתפשט הוא לכ"א צירופים וכנ"ל, שהוא מתחיל מת"ש, ומסיים בת"א, ונשלם בו השמות דמ"ה וב"ן כולם, ומגיע המלכות דב"ן, שהוא המלכות דמלכות, בהשער ת"א, ולכן אין בו שום אות מהשם, כי המלכות דהב"ן היא לית לה מגרמה כלום, משא"כ שאר כל האותיות זולת הת', לא הגיע שום אחד מהם לכ"א צירופים, ולא יצא בשום אחד מהם מציאות המלכות העשירית דהב"ן, שהוא המלכות דמלכות. ולכן ישנם בכלם אות אחד מהשם זולת האות ת', שרק הוא נתפשט לכ"א צירופים, והוא מת"ש עד ת"א, ונתגלה בו המלכות דהב"ן ג"כ, והוא בצירוף האחרון שבו, שהוא ת"א, והמלכות דהב"ן הוא המלכות דמלכות כנודע. ולכן אין בצירוף ת"א שום אות מהשם כלל, והטעם מה שלא נתגלה המלכות דב"ן רק בהאות ת', הוא משום כי כל עיקרו של הת' הוא בחי' מלכות וכמ"ש הרב בשער טנת"א (פרק ז) וכן בסוף שער תיקון הירח (בסוף דרוש אטב"ח) ולכן משום שכל עיקרו הוא בחי' מלכות, לכן נתגלה בו הב"ן בכל שלימותו, שהוא בבחי' המלכות שבו ג"כ.

ע"כ מה שהגיע דברינו בביאור הרל"א פנים ואחור אשר לפי הסדר שסידרם הגר"א ז"ל, וע"ש בדבריו בספר יצירה פ"ב (משנה ד וה). והנה סדרו הוא מתוק מדבש ונופת צופים, והם הם הרל"א פנים ואחור העיקריים והראשונים, ומהם נמשך כל סדרי הרל"א כולם אשר בדברי שאר כל המפרשים, כי כולם ישנם כנ"ל פ"י וי"ב. והנה אלו הרל"א שערים עם הכ"ב אותיות הפשוטים הם רל"ב, והוא כמספר הד' שמות עסמ"ב אשר

100 ע"א

מאיר הל"ט

העולם עד ששתף אותן בימין ובשמאל וברא בהן את העולם, נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהן האות י' משמו וברא בהם את העולם כדי שיתקיים הבנין והם אב"י תש"ר.

94. ויקהל משה פרק ז ד"ה ונחזור.

95. תרגום: מצד הגבורה נכנסו כולן למפרע וכו' וזה בראשית וכו' בגלל שבמדת הדין נברא העולם, ומשום זה נכנסו למפרע וכו' לא רצה הקדוש ברוך הוא לברוא בהן את

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה רצג

סח ע"א – סח ע"ב

פרק יג

בהשער ב"א הרי עומד עליו האות י' דהשם מ"ה, שאותו ה' הוא שורשו כנ"ל בדבריניו, והם האותיות בא"י שבתוכן בראשית. והנה נתערבו ונשתלבו האותיות תש"ר בהאותיות בא"י, היינו האות ר' עם ה', והאות ש' עם הא', והאות ת' עם ה', כי היה שילובם ממטה למעלה, ובכח' האחור שבהם כנו'. ונעשה מזה תיבת בראשית ובוה נברא כל הבריאה כולה.

והנה הצירוף ב"א שהוא השער האחרון לכל הרל"א שערים אחר כנו', הנה הוא נמשך ויוצא מהצירוף א"ב, שהוא השער הראשון מהרל"א שערים פנים. כי מא"ב דהפנים נעשה ב"א בהאחור וכנ"ל, ובריאת העולם כאשר נברא ע"י אותיות התורה, הנה היה ע"י שקשר הקב"ה כל אות בשורשו, כי ע"י חזרתן וצירופם אל מקוריהם נשפע עליהם שפע מלמעלה שיוכלו לפעול את פעולתן וכמ"ש הרב בשער שנת"א (פרק ז). וזהו שאמר הספר יצירה (פרקים ג ד ה) על כל אות ואת כי המליך אותו וקשר לו כתר וצרפן זה בזה, ור"ל שקשר אותו ויחדו בשורשו שהוא הכתר שלו, וכלל בו כל האותיות כולם שכולם השתתפו עמו ונתנו בו מכחם, ונטל הוא את כח כולם להוציא את פעולתו, ונעשה עי"ז כמלך על כולם, ונבראו עי"ז כל פרטי הבריאה כולה מכל אות ואת כמו שמבואר בספר יצירה שם. וכן היה בענינינו, כי כאשר ברא הקב"ה את כלל העולם כולו ע"י הצירוף ב"א, שהוא השער האחרון מהרל"א שערים דהאחור, הנה קשר לו כתר משורשו שהוא הצירוף א"ב, השער הראשון דהפנים, ונקשר ונתייחד השער ב"א בהשער א"ב, ונשפע עליו משורשו, ועי"ז היה אפשר לו להוציא כחו ופעולתו בכל הבריאה כולה, וזהו מה שאמר הספר יצירה וקשר לו כתר וכנו'.

וכן היה בזה ענין עוד, והוא מה שכלל בו את כל הרל"א שערים אחר כולם, והוא ע"י השילוב האותיות תש"ר שנשלבו עם האותיות בא"י, וזהו שאמר הספר יצירה וצרפן זב"ז. ונמצא כי היה כאן ב' ענינים, אחד קישורו ויחודו באותיות א"ב, ואחד מה שנכללו בו האותיות

(רות פ' ע"ד סח ע"ד במהדורת אמסטרדם ודף פח ע"ג בדפוס מוסד הרב קוק), ובאותיות דר' עקיבא, כי באו כל האותיות למפרע מאות ת' עד אות ב' ונכללו כולם באות ב' ונברא העולם על ידו. וכן הוא ג"כ בפ' ויגש (דף רה ע"ב) כי באות ב' ביה אשתכלל עלמא ואתברי, וע"ש עוד (דף רד ע"א). והענין בזה הוא כי בריאת העולם היה רק ע"י הרל"א שערים דהאחור שהם מהאותיות ו"ה דהשם, ומהשמות דמ"ה וב"ן, והם הזו"ן, הויה אדני, ור"ל הויה דהויה הכוללות שהם הז"ת דאצילות, והם הנגלות כנודע, ובהן נברא העולם. אבל הרל"א שערים פנים שהם מהאותיות יח, ומהשמות דע"ב וס"ג שהם הג"ר, והם נסתרות כמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א), לא היה אפשר שיברא העולם בהם. ומשום שהרל"א שערים אחר, הנה הם נמשכו ונעשו מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, מהאות ת' עד האות ב', שהוא משער ת"ש עד שער ב"א כנ"ל, לכן עאלו כל האותיות למפרע ונברא העולם בשער ב"א, שהוא השער האחרון לכולם, והם האותיות ב"א שבמילת בראשית. אמנם הוא, כי הנה נכללו כל הרל"א שערים אחר כולם בהשער ב"א, שהוא השער האחרון, וכמ"ש בזה חדש רות (פ ע"ד סח ע"ד בדפוס אמסטרדם ודף פח ע"ג במהדורת מוסד הרב קוק) שעשה הקב"ה לאות ב' קומטרא ואסקופא (ר"ל כמו ארגז שהכל גנוז בו, וכמו אסקופת הבית שהכל עוברים עליו), וכל האותיות באות ומראות בה את כחן, וכל האותיות עמדו בה וברא בה הקב"ה את עולמו ע"ש. אמנם כל האותיות כולם דהרל"א שערים אחר שנכללו באות ב' ובהשער ב"א כנו', היה כלילתם בו בהעלם, אך מה שנגלה בו ג"כ בגילוי גמור עכ"פ, הנה היה האותיות תש"ר, היינו השער ת"ש והאות ר' מהשער ת"ר, אך היה גילויים בו רק מלמטה למעלה, ובכח' האחור שבהם, היינו מקודם האות ר' שהוא האחור דהשער ת"ר, ואח"כ האות ש' שהוא האחור דהשער ת"ש, ואח"כ האות ת' עצמו, שהוא כלל כל הרל"א אחר כולם, והם האותיות תש"ר, שנתגלו בהשער ב"א לצורך בריאת העולם. והנה

סח ע"ב

רצו לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה

פרק יג

סז ע"ב – סז ע"ד

וכן הוא כ"ז ג"כ למעלה למעלה, שהוא בגילוייו הראשונים ית"ש אשר להעולמות דאור א"ס, הנה נעשו כל העולמות דא"ס ג"כ מהרל"א שערים פנים ואחור אשר בארנו לעיל בדברי הגר"א, שהם הרל"א הראשונים. כי ישנם כל בחי' רל"א פנים ואחור בכל עולם ועולם, וגם הרל"א פנים ואחור הראשונים אשר להעולמות דא"ס, הנה הם יצאו ג"כ מבחי' הה' בתראה אשר בשורש הד' אותיות דהשם הויה ב"ה שאמרנו לעיל פ"א ופ"ז, אלא ששם הוא הכל בהעלם גדול נורא מאוד, אך כולם הוא בסדר אחד לעולם, וכמו שבארנו בכמה מקומות מדברינו ודי בזה כעת והבן.

ומעתי נחזור לענינינו, כי הנה בארנו כל הסדר דהרל"א שערים פנים ואחור להגר"א ז"ל, שהם הרל"א העיקרים והראשונים, והם שורש הכל. ועתי נבאר כל סדרי הרל"א שערים פנים ואחור אשר בספר עמק המלך, כי הם העיקר מה שנוגע ונצרך להדרוש שלפנינו, והנה הם נמשכים ויוצאים מהרל"א פנים ואחור אשר בסדר דהגר"א ז"ל, אמנם הם משתנים ומתחלפים בסדר בנין השערים עצמן ובצירוף כל שער לחבירו הרבה מאד. והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל, כי כל הרל"א שערים הם סובבים ומתגלגלים תמיד ונפגשו זב"ז, ונוגע ומצטרף כל שער ושער עם כל הרל"א כולן, ולכן אמרנו כי כל סדרי דרל"א שערים אשר נמצא בדברי כל מפרשי הספר יצירה ובדברי הרמ"ק ז"ל, הם כולם אמת וכולם ישנם. אמנם הקדוש בעל עמק המלך ז"ל, הנה הוא העמיק בזה למאד, וסידר אותם לפי הנצרך להדרוש שלפנינו, ליי"א פעמים רל"א שערים פנים הסובבים על האלב"מ דהפנים, ולי"א פעמים רל"א שערים אחור הסובבים על האלב"מ שבהאחור, וכמו שיתבאר כ"ז לפנינו בפרקים הבאים בארוכה בע"ה יתברך ויתעלה שמו.

תש"ר. וזהו מה שאמר התיקונים הנד' נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהון אות י' מן שמיה (שהוא האות י' דהשם מ"ה העומד על השער ב"א) וברא בהון עלמא. וזהו הענין מה שאמרו בשמות רבה (פרשה ל סימן יג) כי עיקר בריאת העולם היה במדת הדין, וכן הוא ג"כ בב"ר (ריש פי"ד סי' א) אלא ששיתף עמו ג"כ מדת הרחמים, וכמ"ש בפסיקתא רבתי (פיסקא מ) וכן בב"ר (פי"ב סי' טו). והוא כמו שאמרנו, כי כל תיבת בראשית אשר בו נברא הכל, הנה הוא מהאותיות בא"י ומהאותיות תש"ר, שהוא הצירוף האחרון והראשון דהרל"א שערים אחור, עם האות י' דהשם מ"ה שעליהם, וכן כל האותיות תש"ר שנשלכו בו, הם באו רק מלמטה למעלה ובבחי' האחור שבהם, והרי היה כל הבריאה רק במדת הדין, אלא ששיתף עמו מדת הרחמים ג"כ עכ"פ, והוא במה שקשר ויחד את השער ב"א בהשער א"ב והשפיע עליו מכחו וכנו'. והשער א"ב הרי הוא הראשון לכל הרל"א פנים, והוא רחמים גמורים, והרי שיתף עמו מדת הרחמים ג"כ.

וכ"ז שאמרנו הנה הוא בהרל"א שערים פנים ואחור דהאצילות, אשר על ידיהם נבראו העולמות ביי"ע. והנה הם כולם בהמלכות דאצילות, שהיא הה' בתראה, ה' זעירא. וזהו שאמרו בב"ר (פי"ב סימן ב) ובכ"מ על מילת בהבראם (בראשית ב ד), בה' בראם, והוא המלכות דאצילות, שהיא הה' זעירא דהבראם (וכמ"ש ברע"מ פרשת צו דף כט ע"א וכן באד"ז דף רצח ע"א ובכ"מ), והוא כמ"ש הרב בטנת"א (ריש פרק ג) כי כל העולמות נבראו ע"י כ"ב אותיות שבהמלכות. והוא ע"י הרל"א שערים שבהכ"ב אותיות, כי הם כולם בהמלכות דאצילות, ומהם נבראו כל העולמות ביי"ע, מהאותיות שבתיבת בראשית, אשר מהם וכנו', ויצא התיבת בראשית מה' זעירא דהבראם, שהיא המלכות דאצילות.

סז ע"ג

סז ע"ג

פרק יד

י"א פעמים רל"א שערים פנים משונים זה מזה, ועד"ז הוא י"א פעמים רל"א שערים אחר מהאלב"מ שבאחור, שהם ל"א מ"ב נ"ג ס"ד ע"ה פ"ו צ"ז ק"ח ר"ט ש"י ת"כ, והם משונים זה מזה לפי שינוי האותיות דהמרכז, כי הם נמשכים ממנו וסובבים עליו, והנה הם י"א פעמים רל"א שערים פנים, וי"א פעמים רל"א שערים אחר, כי הם על הי"א מרכזים דהאלב"מ שבפנים ועל הי"א מרכזים דהאלב"מ שבאחור.

וענין הי"א הוא כי כבר אמרנו לעיל פ"א, כי נתגלה כאן השורש דעשר ספ"י מכתר עד המלכות. ונודע הוא כי ספ"י הדעת לא נמנה לספ"י בפנ"ע, משום שבתחילת מציאותו הנה הוא נעלם בין חכמה ובינה⁹⁷, כי הוא הקשר שביניהם ומייחדם, ומשום שחכמה ובינה הם תרין ריעין דלא מתפרשין (והר ויקרא ד ע"א) לכן לא ניכר לעולם הקשר שביניהם, כי הוא כלול בהם והם דבוקים ומיוחדים זב"ז לעולם, לכן אין גילוי להדעת המייחדם בגילוי בפנ"ע מאומה⁹⁸. וכן אח"כ הנה יוצא הדעת מהבינה, ומתפשט ומתלבש בתוך הז"ת, והוא מפנימיותם תמיד, כי הוא נשמה להם לעולם, ואין לו גילוי אז ג"כ, לכן לא נמנה הדעת לספ"י בפנ"ע לעולם. וכ"ז הוא רק באצילות, אך בעניינינו שהוא בשורש מציאותם אשר בשורש השרשים, הנה פשוט הדבר שנמנה הדעת ג"כ⁹⁹, כי הרי יש שורש אליו למציאותו ולתכונתו, היינו להמציא את מציאות הקשר והיחוד בין חכמה

הרל"א שערים פנים ואחור הנ"ל פ' י"ג שהם העיקריים והראשונים, הנה באשר שהם יוצאים כולם ממקור אחד, וכל מציאותם הוא מסוד השיעשוע, שהוא שלהובין דרחימו, שורש הדביקות והאחדות להתייחד זב"ז, הנה הם מתגלגלים תמיד, וכמ"ש בספר יצירה (פ"ב מ"ו) שהם חוזרות חלילה, כי תשוקת כל אות ואות וכל שער ושער הוא להתייחד עם זולתו, ולכן הם מתגלגלים תמיד, ופוגעים ונוגעים זה בזה, ונוצצים ומבדיקים מזה לזה, והרי הם מתפשטים עי"ז לאלפי ריבואות אורות ומציאויות אין חקר, כמספר הצירופים היוצאים מתס"ב אותיות ורל"א שערים, כי כל אות הוא מתייחד עם כל התס"ב אותיות, וכל שער הוא מתייחד עם כל הרל"א שערים. אמנם מה שנוגע לעניינינו הנה הוא, כי הם מתפשטים לי"א פעמים רל"א פנים ע"י האלב"מ שבפנים⁹⁶, הם אל"ב"מ ג"נ ד"ס ה"ע ו"פ ז"צ ח"ק ט"ר י"ש כ"ת, שהם המרכז דהרל"א שערים פנים, והמרכז הוא השורש והכולל את כולם. ומתפשטים לרל"א שערים פנים מהמרכז אל, ולרל"א שערים פנים מהמרכז ב"מ, ולרל"א שערים פנים מהמרכז ג"נ, וכן כו' עד כ"ת, כי יש בכל מרכז ומרכז כל הרל"א כולם, ולכן מתפשט כל א' לרל"א שערים פנים, והם י"א פעמים רל"א שערים פנים. אמנם הם משתנים בכל א' ע"פ האותיות דהמרכז, כי הרי הם נמשכים ממנו וסובבים עליו ומתפשטים הרל"א דכל מרכז לפי מה ששייך אליו, והרי הם

מאיר הל"ט

96. ע"י בזה בעמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק ד. המתפשט, אמנם הדעת עליון (הרי הוא הוא המזלין) נכלל בכתר.

98. ע"י ויקהל משה פרק ט במסוה משה ד"ה ולמה נתן ז"ל: ולמה נתן לדעת פרצוף, לפי שקודם זה אמר בעל המאמר כי במלבוש היו כלולים עשר הויות דאבא ועשר אהי"ה דאמא, ולהיות שכאשר אבא ואמא מתייחדין נתהוה מביניהם סוד דעת וכו', לכן נתן פרצוף לדעת אע"פ שהיה עדיין הכל בכח וכו'.

99. ז"ל עמק המלך שער שער שעשועי המלך פרק נא: כתב

97. ע"י בהגר"א על ספר"צ א ע"ד שלא היה דעת בעולם התהו ולכן לא נמנה. אמנם ע"י שם סוף ב ע"א דמביא עוד טעם, שדעת אינו אלא נקודת החיבור שבין או"א, ואו"א הרי תמיד מחוברים, ולכן אין לספירת דעת אף פעם גילוי בפני עצמו. וע"י שם יד ע"ד, שדעת המתפשט הוא פנימיות הת"ת, ולכן אינו נחשב לספירה בפני עצמה, שכן הוא בכלל הת"ת. אמנם ע"י לש"ו ביאורים ח"ב קו ע"ד, שמש"כ שדעת הוא בכלל הת"ת, אינו מדבר אלא מהדעת הפרטי, דהיינו

המרכז ב"מ מהאלב"מ שבפנים, עם י"ה דהשם הויה ב"ה, והשמות דע"ב וס"ג. והאחור דהחכמה הנה הוא הרל"א שערים אחור, הסובב והולך על המרכז מ"ב מהאלב"מ דהאחור, עם ו"ה דהשם, והשמות דמ"ה וב"ן, ועד"ז כולם כמו שתראה מצויר לפנינו, הפנים והאחור דכל אחד ואחד בכל הי"א ספי" כולם. וכן הוא עוד כי משום שכל הרל"א שערים פנים וכל הרל"א שערים אחור, הנה הם אחד משרשם, לכן כאשר שהם מתגלגלים להתייחד זב"ז, הנה נכללים הפנים והאחור ג"כ, כל א' עם חבירו, וישנם בכל א' מהי"א רל"א שערים פנים מהאחור ג"כ, ובכל א' מהי"א רל"א שערים אחור מהפנים ג"כ, כי הם כלולים זב"ז. אך כ"ז הוא רק בפרטי כל שער ושער כמו שהוא לעצמו, הנה בזה אנו אומרים שנמצא שערים פנים בהרל"א אחור, וכן שערים אחור בהרל"א פנים, אבל התפשטות השערים ויצאתם מן המרכז, הנה הם נמשכים ויוצאים מהמרכזים דהפנים כולם בבחי' פנים, ומהמרכזים דהאחור בבחי' אחור, ולכן נקראו בשם פנים ואחור, וכמו שיתבאר כ"ז למטה. וזהו סדורם אחת לאחת כמו שהם מסודרים בספר עמק המלך¹⁰² אלא שהוא ז"ל סדרם כל הי"א פנים לעצמן והי"א אחור לעצמן, ואנחנו נסדר הפנים ואחור דכל ספי" וספי" זה אצל זה, וכן הוא ז"ל סידר את האותיות דהשמות בסוף כל שורה, ואנחנו נסדר אותם בתחילת כל שורה, כי כן נראה בעינינו יותר נכון, ואלו הם:

ובינה, ומציאות נשמת פנימית הז"ת, והרי יש שורש אליו לכ"ז למעלה, ולכן הוא נמנה למעלה ג"כ בחשבון, ונמנה בענינינו הדעת ג"כ במספר. והרי הם י"א שהם כחב"ד חג"ת נהי"מ, ושורשו הנה הוא הרזא דא"ס המתפשט בפנימיות כל העשר ספי", כי הוא המייחד את כולם, והוא נשמה פנימית לכולם, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א¹⁰⁰) וכנודע, וממנו נמשך בחי' הדעת¹⁰¹, והבן כ"ז. ועכ"פ הוא כי כאן נמנה הדעת ג"כ, והם י"א. והוא ענין הי"א מרכזים דהאלב"מ שבפנים, עם הי"א פעמים רל"א שערים פנים הנמשך מהם, והי"א מרכזים דהאלב"מ שבהאחור, עם הי"א פעמים רל"א שערים דהאחור הנמשך מהם. כי הנה הם הפנים והאחור דספי" הכתר, והפנים והאחור דספי" החכמה, והפנים והאחור דספי" הבינה, והפנים והאחור דספי" הדעת, וכן כו' כו' עד המלכות, והם י"א פעמים רל"א שערים פנים, וי"א פעמים רל"א שערים אחור, שהם הפנים והאחור דכל הי"א ספי" אשר עם הדעת.

והנה הפנים דהכתר הנה הוא הרל"א שערים פנים הסובב והולך על המרכז א"ל מהאלב"מ, עם האותיות י"ה מהשם הויה ב"ה, והשמות דע"ב וס"ג. והאחור דהכתר הנה הוא הרל"א שערים אחור הסובב והולך על המרכז ל"א מהאלב"מ דהאחור, עם האותיות ו"ה דהשם הויה ב"ה, והשמות דמ"ה וב"ן. והפנים דהחכמה הנה הוא הרל"א שערים פנים הסובב והולך על

מאיר הלשם

תרגום: פתח אליהו ואמר, רבונו של עולם שאתה הוא אחד ולא בחשבון, אתה הוא עליון על כל העליונים, נסתר מכל הנסתרים, אין מחשבה תופסת בך כלל. אתה הוא שהוצאת עשר תיקונים וקראת אותם עשר ספירות, להנהיג בהם עולמות נסתרים שלא מתגלים ועולמות גלויים, ובהם אתה נסתר מבני אדם. ואתה הוא שקושר אותם ומייחד אותם ומאחד שאתה הוא מבפנים, כל מי שמפריד אחד מחבירו מאלה העשר נחשב כאילו הפריד בך.

101. עיי' כללים כלל ו סוף ענף ה שפתיחת מקור דנביעו דאור א"ס היא רק בהתפשטות השניה, ויסוד זה מופיע הרבה בספרי רבינו.

102. עיי' ויקהל משה פרק ט.

הכפני יונה בחלק ג, וזה לשונו: בעולם התוהו נאמר עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר, אבל בעולם התיקון יש עשר ויש תשע ויש אחד עשר. וגם מה שיש למעלה חוץ לטהירו הוא נחשב לעולם התיקון, מפני שלא נחרבו.

100. ז"ל: פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אתה הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אתה הוא דאפיקת עשר תקונין וקרין לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואתה הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

שם מ"ה
 י ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
 ו ל נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ
 ד ל ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ
 ה ל ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס
 א ל פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע
 ו ל צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ
 א ל ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ
 ו ל ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק
 ה ל ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר
 א ל ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש
 ו ה ל א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 י ל ב ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א
 ו ל ג ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב
 ד ל ד ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג
 ה ל ה ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד
 ה ל ו ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה
 ו ל ז ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו
 ו ל ח ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז
 ה ל ט י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח
 ה ל י כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט
 ל כ מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י

שם ע"ב
 י א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 ו א ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב
 ד א ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג
 ה א ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד
 י א ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה
 ו א ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו
 י א ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז
 ו א ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח
 ה א י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט
 י א כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י
 י ה א ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
 י א מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל
 ו א נ ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ
 ד א ס ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
 ה א ע פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס
 י א פ צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע
 ו א צ ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ
 א א ק ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ
 ו א ר ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק
 ה א ש ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר
 י א ת ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש

שערים אחור מהאחור לקודם, משא"כ הרל"א שערים פנים הוה התחלתם כסדרן. ומשום כ"ז נקרא זה בשם פנים, וזה בשם אחור. אך בפרטות הנה נמצא באמת גם בהרל"א פנים כמה בחי' שהוא מהאחור, וכן נמצא גם בהרל"א אחור כמה בחי' שהם מהפנים, והוא כמו שאמרנו לעיל כי הם נכללים זה מזה.

אמנם הנה בעומק יש בזה ענין סדר אחר, כי הרי תראה שהן הפנים והן האחור יש בכל א' מהם י"א שיטין ברוחב, אשר בכל שיטה ושיטה יש כ"א שערים באורך. וכאשר תדקדק בהם תראה שבכל שיטה ושיטה ישנם כל אותן הכ"א שערים עצמן, והם כפולים עשרה פעמים, זולת השיטה הראשונה אשר בתוכה המרכז היא לא נמצא רק פעם אחת, ואין ממנה כפול כלל.

והנה נקראים בשם פנים ואחור הן בסיבת המרכז, כי הרי הפנים הוא על המרכז א"ל, והאחור הוא על המרכז ל"א, והן בסיבת התפשטותם ומציאותם, כי הרי הפנים הוא מתחיל מא"ב, ונמשך עד א"ת שהוא כסדר האותיות א"ב. אבל האחור הרי הוא מתחיל מל"מ, שהוא החצי האחרון של המרכז, ועומד החצי האחרון למעלה והחצי הראשון למטה. וכן בהחצי העליון מתחלפים האותיות מהמאחר למוקדם, כי האותיות האחרונות הם קדמו לאותיות הראשונות, וכמו שתראה בשורה הראשונה, ר"ל בשורה הראשונה אשר מל"מ נ"ס ע"פ כו' כו' עד ח"ט י"כ, הנה עומדים שם האותיות אשר מל' עד ת' קודם להאותיות אשר מא' עד כ'. וכן הוא עד"ז בכל חצי העליון כולו, והרי הוה התחלת דהרל"א

מאיר הל"ט

פסיקת המלבוש ואין עלה המלבוש התחתון מאחורי המלבוש העליון, ועי"ז נעשו שמות הוי"ה ב"ה.

103. עי' ויקהל משה פרק ט שמבאר מ"ט מבאר בחינות פו"א כאחד, והוא, משום שכך יהיה קל יותר להבין איך היתה

אבל זולת השיטה הא' שהם כל העשרה שיטין כולם, הנה כל מה שישנו בזה ישנו בזה, ואין בהם חדש כלל, אלא שנשתנו בסדר מצבם. וכן אין חילוק בהם בין הפנים והאחור, אלא רק כי בהפנים חסר בכל העשרה שיטין אשר זולת השיטה הראשונה, הנה חסר שם האות א', ובהאחור חסר בכל העשרה שיטין שבהם האות ל'. אבל זולת זה אין שינוי כלל בין העשרה שיטין והפנים להעשרה שיטין דהאחור, אלא רק בסדר מצבם לבד. ור"ל כי בהפנים לא נמצא שער ת"א ושער א"ב בכל העשרה שיטין האחרונים, משום שחסר שם האות א', וישנו שם שער ת"ב במקום ת"א. ובהאחור לא נמצא שער כ"ל ושער ל"מ בעשרה שיטין האחרונים, משום שחסר שם האות ל'. וישנו שם כ"מ במקום כ"ל, אבל זולת זה לא נמצא שינוי ביניהם כלל. וישנם כל הכ"א שערים בכל א' מהם בכל שיטה ושיטה בלי שום שינוי בהם, שאותן הכ"א שערים אשר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים, הם עצמן ג"כ בכל העשרה שיטין האחרונים דהאחור, ולא נשתנו אלא רק במצבם.

אך הענין הוא כי הנה הן הפנים והן האחור, הנה כלול כל א' מ' ספ"י, ועם הדעת הוא י"א, והם הי"א שיטין שברוחב, אשר כל שיטה הוא כלול מכל הכ"א שערים כולם, כי הם הי"א ספ"י שבעובי הפנים, והי"א ספ"י שבעובי האחור, ולכן נסדרו כל העשרה שיטין האחרונים, שכל מה שישנו בזה הנה ישנו בזה, כי כל הספ"י כולם הם שוים במציאותם, שאין מציאות חדש בשום אחד מהם, שכל א' הוא כלול מכולם, וכל מה שישנו בזה ישנו בזה, ולא נשתנו אלא בגילויים ובמצבם, ועי"ז נשתנו בפעולתם ג"כ. ור"ל כי כל בנין הספ"י כולם הוא מאורות דחסדים וגבורות, אלא שכל ספ"י שהיא יותר עליונה, הוה האחדות דהחור"ג שבה יותר עצום, עד שנראית בצורה אחרת מהספ"י שלמטה הימנה, וכל מה שירדו ונתרחקו ממקורם הם מתגלים ביותר, ומתפרדים בגילוי החור"ג שבהם, ונוטה זה יותר לחסד וזה יותר לדין, ועי"ז נשתנו בפעולתם למטה, אבל באמת הנה הם

ממציאות אחת, ומתאחדים במקורם. ולא עוד אלא שכל החסדים וגבורות שבהם הנה הם ג"כ שוים במדתם, שכל המציאויות שישנו בזה ישנו בזה, אלא שבזה הם בתכונת חסדים, ובוזה הם בתכונת גבורות, והם משתנים בצורתם, אבל הם שוים בכל כחותיהם ובכל המציאויות שבהם, שכל מה שישנו בזה ישנו בזה, אלא שמשתנים בתכונותיהם, ועי"ז נשתנו בפעולתם. ונעשה כ"ז ע"י ירידתם וריחוקם ממקורן כנז', אך עכ"פ הוא כי הם משתווים זה לזה בכל האפשרי, והוא משום כי הרי באמת הנה הם יוצאים ונמשכים כולם ממקור האחדות, והם מיוחדים לעולם באחד. וזהו הענין מה שכל העשרה שיטין אשר הן בהרל"א פנים והן בהרל"א אחור, הם שוים במציאותם, וכן גם האחור והפנים הם משתווים ג"כ בכל העשרה שיטין האחרונים, שכל מה שישנו בזה ישנו בזה, והם שוים בהמציאויות שבהם, שהוא הכ"א שערים אשר בכל שיטה ושיטה וכנ"ל, כי הרי כל אותן העשרה שיטין הנה הם הי"א ספ"י שבהם, וכל מציאות הספ"י הרי הם שוים כנז'. וכן גם ענין הפנים והאחור הרי הם בחי' החסדים והגבורות וכמו שכתבנו לעיל בפרקים הקודמים, והם ג"כ שוים בכל המציאויות הפרטיים שבהם, לכן נמצא כל אותן הכ"א שערים אשר בהפנים בהאחור ג"כ, ואין בהם חדש ושינוי אלא רק מעט מן המעט וכמו שיתבאר עוד בזה למטה, והוא משום שגם החסדים וגבורות הם שוים ג"כ בכל מציאותם וכנז'.

ודע כי הגם שהעמק המלך ז"ל סידר אותם בדרך מרובע, אמנם הנה עיקר סדר יציאת ומציאות כל אותן הרל"א שערים אשר הן דהפנים והן דהאחור, הנה היה בדרך עגולים, וכל שיטה ושיטה הנה היה מתחילה בשני חצאי עגולים, וכמ"ש בספר יצירה (פ"ב מ"ד) עשרים ושתים אותיות יסוד קבען בגלגל כמין חומה, אלא שאח"כ נתפשטו ונתרבעו כנ"ל פרק י"ג, אבל מתחילה יצאו כולם בדרך עגולים. ונתפשטו מהמרכז דרך ימין שהוא החצי עגולים התחתונים מתחילה, ונתעגל ונסבב מפנים לאחור וממטה

עיגול העליון. והיה שער ג"ד מצד שמאל של החצי עיגול העליון, והשער ל"מ בצד ימין של החצי עיגול העליון, ונשלם בזה העיגול השני אשר מבפנים להעיגול הא'. ואותו העיגול השני הוא עתה השיטה הב', כי כאשר נתפשט העיגול ונעשה לקו אחד באורך, נמצא שעומד עתה השער ג"ד למעלה בראש השיטה, והשער ב"ג למטה בסוף השיטה, והם עתה רחוקים זה מזה מקצה העליון להקצה התחתון. אבל מתחילה כשהיה בעיגול, היו באמת קרובים וסמוכים זה לזה ממש, כי השער ב"ג היה בסוף החצי עיגול התחתון, ר"ל שבו היה נשלם ומסתיים החצי עיגול התחתון, והוא היה סופו וסיומו אשר למעלה מצד שמאל, ותיכף סמוך אליו היה מתחיל החצי עיגול העליון משער ג"ד, והיה סמוך הג"ד לב"ג, הב"ג למטה והג"ד למעלה ממנו סמוך אליו בעיגול. ואח"כ היה מתחיל לצאת בדרך זה העיגול השלישי, שהוא עתה השיטה השלישי, ויצא הוא ג"כ בעיגול מבפנים להעיגול השני, והיה התחלתו משער ס"ע שכנגד המרכז, ושכנגד השער מ"נ, כי מהנ' יצא הס' ומהס' יצא הע', והתפשט הוא ג"כ בעיגול משער ס"ע עד סוף שער ד"ה, והיה כ"ז החצי עיגול התחתון, שהשער ד"ה היה סופו וסיומו של החצי עיגול התחתון מצד שמאל, ותיכף סמוך אליו בעיגול, היה מתחיל שער ה"ו אשר עתה התחלת השיטה השלישית, היה עומד הוא סמוך להשער ד"ה שהוא עתה בסוף השיטה שלישית, היו עומדים שניהם ר"ל השער ד"ה והשער ה"ו סמוכים זה לזה בעיגול השער ד"ה למטה בסיום החצי עיגול התחתון, והשער ה"ו למעלה סמוך אליו בהתחלת חצי עיגול העליון, והיה מתחיל אותו החצי עיגול העליון משער ה"ו, והיה נמשך ומתעגל משמאל לימין דרך מעלה, והתפשט עד

למעלה ומאחור לפנים, עד סוף כל חצאי עגולים העליונים שמלמעלה עד המרכז, והיו מתחילה כל הי"א שיטין אשר הן בהרל"א פנים והן בהרל"א אחר, כולם בדרך גלגלים ועגולים. והנה חצאי עגולים התחתונים דהפנים הם מהס"ג, והחצאי עגולים התחתונים דהאחור הם מהב"ן, ויצאו הס"ג והב"ן מתחילה מהטעם שאמרו בהקדמת תיקונים (דף יז ע"א) בגין דבמדת הדין אתברי עלמא ובגין דא עאלו למפרע. ואח"כ יצא הע"ב בהפנים וכן המ"ה בהאחור שהם כל החצאי עגולים העליונים ג"כ, כי נשתתף רחמים בדין ונתייסד בנין העולם משניהם כנ"ל סוף פרק י"ג. **והיה** סדר התפשטות דהפנים בדרך זה, כי התחיל מהמרכז שהוא א"ל, והתפשט משם עד א"ת, ונעשה מזה כל החצי עיגול התחתון¹⁰⁴. ואחר השער א"ת היה מתחיל סמוך אליו השער א"ב, והתפשט בעיגול מא"ב עד סוף א"ך, שהוא עד המרכז. והיה מזה כל החצי עיגול העליון, וכ"ז הוא השיטה הראשונה שהוא היה העיגול החיצון, ואח"כ היה מתחיל השיטה השניה שהוא עיגול השני בפנימיותו, והיה התחלתה משער מ"נ שכנגד המרכז א"ל, כי מהל' דהמרכז יצא המ', ומהמ' הנ', ונעשה השער מ"נ, ועמד נגד המרכז א"ל בפנימיותו, והתפשט בעיגול משער מ"נ עד סוף שער ב"ג, והיה כ"ז החצי עיגול התחתון. ואח"כ בסמוך אליו, ר"ל סמוך להשער ב"ג, יצא השער ג"ד אשר הוא עתה בראש השיטה השניה, הנה הוא יצא מתחילה סמוך להשער ב"ג שהיה בסוף החצי עיגול התחתון שמצד שמאל, והתחיל בסמוך אליו החצי עיגול העליון אשר ג"כ מצד שמאל, והיה מתחיל משער ג"ד והתפשט בעיגול משער ג"ד עד סוף שער ל"מ, והיה נעשה משער ג"ד עד סוף שער ל"מ כל החצי

ע"ב

ע"א

מאיר הלטים

104. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ה, ז"ל: התורה קדומה היא נבנית מן ב' פעמים רל"א, פנים ואחור, והם הולכים ומתפשטים באורך עד שהתי"ו של הלבוש היתה מגעת למטה עד סוף העיגול, עד מקום שחזור להיות אין

סוף, וזהו נקרא אורך הלבוש, וברחבו נארגים גם כן אותיות ההויה בהמרכז, דהיינו י"ה בפנים ו"ה באחוריים, וגם כן מילואי ע"ב ס"ג שלו הם בפנים. דהיינו ע"ב למעלה מהמרכז, וס"ג למטה מהמרכז.

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שיא

עא ע"א - עא ע"ב

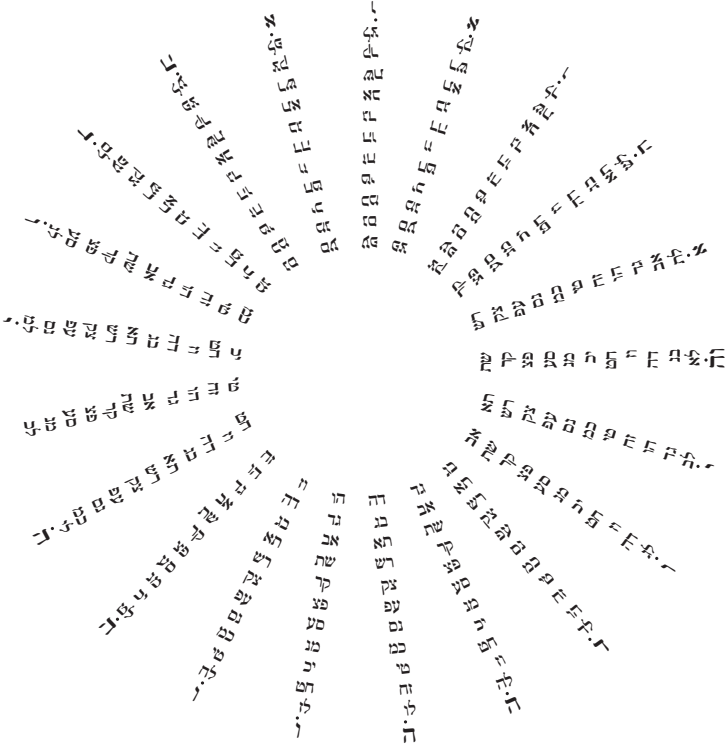
פרק יד - פרק טו

עא ע"ב

למטה. ועד"ז הוא ג"כ בהרל"א שערים אחר, אלא שהם סובבים על האות ל', וזהו ציורו בעיגול עם השמות דמ"ה וב"ן ואותיות ו"ה על המרכז.

וכל זה שאמרנו הנה הוא בהרל"א שערים פנים, וחסר שם השער ת"א והשער א"ב בכל העשרה עיגולים הפנימיים, משום שכולם סובבים על האות א' ונמשכים ממנו, וכמו שיתבאר עוד

עא ע"א

פרק טו

עא ע"ב

מהשער ל"מ, משום שכל הרל"א אחר הם סובבים על האות ל' ונמשכים ממנו, והאותיות המתגלים בו מתחילה הוא מאות מ' עד ת', כי הוא יסודם, אלא שכלולים בו הי"א אותיות הראשונים ג"כ אשר מא' עד סוף אות כ', כי הרי הוא יוצא מהם והם כלולים בו, ולכן הם יוצאים ומתגלים ממנו אח"כ ג"כ, והוא אחר השער ל"ת ולמטה, כי הם אינם עיקר בו, אלא שהוא רק הארתם אשר הוא כלול מהם ג"כ עכ"פ. והנה אינו נזכר בהרל"א פנים בכל העשרה שיטין האחרונים שבו האות א', משום שהוא שורשם, והם נמשכים כולם

והנה לפי מה שסדרנו אותם בעיגול, הרי אנו רואים כי כל הרל"א כולם הם קשורים ומיוחדים זה בזה, ונעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן, כי בעיגול לא שייך תחילה וסוף, והם מיוחדים זב"ז. והנה הרל"א פנים הוה שרשם ויסודם האות א' שהוא השורש לכל הכ"ב אותיות כולם, והוא היסוד להי' אותיות הראשונים אשר מהאות ב' עד אות ל', והרל"א שערים אחר הוה שרשם ויסודם האות ל' שהוא היסוד להי' אותיות האחרונים אשר מאות מ' עד סוף אות ת'. ולכן מתחיל הרל"א שערים אחר אחר שנעשו לריבוע

ממנו, ועליו הם עומדים. ולכן לא נמצא שם שער ת"א ושער א"ב בכל העשרה שיטין האחרונים, משום שאינו מתגלה הא' בהם להצטרף עם איזה אות אחד יותר מזולתו, אלא שהוא שורש כולם שוה, ר"ל שצירופו הוא לכולם בהשוואה אחת, וכבר יצא לגילוי בזה בהשיטה הראשונה, שהוא משער א"ב עד שער א"ת, ששם יצא לגילוי, שהוא שורש כולם, ומצטרף עם כולם. ועד"ז הוא בהאות ל', שהוא לא נזכר בהעשרה שיטין האחרונים דהר"א שערים אחור, ולכן לא נמצא שם השער כ"ל והשער ל"מ, משום שהאות ל' הוא בהם השורש כולם, אשר הם כולם נמשכים ממנו ועומדים עליו, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו, וכבר יצא בזה לגילוי בהשיטה הראשונה אשר משער ל"מ עד סוף שער ל"כ כי הרי שם מצטרף ה' עם כולם.

והנה כל הרל"א פנים הם עומדים על האות א', ומתחיל כל ספי' מאות ב' שהוא שער ב"ג, ומסתיים באות ת' שהוא שער ש"ת. אך באשר שנעוץ סופן בתחילתן, לכן חוזר ומצטרף בכל ספי' הת' עם הב', והוא שער ת"ב, אבל סופו העיקרי דכל ספי' הוא שער ש"ת, והתחלת כל ספי' הוא משער ב"ג. והנה מתחיל כל ספי' תחתונה מסופו וסיומו דהספי' העליונה, ומתחיל הספי' שניה שהיא חכמה מסופו וסיומו דהכתר, וזהו השער ב"ג דהעיגול השני, שהוא עומד מבפנים להשער א"ת דהעיגול הראשון, והחיצון שהוא הכתר. והנה עומד השער ב"ג נגד השער א"ת, כי השער א"ת הוא סופו של הכתר, וממנו נמשך ויוצא השער ב"ג שהוא התחלתו דהחכמה, וכן אח"כ בכל העשרה עיגולים הפנימיים, שהם העשר ספי' חב"ד חג"ת נהי"מ, הנה עומד השער ב"ג דכל עיגול וספי' פנימית שהיא התחתונה נגד השער ש"ת דכל עיגול וספי' העליון ממנה, כי מהשער ש"ת שהיא סופו דהעליון כנו' יוצא השער ב"ג שהיא ההתחלה דהתחתון.

והנה כאשר יצא כל ספי' וספי', והתחיל להתפשט ולהתעגל בכל הכ"א שערים שבו, נתקשר ונתייחד כל שער ושער עם מקורו

העליון אשר בהספי' שיצא ממנו, ועמד כל שער אשר בהספי' התחתונה נגד השער שהוא מקורו בהספי' העליונה שיצא ממנו, ולכן כאשר יצא השער ב"ג דהחכמה מהשער א"ת דהכתר כנו', והתחיל להתפשט בכל הכ"א שערים שבו, הנה נשאר עומד השער ב"ג נגד השער א"ת, כי הרי הוא מקורו ומולידו כנו'. ומה גם כי הרי האות א' מא"ת הרי הוא השורש ויסוד הכל וכנ"ל, ולכן עומד אצלו השער ב"ג לקבל שפעו ממנו. ומהא' דהכתר אשר בשער א"ת, שהוא סיומו דהכתר, יצא הב' דהחכמה שהוא התחלתו כנו', ומהב' יצא הג', והוא השער ב"ג דהחכמה שעומד נגד השער א"ת דהכתר. ואח"כ עלה הג' דהשער ב"ג דהחכמה אל הב' דהכתר שהוא מקורו העליון, ומקבל שפע גם מהב' דהכתר, ועי"ז יוצא ממנו האות ד', והוא השער ג"ד דהחכמה שעומד נגד השער א"ב דהכתר. ואח"כ עלה האות ד' ג"כ אל מקורו העליון שבהכתר שהוא הג' שבו, והוא השער א"ג דהכתר. ומקבל הד' שפע מהג' דהכתר ג"כ, ועי"ז יוצא ממנו האות ה', והוא השער ד"ה דהחכמה שעומד נגד השער א"ג דהכתר, וכן עד"ז כולם, כי אחר שיצא כל אות תחתון מהאות העליון שעליו שבאותו הספי' עצמה, הנה עולה אח"כ אל אותו האות העליון אשר בהספי' העליונה שעליה, שהוא מקורו העליון, ויצאו ונמשכו עד"ז כל השערים כולם עד שער ש"ת דהחכמה. כי אחר שיצא הש' מהר' שבחכמה, ע"י שעלה הר' אל הק' שבכתר, והוא שער ר"ש דהחכמה שעומד נגד שער א"ק דהכתר. הנה עלה אח"כ הש' אל הר' דהכתר ג"כ, ויצא ממנו עי"ז הת' דהחכמה, והוא שער ש"ת דהחכמה שעומד נגד השער א"ר דהכתר.

והרי נשלם בזה כל הכ"ב אותיות כולם דהחכמה, אמנם אח"כ הנה עלה הת' ג"כ אל מקורו העליון, והוא אצל הש' דהכתר, ועי"ז היה לו כח להתעלה מסוף לראש, ונתקשר ונתייחד עם הב' דהחכמה עצמה, שהוא התחלתו, והרי נעוץ סופו בתחילתו, ונתעלה הת' שהוא הסוף להעשות מסוף לראש, והוא שער ת"ב דהחכמה שעומד נגד השער א"ש דהכתר, ועד"ז היה בכל

הכ"א שערים דכל ספי' וספי'. והרי נתבאר בזה כל סדר מצב השערים כולם הן סדרם אשר זה תחת זה, שהוא סדר מצב הכ"א שערים אשר בכל ספי' וספי' עצמה, והן סדרם אשר זה אצל זה שהוא סדר מצב כל שער שבספי' זו נגד השער שבספי' זו, כי הכל הוא בכוונה עמוקה מנפלאות תמים דעים המאציל עליון ית"ש, והם כולם במדה ובמשקל ולצורך ולתועלת גדול והבן כ"ז היטיב. **עוד** ענין אחד אנו צריכים לבאר בזה בענין יציאת השערים מהשמות דע"ב וס"ג שאינם משתווים בזה הספי' כלל, כי הרי ספי' כתר הנה עומד השם ע"ב על ה' שערים העליונים שבה אשר משער א"ב עד סוף שער א"כ, והשם ס"ג על ה' שערים התחתונים אשר משער א"מ עד סוף שער א"ת. משא"כ ספי' החכמה, הוה השער ראשון שבו שהוא שער ב"ג בהשם ס"ג. וספי' בינה הוה הג' שערים הראשונים שבה בהשם ס"ג. וספי' דעת הוה ה' שערים הראשונים שבה בהשם ס"ג. ובספי' חסד ז' שערים הראשונים. ובגבורה ט' שערים הראשונים. ובספי' ת"ת הוה שער הראשון שבו בהאותיות י"ה, ושאר כל ה' שערים הראשונים אשר משער ג"ד עד סוף שער ל"מ הוא בהשם ס"ג, וכל ה' שערים האחרונים אשר משער מ"ן עד סוף שער ת"ב הם כולם בהשם ע"ב. ובספי' נצח משער ה"ו עד נ"ס בהס"ג, ומשער ס"ע עד סופם, וב' שערים הראשונים ב"ג ג"ד בהשם ע"ב. ובספי' הוד משער ז"ח עד ע"פ בהס"ג, ומשער פ"צ עד סופו, והד' שערים הראשונים מב"ג עד ה"ו בהשם ע"ב. ובספי' יסוד משער ט"י עד צ"ק בהס"ג, ומק"ר עד סופו, והו' שערים הראשונים מב"ג עד ז"ח בהע"ב. ובהמלכות מהשער כ"ל עד ר"ש בהס"ג, ושער ש"ת ת"ב, והח' שערים הראשונים מב"ג עד ט"י

בהע"ב, והרי אינם משתווים כל ספי' לחברתא ביציאת השערים שלהם מהשמות דע"ב וס"ג כלל וכלל, וכך עד"ז אינם משתווים כלל בהרל"א אחר בהשמות דמ"ה וב"ן אשר שם. ולא עוד אלא שהשם מ"ה הוא עומד שם על כל השערים דאחוריים, שהם משער ל"מ עד ל"ת, והשם ב"ן הוא על השערים דהפנים שהם מל"ב עד ל"כ. אך הענין בזה הוא כי האמת הוא שבכל שם ושם לבד הנה כלול בו כל השערים כולם, הן דהפנים הן דהאחור, וכך גם בכל אות מהשם הנה כלול בו הכל, אלא שהם משתנים בגילויים בכל ספי' וספי' לפי צורך הבריאה, והוא לפי פעולת כל ספי' הנמשך ממנה בהבריאה. וכל אלו השערים כולם וקישורם ותלייתם בהשמות דעסמ"ב, הנה הם ע"פ צורך הרכבת הבריאה והתערבות הכחות זה בזה, שנרכבו ונתערבו מעליון לתחתון ומתחתון לעליון. וכך מתחלפים תמיד ומתהפכים עליונים למטה ותחתונים למעלה, הללו עולים והללו יורדים, וכל פרטי המציאות הרי אינם עומדים במצב אחד לעולם, אלא שהם תמיד בעולה ויורד. וכ"ז הוא בהנהגה העליונה אשר ע"י אותיות התורה וצירופיהם בכל הרל"א שערים פנים ואחור דענינינו, ולפי קישורם ותלייתם בהשמות דהעסמ"ב, כי רק בהם מתנהג ונעשה הכל. ולכן אין לתמוה על השינויים שנשתנו השערים זה מזה ונתהפכו בקישורם ותלייתם בהשמות, שהעליונים יורדים והתחתונים עולים, כי כן הוא נצרך להרכבת הבריאה ולהנהגתה הנמשך מהם, לשלשלם בדרך זה להיות נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן, כי בזה הם סובבים תמיד להתקשר ולהתאחד זה בזה, עד שאין עליון ואין תחתון והם כולם אחד ודי בזה כעת ויתבאר עוד בעה"י לקמן בפרקים הבאים.

א"כ

פרק טז

בהרל"א אחר, אלא שנדבר בקיצור כי הם מובנים מכל דברינו שבהרל"א פנים. כי הרי לפי מה

ונבאר מעתה כל הדברים שביארנו לעיל פ' י"ד ט"ו בהרל"א פנים, נבאר אותם ג"כ

דש לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה

פרק טז

עב ע"א – עב ע"ב

ע"י שהוא יוצא ונמשך מהם. אבל עיקר השערים היוצא מאות ל' הוא השערים אשר מל"מ עד ל"ת, שהל' הוא השורש דה"י אותיות האחרונים, ולכן עיקר השערים אשר ממנו עצמו, הוא רק השערים אשר מל"מ עד ל"ת. אך עכ"פ הוא כי גם הרל"א שערים אחר הם נמשכים והולכים מא' עד ת', שהוא מל"א עד ל"ת, אלא משום שהעיקרים אשר בו הוא מל"מ עד ל"ת, לכן עומדים הם בו בחצי עיגול העליון. וכן אח"כ כשנתפשטו לקו אחד באורך, עומדים הם בהחצי קו העליון ומל"א עד ל"כ בהחצי קו התחתון, כי הם בו רק מהארת הי"א אותיות הראשונים הכלולים בו ג"כ. ועכ"פ הוא כי בתחילת מציאותם דהרל"א אחר, היה השער ל"מ עם השער ל"כ סמוכים זה לזה בעיגול, והיה מתחיל העיגול מל"א ונתעגל ונמשך מהמרכז ולמטה, ומימין לשמאל עד ל"כ. ואח"כ סמוך אליו השער ל"מ, ומתעגל ונמשך משמאל לימין דרך מעלה עד ל"ת, והוא עיגול הראשון והחיצון, שהוא עיגול הכתר דהאחור. וכשנתפשט למרובע הוא עתה השיטה הראשונה אשר מל"מ עד ל"כ, ל"מ בראש השיטה ול"כ בסוף השיטה. ועד"ז הוא כל הי"א שיטין דהרל"א אחר, אשר כל שיטה ושיטה הוא מכ"א שערים באורך, ורחוקים ראשן מסופן מקצה לקצה, הנה מתחילה יצאו כולם בעיגול, והיה סופן ותחילתן סמוכים זה לזה, והיו בי"א עגולים זה לפנים מזה, החכמה לפנים מהכתר, והבינה לפנים מהחכמה, והדעת לפנים מהבינה, וכן כו' כו' עד עיגול המלכות שהיה לפנים מכולם. אלא שאח"כ נתפשט עיגולם לקוים, והם עתה י"א קוין, י"א שיטין, והנה הם י"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ דהאחור דהכתר, כי כל אלו הי"א שיטין י"א ספי' דהפנים, והי"א שיטין י"א ספי' דהאחור הם כולם בהפנים והאחור דהכתר, שהוא במרכז א"ל ול"א מאלב"מ, כי הכתר עצמו הוא כלול מכל הי"א ספי' בהפנים שלו, ומי"א ספי' בהאחור שלו, והם כל הרל"א פנים ואחור דענינינו, שהוא רק הפנים ואחור דהכתר, היינו הפנים במרכז א"ל, והאחור במרכז ל"א. וככל מה שבארנו סידורם וצירורם דכל

שסדרנו וצייירנו את הרל"א אחר ג"כ בעיגול כנ"ל פ' י"ד, הרי נמצא כי שער הראשון דהרל"א אחר שהוא שער ל"מ, והוא שער הראשון לפי מה שסידר אותם העמק המלך ז"ל כולם בריבוע, והרי הוה שער ל"מ לשער הראשון וכמו שתראה לעיל פ' י"ד בסידורם שברביבוע, אך לפי מה שאמרנו שם כי עיקרם ותחילתם יצאו הם ג"כ בעיגול, הרי נמצא כי שער ל"מ הנה הוא נמשך אחר שער ל"כ שבסוף השיטה הראשונה, כי התחלתם הוא מהמרכז שהוא שער ל"א, כי לכך נקראו כל אלו הרל"א בשם אחר, משום שהם סובכים על האות ל', שהוא האחר מהמרכז א"ל שבהפנים, והרי הוה הא' פנים והל' אחר, וכאן כשהם סובכים כולם על האות ל' ונמשכים ממנו ועומדים עליו, הנה נקראו כולם בשם אחר. והנה התחלתם הוא ג"כ משער ל"א שהוא המרכז, ונמשך ומתפשט בעיגול מהמרכז ולמטה, שהוא מל"א עד ל"כ, וזה היה החצי עיגול התחתון, ל"א בימין ול"כ בשמאל, ותיכף אחר שער ל"כ וסמוך אליו היה מתחיל השער ל"מ, והוא היה התחלת חצי עיגול העליון אשר מצד שמאל, והיה מתעגל והולך משמאל לימין דרך מעלה עד סוף שער ל"ת, שהוא היה סופו של החצי עיגול העליון אשר מצד ימין. והרי נמצא כי גם הרל"א אחר הם נמשכים והולכים משער ל"א עד שער ל"ת, אלא שנקראים אחר, משום שהם סובכים על האות ל' כנז', אלא שאח"כ כשנתפשטו ועמדו בריבוע, וכמו שאמר הספר יצירה (פ"א מי"א) סיבבן כמין מעזיבה וכנ"ל בדברינו סוף פ' י"א, ונעשה כל אותו העיגול לקו אחד ארוך, החצי עיגול העליון למעלה והחצי עיגול התחתון למטה. הנה נמצא עומד השער ל"מ בראש הקו למעלה והשער ל"כ בסוף הקו למטה, אבל באמת הם מתחילתן סמוכין זה לזה בעיגול כנז', והתחלתם הוא משער ל"א.

אמנם הענין בדיוק הוא, כי הגם שהתחלת השערים אשר גם בהרל"א אחר הוא משער ל"א, עכ"ז הנה כל השערים אשר מל"א עד ל"כ הם אינם עיקרים בו, כי הם בו רק מהארת האותיות אשר מא' עד כ' שכלולים באות ל' עכ"פ,

עב ע"ב

מהרל"א פנים הוא משער ב"ג, ואמרנו ג"כ שכל הכ"א שערים שבכל ספי' הנה הם יצאו זה מזה וכנ"ל פ' ט"ו, וא"כ איך יהיה ניחא מה שאמרנו לעיל פ' י"ד, שכל חצאי עיגולים התחתונים הם יצאו מתחילה, והלא בהד' ספי' התחתונים דהפנים, שהם ספי' נהי"מ, הנה בהם כולם הרי עומד השער ב"ג דכל א' מהם רק בהחצאי העגולים העליונים, וכן בהרל"א אחר הנה עומד השער א"ב דכל הה' ספי' חב"ד חסד גבורה ג"כ רק בחצאי העגולים העליונים, וא"כ איך אפשר שיצאו העיגולים התחתונים מתחילה בכל אותן הספי' אשר השער א"ב, והב"ג עומדים למעלה, הלא יציאת כולם היה רק מהם, והם יצאו רק אח"כ. אמנם לא קשה כלל, כי מה שאנו אומרים שהתחתונים יצאו תחילה, ר"ל שהם נתגלו מתחילה, כי כן הוא לעולם שהגילויים הם מלמטה למעלה, שכל מציאות הוא הולך וגדל מלמטה למעלה, ונתגלה בחי' התחתונה שבו מתחילה, אבל במקורן ובשרשן נתהווה ונאצל באמת העליון מתחילה, כי כל תחתון הוא נמשך ויוצא רק מהעליון שעליו אשר במקורו ושורשו, ונמשך הגילוי דכל מציאות ממטה למעלה ומגילוי לגילוי שמתגלה אח"כ העליון ג"כ, אלא שמתחילה היה העליון עומד במקורו נעלם, וממנו יצא התחתון לגילוי מתחילה, ואח"כ מתגלה ויוצא הוא ג"כ למטה, וכבר הארכנו בזה בספר הכללים כלל ט' ובכ"מ מדברינו, וכן הוא בעניינינו ולא קשה כלל.

הרל"א פנים ואחור דהכתר אשר הן בריבוע והן בעיגול לעיל פ' י"ד.

והנה יציאת כל השערים זה מזה דכל הרל"א אחר, והוא סידורם זה תחת זה אשר בכל הכ"א שערים דכל ספי' עצמה, וכן סידורם זה אצל זה אשר מכל ספי' לחברתא, וכן תלייתם בהשמות דמ"ה וב"ן, מה שנשתנו השערים זה מזה בקישורם ותלייתם בהשמות, הנה כ"ז הוא הכל ע"ד שביארנו בהרל"א פנים לעיל פ' ט"ו ופ' י"ד, אלא שבהרל"א שערים אחר אשר בהם נתגלה הא' ג"כ בכל העשרה שיטין האחרונים, והוא השער א"ב שבהם, וממנו היה מתחיל כל ספי' וספי' לצאת בכל הכ"א שערים שבה, הנה כאשר נתפשטו כמו כן להיות נעוץ סופן בתחילתן, נתפשט ונתייחד הת' בהא' והוא שער ת"א. אמנם סופן הוא ג"כ כמו בהרל"א פנים, והוא שער ש"ת שהוא סוף כל ספי', וממנו יצא השער א"ב שהוא התחלת כל ספי' שניה, ולכן עומד בהם כולם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי ממנו הוא יצא ונמשך. כי מהאות ת' דשער ש"ת שהוא סופו דכל ספי' עליונה, ממנו יוצא ונמשך השער א"ב שהוא ההתחלה דכל ספי' תחתונה, וכן ספי' החכמה הנה היא יצא ג"כ מסופו דהכתר, והוא משער ל"ת שהוא סופו דהכתר כנ"ל.

אמנם מה שיש לכאורה להקשות כי אחרי שאמרנו שהתחלת כל ספי' מהרל"א אחר הוא משער א"ב, והתחלת כל ספי' אשר

פרק יז

ועתה נבאר ונסדר כל בחי' הרל"א פנים ואחור אשר בשאר הי' ספי' שמהחכמה ולמטה, וכל א' הוא על מרכז אחד מהאלב"מ, ונבאר אותם אחת לאחת כמו שהם מסודרים בספר עמק המלך, והנה הרל"א שערים פנים ואחור דהחכמה הוא על המרכז ב"מ ומ"ב וזה הוא סידורו¹⁰⁶:

והנה כל מה שאמרנו עד כה, הנה הם בהרל"א שערים פנים ואחור אשר בפרצוף הכתר, והוא על המרכז א"ל ול"א מאלב"מ. כי בכתר עצמו יש כל הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ פנים, וכחב"ד חג"ת נהי"מ אחר, והם הי"א שיטין שבכל א' מהם, כי כל א' הוא כלול מכולם כנודע.

מאיר הלשם

106. עי' ויקהל משה פרק ט במסוה משה ד"ה וכן אות בית, שהאות ב' נקראת פרצוף חכמה, אות ג' - בינה וכו'.

שם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים **ואחלמה**
 עב ע"ד – עג ע"ב פרק יז

הרל"א שערים אחר דהחכמה

י	מג דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ו	בד הו זח טי כל מג נס עפ צק רש תא
ד	בה וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ה	בו זח טי כל מג נס עפ צק רש תא
י	בז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ו	בח טי כל מג נס עפ צק רש תא
י	בט יכ למ נס עפ צק רש תא
ו	בי כל מג נס עפ צק רש תא
ה	בכ למ נס עפ צק רש תא
י	בל מג נס עפ צק רש תא
יה	במ נס עפ צק רש תא
י	בנ סע עפ צק רש תא
ו	בס עפ צק רש תא
ד	בע עפ צק רש תא
ה	כפ צק רש תא
י	כצ קר ש תא
ו	בק רש תא
א	בר ש תא
ו	בש תא
ה	בת אג דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש
י	בא גד הו זח טי כל מג נס עפ צק רש

הרל"א שערים פנים דהחכמה

י	מג סע פצ קר ש תא
ו	מס עפ צק רש תא
ד	מע פצ קר ש תא
ה	מפ צק רש תא
א	מצ קר ש תא
ו	מק רש תא
א	מר ש תא
ו	מש תא
ה	מת אב גד הו זח טי כל נס עפ צק רש
א	מא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש
וה	מב גד הו זח טי כל נס עפ צק רש תא
י	מג דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ו	מד הו זח טי כל נס עפ צק רש תא
ד	מה וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ה	מו זח טי כל נס עפ צק רש תא
ה	מז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ו	מח טי כל נס עפ צק רש תא
ו	מט יכ למ נס עפ צק רש תא
ה	מי כל נס עפ צק רש תא
ה	מכ לנ סע פצ קר ש תא
	מל נס עפ צק רש תא

שיטין האחרונים שבהם הם שוים, שכל אותן הכ"א שערים אשר בשיטה זו ישנם הם עצמן בשיטה זו, והוא משום שכל הספ"י הם שוים במציאותם לבד השיטה הראשונה שהיא שרשם אשר כולם עומדים עליה, ומצטרף שם האות ב' עם כולם, וכל העשרה שיטין הם נמשכים ממנה שהוא מאות ב'. והם כולם שוים במציאות הכ"א שערים שבהם, אלא שנשתנו במצבם, כי אינם דומים בגילויים שהוא בגילוי החו"ג שבהם.

והנה התחלת כל ספ"י מהי שיטין דהפנים הוא משער א"ג, ובהאחור הוא השער א"ב, וסופן הוא הן בהפנים והן בהאחור השער ש"ת. ולכן עומד בהפנים בכל העשרה שיטין האחרונים השער א"ג נגד השער ש"ת, ובהאחור השער א"ב נגד השער ש"ת, כי מסופן דכל ספ"י עליונה נמשך ויוצא התחלת דכל ספ"י תחתונה, וכן מציאותם הראשונה דכל אלו הרל"א פנים ואחור היה ג"כ

והנה כאן שהוא בהפנים והאחור דהחכמה, הנה חסר האות ב' בכל העשרה שיטין האחרונים דהפנים, ולכן לא נמצא שם שער א"ב ושער ב"ג, וכן חסר האות מ' בכל העשרה שיטין האחרונים דהאחור, ולכן לא נמצא שם שער ל"מ ושער מ"נ. כי כל הפנים הוא סובב והולך על האות ב', שהוא השורש לכולם, ומצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד עם זולתו, וכל האחור הוא סובב והולך על האות מ', כי לכך נקראו רל"א אחור, משום שהאות מ' הוא האחור להמרכז ב"מ, שהב' הוא הפנים והמ' הוא האחור, ומצטרף האות מ' בהרל"א אחור עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד עם זולתו. והנה ישנם הן בהפנים והן בהאחור י"א שיטין ברוחב אשר כל שיטה הוא מכ"א שערים באורך, כי הנה הם הי"א ספ"י כחב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בהחכמה, הן בהפנים שלה והן בהאחור שלה. וכל העשרה

שח לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים **ואחלמה**
 נג ע"ג - נג ע"ג פרק יח - פרק יט

ונתפשטו לקוין, שהוא הי"א שיטין שבאורך, ונתרחק מעתה התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה וכנ"ל בהרל"א פנים ואחור דהכתר. וכן כל הענינים שבארנו שם הם כולם ג"כ כאן, כי הם כולם בסדר אחד, והם כולם שויים בסדר התפשטות כל הרל"א שערים שבהם ודי בזה. ונבאר מעתה הרל"א פנים ואחור דהדעת בפרק בפנ"ע.

הוא משער א"ב וסופן הוא השער ש"ת, ולכן עומד בהעשרה שיטין שבשניהם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי מסופו דכל ספי' העליונה מתחיל ויוצא הספי' תחתונה. וסידרם ומציאותם דכל אלו הרל"א פנים ואחור דהבינה הנה הוא ג"כ ע"ד שאמרנו לעיל בהכתר, כי תחילת מציאותם היו כולם בעיגול, והיה התחלת כל שיטה עם סופה סמוכים זה לזה בעיגול, אלא שאח"כ נתרבעו

נג ע"ג

פרק יט

הרל"א שערים אחור דהדעת

<p>י סע פצ קר שת אב גד הו זח טי כל מנ ו ספ צק רש תא בג דה וז חט יכ למ נע ד סצ קר שת אב גד הו זח טי כל מנ עפ ה סק רש תא בג דה וז חט יכ למ נע פצ א סר שת אב גד הו זח טי כל מנ עפ צק ו סש תא בג דה וז חט יכ למ נע פצ קר א סת אב גד הו זח טי כל מנ עפ צק רש ו סא בג דה וז חט יכ למ נע פצ קר שת ה סב גד הו זח טי כל מנ עפ צק רש תא א סג דה וז חט יכ למ נע פצ קר שת אב ויה סד הו זח טי כל מנ עפ צק רש תא בג י סה וז חט יכ למ נע פצ קר שת אב גד ו סו זח טי כל מנ עפ צק רש תא בג דה ד סז חט יכ למ נע פצ קר שת אב גד הו ה סח טי כל מנ עפ צק רש תא בג דה וז ה סט יכ למ נע פצ קר שת אב גד הו זח ו סי כל מנ עפ צק רש תא בג דה וז חט ו סכ למ נע פצ קר שת אב גד הו זח טי ה סל מנ עפ צק רש תא בג דה וז חט יכ ה סמ נע פצ קר שת אב גד הו זח טי כל סנ עפ צק רש תא בג דה וז חט יכ למ</p>	<p>שם מ"ח שם כ"ו</p>
---	---

הרל"א שערים פנים דהדעת

<p>י דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא בג ו דו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גה ד דז חט יכ למ נס עפ צק רש תא בג הו ה דח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גה וז י דט יכ למ נס עפ צק רש תא בג הו זח ו די כל מנ סע פצ קר שת אב גה וז חט י דכ למ נס עפ צק רש תא בג הו זח טי ו דל מנ סע פצ קר שת אב גה וז חט יכ ה דמ נס עפ צק רש תא בג הו זח טי כל י דנ סע פצ קר שת אב גה וז חט יכ למ ויה דס עפ צק רש תא בג הו זח טי כל מנ י דע פצ קר שת אב גה וז חט יכ למ נס ו דפ צק רש תא בג הו זח טי כל מנ סע ד דצ קר שת אב גה וז חט יכ למ נס עפ ה דק רש תא בג הו זח טי כל מנ סע פצ י דר שת אב גה וז חט יכ למ נס עפ צק ו דש תא בג הו זח טי כל מנ סע פצ קר א דת אב גה וז חט יכ למ נס עפ צק רש ו דא בג הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת ה דב גה וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא י דג הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב</p>	<p>שם ע"ב שם ס"ג</p>
---	---

רק עליו, ולכך לא נמצא שם שער ג"ד ושער ד"ה, כי האות ד' הוא היסוד של כולם, והוא מצטרף עם כולם, שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. ועד"ז בהאחור אשר המרכז שלו הוא ס"ד, הנה חסר

והנה כאן שהוא הרל"א שערים פנים ואחור דהדעת, הוה המרכז השער ד"ס בהפנים והשער ס"ד בהאחור, ולכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות ד', משום שכולם סובבים

נג ע"ג

לשם שבו

הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים

ואחלמה

שט

נג ע"ג - ע"א

פרק יט - פרק כ

סדרם ומציאותם דכל אותן הרל"א שערים פנים ואחור, הנה הם ג"כ מעיקרם רק בעיגול, והיה תחילת כל שיטה וסוף כל שיטה סמוכים זה לזה בעיגול, אלא שאח"כ נתפשטו ונתרבעו והם עתה י"א שיטין ברוחב, אשר כל שיטה הוא מכ"א שערים באורך, ונתרחק תחילתן מסופן מקצה לקצה וכמו שכתבנו בזה לעיל בהפנים ואחור דהכתר. והנה תחילת כל ספי' הוא משער א"ב וסופן הוא משער ש"ת, ועומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה נגד השער ש"ת דהספי' העליונה, כי מסופו דכל עליון הוא התחלת התחתון וכנ"ל כ"ז.

בהעשרה שיטין האחרונים שבו האות ס', ולא נמצא שם שער נ"ס ושער ס"ע, משום שהאות ס' הנה הוא השורש לכל הרל"א שבהם, לכולם שוה ואינו מצטרף עם אות אחד בהם יותר מזולתו. אך בשאר כל השערים שבהם, הנה שוים הפנים והאחור בכל העשרה שיטין האחרונים, וכן שוים כל העשרה שיטין האחרונים עצמן זה לזה בכל מציאות הכ"א שערים שבכל אחד מהם, ולא נשתנו אלא במצבם, משום שכל אותן העשרה שיטין הם הי' ספי' שבדעת, וכל הי' ספי' הם שוים במציאותם, אלא כל שינויים הוא רק בגילויים. וכן

נג ע"ד

פרק כ

הרל"א שערים פנים דהחסד

הרל"א שערים אחור דהחסד

י	שם מ"ה	עפ צק רש תא בג דה וז חט יכ למ נס
ו		עצ קר שת אב גד הו זח טי כל מנ ספ
ד		עק רש תא בג דה וז חט יכ למ נס פצ
ה		ער שת אב גד הו זח טי כל מנ ספ צק
א		עש תא בג דה וז חט יכ למ נס פצ קר
ו		עת אב גד הו זח טי כל מנ ספ צק רש
א		עא בג דה וז חט יכ למ נס פצ קר שת
ו		עב גד הו זח טי כל מנ ספ צק רש תא
ה		עג דה וז חט יכ למ נס פצ קר שת אב
א		עד הו זח טי כל מנ ספ צק רש תא בג
וה		עה וז חט יכ למ נס פצ קר שת אב גד
י	שם כ"ו	עז זח טי כל מנ ספ צק רש תא בג דה
ו		עז חט יכ למ נס פצ קר שת אב גד הו
ד		עח טי כל מנ ספ צק רש תא בג דה וז
ה		עט יכ למ נס פצ קר שת אב גד הו זח
ה		עי כל מנ ספ צק רש תא בג דה וז חט
ו		עכ למ נס פצ קר שת אב גד הו זח טי
ו		על מנ ספ צק רש תא בג דה וז חט יכ
ה		עמ נס פצ קר שת אב גד הו זח טי כל
ה		ענ ספ צק רש תא בג דה וז חט יכ למ
		עס פצ קר שת אב גד הו זח טי כל מנ

י	שם ע"ב	הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד
ו		הז חט יכ למ נס עפ צק רש תא בג דו
ד		הח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד וז
ה		הט יכ למ נס עפ צק רש תא בג דו זח
י		הי כל מנ סע פצ קר שת אב גד וז חט
ו		הכ למ נס עפ צק רש תא בג דו זח טי
י		הל מנ סע פצ קר שת אב גד וז חט יכ
ו		המ נס עפ צק רש תא בג דו זח טי כל
ה		הנ סע פצ קר שת אב גד וז חט יכ למ
י		הס עפ צק רש תא בג דו זח טי כל מנ
יה		הע פצ קר שת אב גד וז חט יכ למ נס
י	שם ס"ג	הפ צק רש תא בג דו זח טי כל מנ סע
ו		הצ קר שת אב גד וז חט יכ למ נס עפ
ד		הק רש תא בג דו זח טי כל מנ סע פצ
ה		הר שת אב גד וז חט יכ למ נס עפ צק
י		הש תא בג דו זח טי כל מנ סע פצ קר
ו		הת אב גד וז חט יכ למ נס עפ צק רש
א		הא בג דו זח טי כל מנ סע פצ קר שת
ו		הב גד וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא
ה		הג דו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב
י		הד וז חט יכ למ נס עפ צק רש תא בג

ושער ע"ה בהאחור, הנה לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים שער ד"ה ושער ה"ו, משום

אלו הרל"א פנים ואחור דהחסד אשר המרכז שלהם הוא השער ה"ע בהפנים

הנה

נג ע"א

שי לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה
 ע"א - עד ע"ג פרק כ - פרק כא

ויציאתה הוא מהשער האחרון דהספי' העליונה, וכן יציאת החכמה מהכתר הוא בהפנים משער ה"ת, ובהאחור היא משער ע"ת, וכן עד"ז בכל הרל"א הנ"ל, וכן בכל הרל"א שיתבאר לקמן והבן. וכן סדרם ומציאותם העיקרי היו כולם בעיגול, והיה התחלת כל שיטה סמוכה לסופה בעיגול, אלא שאח"כ נתפשטו ונתרבעו ונעשה התחלתן מסופן רחוקים זה מזה מקצה לקצה. וכן כל העשרה שיטין האחרונים הנה הם שוים במציאות כל הכ"א שערים והם כולם שוה וכנ"ל כ"ז.

שהאות ה' הוא יסודם והוא מצטרף עם כל האותיות שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור שער ס"ע ושער ע"פ, משום שבהם הוא האות ע' יסודם והוא מצטרף עם כולם בהשוואה אחת. והי"א שיטין שיש בכל א' מהם הוא הי"א ספי' שבהפנים דהחסד והי"א ספי' שבהאחור דהחסד. והתחלת כל ספי' הוא משער א"ב, וסופן הוא שער ש"ת, ועומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה נגד השער ש"ת דהספי' עליונה, משום כי התחלת כל ספי'

רח"ב

פרק כא

הרל"א שערים אחור דהגבורה

הרל"א שערים פנים דהגבורה

י	פצ קר שת אב ג	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
ו	פק רש תא בג דה	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
ד	פר שת אב ג	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
ה	פש תא בג דה	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
א	פת אב ג	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
ו	פא בג דה	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
א	פב ג	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
ו	פג דה	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס
ה	פד הו זח טי	כ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר
א	פה וז חט יכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
וה	פז זח טי כל	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	פז חט יכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	פח טי כל	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ד	פט יכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	פי כל	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	פכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	פל	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	פמ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	פנ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	פס	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
	פע	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת

י	וז חט יכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	וח טי כל	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ד	וט יכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	וי כל	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	וכ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	ול	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	ומ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	ונ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	וס	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	וע	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
יה	ופ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	וצ	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	וק	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ד	ור	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	וש	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	ות	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	וא	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
א	וב	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ו	וג	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
ה	וד	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת
י	וה	ל	מ	נ	ס	ע	צ	ק	ר	ת

הצירוף ה"ו, וכן ו"ז, וחסר בהם האות ו', משום שהוא שורשם ויסודם, אשר כולם סובבים עליו, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד

לנו הרל"א שערים פנים ואחור דהגבורה, אשר המרכז שלהם הוא ו"פ פ"ו, ולכן לא נמצא בכל העשרה שיטין האחרונים דהפנים

עד ע"ג

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפזנה קדים ואחלמה שיא

ענד ע"ג – ענד ע"ד

פרק כא – פרק כב

הי"א ספי" הם שוים במציאותם, אלא שאינם דומים בגילויים. והנה התחלת כל ספי" מהי ספי" האחרונים הוא משער א"ב, וסופם הוא השער ש"ת, ונמשך כל ספי" תחתונה מסופו דהספי" העליונה, ולכן עומד בכולם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי הוא נמשך ויוצא ממנו. אמנם התחלת דהכתר הוא בהפנים השער ו"א, וסופה השער ו"ת, ובהאחור הוה התחלת דהכתר השער פ"א וסופה השער פ"ת. וסידרם ומציאותם העיקרי הנה הוא בעיגולים, שתחילת כל שיטה היא סמוכה לסופה, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין, ונתרחק התחלתן מסופן מקצה לקצה, אבל באמת הם שייכים זה לזה, ונמשכים ויוצאים זה מזה, וכמו שביארנו כ"ז לעיל בהרל"א פנים ואחור דהכתר, וכן הוא כ"ז בכל ספי" וספי" וכנ"ל.

מזולתו. וכן לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור הצירוף ע"פ וצירוף פ"צ, וחסר בהם האות פ', משום שהוא שורשם אשר כולם סובבים עליו ואינו מצטרף עם אות אחד יותר מזולתו, אלא שהוא מצטרף לכולם שוה, וכבר יצא בזה בהשורה הראשונה. והנה ישנם בכל א' מהם י"א שיטין, והם הי"א ספי" כחב"ד חג"ת נהי"מ שבהפנים דהגבורה, והי"א ספי" כחב"ד חג"ת נהי"מ שבהאחור דהגבורה. וכל שיטה ושיטה הנה היא מכ"א שערים, שהם י' דע"ב וי' דס"ג עם שרשם בהרל"א פנים, וכן המ"ה ובין עם שרשם בהרל"א אחור. וכל השיטין הם שוים במציאות, הכ"א שערים שבהם, אלא שנשתנו במצבם, ר"ל שאותן הכ"א שערים שישנם בזה ישנם בזה, אלא שמצב השערים הוא בכל א' משונה מחבירו, כי כן הם

נד"ד

פרק כב

הרל"א שערים אחור דתפארת

צק רש תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ	י	עם ה"א
צר שת אב גר הו זח טי כל מנ סע פק	ו	
צש תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ קר	ד	
צת אב גר הו זח טי כל מנ סע פק רש	ה	
צא בג דה וז חט יכ למ נס עפ קר שת	א	
צב גר הו זח טי כל מנ סע פק רש תא	ו	
צג דה וז חט יכ למ נס עפ קר שת אב	א	
צד הו זח טי כל מנ סע פק רש תא בג	ו	
צה וז חט יכ למ נס עפ קר שת אב גר	ה	
צו זח טי כל מנ סע פק רש תא בג דה	א	
צז חט יכ למ נס עפ קר שת אב גר הו	וה	
צח טי כל מנ סע פק רש תא בג דה וז	י	עם ה"ו
צט יכ למ נס עפ קר שת אב גר הו זח	ו	
צי כל מנ סע פק רש תא בג דה וז חט	ד	
צכ למ נס עפ קר שת אב גר הו זח טי	ה	
צל מנ סע פק רש תא בג דה וז חט יכ	ה	
צמ נס עפ קר שת אב גר הו זח טי כל	ו	
צנ סע פק רש תא בג דה וז חט יכ למ	ו	
צס עפ קר שת אב גר הו זח טי כל מנ	ה	
צע פק רש תא בג דה וז חט יכ למ נס	ה	
צפ קר שת אב גר הו זח טי כל מנ סע	צפ	

הרל"א שערים פרצוף דתפארת

זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גר הו	י	עם ה"ב
זט יכ למ נס עפ צק רש תא בג דה וח	ו	
זי כל מנ סע פצ קר שת אב גר הו חט	ד	
זכ למ נס עפ צק רש תא בג דה וח טי	ה	
זל מנ סע פצ קר שת אב גר הו חט יכ	י	
זמ נס עפ צק רש תא בג דה וח טי כל	ו	
זנ סע פצ קר שת אב גר הו חט יכ למ	י	
זס עפ צק רש תא בג דה וח טי כל מנ	ו	
זע פצ קר שת אב גר הו חט יכ למ נס	ה	
זפ צק רש תא בג דה וח טי כל מנ סע	י	
זצ קר שת אב גר הו חט יכ למ נס עפ	יה	
זק רש תא בג דה וח טי כל מנ סע פצ	י	עם ה"ז
זר שת אב גר הו חט יכ למ נס עפ צק	ו	
זש תא בג דה וח טי כל מנ סע פצ קר	ד	
זת אב גר הו חט יכ למ נס עפ צק רש	ה	
זא בג דה וח טי כל מנ סע פצ קר שת	י	
זב גר הו חט יכ למ נס עפ צק רש תא	ו	
זג דה וח טי כל מנ סע פצ קר שת אב	א	
זד הו חט יכ למ נס עפ צק רש תא בג	ו	
זה וח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גר	ה	
זו חט יכ למ נס עפ צק רש תא בג דה	י	

שיב לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה

פרק כב

נה ע"א – עה ע"ב

שכל אותן הכ"א שערים שהם בזה הם בזה, ולא נשתנו אלא רק במצבם, משום שכן הוא כל הי' ספי' הם שוים במציאותם ולא נשתנו אלא בגילויים.

והנה התחלת כל ספי' מהי' אחרונים הוא משער א"ב, וסופן הוא שער ש"ת, ולכן עומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה נגד השער ש"ת דכל ספי' עליונה, כי התחלת כל תחתון הוא נמשך ויוצא מסופו דהעליון. והתחלת ספי' הכתר דהפנים, הוא שער ז"א, וסופה הוא שער ז"ת. וכן עד"ז בהכתר דהאחור, הנה התחלתה הוא שער צ"א, וסופה הוא שער צ"ת. ומתחילה היו כל הי"א שיטין כולם בסדר עיגולים, והיה התחלת כל שיטה עם סופה סמוכים זה לזה בעיגול, אלא אח"כ נתפשטו לקוין ונעשה כל שיטה ושיטה רחוק התחלתה מסופה מקצה לקצה, אבל מעיקרם ושורשם הם סמוכים זה לזה בעיגול, ונמשכים מזה לזה מא"ב עד ש"ת, וכן ספי' הכתר דהפנים הוא מז"א עד ז"ת, והכתר דהאחור הוא מצ"א עד צ"ת וכנז'.

והרי לנו הרל"א פנים ואחור דתפארת, שהוא על המרכז ז"צ וצ"ז. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות ז', ולא נמצא שם לא צירוף ו"ז ולא צירוף ז"ח, והוא משום כי הוא כולו סובב על האות ז', שהוא שורשם, ומצטרף הוא עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן חסר האות צ' בהרל"א שערים אחור בכל העשרה שיטין האחרונים שבו, ולא נמצא שם לא צירוף פ"צ ולא צירוף צ"ק, משום שהאות צ' הוא שורש של כולם שעליו הם עומדים, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. והנה ישנם הן בהפנים והן בהאחור י"א שיטין ברוחב אשר כל שיטה הוא מכ"א שערים באורך, כי הנה הם הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בת"ת, ובכל אחד הוא כ"א שערים, שהם י' דהע"ב וי' דהס"ג עם השורש שלהם, שהוא האותיות י"ה, והם הכ"א שבכל שיטה דהפנים. וכן המ"ה וב"ן עם האותיות ו"ה, שהוא השורש שלהם, והם הכ"א שבכל שיטה שבהאחור. והנה שוים כל הי' שיטין האחרונים במציאות הכ"א שערים שבהם,

נה ע"א

נה ע"ב

פרק כג

הרל"א שערים אחר דהנצח

י	ק	ש	י
ו	ק	ש	ו
ד	ק	ש	ד
ה	ק	ש	ה
א	ק	ש	א
ו	ק	ש	ו
א	ק	ש	א
ו	ק	ש	ו
ה	ק	ש	ה
א	ק	ש	א
וה	ק	ש	וה
י	ק	ש	י
ו	ק	ש	ו
ד	ק	ש	ד
ה	ק	ש	ה
ה	ק	ש	ה
ו	ק	ש	ו
ו	ק	ש	ו
ה	ק	ש	ה
ה	ק	ש	ה

הרל"א שערים פנים דהנצח

י	ח	ש	י
ו	ח	ש	ו
ד	ח	ש	ד
ה	ח	ש	ה
י	ח	ש	י
ו	ח	ש	ו
י	ח	ש	י
ו	ח	ש	ו
ה	ח	ש	ה
י	ח	ש	י
וה	ח	ש	וה
י	ח	ש	י
ו	ח	ש	ו
ד	ח	ש	ד
ה	ח	ש	ה
י	ח	ש	י
ו	ח	ש	ו
א	ח	ש	א
ו	ח	ש	ו
ה	ח	ש	ה
ה	ח	ש	ה

במציאות הכ"א שערים, כי כל הי' ספי' הם שוים במציאותם, לבד השיטה הראשונה, שהיא ספי' כתר היא שורש כולם. **והנה** התחלת ספי' כתר הוא משער ח"א בהפנים, ומשער ק"א בהאחור, וסופה הוא ח"ת בהפנים וק"ת בהאחור, ושאר כל הי' ספי' האחרונים הוה התחלתן שער א"ב, וסופן שער ש"ת. ונמשך התחלת כל ספי' תחתונה מסופו העליונה, ולכן עומד בכלם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי הוא נמשך ויוצא ממנו, וכן א"ב דהחכמה הוא נגד הח"ת דהכתר בהפנים, ונגד הק"ת דהכתר בהאחור. וסדרן דהכ"א שערים שבכל ספי' היו מתחילה כולם בעיגולים, והיה התחלת כל שיטה סמוכה לסוף כל שיטה, כי היו עומדים בעיגול סמוכים זה לזה, אלא שאח"כ

הרי לנו הרל"א פנים ואחור דהנצח, אשר המרכז שלו הוא ח"ק בהפנים ק"ח בהאחור. וחסר בעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות ח', ולכן לא נמצא שם לא צירוף ז"ח ולא צירוף ח"ט, כי האות ח' הוא שורש כולם, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. ובהאחור הנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים שבו האות ק', כי הוא השורש של כולם, והוא מצטרף עם כולם שוה, ולכן לא נמצא שם לא צירוף ק"צ ולא צ"ק ולא ק"ר ולא ר"ק, כי הוא אינו מצטרף שם עם אות אחד יותר מזולתו. והנה הם י"א שיטין ברוחב, אשר כל שיטה היא מכ"א שערים באורך, הן בהפנים והן בהאחור, כי הם הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ שבהפנים דנצח ושבהאחור דנצח, ולכן שוה כל הי' שיטין האחרונים שבהם

שיר **לשם שבו** הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים **ואחלמה**
 עה ע"ד - עו ע"ב פרק כג - פרק כד

נתפשטו לקוין ונתרחקו זה מזה מקצה לקצה, מזה, כי מט"י יוצא י"כ ומכ"ל יוצא ל"מ ועד"ז אבל מעיקרם הם סמוכים זה לזה ונמשכים זה כולם.

פרק כד

הרל"א שערים אחר דההוד

הרל"א שערים פנים דההוד

שם מ"ח
 י רש תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק
 ו רת אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קש
 ד רא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק שת
 ה רב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קש תא
 א רג דה וז חט יכ למ נס עפ צק שת אב
 ו רד הו זח טי כל מנ סע פצ קש תא בג
 א רה וז חט יכ למ נס עפ צק שת אב גד
 ו רו זח טי כל מנ סע פצ קש תא בג דה
 ה רו חט יכ למ נס עפ צק שת אב גד הו
 א רח טי כל מנ סע פצ קש תא בג דה וז
 וה רט יכ למ נס עפ צק שת אב גד הו זח
 י רי כל מנ סע פצ קש תא בג דה וז חט
 ו רכ למ נס עפ צק שת אב גד הו זח טי
 ד רל מנ סע פצ קש תא בג דה וז חט יכ
 ה רמ נס עפ צק שת אב גד הו זח טי כל
 ה רנ סע פצ קש תא בג דה וז חט יכ למ
 ו רס עפ צק שת אב גד הו זח טי כל מנ
 ו רע פצ קש תא בג דה וז חט יכ למ נס
 ה רפ צק שת אב גד הו זח טי כל מנ סע
 ה רצ קש תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ
 רק שת אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ

שם מ"ח
 י רש תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק
 ו רת אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קש
 ד רא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק שת
 ה רב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קש תא
 א רג דה וז חט יכ למ נס עפ צק שת אב
 ו רד הו זח טי כל מנ סע פצ קש תא בג
 א רה וז חט יכ למ נס עפ צק שת אב גד
 ו רו זח טי כל מנ סע פצ קש תא בג דה
 ה רו חט יכ למ נס עפ צק שת אב גד הו
 א רח טי כל מנ סע פצ קש תא בג דה וז
 וה רט יכ למ נס עפ צק שת אב גד הו זח
 י רי כל מנ סע פצ קש תא בג דה וז חט
 ו רכ למ נס עפ צק שת אב גד הו זח טי
 ד רל מנ סע פצ קש תא בג דה וז חט יכ
 ה רמ נס עפ צק שת אב גד הו זח טי כל
 ה רנ סע פצ קש תא בג דה וז חט יכ למ
 ו רס עפ צק שת אב גד הו זח טי כל מנ
 ו רע פצ קש תא בג דה וז חט יכ למ נס
 ה רפ צק שת אב גד הו זח טי כל מנ סע
 ה רצ קש תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ
 רק שת אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ

הם הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בההוד, וכל שיטה ושיטה הוא מכ"א שערים, י' דהע"ב וי' דהס"ג עם האותיות י"ה בהפנים, והמ"ה וב"ן עם האותיות ו"ה בהאחור. והם שוים במציאות הכ"א שערים, שכל אותן השערים שישנם בזה הם בזה, אלא שנשתנו במצבם, והוא משום שכל הי' ספי' הם שוים במציאותם אלא שנשתנו בגילויים. וספי' הכתר היא שורש לכולם, והיא האות ראשון דהמרכז ומצטרף עם כל הכ"א אותיות, אשר מהם נמשכו ויצאו כל הכ"א שערים דכל הי' ספי'.

הרי לנו הרל"א פנים ואחור דההוד, אשר המרכז שלו הוא ט"ר ר"ט. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים אות ט', ולכן לא נמצא שם לא צירוף ח"ט ולא ט"י, משום שהאות ט' הוא שורשם ועליו עומדים כולם, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור אות ר', ולא נמצא שם לא צירוף ק"ר ולא צירוף ר"ש, משום שהאות ר' הוא בהם שורש לכולם שוה, ואינו מצטרף בהם האות ר' לאות אחד יותר מזולתו. והנה ישנם י"א שיטין הן בהפנים והן בהאחור, כי

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ **שער הפונה קדים** **ואחלמה** שטו
פרק כד - פרק כה עו ע"ב - עו ע"ג

וסדרם דכל הכ"א שערים שבכל שיטה ושיטה היו מתחילה בעיגולים, והיה התחלתן וסופן סמוכים זה לזה בעיגול, שהשער ט"י היה סמוך להשער ט"ח, והשער כ"ל היה סמוך להשער י"ך, והשער מ"ן היה סמוך להשער ל"מ, ועד"ז כולם, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין, ונתרחק התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה, אבל מעיקרם הם סמוכים זה לזה ונמשכים זה מזה, כי מט"ח יצא ט"י ומי"כ יצא כ"ל וכן כולם.

והתחלת הכתר דהפנים הוא משער ט"א, וסופה הוא שער ט"ת, והתחלת הכתר דהאחור הוא משער ר"א, וסופה הוא שער ר"ת, ושאר כל הי' ספי' הוה התחלת כל א' משער א"ב, וסופן הוא שער ש"ת. ונמשך כל ספי' תחתונה מסופו דכל ספי' עליונה, ולכן עומד בכולם השער א"ב דהתחתון נגד השער ש"ת דהעליון, והא"ב דהחכמה הוא נגד השער ט"ת דהכתר דהפנים, ונגד השער ר"ת דהכתר בהאחור.

פרק כה

הרל"א שערים אחור דהיסוד

הרל"א שערים פנים דהיסוד

ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת
 ש א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת
 ש ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א
 ש ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב
 ש ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג
 ש ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד
 ש ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה
 ש ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו
 ש ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז
 ש ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח
 ש י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט
 ש כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י
 ש ל מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
 ש מ נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל
 ש נ ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ
 ש ס ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
 ש ע פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס
 ש פ צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע
 ש צ ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ
 ש ק ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ
 ש ר ת א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק

י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט
 י ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ
 י מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל
 י נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ
 י ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ
 י ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס
 י פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע
 י י צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ
 י ה י ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ
 י י ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק
 י ה י ש ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר
 י י ת א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש
 י ו י א ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 י ד י ב ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א
 י ה י ג ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב
 י י ד ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג
 י ו י ה ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד
 י א י ו ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה
 י ו י ז ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו
 י ה י ח ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז
 י י ט כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת א ב ג ד ה ו ז ח

סובבים עליו, והוא שורש כל הרל"א שערים דהפנים, שורש לכולם שוה, ואינו מצטרף עם אות אחד יותר מזולתו. וכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהרל"א אחור האות ש', ולא נמצא שם

הרי לנו הרל"א פנים ואחור דהיסוד אשר המרכז שלו הוא י"ש ש". והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות י', ולכן לא נמצא שם לא שער ט"י ולא שער י"כ, משום שכולם

עו ע"ג

שטז לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה
 עו ע"ג - עה ע"ד פרק כה - פרק כו

ועומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה, שהוא התחלה נגד שער ש"ת דכל ספי' העליונה בהפנים, ונגד שער ר"ת דכל ספי' עליונה בהאחור. וספי' החכמה עומד השער א"ב שבה נגד השער י"ת דהכתר בהפנים, ונגד השער ש"ת דהכתר בהאחור. וכ"ז הוא משום כי התחלתה דכל ספי' תחתונה הוא נמשך ויוצא מסופה דכל ספי' עליונה. וסדרם דכל הכ"א שערים שבכל שיטה הנה היו תחילה בעיגולים, והיה השער הראשון דהתחלת כל שיטה סמוך בעיגול להשער האחרון שבסוף כל שיטה, אלא שאח"כ נסדרו בריבוע ונתפשטו לקוין ונתרחק התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה, אבל מתחילתם היו סמוכים זה לזה בעיגול, והם נמשכים זה מזה, כי מי"ט יוצא י"כ, ומכ"ל יוצא ל"מ, וממ"ן יוצא נ"ס, ועד"ז כולם הן בהפנים והן בהאחור, כי מציאותם הראשונה היו כולם בעיגול וכנ"ז.

לא שער ר"ש ולא ש"ת, כי האות ש' הוא שורש כולם והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. והנה יש הן בהרל"א פנים והן בהרל"א אחור י"א שיטין, כי הנה הם הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בהיסוד, וכל שיטה יש בו כ"א שערים, כי הם על הכ' אותיות דע"ב וס"ג עם האותיות י"ה שהוא שרשם בהרל"א פנים, והמ"ה וב"ן והאותיות ו"ה בהרל"א אחור. וכל העשרה שיטין האחרונים הם שוים בהכ"א שערים שבהם, שכל אותן הכ"א שערים שהם בזה הם בזה, אלא שנשתנו במצבם, כי כן הם הי' ספי' שהם שוים במציאותם אלא שנשתנו בגילויים. והנה התחלת כל ספי', אשר הן בהפנים והן בהאחור, הוא משער א"ב, וסופן הוא בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים שער ש"ת, ובהכתר דהפנים שער י"ת, אך בהאחור הוא בהכתר שער ש"ת, ובהעשרה שיטין האחרונים שער ר"ת.

נה נ"ד

פרק כו

הרל"א שערים אחור דהמלכות

הרל"א שערים פנים דהמלכות

י תא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש
 ו תב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קר שא
 ד תג דה וז חט יכ למ נס עפ צק רש אב
 ה תד הו זח טי כל מנ סע פצ קר שא בג
 א תה וז חט יכ למ נס עפ צק רש אב גד
 ו תו זח טי כל מנ סע פצ קר שא בג דה
 א תז חט יכ למ נס עפ צק רש אב גד הו
 ו תח טי כל מנ סע פצ קר שא בג דה וז
 ה תט יכ למ נס עפ צק רש אב גד הו זח
 א תי כל מנ סע פצ קר שא בג דה וז חט
 ויה תכ למ נס עפ צק רש אב גד הו זח טי
 י תל מנ סע פצ קר שא בג דה וז חט יכ
 ו תמ נס עפ צק רש אב גד הו זח טי כל
 ד תנ סע פצ קר שא בג דה וז חט יכ למ
 ה תס עפ צק רש אב גד הו זח טי כל מנ
 ה תע פצ קר שא בג דה וז חט יכ למ נס
 ו תפ צק רש אב גד הו זח טי כל מנ סע
 ו תצ קר שא בג דה וז חט יכ למ נס עפ
 ה תק רש אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ
 ה תר שא בג דה וז חט יכ למ נס עפ צק
 תש אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קר

י כל מנ סע פצ קר שת אב גד הו זח טי
 ו כמ נס עפ צק רש תא בג דה וז חט יל
 ד כנ סע פצ קר שת אב גד הו זח טי למ
 ה כס עפ צק רש תא בג דה וז חט יל מנ
 י כע פצ קר שת אב גד הו זח טי למ נס
 ו כפ צק רש תא בג דה וז חט יל מנ סע
 י כצ קר שת אב גד הו זח טי למ נס עפ
 ו כק רש תא בג דה וז חט יל מנ סע פצ
 ה כר שת אב גד הו זח טי למ נס עפ צק
 י כש תא בג דה וז חט יל מנ סע פצ קר
 יה כת אב גד הו זח טי למ נס עפ צק רש
 י כא בג דה וז חט יל מנ סע פצ קר שת
 ו כב גד הו זח טי למ נס עפ צק רש תא
 ד כג דה וז חט יל מנ סע פצ קר שת אב
 ה כד הו זח טי למ נס עפ צק רש תא בג
 י כה וז חט יל מנ סע פצ קר שת אב גד
 ו כו זח טי למ נס עפ צק רש תא בג דה
 א כז חט יל מנ סע פצ קר שת אב גד הו
 ו כח טי למ נס עפ צק רש תא בג דה וז
 ה כט יל מנ סע פצ קר שת אב גד הו זח
 י כי למ נס עפ צק רש תא בג דה וז חט

שם מ"ה

שם ע"ה

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שיז

עו ע"א – עו ע"ג

פרק כו

דהעליון נמשך התחלת התחתון. ולכן הוא ג"כ כי השער א"ב דספ"י החכמה הוא נגד שער כ"ת שהוא סופו דהכתר בהפנים, ונגד שער ת"ש שהוא סופו דהכתר בהאחור. וסדרם ומציאותם דכל הכ"א שערים שבכל שיטה ושיטה, הנה היו מתחילה בעיגול, והיה התחלת כל שיטה וסופה סמוכים זה לזה בעיגול, ונמשכו ויצאו זה מזה, כ"ל מכ"י ומ"נ מל"מ וס"ע מנ"ס וכן כולם, והיו סמוכים זה לזה בעיגול, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין ונתרבעו, ונתרחק התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה.

והרי נתבאר לנו בזה כל סדרן דהרל"א פנים ואחור דכל הי"א ספ"י כחב"ד חג"ת נהי"מ, כפי אשר סידרם בעל עמק המלך ז"ל (שעשועי המלך פרק ו – פרק כח), והם י"א פעמים פנים וי"א פעמים אחור. וכאשר תדקדק בהם תראה כי התחלת כל הי"א פנים הם הולכים כסדר מא"ב עד כ"ל, ואח"כ הם כל הי"א פעמים רל"א אחור, והם מל"מ עד ת"א, ולכך נקראים בשם אחור, משום שהם על הי"א אותיות האחרונים. וזהו מה שסידרן העמק המלך ז"ל כל הי"א פנים בפנ"ע והי"א אחור בפנ"ע וכנ"ל בדברינו פ' י"ד, משום שכאשר הם מסודרים כל הי"א פעמים אחור אחר כל הי"א פעמים פנים, הרי הם כסדר מא"ב עד ת"א. וכן תראה עוד שכן הם הולכים כסדר בסופן של השורות הראשונות, והם מש"ת זה אחר זה, ש"ת ת"א א"ב ב"ג כו' כו', וכן הם כסדר בסופן של השורות האחרונות ר"ש ש"ת ת"א א"ב כו' כו'. והם נעוץ סופן בתחילתן, כי סוף השורה הראשונה של כל האחור הוא ר"ש, והוא נעוץ בתחילתן בסוף השורה הראשונה של התחלת כל הפנים שהוא ש"ת, כי הרי אחר ר"ש הוא ש"ת. וכן סוף השורה האחרונה של כל האחור הוא ק"ר, והוא נעוץ בתחילתן בסוף השורה האחרונה של התחלת כל הפנים שהוא ר"ש, כי הרי אחר ק"ר הוא ר"ש, ועכ"פ הוא כי הם הכל כסדר ונעוצים זה בזה ודי בזה.

הרי לנו הרל"א פנים ואחור דהמלכות, אשר המרכז שלהם הוא כ"ת ת"ך. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות כ', ולכן לא נמצא שם לא שער י"כ ולא שער כ"ל, כי האות כ' הוא שורש כולם שוה, והוא מצטרף עם כל האותיות כולם בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור האות ת', כי הוא שורש כולם, אשר עליו הם עומדים, ולכן לא נמצא שם לא שער ש"ת ולא שער ת"א, כי הוא מצטרף עם כל האותיות כולם בלי יתרון לאות אחד מזולתו, וכבר יצא לזה האות כ' בהשיטה הראשונה דהפנים, והאות ת' בהשיטה הראשונה דהאחור. והנה ישנם הן בהפנים והן בהאחור י"א שיטין ברוחב, אשר כל שיטה ושיטה היא מכ"א שערים באורך, כי הי"א שיטין הנה הם הי"א ספ"י כחב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בהמלכות, הן בהפנים שבה והן בהאחור שבה, והכ"א שערים שבכל שיטה הם הי' אותיות דע"ב, והי' אותיות דס"ג עם שרשם, שהוא האותיות י"ה שבהפנים, והשמות דמ"ה וב"ן עם שרשם, שהוא האותיות דו"ה שבהאחור. והנה הי' שיטין האחרונים שבכל אחד מהם הם שוים במציאות הכ"א שערים, שכל אותן השערים שישנם בשיטה זו ישנם בשיטה זו, וכן כל מה שהוא בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים הם ג"כ בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור, כי כל הי' ספ"י הם שוים במציאותם אלא שנשתנו בגילויים, והוא מה שנשתנה מצב השערים בכל שיטה ושיטה, הגם שבעיקר מציאותם הם שוים.

והנה התחלת ספ"י הכתר דהפנים הוא שער כ"א, וסופה הוא שער כ"ת, והתחלת ספ"י הכתר דהאחור הוא שער ת"א וסופה הוא שער ת"ש, והתחלת הי' ספ"י האחרונים אשר הן בהפנים והן בהאחור הוא משער א"ב שבכל אחד מהם, וסופן הוא בהפנים שער ש"ת ובהאחור שער ר"ש. ולכן עומד השער א"ב דכל ספ"י תחתונה נגד השער ש"ת דהספ"י עליונה בהרל"א פנים, ונגד השער ר"ש דהספ"י עליונה בהרל"א אחור, כי מסופו

עו ע"א

עו ע"ב

עו ע"ג

פרק כז

והמחשבה על מציאות הספי, ואינם עדיין ספי ממש, הנה נחשב כאן שורש גילויים בחשבון ג"כ, והם י"א, ולכן הוא י"א פנים וי"א אחור, וכן י"א שיטין בכל רל"א ורל"א כנ"ל. אבל באמת הוה השורש לעולם נעלם, ולכן בכל רל"א ורל"א אינו דומה השיטה הראשונה לכל הי' שיטין האחרונים, כי היא רק שרשם אשר ממנה הם יוצאים, והיא בפנימיות כולם, אבל היא בעצמה אין דומה לה. וכן נקרא הנתיב הראשון נתיב נעלם, כי הוא הנתיב לכל הנתיבות, והוא בעצמו נעלם, ועליו נאמר (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט. וכן הוא כל אלו הרל"א כולם, הנה נקרא כל רל"א עליון להתחתון בבחי' נתיב נעלם. וזה שאמר המאמר אדם דאצילות "ארכה ורחבה נתיב נעלם", כי כל עליון הוא נעלם מהתחתון. וזהו מה שאנו רואין, שהמרכז של כל רל"א ורל"א הוה כל תחתון במספר י"א יותר מהעליון, כי ב"מ הוא י"א יותר מא"ל, וכן ג"ג מב"מ, וד"ס מג"ג, וה"ע מד"ס, ור"פ מה"ע, וז"צ מו"פ, וח"ק מז"צ. כי כל ראשון הוא עומד י"א מדרגות למעלה מהשני, וירד התחתון ממנו כל הי"א מדרגות כולם. וכ"ז הוא עד ספי הוד, אבל מהוד ולמטה שהם כולם גבורות תקיפין, וכנודע בסוד (דינאל י ח) והודי נהפך עלי למשחית, וכן בסוד (איכה א יג) כל היום דוה שהוא אותיות הוד¹⁰⁸, והגם שכאן בענינינו אין אחיזה שם ואין נגיעה שם חלילה וחלילה וכן אינם גבורות ממש ח"ו, עכ"ז הנה כל מה שהוא למטה ישנם שורש נעלם למעלה למעלה, ולכן מהוד ולמטה הנה הם בבחי' גבורות תקיפין אשר בשורש השרשים הנעלם, ולכן היה גם כאן בענינינו כי מהוד ולמטה היה הירידות יותר גדולים, וירדו מאחדים לעשיריות. ועד המרכז ט"ר שהוא בהוד ירד כל אחד י"א מדרגות, אבל מהוד ולמטה ירדו בבחי' עשיריות, ומה שהיה

והנה הרל"א פנים ואחור של כל ספי וספי הרי הוא כמנין נתיב, שהם ב' פעמים רל"א שערים. וכן בכל רל"א שערים עצמו אשר כל שער הוא מב' אותיות הרי הוא כמנין נתיב, כי הם תס"ב אותיות, והרל"א שערים עם כלל הכ"ב אותיות הפשוטים הם רל"ב כמספר הד' שמות עסמ"ב, שהם גימט' רל"ב, שעליהם נאמר (בראשית א ג) יהי אור שהוא גימט' רל"ב¹⁰⁷.

וזהו שאמר הקדוש במאמר אדם דאצילות פ"ז זה לשונו: [ארכה ורחבה נתיב נעלם], ר"ל כי הרי יש בכל רל"א ורל"א הנ"ל כ"א שערים באורך. והפנים והאחור כשהם עומדים זה אצל זה וכמו שסדרנו אנחנו בכל ספי וספי הפנים והאחור זה אצל זה וכנ"ל, וזה נקרא בשם רוחב, והרי יש י"א שערים ברוחב הפנים, וי"א שערים ברוחב האחור. והם כ"ב שערים ברוחב, וכ"א שערים באורך, וכ"ב פעמים כ"א הוא תס"ב, כמנין נתיב. וזהו שאמר ארכה ורחבה נתיב נעלם, [בשמה קדישא בגוייהו כלילין תלתין ותשע אתון], שהם הד' שמות עסמ"ב העומדים בכל פנים ואחור והם ט"ל אותיות והם כמנין רל"ב, [מרזא ויאמר **אלהים** יהי אור] (עכ"ל), שהוא גימט' רל"ב. והנה הי"א פעמים רל"א פנים והי"א פעמים רל"א אחור, שהם כ"ב פעמים רל"א שערים, הרי הם כ"ב נתיבות. כי הרי הם כ"א מתס"ב אותיות כמנין נתיב, והם כ"ב נתיבות, והשם הויה ב"ה הכוללם כולם יחד והוא בפנימיותם, והוא העשר ספי הפנימיות, הנה הם הל"ב נתיבות חכמה אשר בהם נברא הכל וכמ"ש בספר יצירה בתחילתו (פ"א מ"א).

אמנם כבר אמרנו לעיל פ' י"ג ופ' י"ד, כי מה שאנו אומרים כאן י"א ספי, הגם שעיקרם אינם רק י', משום שכאן אשר אנו מדברים בהעולמות דא"ס, ששם הוא רק הרצון

מאיר הלשם

108. ע"י שער רפ"ח פרק ה, ופ"ח שבועות פרק א.

107. ע"י שער הצלם פרק ב.

השורש דהק"כ צרופי אלהים אשר הם כללות כל הדינין שהם ש"כ ופ"ר דינין דדכורין ונוקבין כנודע¹⁰⁹, והנה הם בסוד הת"ר אותיות דהק"כ צרופי אלהים והוא כאן השורש דהק"כ].
וע' דברינו לעיל פ"ה שאמרנו כי גבורות הוד לא נתגלה שם, אמנם כאן בהתפשטות הרל"א שערים הנה נתגלה כאן גבורות ההוד ג"כ, וממנה האירו ונתגברו כל הגבורות שביסוד ומלכות ג"כ, והוא המרכז ט"ר ופ"ר דינין הנכללין בהת"ר אותיות דהק"כ צירופי אלהים, נר"ל שכאן הוא

למעלה י"א, נעשה כאן ק"א, וזהו המרכז ט"ר שהוא רחוק מח"ק ק"א, כי ט"ר הוא בהוד, והוא רחוק מח"ק שהוא בנצח ק"א (ע' שער תיקון הירח פ"ה באות ק"ץ). וכן המרכז י"ש שהוא ביסוד, הנה הוא רחוק מט"ר ג"כ ק"א. ומרכז כ"ת שהוא במלכות שהיא יותר גבורות, היא ירדה עוד יותר, והוא המרכז כ"ת שהוא רחוק מ"ש ק"י מדרגות, והיא עצמה י' [והרי הוא ק"כ]. והנה הוא בסוד שורש השרשים לש"כ ופ"ר דינין הנכללין בהת"ר אותיות דהק"כ צירופי אלהים, נר"ל שכאן הוא

פרק כח

הוא לשון מלבוש, וכמ"ש ביחזקאל (כז כד) ^ה בגלומי תכלת. ומ"ש ראו עיניך, כי כבר אמרנו כי שורש כל אותו המלבוש שהוא כל הרל"א שערים כולן, הנה הם הד' שמות עסמ"ב היוצאים מהד' אותיות דהשם הויה ב"ה, וכל הד' אותיות הויה אשר כאן הנה הוא הויה דעיינין שאמרנו לעיל פ"ז, והיה כל האותיות י"ה אשר בהרל"א פנים, וכל האותיות ו"ה אשר בהרל"א אחר, היו כולם מהויה דעיינין שהיא יודי"ן ווי"ן, נקודות ותגיין. כי כל עין הוא בסוד י', כי הוא בעיגולא כעין י', והם סוד הנקודות, וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' (דף קמט סע"א) ובכ"מ שם (וכן בתיקון יט דף לז ע"א, וברע"מ פנחס דף רכח ודף רכט) ובהויה דעיינין הוא כ"ד עיינין וע"ב תגיין. וזהו גלמי ראו

והנה כל אלו הרל"א שערים שאמרנו היה נעשה כעין לבוש, אשר בהם נתלבש המאציל א"ס להתגלה על ידם בכל פעולותיו, והיה כל אלו הרל"א בבחי' מלבוש אליו¹¹⁰. ונעשה כל אותו המלבוש מאורו עצמו, כי הרי הוא מניצוצי אורו כמו שכתבנו לעיל פ"א, והוא מה שאמרנו דלבושיה מיניה¹¹¹. והוא התורה שהיא לבושו של הקב"ה, שבה נתלבש, והיא מאורו עצמו, ונצטמצם בתוך לבושו להתגלה בה ועל ידה בכל המציאות כולו. והנה נעשה ונתגלה כל אותו המלבוש בתוך האויר קדמון והטהירו עלאה שאמרנו לעיל פ"ג, והיה ממלא את כל אותו המקום והחלל כולו. ועל סוד אותו המלבוש הוא מה שנאמר (תהלים קלט טז) גלמי ראו עיניך, כי גלמי

מאיר הלשם

התדבקתו של אויר קדמון בטהירו, שיש בו קצת עביות לגבי דידיה, אינו מניח לו להדבק עם האין סוף, כמו המלבוש שאין לו דבר מונע.
 111. כוונתו לדברי המדרש בבר פכ"א פ"ה: "כהדין קמצא, דלבושא דיליה מגופיה". ועי' ע"ח שער המלכים פרק ד בסוף בשם החברים, שכל אור שנתפשט ממקורו יורד למטה, ועל ידי התפשטותו וירידתו נתעבה קצת, ומאותה העביות עצמה נעשה אח"כ הגוף והכלי לאור (דע"ה ח"א יח ע"ב, וכן סד ע"א). אמנם החידוש באצילות הוא שאין חילוק בין האורות ללבושו משא"כ בכי"ע (דע"ה ח"א סא ע"ב). ועי' לעיל הערה 6.

109. עי' אריכות בדרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח בסוף דע"ה ח"ב.
 110. עי' ויקהל משה ריש פרק ו, ז"ל: נעשו הגליפו כמו מלבוש כי הוא היה מלבוש את א"ס המקיף והוא סוד התורה והוא סוד ה' עוז לעמו יתן וכו', ע"כ. ועי' לעיל הערה 6.
 עי' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ה, ז"ל: ההפרש והמעלה שיש בין מלבוש לאויר קדמון, שהוא לצד מטה מן המלבוש, והטהירו הוא באמצע. דע כי המלבוש הוא יותר מעולה מאויר קדמון, בהיות כי הוא דבוק עם אין סוף. ואויר קדמון שהוא קרוב למלבוש וגם כן לטהירו אינו כל כך מעולה מפני אמצעות הלבוש. אבל לצד מטה שאין בו מלבוש, תאמר שהוא במדרגת המלבוש, אינו כן, מפני

והנה אחר שנעשה כל המלבוש הזה, והיה ממלא את כל המקום דאור הקדמון וטהירו עלאה כנז', הנה נתקפל חציו בחציו, כי עלו כל הרל"א אחר עם השמות דמ"ה וב"ן והאותיות ו"ה שבהם, והלבישו על הרל"א פנים והשמות דע"ב וס"ג והאותיות י"ה שבהם, ועמדו מאחוריהם. ונעשה כל זה ע"י סוד הה' גבורות אשר היה מושרש שם כנ"ל פ"ה, ונתגלה עתה גבורת ההוד ג"כ. ומטבע הגבורות הוא לעלות ולהסתלק, ובכח אלו הה' גבורות עלו ונסתלקו כל הרל"א אחר, שהם מבחי' גבורה ודין, והלבישו על הרל"א פנים מאחוריהם, ונשאר מקומם פנוי וחלל להמציא שם את כל העולמות כולם. והנה נקרא אותו המקום ג"כ בשם אויר וטהירו¹¹⁶, אלא שהוא אינו אויר הקדמון וטהירו עלאה שאמרנו לעיל פ"ג, אמנם הוא נקרא אויר סתם וטהירו סתם, כי הנה נשאר גם כאן רשימת אור גדול, מהרשימו דאור א"ס שהוא שם בתחילה כנ"ל פ"ג, וכן נשאר שם ג"כ רשימת אור מכל הרל"א שערים אחר שנסתלקו. והנה על אותן ב' מיני רשימות אור שהיה נשאר כאן, הנה על זה נאמר (בראשית א

עיניך, כי כל סוד המלבוש הוא יצא ונעשה מזוהר הויה דעינין. ואמר גלמי, גלם י', כי המלבוש הוא בבחי' גוף על האור דא"ס, וכל גוף הוא בבחי' י' (כמ"ש הגר"א בתיקונים דף קמה סע"א¹¹²) כי הוא כולו סתים כעין י', וכן הוא כאן שהוא כמסך ופרגוד להסתיר את האור דא"ס. וכן הוא עוד כי כל אותו המלבוש הנה הוא נעשה בתוך הנקודה פנימית שהיא סוד י' כנ"ל פ' ג' ד'. וזהו שאמר גלמי, גולם י', כי המלבוש שהוא הגלם הנעשה בהנקודה הפנימית, שהיא בסוד הי'¹¹³, הנה הוא נעשה ע"י זוהר הויה דעינין, וזהו ראו עיניך, שהיא נעשית בראיית הויה דעינין. והנה נתרקם ונארג כל אותו המלבוש שהוא כל הרל"א שערים על הפרגודא פנימה שאמרנו לעיל פ"ט, וזהו שאמר שם האריז"ל¹¹⁴, כי באותו הפרגוד אתהו נקודין ואתון, שהוא כל התורה כולה. והיה הפרגוד בבחי' הקלף של ספר תורה, ועל אותה הקלף נארג כל התורה כולה, והוא ספר תורה של הקב"ה¹¹⁵, שהיא כלי אומנתו, שורש כל המציאויות כולם וכנ"ל פ"א וזהו שאמר (תהלים קלט טז) ועל ספרך כולם יכתבו.

מאיר הלשם

אל האותיות של המלבוש שנעשה מהרשימות של הניתוק וכו'. וכאשר נסתלק חצי המלבוש ונשאר רק רשימו של הלבוש שהוא רשימו מן הרשימו לכן נקרא המקום הזה פנוי, להיות שהוא פנוי מאור הראשון שהיה גדול מאוד במלבוש הנ"ל. (וכן ע"י עמק המלך ריש שעשועי המלך פרק א). ע"י עמק המלך שער אויר קדמון פרק ד, ז"ל: אויר קדמון נקרא אויר קדמון ולא מקום פנוי, שאלו היה נקרא מקום פנוי, היה נראה חס ושלוש שהיה ריקות נמצא, ואינו כן, כי לעולם אור הרשימו במקומו עומד. והוא דבוק בשרשו בסוד רוחני דק מאוד, אלא שבאויר זה יש בו שתי אורות: אור העצמות שנסתלק, ואור הלבוש. ויש הפרש גדול בין אור רשימו של עצמות, לאור רשימו של מלבוש. כי אור רשימו של לבוש לערך אור רשימו של אור עצמות, כנקודה בתוך העיגול. ולפי שאי אפשר לכנות שם אור רשימו של אין סוף כי אם בשם אור, והעד על זה, הלוא "אין סוף" גימטריא אור, בהיות שאין לו שם זולתו, ואם כן אור הרשימו של מלבוש, לא היה לכנותו בשם אור בפני אור רשימו של אין סוף, ולכן אנו מכניין אותו בשם נקודה, דהיינו יו"ד, שהיא נקודה בתוך אור.

112. ז"ל: שהעולם כדורי והוא הויה שבתמונות, ויש בו ג' עומקים אורך ורוחב וגובה, והן ג' אותיות הו"ה והגוף כולו י' שהוא (כלל כולם דוגמת שכינה כנ"ל והוא) בעגולא וכצורת יו"ד, כידוע שעגולא הוא יו"ד.
 113. ע"י ויקהל משה ריש פרק ח, שזהו בחי' היולי, שהוא בכח ולא בפועל, וטמונים בו כל הצורות, שכן הכל מתחיל ביו"ד. ומש"כ "ראו עיניך" פי' עיניו של א"ס ית'.
 114. כלומר במאמר אדם דאצילות. אמנם בויקהל משה פרק א' ד"ה הכלל עולה, שמכנהו "בעל המאמר".
 115. ע"י ויקהל משה ריש פרק ח' שמפרש שהי' הוא בחי' ספר תורה. ומש"כ "ועל ספרך" כוונתו לס"ת שלו ית'.
 116. ע"י ויקהל משה פרק ט ד"ה וז"ש המאמר, ז"ל: לא מכל וכל חלילה, כי כל דבר שבקדושה אף אם מסתלקת נשאר שם רשימו קדושה כמו שארז"ל לא זה שכינה מכותל המערבי, רק שנשאר פנוי מאור הקדושה של המלבוש שהיתה תחילה במקום הזה, שהיו בו שני מאורות אחד, סוד אותיות שנתהוו מניתוק א"ס ונשאר רשימו. ועוד, לא ימלט שא"ס ב"ה השאיר גם מאור עצמותו ממש קצת מן הקצת בתוך המלבוש הזה, להיות מקצת אור עצמותו כמו נשמה

טבעת. שמתחילה היו חלוקים זה מזה בעוביים, חצי עובי הוא הפנים וחצי עובי הוא האחור, והיו עומדים זה בצד זה, ואח"כ נתקפלו זה על זה בעוביים, והיו שניהם לטבעת שלם בעובי. וכן נתקפל ג"כ המרובע שבהם, חציו על חציו, כי העיגול והמרובע שבהם הוא ס' ומ', והיו ריבוע בגו עיגולא כנ"ל פ"ט, וכאשר נתקפל העיגול נתקפל ממילא הריבוע ג"כ. ולכך אמר האריז"ל¹²¹ עיקר הקיפול על העיגול, והוא מ"ש כתרין פלגי עזקין, כי אם היה אומר הקיפול על המרובע, לא היה מובן שהיה קיפול בהעיגול ג"כ, כי המרובע הוא מבפנים להעיגול אבל במה שאמר הקיפול על העיגול, הרי ממילא מובן הקיפול על המרובע ג"כ. וגם קרא אותן בשם עיקא שהוא תרגום חותם, משום שהתורה היא חותמו של הקב"ה שהוא אמת, כמ"ש בשבת (דף נה ע"א) והיא תורת אמת, והיא חותמו. (ראש דברך אמת (תהלים קיט קס) וע' בבעל הטורים בריש התורה¹²²). [רזא ויהי אור] ר"ל כי במאמר יהי אור יצא ונתגלה הד' שמות עסמ"ב כנ"ל פ' כ"ז, ונתמלא מהם כל הטהירו עלאה, ועתה כשנסתלקו ועלו חציין בחציין, ונשאר מהם למטה רשימת אור לצורך ההתהוות העולמות כנז', הנה נאמר על זה ויהי אור. ואמרו במדרש (והר ח"א מה ע"ב) אור שכבר היה, ור"ל כי מאותו האור הראשון דהעסמ"ב נשאר ממנו רשימו למטה, והוא דרך אחר קצת ממה שכתבנו לעיל. [ובגין דא חשיבין נקודין יתיר מתגין] ר"ל כי הגם שהנקודות רובם הם למטה מהאותיות, והתגין הם כולם למעלה, עכ"ז הנה חשיבין הנקודין יתיר¹²³, כי הם מתגלים ומאירים

ג ויהי אור, ואמרו בבראשית רבה (פרשה ג סימן ב) והיה אור אין כתיב כאן אלא ויהי אור, כבר היה. והכוונה על הרשימת אור שנשאר כאן מהרשימו דאור א"ס שבתחילה¹¹⁷. וכן על הרשימו השני שנשאר שם מהרל"א אחור שנסתלקו, הוא מה שאמרו (שם עוד בסימן ד) מהיכן נבראת האורה נתעטף הקב"ה בשלמה (ע"ש ברש"ש ובמפרשים שם¹¹⁸) והבהיק זיו הדרו מסוף העולם ועד סופו¹¹⁹. ומ"ש נתעטף, ר"ל הרל"א אחור שנתקפלו ועלו על הרל"א פנים בחיצונותם, ועל זה נאמר (תהלים קד ב) עוטה אור כשלמה, והוא סוד עולם המלבוש דענינינו, אשר מזה יצא ונעשה האור שהוא אור הרשימו הנשאר למטה, שעליה נאמר ויהי אור, והיא היה תחילה לכל הבריאה כולה, כי מאור הזה נעשה הכל, וכמ"ש בשמות רבה (פרשה טו ס"י כב) כי האור נברא תחילה לכל, והכוונה הוא על אור הרשימו שנשאר כאן וכנז', ונעשה האור הזה במקום המציאות דהעולמות וממנו נתהוו כולם.

וכל זה הנה הוא מבואר בדברים קצרים במאמר אדם דאצילות פ"ח זה לשונו: [גלמי ראו עיניך], ר"ל המלבוש שהוא הגלם כנ"ל, הנעשה בהנקודה פנימאה שהיא י', וזהו גלמי, גולם י', הנה היא נעשה ע"י זוהר הויה דעיינין, וזהו ראו עיניך. [ומגו בוצינא תקיפא] שהוא סוד החמשה גבורות הנ"ל פ"ג¹²⁰, [אתקפל כתרין פלגי עזקין] שנכפל הרל"א אחור ונתלבש על הרל"א פנים בחיצונותם ומאחוריהם. ומשום שכל הרל"א כולם עיקרם הוא בסוד עיגולים כנ"ל פ' י"ד, ולכן אמר כתרין פלגי עזקין, שנתקפלו זה על זה כשני חצאי

ה"ב

מאיר הלשם

122. ז"ל: בראשית ברא אלהים. ס"ת אמת. מלמד שברא הקב"ה העולם באמת, כמו שנאמר (תהלים קיט, קס) ראש דברך אמת. ברא אלהים את. ס"ת אמת. וירא אלהים את (פסוק ד) ס"ת אמת. ויברא אלהים את (פסוק כא) ס"ת אמת. וירא אלהים את (פסוק לא) ס"ת אמת. ברא אלהים לעשות (להלן ב, ג) ס"ת אמת. ולכך תיקנו ו' פעמים אמת באמת ויצ"ב.
 123. ע"י ויקהל משה פרק ח ד"ה ופשוט הוא, שכל מה שהוא בנקודות נשארו ולא נסתלקו אבל התגין הסתלקו.

117. ע"י עמק המלך שער עולם התהוו פרק ג.
 118. ר"ל שהגרסא במדרש היה "כשלמה" והרש"ש הגיה וכתב שצ"ל "בשלמה".
 119. ע"י ויקהל משה פרק ו ד"ה וז"ש התורה.
 120. ע"י ויקהל משה פרק ז ד"ה והוא ג"כ, ז"ל: ולזה אמר המאמר, ומגו בוצינא תקיפא, ר"ל מן ניצוץ של הגבורה הנעשה שורשו ומקורו של ריבוע אלקים שהוא בגימ' רוח, ולכן נפסק המלבוש לשנים ונעשה כשני נוניין.
 121. ע"י לעיל הערה 114.

הניתן בו. והמלכות דמלכות דא"ס הוא נושא את הכל בכל מילואם וכנ"ל שער א' ובכ"מ מדברינו, ולכן נקרא המלכות דמלכות דא"ס בתואר מקום, כי הוא מקומו של עולם. ועל זה אנו אומרים ברוך המקום (שבת יג ע"ב, הגדה של פסח), כי המלכות דא"ס הוא מתפשט אח"כ בהמלכות דאצילות שכנת עוזו ית"ש, הנושא את כל הבריאה כולה, והוא (דברים לג כז) מעונה אלהי קדם, שהוא מעון ומקום לעולם, וכמ"ש בבראשית רבה (פרשה סח סימן ט) ע"ש¹²⁴. ועתה כשנסתלק האור הזה ונקפל חציו בחציו ועלה למעלה, הרי סליק המקום לעילא, וזהו שאמר הנה מקום אתי, דסליק המקום לעילא ולא נשאר למטה אלא תמצית הארה ממנו, שהוא הרשימו הנז'¹²⁵. והוא אור שכינתו ית"ש אשר למטה, שהיא מקומו של עולם, הנושא אותם תמיד בכל מילואם לעולם, אבל עיקר מקומו של כל העולמות כולם הוא למעלה ומבחוץ להם. והוא מה שיסדרו (תפילת עלינו לשבח) ושכינת עוזו בגבהי מרומים. וזהו שאמרו בב"ר (פ' סח סי' ט) הקב"ה מקומו של עולם ואין עולמו מקומו כו', אמר ר' אבא בר יודן לגיבור שהוא רוכב על הסוס וכליו משופעים אילך ואילך כו'. והכוונה הוא על שפעת אורו המתפשט למטה שהיא הנושא אותם למטה גופה, והיא המקום אשר למטה. אבל עיקר מקומו של עולם הוא למעלה, שהוא עליהם, והוא מ"ש הנה מקום אתי דסליק לעילא וכנז'.

למטה, משא"כ התגין שהם נסתרים, ולכן עומדים למעלה, כי הם עצמם אינם מתגלים למטה כלל. והענין הוא כי כל הרשימות אור שאמרנו שנשאר למטה, הנה הם בבחי' נקודין, כי הרי נשאר רשימו מכל אות ואות מהנתי"ב אותיות שבכל רל"א ורל"א, והיו הרשימות כעין נקודין, כי הם ניצוצין מזוהרי אור דהאותיות כולם, והם נקודין, ושרשם הוא מהעיינין שבהויה, והאורות העיקרים כולם שנסתלקו ועלו למעלה, הם מאירים ומזהירים על אותן הנקודין בבחי' שרטוטין ותגין עליהם מלמעלה, ושרשם הוא מהתגין שבהויה דעיינין. וכל המציאויות והעולמות כולם שנעשו במקום הזה, הנה הם מהנקודין אשר עיקרם הוא למטה. וזהו שאמר כי הנקודין הם חשיבין יתיר מתגין, כי הם המאירים, ומהם נעשה הכל, אבל התגין שעליהם, הנה הם רק לקשרם למעלה, ולהמשיך השפע דרך עליהם, אבל עיקר כל מה שנעשה הוא רק מהנקודין, ועליהם נאמר ויהי אור, שהוא האור אשר הוא השורש והיסוד דכל הבריאה כולה, והרי חשיבין הנקודין יתיר מתגין. [ועל דא כתיב הנה מקום אתי דסליק המקום לעילא] (עכ"ל), ור"ל כי כבר אמרנו לעיל פ"ג, כי כל הנקודה פנימית שהיא המלכות דמלכות דא"ס אשר בה נעשה כל הרל"א שערים כולם, הנה היא עצמה המקום לכל העולמות כולם. ובאמרנו "מקום", ר"ל שהוא הנושא את כל, כמו המקום שהוא נושא את כל

הוא

פרק כט

ויש בו כ"א למדי"ן בהשורה הראשונה שבו, הרי כאשר הלביש הוא על אחורי הרל"א פנים דהכתר, אשר המרכז שלו הוא א"ל ויש בו כ"א אלפי"ן בהשורה הראשונה, הרי כאשר הלביש האחור על

וכאשר נתקפל המלכוש חציה בחציה, ועלו הרל"א אחור והלבישו על אחורי הרל"א פנים, הרי נמצא כי כאשר הלביש הרל"א אחור דספירת הכתר אשר המרכז שלו הוא ל"א,

מאיר הל"ט

125. עי' ויקהל משה פרק ח ד"ה ופשוט הוא בשם ספר יונת אלם, שהמלכוש הזה נקרא מקום כי הוא רשימו ומקומו של אור א"ס.

124. "ויפגע במקום" ר"ה בשם ר' אמי אמר, מפני מה מכנין שמו של הקב"ה וקוראין אותו מקום, שהוא מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו.

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שכנ

ענח ע"ג – ענח ע"ד

פרק כט

כאחורי הפנים הרי נעשה ע"י שניהם כ"א פעמים א"ל מפנימי לחיצון, וכמו שהוא המרכז הפנים. וכן נעשה כ"א פעמים ל"א מחיצון לפנימי, וכמו שהוא המרכז דהאחור. ועד"ז בספי' החכמה אשר המרכז שלו הוא ב"מ בפנים, ומ"ב באחור, ויש בו כ"א ביתי"ן בהשורה הראשונה הפנים וכ"א ממי"ן בהשורה הראשונה דהאחור, הרי כאשר נתלבשו ונתקפלו זה על זה, הנה נעשה כ"א פעמים ב"מ מפנימי לחיצון, וכמו שהוא המרכז הפנים, וכ"א פעמים מ"ב מחיצון לפנימי, וכמו שהוא המרכז דהאחור. ועד"ז בכל הספי' כולם, כשנתלבשו ונתקפלו האחור עם הפנים זה על זה, האחור מבחוץ והפנים מבפנים, הנה נעשה כ"א פעמים ג"נ מפנימי לחיצון, וכ"א פעמים נ"ג מחיצון לפנימי בספי' הבינה. וכן כ"א פעמים ד"ס, וכ"א פעמים ס"ד בספי' הדעת. וכן כ"א פעמים ה"ע, וכ"א פעמים ע"ה בספי' החסד. וכ"א פעמים ו"פ, וכ"א פעמים פ"ו בספי' הגבורה. וכ"א פעמים ז"צ, וכ"א פעמים צ"ז בספי' הת"ת. וכן כ"א פעמים ח"ק, וק"ח בספי' הנצח. וט"ר ור"ט בההוד. וי"ש וש"י בהיסוד. וכ"א פעמים כ"ת וכ"א פעמים ת"ך בספי' המלכות.

נח ע"ד

וזה סוד מ"ש רז"ל בבראשית רבה (פי"א סימן ח) אמרה שבת לפני הקב"ה לכולם יש בן זוג ולי אין בן זוג, אמר לה הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך. כי האות י' האחרונה דס"ג הוא היסוד דהמלכות שבבינה, כי הרי הוא המילוי דהה' אחרונה שבה, והוא היסוד דהמלכות¹²⁷, והוא שבת הגדול, כמ"ש בתיקונים תיקון י"ט (דף מ ע"א¹²⁸ וע"ש דף מא ע"א¹²⁹) כי הוא יום שכולו שבת, אלף השביעי שיוחזרו אז בו הכל לשרשן, ובו שבת וינפש (שמות לא יז), וע' בהגר"א בספד"צ (פ"א יא ע"א בדה"מ שביעאה עלייהו) ע"ש¹³⁰, והוא ה' דמילוי ה"י אחרונה דהס"ג, שהיא השבת שאמרה לפני הקב"ה לכולן נתת בן זוג ולי אין בן זוג, כי אין בשם ב"ן רק ט' אותיות, וכאשר נתלבש הב"ן עם הס"ג הרי נשאר ה' אחרונה בלי התלבשות. ואמר לה הקב"ה כנסת ישראל יהיה בן

אחורי הפנים הרי נעשה ע"י שניהם כ"א פעמים א"ל מפנימי לחיצון, וכמו שהוא המרכז הפנים. וכן נעשה כ"א פעמים ל"א מחיצון לפנימי, וכמו שהוא המרכז דהאחור. ועד"ז בספי' החכמה אשר המרכז שלו הוא ב"מ בפנים, ומ"ב באחור, ויש בו כ"א ביתי"ן בהשורה הראשונה הפנים וכ"א ממי"ן בהשורה הראשונה דהאחור, הרי כאשר נתלבשו ונתקפלו זה על זה, הנה נעשה כ"א פעמים ב"מ מפנימי לחיצון, וכמו שהוא המרכז הפנים, וכ"א פעמים מ"ב מחיצון לפנימי, וכמו שהוא המרכז דהאחור. ועד"ז בכל הספי' כולם, כשנתלבשו ונתקפלו האחור עם הפנים זה על זה, האחור מבחוץ והפנים מבפנים, הנה נעשה כ"א פעמים ג"נ מפנימי לחיצון, וכ"א פעמים נ"ג מחיצון לפנימי בספי' הבינה. וכן כ"א פעמים ד"ס, וכ"א פעמים ס"ד בספי' הדעת. וכן כ"א פעמים ה"ע, וכ"א פעמים ע"ה בספי' החסד. וכ"א פעמים ו"פ, וכ"א פעמים פ"ו בספי' הגבורה. וכ"א פעמים ז"צ, וכ"א פעמים צ"ז בספי' הת"ת. וכן כ"א פעמים ח"ק, וק"ח בספי' הנצח. וט"ר ור"ט בההוד. וי"ש וש"י בהיסוד. וכ"א פעמים כ"ת וכ"א פעמים ת"ך בספי' המלכות.

וכ"ז הוא מבואר בהמאמר אדם דאצילות והוא שם פ"ט שאמר זה לשונו: ברזא דא"ל ב"מ ג"נ ד"ס (ר"ל כאשר נתקפלו האחור עם הפנים נעשו שניהם יחד ברזא דא"ל ב"מ ג"נ ד"ס וכן כו') ואשתאר מה דאשתאר (עכ"ל). ר"ל שכל האחור מכל הרל"א כולם עלו למעלה, כל אחד

מאיר הלשם

י' וכגירסת הגר"א שם והיא סלקא לעילא דהיינו מגעת לבינה.
130. ז"ל: שביעאה עלייהו כו' דכתיב היתה תהו וגו' – ר"ל אלף השביעי תליא במלת בראשית, שהיא עלייהו, כמ"ש לעיל בראשית ברא שית, עלייהו, והיא בינה כנ"ל, והיא סוד השבת עולם, בסוד שבתאי, שהוא דרגא דבינה כידוע, ובינה הוא בסוד אחרית, שהכל תשוב אל שרשו, שהיא סוד האש כמ"ש בס"י, והוא סוד וחד חרוב. והענין, כי שית אלפי שנין הן ששת ימים שמתנהג בו"ק, וז' הוא מלכות, ומלכות תליא בבינה וחוזרת אל שרשה, וזהו סוד השבת ושמיטה שאסור במלאכה וסוד היובל.

126. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ס ד"ה וכמו שחצי המלבוש ז"ל: נמצא שאין לי זיווג למעלה, ואם היה לי זיווג הייתי קבוע למעלה, ולא היה לי יכולת לרדת למטה, מה שאין כן כשאין לי בן זוג, ועל איזה כוונה נעשה לי זה. השיב לה קב"ה, "כנסת ישראל יהיה בת זוגך". רצה לומר מלשון כניסת וקיבוץ כל האורות, שיתאצלו למטה לצורך ישראל, כולם יהיו ממך, נמצא שכל האצילות יהיה ממך.
127. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק סא.
128. ז"ל: שבת הגדול בינה, שבת הקטן מלכות.
129. כוונתו על מה שנתבאר שם בסוף העמוד שהמלכות היא

כמנין שמו, המלבישים ומכסים על ישראל. ואור
 הה' גבורות אשר על ידם נפסק המלבוש לשנים,
 ונתעלה חצי מלבוש התחתון אחורי העליון, הנה
 הוא השורש דרוח פסקנית¹³⁴ שאמרו בסנהדרין
 (מד ע"ב¹³⁵), וע"ש ברש"י שהוא גבריאל
 ובהגהות הגר"א אמר שם שאינו כן, וכונתו הוא
 כי הוא מטט', כי כן הוא בספר החשק, שהוא על
 ע' שמות דמטט', והוא מההיכלות דר"י כה"ג,
 וחושב שם רוח פסקנית מע' שמות דמטט'. ועוד,
 כי שם בגמרא אמרו שלש שמות יש לו, פיסקון
 איטמון סיגרון, ומבואר הוא בתיקונים תיקון נ"ז
 (קה ע"ב) דהוא מטט'. והשורש דרוח פסקנית הנה
 הוא באור הה' גבורות דענינינו, אשר על ידם נפסק
 המלבוש לשנים. וכן הוא עוד כי הקו המקיף את
 המרובע דהרל"א שערים הנה הוא בצורת מ'
 סתומה, וכשנפסקה המלבוש לשנים הנה נעשה
 מאותו המ' לשני נונין¹³⁶, והם סוד הב' נונין אשר
 בפרשת ויהי בנסוע הארון, אחד בתחילתה ואחד
 בסופה, וכמ"ש בזה"ק (בהעלותך דף קנה ע"א)
 וכן בגמרא שבת (דף קטו סע"ב). וע' בתוספת יום
 טוב (פ' הבונה משנה ג) בשם רב האי גאון¹³⁷, וכן

זוגך, והכוונה הוא כי הבטיח לה הקב"ה שכל בנין
 האצילות יהיה ממנה, כי ר"ת של העשר ספי'
 דאצילות, שהם **כחב גג תנהימ** הם גימט'
 ישראל. וזהו כנסת ישראל שהוא כללות דכל
 העשר ספי' כולם, [שהם ג"כ שורש נשמת כלל
 ישראל] הם יהיו בן זוגך, כי תשתתף בהם, שכולם
 נבנו ממנה כמו שיתבאר לקמן. ולכן נקרא אותו
 ה' דהמילוי אחרונה דהס"ג בשם י' האומנית¹³¹,
 כי היא כלי אומנתו של הקב"ה שעל ידה נעשו כל
 העולמות כולם.

והנה נקרא כל סוד המלבוש הזה בשם
 אורפניא¹³², כי הוא גימט' מלבוש,
 ונקרא אור פני אל', כי הוא נעשה מאור פנים של
 עצמותו ית"ש, המתחיל ממרכז א"ל¹³³. ומשם
 נמשך ההוא רוחא דאקרי אורפניא"ל בהיכלות
 דבריאה בהיכל שני, כמ"ש בזה"ק פקודי (דף רמו
 ע"א), ואמרו שם: הכא קיימין כל אינון מלבושין
 דנשמתהון דצדיקייא דסלקין לאתחזאה קמי
 מאריהון ולקיימא קמיה. וע' עוד בדברי הרב
 בשער א"א (פרק יד). וכן מאיר השם הזה ג"כ
 בעולם היצירה, ויוצאים ממנו שע"ח מלאכים

מאיר הלשם

פסקנית עם ב' כלילות של שני חצאי המלבוש פנים ואחור,
 וזה הוא סוד רוח פסקנית, כי זה הרוח היה פוסק וחותר את
 המלבוש לשנים, ויורד ליצירה בסוד ע' שמות של מטטרון,
 והוא באמצע הע' שמות.
 135. ז"ל הגמ': בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא ליחזקאל
 לך אמור להם לישראל אביך האמורי ואמך חתית, אמרה רוח
 פסקנית לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, אם יבואו
 אברהם ושרה ויעמדו לפניך אתה אומר להם ומכלים אותם,
 ריבך ריב את רעך וסוד אחר אל תגל.
 136. ויקהל משה ריש פרק ח, ז"ל: ומחמת סוד ריבוע אלקים
 שהוא סוד רוח סוד הדין גמור שדרכו לעשות חזרה למעלה
 בסוד אור חוזר לכן נפסק המלבוש בחציו לשנים ונעשה כמו
 שני נונין כזה, כי בתחילה היה בסוד מ"ם כזה מ, ובאשר
 נפסק בסוד התנוצצות הגבורה לשנים נעשה כמו שני נונין.
 137. ז"ל: ופירש רבינו האי שני סימניות שאינן אותיות ידועות
 בכתב שהן נקראות סימנין בעלמא. כגון נונין הפוכים
 דכתיבי גבי ויהי בנסוע הארון. וכן הוא ברשב"א שם. ונראה
 כוונת רבינו להביא ראיה מדבר רב האי שאינן אותיות אלא
 סימנין בעלמא.

131. ע' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ה, וכן שער יו"ד
 של שם ס"ג פרק ד.
 132. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק נה, ז"ל: כל
 העולמות כלם אותיות ושמות וכו'. ועי"ש פרק ס שהוא גימ'
 אי"ן סר"ף.
 ע' לימודי אצילות (המיוחס למהר"ן) יא ע"א, ז"ל:
 וצריך אתה לדעת שהמלבוש שאמרנו אע"פ שנארג מן ד'
 שמות עסמ"ב ורל"א שערים עכ"ז יש לו שם לעצמו שהוא
 פועל פעולות נפלאות ואורפניאל שמו, שכנגדו למטה
 בעולם היצירה יש מלאך ששמו אורפניאל שעולה כמנין
 חשמ"ל וכמנין מלבו"ש, והכוונה כי המלבוש הזה יש בו כח
 שם זה.
 133. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק נו, ז"ל:
 פרצוף א"ל מן א"ל ב"ם הוא חוט של אין סוף ב"ה, הוא
 בחינות כתר, ותמצא כי ב"ם הוא יותר מחשבון א"ל י"א,
 כמנין י"א זוגות של א"ל ב"ם, והוא כנגד י' ספירות והחוט
 של אין סוף שבתוכו.
 134. ע' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ס ד"ה ונחזור
 לעניינינו, ז"ל: והכ"ז היות הנזכרים עולים שב"ת כמנין

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שכה

עט ע"א – עט ע"ב

פרק כט – פרק ל

הקב"ה הוא ושמו הגדול בלבד¹³⁹. והיה הוא ושמו אחד (וכמ"ש בזו"ח בראשית במדרש הנעלם שם ב ע"ד), כי עדיין לא נתגלה בשום גילוי זולתו, כי כל עולם המלבוש הוא מאור עצמותו עצמו כנ"ל, ואחר שנתקפל חציו בחציו, הנה נתן מקום להעולמות אשר כולם נאצלו ונבראו בשמו. והרי עכ"פ הוא כי בכל עולם המלבוש, לא היה עדיין שום גילוי כלל אלא רק התורה כולה הכלולה בשמו הגדול, שהוא השם הויה ב"ה.

הוא בחידושי הרשב"א בפ' הבונה שם (דף קג ע"א ד"ה משני¹³⁸).

והנה כל עולם המלבוש נקרא שכינה, כי שם שוכן השם הויה ב"ה, י"ה בפנים ו"ה באחור, וכשנתקפלו זה על זה, הרי נתייחדו שניהם כנ"ל, ולכן נקרא שכינה. ונקרא כל עולם המלבוש הזה בשם שם הויה, כי הוא העיקר בו, כי הוא התופס ומחזיק את כל הרל"א שערים כולם, והוא קודם כל הבריאה כולה. ועליו אמרו בפדר"א (פרק ג) עד שלא נברא העולם היה

פרק ל

השכינה זזה מכותל מערבי. ואמרו שם, אע"פ שהוא חרב הרי הוא בקדושתו, וכן הוא בענינינו, כי נשאר רשימות אור באותו המקום הפנוי מכל האורות הקודמים. והנה היה שם רשימות רבות, הן באיכות והן בכמות¹⁴¹. כי אחד הוא רשימו מאור א"ס שבתחלה שאמרנו לעיל פ"ג¹⁴², והשני הוא רשימו מהשמות דמ"ה וב"ן ומהאותיות ו"ה אשר בהרל"א אחור¹⁴³, והשלישי הוא מכל הרל"א אחור כולם עצמן, מהנתי"ב אותיות שבכל רל"א ורל"א. והנה פשוט הוא כי כל אלו הרשימות אינו דומה איכותם זה לזה כלל, כי הרשימו אשר מאור

והנה אחר שעלו כל הרל"א אחור באחורי הרל"א פנים, ונעשה מקומם פנוי, גזר המאציל ית"ש על ה' האומנית שהוא האות י' אחרונה דמילוי ס"ג הנשאר בלי התלבשות כנ"ל, שהוא יורד למטה במקום הפנוי, לסבב את פעולת העולמות. והיינו כי כבר אמרנו לעיל פ' כ"ח, שאחר שנסתלקו ועלו הרל"א אחור למעלה, הנה נשאר למטה רשימת אור מכל האורות הקודמים, כי זהו הכלל בכל דבר שבקדושה, שגם אחר שנסתלק הנה נשאר רשימו ממנו¹⁴⁰, וע"ד שאמרו רז"ל בשמות רבה (פ"ב סימן ב) לעולם אין

עט ע"ב

מאיר הלשם

138. ז"ל: משני סימניות. פי' רבינו הא"י גאון ז"ל שאינו אותיות ידועות בכתב שהן נקראות אלא סימנין בעלמא, כגון נוני"ן הפוכין דכתיבי גבי ויהי בנסוע הארון כדמפרש בגמ' דכל כתבי הקדש (לקמן קטו ע"ב) וסימניות דכתיבי הדדי תהלים קז (כב ל) וכדמפרש בגמרא דר' ראשי שנים הן (ר"ה יז ע"ב), אבל רש"י ז"ל פירש משני סימניות האחד בדיו והאחת בסיקרא. ואינו מחזור בעיני, דבבא זו אינה אלא בצורת האותיות ובבא שניה במינין שהן נכתבין ולמטה הוה לה למיתני הא.
139. ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ס ד"ה ונחזור לענינינו, ז"ל: קודם שנברא העולם, דהיינו עולם התווה, היה הוא ושמו בלבד, דהיינו אין סוף והמלבוש. או נוכל לומר קודם שנברא העולם, דהיינו מקום פנוי הראוי למצב עולם, שהוא אויר הקדמון, לפניו לא היה שום דבר אלא אין
- סוף והמלבוש שהוא שמו.
140. ע"ח עקודים פרק ה.
141. ע"י ויקהל משה פרק ט ד"ה וז"ש המאמר ואשתאר.
142. בויקהל משה ריש פרק י איתא שזהו הנשמה של האותיות, והוא נקרא בשם אור קדמאה.
143. ע"י ויקהל משה ריש פרק י, ז"ל: הרושם השני שהניח המלבוש, רושם מכל אותיות שלו, שהם עצמם רשימו, ממילא עתה הרשימו שלהן הוא אור קטן לנגד אור ראשון רשימו של א"ס, והוא בערכו כנקודה תוך עגולה, כי להיות שהוא רושם של כל האותיות בכלל, וכל המלבוש היה כמו גולם יו"ד, לכן גם הרשימו דעתה נקרא בשם יו"ד, והוא מאיר ג"כ קצת תוך האור קדמאה, לכן רמו לזה כשתצטרף היו"ד שהוא רשימו אור קטן אצל תיבת אור, שהוא רשימו גדול של עצמות, יהיה בסוד אויר.

א"ס עצמו הרי הוא תוקף האור שאין למעלה הימנו, וכן הרשימו דאותיות ו"ה והשמות דמ"ה וב"ן, הוא ג"כ אור גדול. ומחמת כל אלו הרשימות הנה נקרא אותו המקום בשם טהירו, שהוא תרגומו של אור. אמנם כל הרשימות אשר מהנתי"ב אותיות דהרל"א שערים עצמן, הנה הם כנגד הרשימות הגדולים הראשונים בבחי' עביות וחומריים, והם בבחי' אותיות יודי"ן המתלבשים ועומדים בתוך הרשימות דהאורות הגדולים והראשונים, כי כל הרשימות הם בבחי' נקודין כנ"ל פ' כ"ח, וכל נקודין הם בבחי' יודי"ן, ונעשין הם ליודי"ן העומדים בתוך האורות דהרשימות הראשונות. וכשנכנס י' בתוך אור נעשה אור, ולכן נקרא כל אותו המקום בשם אור וטהירו¹⁴⁴. והנה לא היה עדיין כדאי שיבראו העולמות בתוך המקום הזה מחמת גודל האור אשר שם, והגם שכבר נעשה מהאור אור כנז', אך משום שגם כל אותו האור הרי הוא מעולם המלבוש, שהוא כולו מאור עצמותו ית"ש, לכן הנה הוא כולו רק בבחי' אור שאינו נתפס¹⁴⁵, ולא היה אפשר עדיין שיבראו העולמות בהמקום הזה, לכן גזר המאציל ית"ש על האות י' האחרונה דהס"ג שיורד שם. וע"י ירידתו הנה קלט אצלו את כל האורות היותר זכים, והמשיך אותם אליו¹⁴⁶, ולא נשאר אלא רק בחי' אור היותר עב והיותר גס, ונעשה מאותו האור כדור אחד, שנתעגל ונסכב בתוך הטהירו.

ומה שנעשה כדור ולא מרובע, הוא משום כי קלט והמשיך את האורות היותר זכים מכל מקום בשוה בלי מקצועות כלל, אלא בהשוואה אחת מכל צדדים, ולכן נעשה מהאור היותר עב כמו כדור עיגול, כי אין תמונה שוה כמו תמונת העיגול. וכן הי' האומנית עצמו, הוא ג"כ רק בבחי' עיגול, כי כל י' הוא בבחי' עיגול, לכן נעשה ע"י הי' כדור עגול בתוך הטהירו, ונקרא בשם כדור הטהירו. אמנם אותו הכדור הוא בבחי' עיגולא בתוך ריבוע¹⁴⁷, כי הטהירו עצמו אשר הכדור עומד בתוכו הוא כמין מרובע, וישנו פנוי ואור בין עולם המלבוש לבין הכדור מכל סביבותיו, והוא אור מרובע. והוא כי הי' האומנית שהוא הי' האחרונה דהס"ג, כאשר ירד שם הנה באשר שהס"ג עם הע"ב הם לעולם תרין ריעין דלא מתפרשין (זהר ויקרא ד ע"א), והם כלילין דא בדא, לכן נמשך שם עם הי' הארה מכל הס"ג כולו, וכן גם מהע"ב כולו. וכבר היה שם מתחילה הרשימות דמ"ה וב"ן כנ"ל, והרי היה שם הארה ורשימו מכל הדי' שמות עסמ"ב, והנה עמדו כל אותן ההארות דהדי' שמות בהדי' קרנות, והיה נעשה על ידיהם כמין אור מרובע, ובתוך אותו המרובע היה נעשה כדור הטהירו והיה עיגולא בתוך ריבוע¹⁴⁸.

והנה אותו כדור הטהירו, הוא כלול ג"כ מי', והנה הוא כדור חלל ומקום פנוי בתוכו, אשר שם נעשו כל העולמות כולם. אך קודם

עט ע"ג

מאיר הלשם

ממנו הרבה, מסתלק אור גדול שבאור קדמון לצדדין, צד א"ס המקיף את האור קדמון, כי לא היה העולם ראוי להשתמש בו, ולקחו הקב"ה וגנוזו באופן הנ"ל ונשאר בא"ק רק אור רשימות המלבוש לבד אינה מאיר כ"כ. ועכ"ז לברוא את העולם היה בלתי אפשרית, כי גם זה היה אור גדול מאד ודק ביותר, ולכן צוה א"ס אל יו"ד של שם ס"ג הנ"ל שלא היה לה בן זוג, שתרד בעצמה ובכבודה ממקומה הרמתה מסוף המלבוש, ותרד ותשתלשל ותכנס תוך א"ק מטעם שית' לקמן וכו' כאשר ירדה ונכנס לתוך א"ק אז מלאה את אור קדמון מאור שלה, ונעשה גם א"ק יותר מגושם קצת ממה שהיה בראשונה בפרט וכו'.

147. ע"י לעיל הערה 87.

148. ע"י עמק המלך שער אור קדמון פרק ג. וע"י בויקהל משה

144. ז"ל הויקהל משה פרק י ד"ה ולהיות שהיה: וביציאתה לקחה עמה כל אור היותר דק מאור קדמון, ונעשה כמו עיגול בתוך ריבוע, כי האור הקדמון היה מרובע. והעיגול הנעשה בתוכו נקרא טהירו, כי שם אין ראוי לכנותו בשם אור קדמון, כי הוא נתגלם מאוד, לכן קוראין אותו בלשון תרגום וכו', אבל לא נקרא בשם טהירו עלאה רק בשם טהירו סתם, אך טהירו עלאה הנוכח בזהר קאי על אור א"ס.

145. ע"י עמק המלך שער אור קדמון פרק ו, שאור אינו נתפס אמנם הוא נראה, אמנם אור אפילו אינו נראה כלל.

146. ע"י ויקהל משה פרק י ד"ה פירוש הדבר וז"ל: כאשר היו"ד שלחה את חיצים של אור שלה שהיא מוגשם קצת אל תוך אור קדמון אז לא רצה אור חזק הגדול של רשימות עצמות אור א"ס שבאור קדמון להדבק בו כי הוא חשוב

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שכו

עט ע"ג – עט ע"ד

פרק ל

דאדם קדמאה סתימאה, הם מבחוץ אליו ומסביב. ואלו העשר ספי' הם הגילויים הראשונים לכל בחי' עשר ספי', והם נזכרים בספר מעיין החכמה המיוחס למשה רבינו ע"ה, ונזכרו שם כולם בשמות נעלמים ונפלאים, זה לשונו שם: ואלו הי' הם נובעים מהחושך (ר"ל מההעלם המוחלט) והם: אור מאור, וזהר מזוהר, וזיו מזיו, וזהר מאור, אור מזוהר, זיו מאור, אור מזוהר, וזהר מזיו, יקוד מיקוד, הרי עשרה. הראשון אור מופלא, וזהו אור מאור. והשני אור נסתר וזהו וזהר מזוהר. והשלישי אור מתנוצץ וזהו זיו מזיו. הרביעי אור צח, וזהו וזהר מאור. החמישי אור מצוחצח, וזהו אור מזוהר. הששי אור מזהיר, וזהו זיו מאור. השביעי אור מזוקק, וזהו אור מזיו. השמיני אור צח ומצוחצח, וזהו זיו מזוהר. התשיעי אור בהיר, וזהו וזהר מזיו. העשירי אור נוגה וזהו (יקוד) יקוד מיקוד עכ"ל. וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל ט' ענף ו'.

וכל אלו העשר ספי' הם היו מה שפלט הי' האומנית מאותן האורות אשר ליקט. אמנם לא פלט את כולן, כי עיקר אורם עלו למעלה ונגנזו, והוא סוד אור הגנוז, והיה גניזתו בתוך עולם המלבוש בספי' היסוד, אשר המרכז שלו הוא י"ש כנ"ל פ' כ"ה, הנה שם עלה עיקר האור ונגנז שם. והענין הוא, כי סופו של המלבוש הנה הוא הרל"א שערים דספי' המלכות, אשר המרכז שלו הוא כ"ת כנ"ל פ' כ"ו, וכאשר נתקפל המלבוש חציו בחציו ועלה למעלה, הנה נשאר התפשטות הרגל אחרונה דאות ת' מהמרכז כ"ת למטה להאיר שם לצורך בנין העולמות שהיה עתיד להבנות במקום הפנוי הזה¹⁴⁹, כי לעולם הוא שמהבחי' היותר אחרונה דהמלכות דהעליון, מזה

שנעשה העולמות, הנה היה שם עדיין ג"כ אור גדול מכל מה שנשאר שם מהרשימות דרשימות, והיה שם ג"כ בחי' אור ואויר ע"ד שאמרנו לעיל. אלא שאותן אור ואויר אשר בתוך הכדור, הנה הם אור ממועט הרבה מהאור והאויר אשר מחוץ להכדור, שהוא האור והאויר שבתוך המרובע, אשר הכדור עומד בתוכו, ונקרא האור והאויר שמחוץ להכדור בערך האור והאויר שבתוך הכדור בשם טהירו עלאה ואויר קדמון, ונהאויר קדמון אשר לעיל פ"ג, נקרא הוא בערכו בשם אור קדמון. והאור והאויר שבתוך הכדור הוא נקרא טהירו סתם ואויר סתם. אמנם כל זה הנה הוא רק מהצמצום השני אחר שנתקפל ונצטמצם עולם המלבוש וכנ"ל, אך עיקר הטהירו עלאה והאויר קדמון, הנה הוא רק האור והאויר דהצמצום הראשון דא"ס, אשר מהם נעשה כל עולם המלבוש עצמו, שהוא האור הראשון, ושם הוא האויר קדמון העיקרי והטהירו עלאה העיקרי וכנ"ל פ"ג, אבל הטהירו עלאה והאויר קדמון אשר מהצמצום השני, הנה הוא רק בערכין וכנו' ודע זה.

והנה נעשה כדור הטהירו ע"י הי' האומנית הנז', היינו ע"י שליטת הוא את האורות היותר זכים מכל אותו המקום כנ"ל. אמנם הנה אחר שנעשה הכדור, הנה חזר הי' האומנית ופלט ושפך מאותן האורות שליטת על הכדור מבחוץ בכל סביבו, והשפיע והמשיך עליו עשרה אורות שהם בבחי' עשר ספי' כח"ב חג"ת נהי"מ, ונקראו אלו העשר ספי' בשם אדם קדמאה סתימאה¹⁵⁰. ואלו העשר ספי' הם כולם בבחי' עגולים זה בתוך זה, כתר מבחוץ ומלכות מבפנים, ובתוך המלכות עומד בו כל הכדור הטהירו שכל העשר ספי'

מאיר הלשם

149. ע"י עמק המלך שער אויר קדמון פרק ז, ז"ל: מפני שרגליה משפיעים ומתפשטים באויר קדמון שנעשה מן הרשימו, ובוה יש לת"י דביקות גדול עם הרשימו הזה, לכן כל הרשימות הנרשמים למטה הם באות הזה וכו'. זהו מה שאמרו בזהר ת' רשים רישומא לעתיק יומין (וזהר במדבר קבח ע"ב) וכו'. ומשם ירדה למטה, עד שנרשמו בכל מצח

פרק יח ד"ה וטרם כתב וז"ל: כבר ידעת שאויר הקדמון היה מרובע, ובכל פינה ופנה מד' קרנות היה שם הוי"ה, והטהירו נקבע בתוכו ככדור, ולכן כל הכלים שיצאו מטהירו היו בכל אחד סוד ריבוע אף שהיו עגולים, עכ"ז כל כלי היה לו סוד ד' קרנות של שם הוי"ה, דהיינו ימין ושמאל פנים ואחור.

נעשה ונבנה כל העולם התחתון. וכן היה כאן, כי כל מה שאמרנו לעיל שנשאר למטה רשימו מחצי מלבוש התחתון שעלה, ומהעביות שבהם נעשה הכדור שבתוך הטהירו, הנה כל אותן הרשימות דכל החצי מלבוש התחתון שנשאר למטה, היו כולם ע"י התפשטות רגל התחתון דהאות ת' מהרל"א שערים דהמלכות, אשר המרכז שלה הוא כ"ת, שהוא נתפשט ועומד למטה, הנה על ידו נשאר כל הרשימות דכל החצי תחתון דהמלבוש, ומהם נעשה הכדור ע"י ה' האומנית. וכן כל ה' האומנית עצמו שירד למטה הנה הוא ג"כ אותו ה' שעומד נגד שער כ"ת, כי אחר שנתקפל המלבוש חציו בחציו, הרי נעשה בהרל"א שערים דהמלכות בהשורה הראשונה שבה כ"א פעמים כ"ת כנ"ל פ' כ"ט, והרי היה ה' האומנית ג"כ משער כ"ת, שהוא המרכז, כי נתפשט המרכז כ"ת בכל הכ"א שערים כולם, ואותו ה' שעומד בסוף כולם, שהוא בשער הכ"ת הכ"א, הוא אשר ירד למטה בהתפשטות הקצה התחתון דרגל הת' מהשער כ"ת האחרון. ונעשה כדור הטהירו מהתפשטות הקצה התחתון דרגל הת', ע"י אותו ה' האומנית, ע"י שלקט והמשיך אצלו כל האורות היותר זכים שבהטהירו כנ"ל. ועכ"פ הוא, כי השתתף המרכז כ"ת בבנין הכדור, כי הוא נעשה מאורו המתפשט למטה שהוא מהעביות שבו, ולכן כאשר ליקט ה' האומנית את האורות היותר זכים, והעלה אותם למעלה ונגנזו שם, הנה לא נגנזו בהכ"ת שהוא מהמלכות, כי הרי היא מתפשט ומתגלה למטה, אלא היה גניזתה בהמרכז י"ש, שהוא בהיסוד¹⁵⁰. ושם עומד אור הגנוז שיתגלה לאחר התיקון, אשר עליו נאמר (משלי ח כא) להנחיל אוהבי יש. והוא סוד ש"י עולמות שעתידי הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק (עוקצין פ"ג מ"ב), כי הוא האור הגנוז העומד בהמרכז י"ש, אשר מאחור לפנים הוא ש"י

כנ"ל פ' כ"ט, והוא ביסוד שהוא צדיק. ומאותו אור הגנוז ינחלו הצדיקים ש"י עולמות לעתיד לבוא. והרי עכ"פ הוא, כי עיקר האורות אשר אסף ה' האומנית ברדתו למטה, הנה הם עלו למעלה ונגנזו, והם שמורים שם עד לאחר התיקון העתידי, אך קצת מאותן האורות הוא אשר פלט אותן ה' האומנית ונשפכו על כדור הטהירו, ונעשה מהם ה' ספי' דאדם קדמאה סתימאה, המקיפים להכדור. והם עשרה עגולים זה בתוך זה, וביניהם עשרה אורים מאויר הטהירו, ושם נצטיירו בהעלם מוחלט כמה אלפים רבבות עולמות, ונקראו כולם בשם עולמות דא"ס לרוב העלם. ועומד כדור הטהירו בתוך המלכות דאדם קדמאה סתימאה, ועל הכתר שלו שהוא העיגול החיצון, הנה מקיף עליו האויר קדמון דהטהירו שהוא האויר קדמון המרובע כנ"ל.

ה' ת"א

והנה אחר שנעשה כ"ז מהי' האומנית, היה ברצונו לחזור ולעלות למעלה בעולם המלבוש, הנה גזר המאציל ית"ש להאות כ' דהמרכז כ"ת, שהוא יעמוד לפניו למסך ומחיצה ולא יניחוהו לעלות¹⁵¹. ומה גם כי אחר שירד למטה מעולם המלבוש, הנה נתגלם קצת ונעשה עיקר מקומו למטה, ונשאר אותו ה' האומנית תלוי ועומד באמצע בין סוף המלבוש לכדור הטהירו. והיינו כי יש בהי' ג' בחי', קוצו לעילא וקוצו לתתא וגוף ה' באמצעיתא¹⁵². והיה קוצו העליון נעוץ בעולם המלבוש, וקוצו התחתון היה נעוץ בתוך אדם קדמאה סתימאה ובכדור הטהירו, והגוף שבאמצעיתא היה בתוך האויר קדמון, שהוא האויר המרובע. והנה יש בתוך האויר קדמון הזה שם אחד מעשרה ממ"ן, ושם אחד מעשרה יודי"ן, והם שורש העשרה מאמרות דמעשה בראשית¹⁵³. וכן יש כאן שם אחד מעשרה קופי"ן, כי מאויר המרובע הוא עשרה ממ"ן, ומהי'

מאיר הלטים

עמק המלך שער עולם התהו פרק א.

152. ע"י לעיל הערה 68.

153. ע"י עמק המלך שער אדם קדמאה סתימאה פרק ז.

בן אדם, כדכתיב "והתוית תיו על מצחות האנשים" (יחזקאל ט ד), תיו תמות תיו תחיה (שבת נ"ה ע"א).

150. ע"י עמק המלך שער אויר קדמאה סתימאה פרק ג.

151. ע"י ויקהל משה פרק יד"ה ומ"ש המאמר נעוץ, וכן ע"י

הם רק י' עגולים זה בתוך זה וכנוז. אך משום שכל עשר ספי' הם שורש עכ"פ לתכונת אדם, שהכח"ב הם ראש ומוחין, וחג"ת הם גוף וב' דרועין, ונהי"מ הם תרין ירכין וברית ועטרה או ברית ונוק' כנודע, ולכן מאחר שנעשה כאן הבחי' דעשר ספי', הרי הם שורש לתכונת אדם עכ"פ. ולכך נקרא אדם קדמאה סתימאה להורות שהוא רק בחי' אדם בהעלם, כי עיקר אדם הוא רק ביושר, שהוא האדם קדמון שנעשה אח"כ בתוך כדור הטהירו כמו שיתבאר לקמן, ולכך נקרא הוא בשם אדם קדמאה סתימאה, כי הוא רק השורש לתכונת אדם, אבל עיקר האדם קדמון הוא רק מה שנעשה אח"כ. וגם נקרא "סתימאה" משום שגם כל בחי' הי' ספי' שבו אשר אמרנו, הנה הם ג"כ רק בהעלם גדול, כי הנה הם עשר הצחצחות העלינות הנעלמים מאד וכנ"ל מספר מעיין חכמה, והם רק שורש לעשר ספי' ומסיבת כל זה הנה נקרא רק בשם אדם קדמאה סתימאה.

שבתוכו הוא עשרה יודי"ן, וקוץ הי' המתפשט תחת האויר המרובע ונעיץ בכדור הנה הקוץ עם המ' הוא כעין קו"ף, ונוכרים אלה השמות בהיכלות דר' ישמעאל. (הנה נטיית באיזה דברים בזה מהספר עמק המלך, והשם יכפר בעדי, וע' בקבלת ר"י סרוג. והיינו, כי העמק המלך כתב כל אלו השמות באדם קדמאה סתימאה ובהטהירו¹⁵⁴, ואני אמרתי שהם באויר קדמון, כי הוא מרובע. וכן הוא ז"ל אמר כי העשר ספי' אשר זכרם המעיין חכמה, הם בכדור טהירו שהוא כלול מעשרה גוונים, והם העשר צחצחות אשר נזכר בספר מעיין החכמה, אבל אני אמרתי לעיל כי הם באדם קדמאה סתימאה, וכן הוא בספר האילן, והבוחר יבחר).

ומה שנקרא בשם אדם קדמאה סתימאה, הוא מהטעם כי הרי כל העשר ספי' שלו הם רק בבחי' עגולים כנ"ל¹⁵⁵, וא"כ הרי אינו עדיין מתכונת תואר אדם כלל, כי הרי כל הי' ספי' שבו

פרק לא

הנה נעשו הרשימות דהאותיות בבחי' נקודין יודי"ן העומדים בתוך האורות דהרשימות השמות ואור א"ס, וכשנכנס י' בתוך אור הרי נעשה אויר. ור"ל כי נתגלמו האורות על ידיהם, ונעשה מאור אויר. וזהו שאמר, ומרזא דאור קדמאה אתעביד אוירא, ואמר "ומרזא" כי האור קדמאה סתם היה משמע רק על הרשימות דהשמות דעסמ"ב שהם האור קדמאה כנ"ל פ' כ"ז, ולכך אמר "ומרזא", ובא לרמוז בזה גם על הרשימו דאור א"ס עצמו כנ"ל פ"ג.

[וכד] נחית בגווה אתווא גולמא בגין דלא הוה ליה חבורא לעילא, ר"ל שכאשר ירד שם האות י' האחרון דמילוי ס"ג, שהוא הי' האומנית וכל י' הוא בבחי' גלם, כי הוא מוכן לכל דבר, כי מאות י' תוכל לעשות קו או שטח וכל אות

והנה שורש כל הדברים הללו הם מבוארים במאמר אדם דאצילות פ"י זה לשונו: [ומרזא דאור קדמאה אתעביד אוירא], ר"ל כי מאור הראשון אשר עליו נאמר (בראשית א ג) יהי אור, שהוא האור דהד' שמות עסמ"ב אשר בעולם המלבוש, ואחר שנתקפל המלבוש חציו בחציו ונשאר שם רשימו מאותו האור, ועליו נאמר ויהי אור, שהוא האור שכבר היה וכנ"ל פ' כ"ז כ"ח. וכן היה שם רשימו ג"כ מתוקף האור הגדול דא"ס עצמו, אשר מהצמצום הראשון כנ"ל פ"ג. ואחר שנתקפל המלבוש ועלו כל הרל"א אחר מאחורי הפנים, ונשאר שם ג"כ רשימו מהנתי"ב אותיות דכל רל"א ורל"א, ובאשר שהרשימו דהאותיות הם מעובים הרבה בערך הרשימות דתוקף אור א"ס, וכן בערך הרשימות דאור השמות דעסמ"ב,

ה' ת"ר

מאיר הלשם

155. עי' לעיל הערה מב.

154. עי' עמק המלך שם.

האור הראשון ממש, אלא שהוא אור חשוך, והוא כבחי' התרגום בערך לשון הקודש, שהוא יורד ממעלתו הרבה, כי כל תרגום הוא רק בבחי' אחוריים ודין¹⁵⁸. וכן הוא כאן באור הטהירו, כי הוא נעשה רק אחר שחזר הי' לעלות למעלה, ונעשה רק מבחי' אחוריים דהי', ובחזרתו והוא מבחי' אחוריים ודין. וזהו שאמר כד נפיק אשתאר טהירו איהו תרגומו דאור, שהוא רק אור חשוך. אמנם כ"ז הוא רק בערך האור העליון אשר בהאור קדמון שלמעלה מהטהירו, אבל בערך עצמו, ומכש"כ בערך כל העולמות כולם, שנעשה אח"כ הוה כל הטהירו הזה אור נפלא מאוד, והוא ג"כ מהצחצחות העליונות אשר למעלה מהכל, כי כל העולמות כולם הם רק בתוכו וממנו, והם כולם למטה ממנו. וכן כדור הטהירו אשר מקיף להטהירו שבתוכו, הנה הוא מהצחצחות העליונות הנפלאים והנוראים, והוא עצמו כלול ג"כ מעשרה גוונים שהם עשר ספי' שבו. ואין הכוונה ח"ו שהם גוונים ממש, כי חלילה לייחס שום מראה וגוון ותמונה ודמיון ברום גבוה כזו, וכן אין לייחס בו ג"כ ספי' ממש, כי עיקר הספי' הם נעשו רק באצילות, שהוא למטה במדרגה מאותו הטהירו כמה אלפי ריבואות עולמות לאין קץ, אמנם כל מה שאנו מדברים כאן הנה הוא רק על בחי' שורש השרשים הנעלם בתכלית ההעלם, ודי בזה.

ונחזור לענין, כי אחר שבירר הי' האומנית את האורות היותר זכים ונשאר רק האור היותר עב¹⁵⁹, נעשה ממנו הטהירו שהוא תרגומו דאור. ואין להקשות כי הרי לעיל אמרנו שע"י העביות שהיה בהאור המעולה, נעשה מהאור

שתרצה, כי התחלה הראשונה של כל קו או אות הוא הי', שהוא הנקודה, והוא כגולם המוכן לכל צורה¹⁵⁶. ולכן נעשה הוא הפועל והאומן, והוא הי' האומנית אשר ממנו נעשה הכל. וכן מרמז בלשון גולמא, לומר שהוא נתגלם ונתעבה ברדתו למטה חוץ לעולם המלבוש, ועי"ז נעשה ליסוד ושורש לבנין כל העולמות. והיה ירידתו למטה ע"י שלא היה לו בן זוג למעלה, כי הוכן מתחילה לכך להיות הוא השורש והיסוד לכל בנין העולמות, ולכך לא נעשה לו בן זוג למעלה, כדי שירוד למטה לתועלת העולמות¹⁵⁷. וזהו שאמר, וכד נחית בגויה אתווא גולמא בגין דלא הוה ליה חבורא לעילא. והנה כאשר ירד שם, המשיך אצלו כל האורות היותר מעולים והיותר זכים, והעלה אותם למעלה ונגנזו ביסוד של עולם המלבוש כנ"ל, כי ביסוד שם הוא האור הגנוז הנאמר בו (בראשית א ד) וירא **אלהים** את האור כי טוב, וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא. וזהו שאמר עוד [כד נפיק אשתאר טהירו איהו תרגומו דאור] ר"ל ע"י שלקט והמשיך אצלו כל האורות היותר מעולים, והעלה אותם למעלה, הנה נעשה שם עי"ז מציאות הטהירו. ור"ל על כדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו, שהוא למטה במדרגה הרבה מהאור קדמון שעליו, ונקרא הוא טהירו סתם, אבל האור קדמון הוא נקרא בערכו טהירו עלאה. ונעשה כדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו מהאור העב אשר נשאר אחר שנברר ממנו האורות היותר מעולים ע"י הי' האומנית כנז', וזהו שאמר כד נפיק אשתאר טהירו. ומ"ש איהו תרגומו דאור, ר"ל בזה ללמדנו כי אותו אור הטהירו הוא אינו

מאיר הלשם

בלשון ארמית.
 159. ע"י עמק המלך שער אדם קדמאה סתימאה פרק ד וז"ל: צורך גדול היה אל הי"ד הזאת, שתרד למטה באויר קדמון, ותאיר מאורה היותר עב לעשות ממנו כדור הטהירו, והלא הי"ד היא מחצי המלבוש העליון, והאור שבאויר קדמון הוא רושם מחצי המלבוש התחתון, ועוד שהי"ד היא משם של הויה עצמה, שהוא חיות הלבוש, ולמה קראו אורה "אור היותר עב". והתירוץ הוא וכו' תכף אחר שמגיע אל אויר עולם אחר, משיג לבוש גשמי, ואינו נפרד ממנו.

156. ע"י ויקהל משה פרק יד"ה ולהיות שהיה, שהי"ד נקראת גולמא בכל מקום כי הוא חומר היולי.
 157. ז"ל ויקהל משה שם: שלא היה לה בן זוג לכן פיתה אותה אין סוף שתהיה היא מוכנת לעשות כל הפעולות על ידה וכו'.
 158. ע"י פרע"ח בענין הנהגת הלימוד פרק א, וכן בזהר ח"ב קלב ע"ב: לשון הקודש אתיא לרבויהא והכי אצטרך, דמעלין בקודש ולא מורידין, ובתרגום מורידין ולא מעלין, ע"כ. וכנראה שלכן הוא שעיקר תורה שבעל פה נמסרה לנו

עומד לפניו הכ' דהכ"ת שבסוף עולם המלבוש, ונעשה עליו למסך ומחיצה שלא יעלה למעלה, ונשאר הי' למטה בתוך האויר קדמון. והיינו כי קוצו העליון הוא נעוץ בעולם המלבוש, וקוצו התחתון הוא נעוץ בכדור הטהירו, וגוף הי' הוא עומד באמצע בתוך האויר קדמון. ונעשה על ידו ג"כ אור הרשימו דא"ס לאויר, אור וי', והוא האויר קדמון, ר"ל לכן הוה הי' ג"כ מכלל האויר קדמון]. והנה על קוצו התחתון אשר נעוץ בכדור הטהירו, וכדור הטהירו תלוי עליו, על זה אמר ואיהו נעיץ בעיזקא. והנה ע"י שנשאר גוף הי' למטה מחוץ לעולם המלבוש, הנה נתגלם עי"ז, ולכן אחר שבירר את כל האורות המעולים ממקום הטהירו, הנה תשש כחו ע"י שנתגלם, ולא היה אפשר לו לעצור את כולן ולהעלותם למעלה, והפיל אותן ושפך מאותן המאורות על כדור הטהירו בכל סביבותיו, ונעשה מהם עשר עגולים, ונקראו אלו העשר עגולים בשם אדם קדמאה סתימאה וכנ"ל פ' ל', וזהו שאמר וסחרניה אדם קדמאה סתימאה.

והרי נתבאר ענין האויר קדמון, ואדם קדמאה סתימאה, וכדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו, כי היה הכדור חלול, והיה כולו מלא טהירו ושם הוא המקום של כל העולמות כולם, אבל עתה לא נעשה עדיין שם שום דבר, אלא שהיה כולו מלא טהירו. וכבר אמרנו לעיל פ' ל' שעיקר הטהירו הוא נעשה מההתפשטות דאות ת' של הכ"ת שבהמלכות דעולם המלבוש, אלא שנעשה כ"ז ע"י הי' אחרונה דמילוי הס"ג שבסוף עולם המלבוש כי הוא הי' האומנית כנ"ל.

אויר, ועתה כאשר נברר האור המעולה, ונשאר העביות לבד, אנו אומרים שנעשה טהירו שהוא תרגומו דאור, והרי אנו קוראים אותו עכ"פ בשם טהירו ואור. אך היא הנותנת, כי כאשר שהיה האור המעולה שם ג"כ, אינו נחשב אצלו האור העב לאור כלל, ונעשה מאור אויר, אבל כאשר נברר האור המעולה, נחשב העביות הנשאר ג"כ לאור, והוא הטהירו שהוא תרגומו דאור, ר"ל אור חשוך כנ"ו, ופשוט הוא. אך דע, כי מה שאמרנו שהי' האומנית בירר את האורות היותר מעולים והעלה אותם למעלה ונגזזו ביסוד של עולם המלבוש וכנ"ל, אין הכוונה שבירר אותם כולם, ונתבטל האוירא מכל וכל ח"ו, אלא שעיקר הבירור היה רק ממקום הטהירו לבד, אבל נשאר עדיין אור ואויר למעלה מהטהירו ומכל סביבותיו, והוא האוירא שנעשה מאור קדמאה, ונקרא זה בשם אויר קדמון וטהירו עלאה, בערך הכדור והטהירו שבתוכו, שהוא נקרא בשם טהירו סתם. וכן נקרא ג"כ בשם אויר סתם, כי יש גם בו אור ואויר, ועומד הוא בתוך האויר קדמון הנו' בבחי' עגולא בתוך ריבוע כנ"ל פ' ל', והבן כ"ז היטיב. **[ואיהו** נעיץ בעיזקא¹⁶⁰, וסחרניה אדם קדמאה סתימאה] עכ"ל¹⁶¹. ור"ל כי ממה שאמר לעיל כד נפיק כו' היה משמע שהי' האומנית יצא משם לגמרי ועלה למעלה בעולם המלבוש, על זה אמר שאינו כן, כי הי' האומנית נשאר שם לעולם, ויצאיתו היה רק ממקום הטהירו לבד, כי אחר שנעשה הטהירו יצא משם ונסתם ונסגר כדור הטהירו, ונשאר הי' למעלה בתוך האויר קדמון, כי האות כ' של פרצו' המלכות דעולם המלבוש אשר המרכז שלה הוא כ"ת, הנה

מאיר הל"ט

קדמאה י' שהוא גולמא כידוע. נעיץ הוא קיומא דחכמה שנעיץ משם.
 161. נראה שתבת "עכ"ל" היא טעות.

160. מלשון הזהר בראשית טו ע"א, ועי' בהגר"א על תיקו"ז קנו ע"ג שזה חיבור של חו"ב. ועי' שם תו"ח כג ע"א ז"ל: קוטר הוא קוטר עלאה אוירא דכיא. בגולמא הוא קשרא

פרק לב

שנשפע בו אח"כ, מדרגא לדרגא. כי נמשך בו האור בהדרגה גדולה, עד שנשלם, ועי"ז משתווים שניהם ונעשים לאחד, ובמציאות נשמה וגוף. וכ"ז הוא בכל עולם ועולם לפי ערכו, וכן הוא בעניינינו, כי אחר שנסתם ונסגר כדור הטהירו, הנה נתגלם הטהירו שבתוכו להעשות לבחי' גוף וכלי להאור שנמשך שם אח"כ. והנה גזר המאציל ית"ש לי' האומנית שיחזור וירד ויבקע את כדור הטהירו, להמשיך שם אור, ולהמציא בו מציאות עשר ספי', שהם העשר ספי' השרשיים הראשונים לכל העולמות כולם, כי אחר שיומשך שם אור, הרי יהיו בבחי' אור וכלי כהראוי למציאות הספי'. אמנם ברומ מעלה שהוא במקום גבוה על גבוה דעניינינו, הנה לא היו עדיין עשר ספי' ממש, אלא רק הכנה לבד לזה, והוא בחי' השרשיים הראשונים לעשר ספי' וכנו'.

והנה לעשות את הפעולה הזוה, לא היה להי' האומנית לבד כח לזה כלל, כי הרי עיקר מקומו הוא נעשה לו עתה למטה מעולם המלבוש, והאור ונשמה אשר נצרך להמשיך בהכדור, ר"ל בהטהירו שבתוכו, הוא צריך שיומשך מלמעלה למעלה עד רזא דאור א"ס ממש, כי כן הוא כל אור ונשמה, הנה הוא נמשך מלמעלה למעלה, ובפרט ברומ גבוהים דעניינינו, ולכן רמז המאציל להב' ההי"ן האחרונים דהשמות ס"ג וב"ן, העומדים בסוף עולם המלבוש בהר"ל א שערים פנים ואחור דהמלכות, היינו ה' האחרונה דהס"ג העומד שם בהשער כ"ט מהר"ל א שערים פנים דהמלכות, והוא ה' האחרון דהס"ג, העיקרי שבו, והה' אחרונה דהשם ב"ן העומד שם בהשער ת"ר מהר"ל א שערים אחר דהמלכות, והוא ה' האחרון דהב"ן, המילוי שבו, וכמו שהוא מצוייר לעיל פ' כ"ו ע"ש ותמצא¹⁶². וכאשר שנתקפל

הנה אמרנו שאחר שנעשה הכדור והטהירו, נסתם ונסגר הכדור, אלא שהקוץ התחתון דהי' היה נעוץ בו, אבל היה כולו סתום וסגור, והנה ע"י שהיה סתום, הנה נתגלם עוד יותר ונעשה ראוי להיות מקום להעולמות. והנה אחר שנעשה ראוי לזה, גזר המאציל ית"ש עוד להי' האומנית שיתפשט ויורד ויבקע את הכדור, ויורד בתוכו להאציל מכחו, סוד עשר ספי' שיהיו שרשים להמציאות. והנה ראה המאציל ית"ש לסדר את כל המציאות כולו בבחי' אור וכלי, גוף ונשמה, כדי ליתן הבחירה להאדם להיות עולה ויורד, עולה ע"י הנשמה, ויורד ע"י הגוף, וכדי לתלות את כח התיקון בהאדם עצמו, שיתקן את הגוף ע"י הנשמה שבו, ויזכך את הגוף לבחי' נשמה. וראה רצונו ית"ש לסדר את כל זה מראשית שורש המציאות עד סופו, כדי לתלות תיקון כל העולמות כולם ע"י האדם, כי תכלית השורש הוא הענף והפרי היוצא ממנו, וכל עולם עליון הוא שורש להתחתון, והוה התחתון תכלית העליון, והם קשורים ותלויים זה בזה. וכשנתקן גוף האדם למטה נתקן כל גוף וכלי אשר כנגדו למעלה למעלה, ולכן נסדרו כל העולמות כולם משורשם הראשון עד למטה, כל א' בבחי' גוף וכלי לאור ונשמה שבו, והם מתתקנים כולם בתיקון גוף האדם התחתון, כי רק על זה היה כוונתו ית"ש בכל בריאת עולמו, וכמו שמבואר כ"ז בארוכה בדברינו בכמה מקומות. והרי עכ"פ הוא כי נסדרו כל העולמות כולם אשר גם משורשם היותר ראשון כל א' בבחי' אור וכלי, שהוא גוף ונשמה. ונעשה הגוף וכלי בכל עולם ועולם מהתגלמות האור עצמו, ע"י שנתמעט האור בכל א' בתחילת מציאותו, וע"י מיעוטו וריחוקו ממקורו הוא מתעבה ומתגלם, ונעשה הוא לגוף וכלי להאור

מאיר הלשם

בחינות שתוכל הכלי להצמצם, ובכחו יש לכלי גבול: חדא, כי ה' הזאת היא ה' אחרונה של מילוי, וכל אות של המלוי מורה על דין הנ"ל, וכל חזרה וצמצם הוא מצד דין, מצד

162. עיין ויקהל משה פרק יא ד"ה פירוש, שביאר בפרטות את פעולת ה' דב"ן וז"ל: וכדי שלא יתפשט בלתי תכלית, עשה גם קצת פעולה עם אות ה' המלוי של ב"ן, להיות לה' זו שני

הכתר הנז' שבתוכו, להוציא ממנו ספי' החכמה, בכללות הבינה וכל הז' תחתונות. היינו שיוצא החכמה מהכתר לספי' בפנ"ע בכללות הבינה והז"ת, ולהוציא אותן כולן מחוץ להכתר. והנה עשה בזה הז' האומנית ב' בחי' פעולות, והיינו כי מה שאמרנו שהיו כולם כלולים בכתר, הנה היה כלילותם בו רק בבחי' כחות ובבחי' נקודות קטנות, כקרני חגבים¹⁶⁵ בלי צורה עליהם עדיין כלל, ועי"166 הארת האות ו' הנז' שהשתתף בהי' האומנית, והאות ו' הוא לעולם בבחי' קו המדה שמתפשט, ונותן מדה לכל (וכמ"ש בתיקונים תיקון יט דף לז ע"א, וכן בתיקון ע ובכ"מ), הנה עי"ז נתפשטו כל הט' ספי' שהיו כלולים בכתר מחכמה עד מלכות. ונתפשטו כולם ונעשו בבחי' כדורים קטנים זה בתוך זה, והיו כולם בסוד פכים קטנים זה בתוך זה, כלולים בהחכמה בתוך הכדור דהכתר, והוא פעולה אחת. והשנית הוא, כי לקחה אותן הי' האומנית בכח ההארה דהז' המילוי דהס"ג, והז' האחרונה העיקרי דהב"ן וכנז', ולקחה את כדור החכמה עם כל הספי' שהיו בתוכה בסוד פכים קטנים, והעבירה אותם דרך יסוד ומלכות דהכתר, כי הכתר עצמו הוא כלול ג"כ מ', וכנודע שכל א' הוא כלול מ'. והוציאה אותן מחוץ להכתר, והיה עומד החכמה כלולה מכל הח' בכדור בפנ"ע מחוץ להכתר. ועמדה למטה ולצד ימין, ור"ל שיצאה מכדור הכתר ועמדה למטה ממנו בהטהירו לצד ימין, ובכדור בפנ"ע כלולה מכל הח'. וזה מרומז בספר יצירה

המלבוש חציו בחציו, ועלה האחור אחורי הפנים, הרי עומדים אלו הב' ההי"ן סמוכים זה לזה, ורמז המאציל לאלו הב' ההי"ן שהם ישפיעו מאורם על הי' האומנית, להוסיף בו כח ואור לבקוע את כדור הטהירו ולכנס בתוכו ולהאיר, ולהאציל שם מציאות הי' ספי', ותחזור תיכף למעלה. כי כל זמן שעומדת שם, אי אפשר להם להתגלם למציאות הי' ספי' הראוי שם, ולכן צריך שתחזור תיכף למעלה. והנה כשירדה שם, היה הארת הב' ההי"ן למעלה, והי' למטה, ובצירוף ההי', וכשנטתה לעלות, היה הי' באמצע ובצירוף היה, וכשעלתה היה הי' למעלה, ובצירוף יהה. והם שם קדוש שהיה חקוק על מטה משה. והצירוף הא' הוא במילוי ההי"ן, והב' הוא במילוי אלפי"ן, והג' ביודי"ן. וכל א' עולה כתר, כי הוא גימט' עשרים, שעולה תר"כ כתר (כ"כ הרמ"ז ז"ל בספר שרשי השמות כתי"י), ולכן לא נתגלה מהם עדיין רק הכתר לבד¹⁶³, אלא שבתוכו היה כלול כל העשר ספי' כולם. והנה יצא הכתר הזה בכללות כל הי' ג"כ בבחי' כדור בתוך כדור הטהירו, אלא שהוא היה כדור קטן מאד בערך כדור הטהירו¹⁶⁴. והנה לא חזרה ועלה הי' למקומו הראשון לגמרי, אלא שנשאר חופף ומרחף על כלי הכתר עליו מלמעלה, כי מתפשט קוצו התחתון בכדור הכתר ג"כ.

ואח"כ רמז המאציל ית"ש להאות ו' דמילוי ס"ג, ולהאות ה' תתאה העיקרי דהב"ן שישפיעו וימשיכו מאורם על הי' האומנית שתחזור עוד בתוך כדור הטהירו, וגם בתוך כדור

פרא ע"ב

מאיר הלשם

כי כדור הכתר הזה הוא יותר קטן הרבה מכדור הטהירו, באופן שנשאר חלול ומקום פנוי הרבה בתוך הטהירו. וכל השמות האלו שהם בתוך חלל העולמות הללו, יש בהם כח לפעול פעולות נוראות לברוא עולמות ולהחריבן, והסוד הוא לפי שהם החריבו אחר כך עולם התהו.
 164. עי' ויקהל משה פרק יא ד"ה פירוש מה עשה, שהוא היה תלוי רק בגובה הטהירו ולא יתפשט יותר וכו'.
 165. עי' זהר בראשית דף ז ע"א.
 166. עי' ויקהל משה פרק יא ד"ה ומה שלא כללם, ועוד שתוכל היו"ד דס"ג לעשות חזרה אל כלי של חכמה וכו'.

בחינה זו ובסיוע זו, יוכל גם הכלי הכתר להיות מצומצם עצמו שלא להתפשט יותר למטה ולומר לעצמו עד פה תבא ולא תוסיף להתפשט. ועוד שה' המילוי הנ"ל היה של שם ב"ן, וכבר אמרנו ששם מ"ה ושם ב"ן היו תחילה בסוף המלבוש החצי התחתון, ולאחר הפיסק חזרו שם מ"ה וב"ן לעלות למעלה. ממילא כבר עשה שם ב"ן חזרה, ונולד קצת דין, ולכן בכח ה' זו, ממנו יוכל גם כלי הכתר לעשות חזרה להצמצם.
 163. עי' ויקהל משה פרק יא ד"ה פירוש מה, דהיינו כלי הכתר, ובתוכו כל י' הכלים זה בתוך זה, בכח ולא בפועל.
 עי' עמק המלך שער היוד של שם ס"ג פרק ו, וז"ל: ודע

אחר שיצא החכמה לכדור ולספייבפנ"ע ע"י הי' האומנית כנז', חזר הי' האומנית למקומו שהוא באויר קדמון, כי עי"ז נתגלמה ספיי' החכמה למציאותה הראוי לה. וזהו הטעם מה שירד הי' האומנית לפעולת כל א' בירידה בפנ"ע, ואחר שנאצל כל א', חזר תיכף למעלה, והרי נתרבה בו הירידות והחזרות ולא פעל את כולם בירידה אחת, אך הטעם הוא כי לא אפשר להאציל כל תחתון מהעליון אלא רק אחר שנתגלם ונגמר העליון על מדרגתו הראויה אליו, ולא נגמר כל א' רק אחר שנתרחק ממנו הי' האומנית וחזר למקומו דוקא.

אמנם הוא, כי הנה אמרנו לעיל שקוצו התחתון דהי' האומנית הוא תחוב לעולם בכדור הטהירו, וכן אמרנו ג"כ כי הוא חופף ומרחף על ספיי' הכתר ומשפיע עליו הארתו לעולם, כי מתפשט קוצו התחתון בהכתר ג"כ וכנ"ל. ועד"ז הוא ג"כ בספיי' החכמה, כי הגם שהוא עומד ויושב תחת שולי כדור הכתר, עכ"ז הנה מתפשט כמין קו אור אחד מהי' האומנית דרך הכתר ומשפיע בהחכמה תמיד, ומריבוי השפע הנה נתרבה ונתרחב קצה התחתון דהקו ונעשה כמין י', וקוצה של מטה של אותו הי' הוא נכנס בתוך החכמה, וגופה חופף עליה מלמעלה, ונשפע ממנו החכמה תמיד. והרי נמצא כי כמו שבכתר הנה מתפשט ונמשך בה קוצה התחתון דהי' האומנית התחוב בכדור הטהירו, ומתפשט הוא ומגיע ונכנס בהכתר ג"כ, כן הוא עד"ז נכנס גם בהחכמה קוצו של י' ג"כ, אלא שהוא אינו הקוצו של הי' האומנית עצמו, רק מקו השפע הנשפע ממנו וכנז' ודי בזה.

ספ"א (משנה יג) שאמר חתם דרום ופנה לימינו, וחתמו ב"וה והוא הי' האומנית עם האות ו' דמילוי ס"ג והה' אחרונה דהב"ן וכנז'.

אמנם הוא, כי הגם שיצאה ספיי' החכמה בכללות כל הח' מהכתר לגמרי, עכ"ז הנה נשאר רשימו מהם בהכתר לעולם, והוא שורש כולם, שעומד מושרש בהכתר לעולם, ועי"ז הם קשורים בו ומושפעים ממנו תמיד. כי זהו הכלל לעולם, שנשאר רשימו מכל תחתון בהעליון גם אחר שיוצא ממנו, והוא שרשו אשר למעלה. וכן הוא עוד, כי אור דכל ספיי' הנה הוא בשני בחי', אחד פנימי ואחד מקיף, כי עיקר אורו הוא נשאר מבחוץ להכלי ומקיף עליו, וכאשר נאצל הכתר מהי' האומנית והיה בבחי' אור וכלי כנ"ל וכמו שיתבאר עוד לקמן פ' ל"ו, הנה נשאר עיקר אורו מבחוץ להכלי, כי הוא אי אפשר להצטמצם בהכלי ונשאר מבחוץ לאור מקיף עליו. וכן כשנאצל החכמה מהכתר ע"י הי' האומנית כנז', היה ג"כ באור פנימי ומקיף, שהחלק היותר קטן מהאור הוא נכנס בהכלי מבפנים, והחלק יותר גדול הוא מקיף עליו מבחוץ, ועד"ז בכל הי' ספיי' כולם. והוא כלל גדול בכל העולמות והפרצופים כולם, שכל א' הוא באור וכלי ובאור פנימי ואור מקיף כנז'.

והנה אמרנו כי כאשר יצא החכמה לספיי' בפנ"ע עמדה תחת שולי כדור הכתר למטה ולצד ימין, והטעם מה שלא עלתה יותר למעלה קרוב לעולם המלבוש משום שאין החכמה יכולה לקבל מעולם המלבוש אלא רק דרך הכתר דוקא. והנה

פא ע"ג

פרק לג

מתפשט הי' האומנית עד סוף כל הטהירו כולו עד שנשלם. ואח"כ חזר הי' האומנית למקומו, שהוא באויר קדמון, ונסתם ונסגר הטהירו אלא שקוצו התחתון היה נעוץ בו בהכדור להשפיע בו לעולם וכנ"ל פ' ל' ול"א, והרי היה נעשה בזה המקום להעולמות, והוא בהטהירו שבתוך הכדור. אמנם

והנה שורש כל הדברים הללו הם מבואר במאמר אדם דאצילות פ' י"א זה לשונו: [בקע תניינית ואפיקת מאנא דכלילא מכולהון מריעין וממלכין ומארעא], ור"ל כי אחר שנעשה ע"י הי' האומנית האדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו עם כל הטהירו שבתוכו, והרי היה

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שלה

פא ע"ג – פא ע"ד

פרק לג

כל זאת, היה זה ע"י שהשתתף עמו הב' ההי"ן
דהשמות ס"ג וב"ן שבסוף הפנים ואחור דהמלכות
דעולם המלבוש, היינו ה' האחרונה העיקרי
דהס"ג אשר ה' האומנית הוא המילוי שלו, והה'
האחרון דמילוי ב"ן, וע"י השתתפות דאלו הב'
ההי"ן פעל והאציל ה' האומנית את ספי' הכתר
בכללות כל ה' כנז'. ואחר שפעל כל אלה, חזר
ועלה למקומו בהאזיר קדמון, אלא שהניח רושמו
וקישורו בהכתר הנז', והיינו כי קוצו התחתון דהי'
אשר הוא נעוץ בכדור הטהירו כנ"ל פ"ל, הנה הוא
מתפשט ונעוץ בכדור הכתר ג"כ.

[רזא] ויעבור יעקב נחל מעבר יבן בגין דשכח
פכים זעירין רזא דראשית דכליל בתמניא
ואותיב לימינא עכ"ל, ור"ל כי אחר שנאצל הכתר
עם כללות כל ה' ע"י ה' האומנית בשיתוף הב'
ההי"ן האחרונים דהס"ג ומילוי ב"ן וחזר ועלה ה'
האומנית למעלה כנז', הנה חזר ה' האומנית עוד
פעם שלישית למטה, והיה זה ע"י שנשתתף עמו
האות ו' של המילוי וא"ו דס"ג, והאות ה'
האחרונה העיקרי דהב"ן של הפנים והאחור
דהמלכות דעולם המלבוש, ועי"ז הנה חזר ה'
האומנית למטה והתפשט וירד בתוך כדור
הטהירו, ובתוך כדור הכתר שנעשה בו אשר שם
היו כלולים כל ה' ספי' האחרונים מחכמה עד
המלכות, והיו עומדים בו רק בבחי' נקודות קטנות
וכקרני חגבים וכנ"ל, ולכן ירד עתה ה' האומנית
בסיוע האות ו' והאות ה' דס"ג וב"ן כנז', והתפשט
והמשיך את כל הח' ספי' כולם לכדורים שלימים,
אלא שהיו עדיין כדורים קטנים עד שנשלמו אח"כ
לגמרי כמו שיתבאר בעה"י לקמן. אבל עתה הנה
נתפשטו עכ"פ ממציות נקודות כקרני חגבים
למציות כדורים שלימים, והיו ט' כדורים זה
בתוך זה, מחכמה עד המלכות, כלולים בתוך כדור
הכתר, כי כל הספי' כולם שנעשה עתה היו כולם
רק בדרך עגולים עד המציות האדם ישר שיתבאר
בעה"י לקמן פ' מ"ד. והרי נעשו עתה כל ה' ספי'

לא היה נעשה בו עדיין שום דבר אלא רק המקום
לבד, לכך חזר ה' האומנית להתפשט ולירד למטה
פעם שני, וחזר ובקע את הכדור הטהירו. וזהו
שאמר "בקע תניינית", והאציל והוציא את ספי'
הכתר בבחי' אור וכלי, והוא ג"כ בבחי' כדור,
ובתוך אותו הכתר הוה כלול כל ה' ספי'
האחרונים, כי כל ספי' עליונה היא שורש לכל
הספי' התחתונים, והם כלולים בה לעולם, והכתר
שהיא הספי' הראשונה והעליונה לכל ה' הנה
כלולים בה כל ה' ה' והט' ספי' הם בג' מדרגות, כי
הט' ספי' שאחר הכתר הם חכמה בינה חג"ת נה"י
מלכות. וחכמה בינה הם מדרגה אחת ונקראים (והר'
ויקרא ד ע"א) תרין ריעין דלא מתפרשין דא מן דא.
וחג"ת נה"י הם מדרגה שנית, והם נקראים בשם
מלכים, כי הם ה' מלכים הנזכר בסוף פ' וישלח,
הנאמר עליהם וימלוך וימת. והגם שחג"ת נה"י
הם רק ו', אך הם נפרטים לז' כי מלך היסוד נחלק
לשנים, וכמו שיתבאר בעה"י לקמן (פרק טל), והם
הז' מלכים הנאמר שם בכל א' מהם וימלוך וימת,
והם החג"ת נה"י, שהם כולם במדרגה אחת. וספי'
המלכות היא מדרגה השלישית, והיא המלך הח'
דסוף פ' וישלח שלא נאמר בה מיתה, כי היא
שורש דוד מלך ישראל חי וקים¹⁶⁷ וכמו שיתבאר
כ"ז בעה"י לקמן. והמלכות היא נקראת בשם
ארעא¹⁶⁸, כי היא הארץ קדישא אשר נשבע
לאבותינו. והרי הוה ה' ספי' חכמה בינה חג"ת
נה"מ שלשה מדרגות, והם ריעין ומלכין וארעא.
והם כולם היו כלולים בהכתר, וזהו שאמר
"ואפיקת מאנא דכלילא מכולהון מריעין וממלכין
ומארעא", כי היה כדור הכתר כלול מכל אלו הג'.
אמנם כל אלו הג' מדרגות שהם ה' ספי' שהיו
כלולים בה, היו אז רק בבחי' נקודות קטנות כקרני
חגבים, והיו עומדים בה רק בכח בלבד. והנה
נעשה כ"ז ע"י ה' האומנית שירד ובקע את הכדור
דהטהירו והאציל בו מציאות ספי' הכתר בכללות
כל ה'. אמנם הנה פעולת ה' האומנית אשר פעל

פא ע"ד

מאיר הלשם

168. ע"י בביאור הגר"א על ספר צ"ב ע"ב מש"כ בענין "ארעא
אתבטלת".

167. ע"י ויקהל משה פרק טז ד"ה ועכ"ז לא הגיע, דהיינו
שהוא חי בעולם התהו וקיים בעולם התיקון.

הכלולים בה היה עדיין כלול ועומד בתוך הכתר, וכדי להוציאם לחוץ לכן השתתף האות ו' הס"ג שהוא סוד יעקב והעבירם דרך היסוד ומלכות דהכתר, והוא סוד ויעבור יעקב נחל מעבר יבק. והוציאם מכדור הכתר ולחוץ וישבו למטה ממנו בצד ימין, וזהו שאמר "ואותיב לימינא", כי יצא החכמה כלולה מכל הח' למטה מכדור הכתר וישבה לצד ימין שלה. והרי יצא עתה בהטהירו החכמה לכדור בפני עצמה, ובתוכה היו כלולים כל הח' ג"כ בבחי' כדורים זה בתוך זה, וכולם בכדור החכמה. ואחר שנעשה כל זה הנה חזר עוד הי' האומנית למעלה מכדור הטהירו, אלא שהיה מתפשט בקוצה התחתון בכדור הטהירו ובכדור הכתר שבתוכו, וכן התפשט מאורו בבחי' קוצו של י' ג"כ, ומתפשט ונכנס גם בתוך כדור החכמה העומד עתה בהטהירו למטה מכדור הכתר וכנ"ל פ' ל"ב.

ודע, כי מה שאמרנו שלפעולת מציאות הכתר עם כל הט' הכלולים בה, היה משתתף בזה הב' ההי"ן דהס"ג וב"ן, וכן לפעולת מציאות החכמה עם כל הח' הכלולים בה היה משתתף בזה הו' דהס"ג עם הו' האחרונה העיקרי דהב"ן, הנה ענין ההשתתפות דהס"ג וב"ן הם שניהם, הענין הוא, כי מציאותם העיקרי הוא נעשה מהב"ן כי כן הוא לעולם, שמציאות התחתון הוא נעשה מהב"ן דהמלכות דהעליון, שהוא מהבחי' האחרונה שבה, אך הפועל והממציא הוא הס"ג, שהוא הבינה, כי הבינה היא האומן והפועל, וכמ"ש בווה"ק (בראשית דף כב ע"א) **אלהים** אומנא לעילא ודא אימא עלאה, וע"ש עוד (כט ע"ב¹⁷¹), אבל עיקר

הכלולים בהכתר לט' כדורים זה בתוך זה, והיו כדורים קטנים כנו' כלולים בכדור הכתר, ונעשה כ"ז מהי' האומנית בסיוע האות ו' והאות ה' דס"ג וב"ן כנ"ל. ואחר שנשלמו לזה, הנה הוציא אותן הי' האומנית ע"י הכח דאות ו' מכדור הכתר ולחוץ, והעבירם דרך היסוד ומלכות דהכתר. והנה היסוד הוא סוד נחל, ובסוד (תהלים לו ט) ונחל עדניך תשקם, כמ"ש בתיקונים (תיקון נד דף ק ע"ב¹⁶⁹) וברע"מ פנחס (דף רמז רע"א) ע"ש, וכן הוא בכ"מ. ויסוד ומלכות הם סוד **הויה אלהים** גימ' יב"ק, והם סוד מעבר יבק וכמ"ש האריז"ל (בלק"ת פ' וישלח בפסוק (בראשית לב כב) ויעבר את מעבר יבק). ויעקב הוא סוד אות ו', כי האבות ודוד הם מרכבה להד' אותיות דהשם **הויה** ב"ה¹⁷⁰, והוה יעקב בהו' דהשם כנודע. ונמצא כי מה שנעשו לט' כדורים קטנים ויצאו בהטהירו מהכתר ולחוץ דרך היסוד ומלכות שלו ע"י האות ו' דהשם, הוא סוד הכתוב ביעקב אבינו ע"ה ויעבירם את הנחל ויעבור את מעבר יבק, ונאמר שם (בראשית לב כד) ויותר יעקב לבדו, ואמרו רז"ל (חולין דף צא סע"א) שנשתייר על פכין קטנים, וע' בב"ר שם, וכן פ"י רש"י בחומש שם, שכח פכים קטנים וחזר עליהם. וזהו שאמר "רזא ויעבור יעקב נחל מעבר יבק בגין דשכח פכים זעירין", ומפרש והולך מי הם הפכים זעירין. ואמר "רזא דראשית דכליל בתמניא", והוא החכמה שנקרא ראשית, וכמ"ש (תהלים קיא י) ראשית חכמה. והיה כלול בהחכמה כל הח', והם הפכים זעירין, משום שהיו כולם בבחי' כדורים קטנים זה בתוך זה, והיו כלולים בהחכמה, ואותה החכמה עם כל הח'

ת"א

מאיר הלשם

"עדניך" ודאי, זהו עדין עליון, כתר עליון. עדין של מטה זה י'. ויש עדין של מטה, וזו אימא עליונה, היא עדין לגבי נהר שלמטה ממנה, זהו שנאמר "ונהר יוצא מעדין להשקות את הגן".

170. בהגר"א על ספר"צ כח ע"ב ד"ה וז"ש יה"ו.

171. ז"ל: ורזא דאלהי"ם עלאה עבד שמים וארץ לקיומא ואפיק לון כחודא בחילא דלעילא ראשיתא דכלא כגוונא דא רזא עלאה נחית לתתא והאי בתראה עביד שמים וארץ לתתא ורזא דכלא ב' תרין עלמין נינהו ובראו עלמין דא

169. ז"ל: בראשית ברא, בי"ת רא"ש, ואינון אבא ואימא. ברא תרגום ברא, איהו עמודא דאמצעיתא ועליה אתמר ונהר יוצא מעדין אית עדין ואית עדין הה"ד (תהלים ל"ו) ונחל עדניך תשקם עדניך ודאי דא עדין עלאה כתר עלאה, עדין דלתתא דא י' ואית עדין דלתתא ודא אימא עלאה איהו עדין לגבי נהר דלתתא מינה, הה"ד ונהר יוצא מעדין להשקות את הגן.

תרגום: בראשית ברא, בית ראש, והם אבא ואמא. ברא תרגום של בן, הוא עמוד האמצעי, ועליו נאמר ונהר יוצא מעדין. יש עדין ויש עדין. זהו שנאמר "ונחל עדניך תשקם"

השלימות העיקרי דכל מציאות. והנה לא שימשו עתה רק הס"ג והב"ן לבד, והיה חסר המ"ה, ולכך לא יצאו רק בבחי' כדורים ועגולים לבד וכנ"ל, והיה חסר היושר שהוא עיקר התיקון דסוד אדם מ"ה. אבל הב"ן הוא רק סוד בהמה גימט' ב"ן, ולכך היו רק עגולים לבד בלתי יושר, והוא בסוד בהמה ההולך על ארבע, שהם סוד ד' בנים כמ"ש האריז"ל בטעמי מצות (פ' שמיני) ע"ש. ומשום שהיו עתה רק מהב"ן לבד, לכך יצא מזה קלקולים רבים, אשר כולם היה לצורך ובכוונה מהמאציל ית"ש כמו שיתבאר בעה"י לקמן. ואח"כ נתקנו ע"י המ"ה, ובסוד אדם ישר, והוא נעשה ויצא מהאור הגנוז שאמרנו לעיל פרק ל', וכמו שיתבאר כ"ז בדברינו לקמן בעה"י ודע וזכור כל זה.

המציאות הוא מהב"ן, שהיא הבחי' האחרונה דהמלכות. וכן אמרנו לעיל פ"ל שהכדור הטהירו עם כל הטהירו שבתוכו הוא נעשה מהתפשטות הרגל האחרונה דאות ת', כי ממנה נעשה כל התגלמות דהכלים, ומהב"ן הוא האורות כי כל א' הוא בבחי' אור וכלי כנ"ל ר"פ ל"ב, אך הפועל והאומן הוא הס"ג, ונעשה הכל ע"י ה' האומנית, שהוא ה' האחרונה דמילוי ס"ג, אלא שהשתתף עמה האותיות הראשונות דהס"ג ג"כ להשפיע מאורם וכנ"ל והבן ודע כ"ז.

אך דע עוד כי מה שאמרנו שמציאותם העיקרי הוא מהב"ן, הוא באמת אינו עדיין השלימות העיקרי כלל, כי השלימות העיקרי דכל מציאות הוא דוקא מהב' שמות מ"ה וב"ן שניהם יחד, והם סוד רוח נפש, והס"ג הוא נשמה, ומהם הוא

ה' ח' ה'

פרק לד

דהס"ג והאות ו' דמילוי ו"ו דהב"ן, העומדים מכוונים זה כנגד זה בהמלכות דעולם המלבוש¹⁷². ויצא עי"ז ספ"י הבינה בכדור וספ"י בפנ"ע, כלולה מכל הז', ועמדה וישבה בצד כדור החכמה בשמאל¹⁷³ שלו נמוך ממנו, שנטתה לצד רגליו. כי הבינה, הגם שהיא נאצלה ויוצאת מהחכמה, עכ"ז

והנה אחר שיצא ספ"י החכמה ג"כ בכדור בפנ"ע כלולה מכל הח', הנה גזר המאציל ית"ש עוד על ה' האומנית שיורד עוד פעם רביעית ויבקע את כדור הטהירו וכדור הכתר וכדור החכמה, להוציא את כדור הבינה מתוכו לספ"י בפנ"ע. והיה זה בהשתתפות האות א' דמילוי ו"ו

מאיר הלשם

ברוך של דרגה אחת ששורה עליה, כדוגמת אותו שביל סתום ונעלם וגנוז למעלה, חוץ לשביל אחד דק ודרך אחת.

172. עי' ויקהל משה פרק יב ד"ה פירוש הדבר ז"ל: שלחה היו"ד האומנית דרך קו המידה שלה לראש כלי של חכמה הארה (האות א' של שם ס"ג שבאמצע הוא"ו) שיצאה ממנו כלי הבינה לחוץ ויתפשטו למרחוק עד מקומה הראוי לה וכו' ושלא להתפשט למרחוק לבלי תכלית, לכן שלחה היו"ד האומנית אל כלי בינה דרך קו המדה שלה את ו' המילוי של ב"ן הנ"ל. ולהיות שכל האותיות של שם ב"ן ממלבוש [ש]עשה חזרה אחר הפיסק [פ"י הקיפול], לכן בכח זה עשה גם כלי הבינה חזרה וצמצום מלהתפשט יותר ממקום הראוי לה.

173. עי' בויקהל משה פרק יב ד"ה פירוש הדבר: וישבה כלי הבינה לצד שמאל של הכתר, כי הבינה צריכה שתפעל

עלמא עלאה ודא עלמא תתאה דא כגוונא דדא דא ברא שמים וארץ ודא ברא שמים וארץ ועל דא ב' תרין עלמין נינהו דא אפיק תרין עלמין ודא אפיק תרין עלמין וכלא בחילא דראשית עלאה נחית עלאה בתתאה ואתמלייא בארע דחד דרגא דשרי עלה כגוונא דההוא שביל סתים וטמיר וגניז לעילא בר דחד שביל דקיק וחד ארע.

תרגום: וסוד של אלהים העליון שעשה שמים וארץ לקיום. והוציא אותם כאחד בכח של העליון, הראשית של הכל. כעין זה, הסוד העליון יורד למטה, והאחרון הזה עשה שמים וארץ למטה. וסוד הכל ב', שני עולמות הם, ובראו עולמות, זה את העולם העליון וזה את העולם התחתון, זה כצורתו של זה. זה ברא שמים וארץ, וזה ברא שמים וארץ. ולכן ב' שני עולמות הם, זה הוציא שני עולמות, וזה הוציא שני עולמות. והכל בכח של הראשית העליונה, יורד העליון בתחתון ומתמלא

רזא דאור א"ס, אשר הוא המקור שממנו יוצאים כולם, וכשנמשך אורו למטה, מתייחדים כולם על ידו. והוא סוד המתקלא הנאמר בספרא דצניעותא (א ע"א), כי המתקלא הוא הקו המכריע, אשר על ידו מתייחדים הכל, והוא הדעת עלאה, קו האמצעי, הבריה התיכון המבריה מהקצה אל הקצה. ולכן אמרו בספרא דצניעותא (א ע"ב) דעד דלא הוה מתקלא לא הוו משגיחין אפין באפין ומלכין קדמאין מיתו, כי היו אבא ואימא שהם חכמה ובינה, רק אחור באחור, כי לא היה מכריע ביניהם המייחדם, שהיה גנוז בהיסוד דעולם המלבוש כנ"ל פ"ל, ולא היה מתגלה עדיין אותו אור היסוד כלל, ולא היה מכריע בין או"א. ולכן עמדו אחור באחור, כי היו כולם רק מהמלכות דעולם המלבוש לבד, ורק מהב"ן שלה לחוד, כי המ"ה היה קשור למעלה בהיסוד שהוא המרכז, י"ש וש"י כנ"ל פ"ל, ולא ירד עדיין המ"ה שלה למטה, ולכן עמדו או"א אב"א, ונתגלגל מזה מיתת המלכים ושבירת הכלים כמו שיתבאר לקמן. ונמצא כי כל אלו הספי' שיצאו עתה ע"י הי' האומנית, הנה הגם שיצאו ונעשו ע"י האורות עליונים דאותיות הס"ג שהשתתפו בהי' האומנית כנ"ל, והרי היה נעשה כ"ז באור א"ס, עכ"ז הנה היה כל יציאתם רק בבחי' הסתר פנים ממנו ית"ש, ועיקר הגילוי דאור א"ס לא נתגלה בהם עדיין. והיה כ"ז בכוונה ורצון ממנו ית"ש, להסתיר את עצמו כדי להעשות המיתה והשבירה בהמלכין קדמאין, משום צורך הבחירה והשכר ועונש, שנצרך לייסד את העולמות על זה, עד עת התיקון. וגם עיקר מציאות העולמות התחתונים שהם העולמות ב"ע, ובפרט עולם העשיה, מה שנתגשמה כ"כ, הנה הוא נעשה רק ע"י מיתת המלכין קדמאין ושבירת הכלים כמו שמתבאר

הנה קרובה מדרגתה למדרגת החכמה, כי הם שניהם משורש הימין ושמאל שבכתר, ולכן לא ירדה תחת כדור החכמה לגמרי אלא שעמדה בצד שמאל שלו נמוך ממנו, ועומדים שניהם בהטהירו תחת כדור הכתר, כדור החכמה לימין וכדור הבינה לשמאל ונמוך ממנו.

והנה כשם שנאצלה ויצאה מהחכמה כך היא מקבלת את אורה ושפעה ג"כ רק מהחכמה, אך משום שהחכמה הוא שורש החסדים והבינה היא שורש הגבורות, כי הם משורש הימין והשמאל דהכתר כנוז, והרי הם שני הפכים, לכן אינה מקבלת את שפעה ממנו פנים בפנים, אלא רק אחור באחור¹⁷⁴, כי הם שני הפכים זה מזה, ולכן נוטה זה פניו לכאן וזה נוטה פניו לכאן, ועי"ז מתקיים כל א' על מדרגתו. אבל אם היו עומדים פנים בפנים, והיתה מקבלת הבינה אור פני החכמה, היה מתבטל גבורותיה אשר הם צורך עתה להתקיים על עמדם, ולהעשות עי"ז כל סוד השבירה שיתבאר לקמן, ולכן עמדה הבינה עם החכמה אחור באחור כדי להתקיים גבורותיה בשלימות¹⁷⁵. אמנם בדרך אחור היא מקבלת שפעה מהחכמה תמיד¹⁷⁶, ועי"ז נתבסמו ונתמתקו גבורותיה עכ"פ, וכדי שלא יהא השבירה יותר מדאי, ויהיה אפשר להם להתתקן אח"כ. וזה סוד הכתוב (משלי כט יא) וחכם באחור ישבחנה, כי מה שמשפיע החכמה להבינה דרך אחור הוא שבח וטובה אליה, כי עי"ז מתקיים גבורותיה על עמדם, ועכ"ז הם מתבסמים ונמתקים, (וע' בע"ח שער הכללים פ"א ושער המלכים פ"ז). וכ"ז הנה הוא משום שלא שימש עדיין האור דשם מ"ה ונעשה כל מציאותם רק מהשם ב"ן לבד כנ"ל ס"פ ל"ג, ולכן היו החכמה ובינה הפכים זה מזה, כי האור דהמ"ה אשר הוא מאור הגנוז, הנה הוא עולה עד

ת"ת
ג

מאיר הלשם

משגיחין, מש"כ לענין מאמה"כ "חכם באחור ישבחנה" והאות צ', ולכאורה דברי הגר"א שם מיוסדים על דברי הויקהל משה כאן.
 175. זהו כעין או"א שבעולם הנקודות, ועי' שער הנקודות פרק ו.

שינוים בעולם כמו שית' לקמן, שהיא נקראת פועל גבורות ונקראת "ארץ אדום", על שם הדין שבקרבה, כי כל דין סוד אדום, לכן ישבה לשמאל כי כל שמאל הוא דין, משא"כ אם היתה יושבת בימין היו בטלים הדינים שלה.
 174. עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ב ד"ה לא הוו

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שלט

פב ע"ג – פב ע"ד

פרק לד – פרק לה

דהאורות שבכל שער ושער, ולכך הם נקראים בשם שערים, וכמ"ש האריז"ל בספירת העומר פ"ו ע"ש בספר פע"ח, וכ"ז הוא מהה' גבורות שבבינה, שכל א' הוא כלול מ'י, והם ה' שערים כנז'. ולכן היתה מוכרח אז לעמוד אחר באחור עם החכמה, כדי שלא יתבטלו הה' גבורות שבה, והנ' תרעין דילה, כי כל זמן שלא היה המתקלא שהוא המכריע והמייחד כנ"ל, היה מתבטל גבורותיה ע"י החכמה, כי הם שני הפכים כנ"ל. ועוד כי אחר שנתייסדה בהם ע"י עמידתם בתחילה אחר באחור, לכן יש לה יכולת לקבל אח"כ הארת פנים בפנים ג"כ, ובפרט, כי כל מה שנמשך בה אח"כ הוא ע"י הקו המכריע. וכל אלו הה' גבורות והנ' תרעין שאמרנו, הנה היה נמשך מתחילה להז' מלכים שיצאו ממנו כמו שיתבאר, ולא היו יכולים לקבל ריבוי האורות, ולכך מיתו ונשברו וכמו שיתבאר לקמן בעה"י.

והנה אחר שנאצלה הבינה ונעשה לספי' בפנ"ע כלולה מכל הז', ועמדה במקומה שהוא מצד שמאל להחכמה בתוך הטהירו, הנה חזר ה'י האומנית למקומו באויר קדמון, אלא שקוצו התחתון הוא נעיץ בעיזקא, שהוא בכדור הטהירו, ובכדור הכתר, וכן מתפשט שפע הארתו גם בכדור החכמה, וממנו נמשך ג"כ גם בכדור הבינה, כי הם כולם יכולים לקבל אורו והוא משפיע בהם תמיד.

בדברינו בספר הדע"ה ובספר הכללים, וכ"ז הוא משום צורך הבחירה כדי שיעשה כל התיקונים ע"י האדם עצמו, וכמו שמתבאר בדברינו שם כ"ז בארוכה ע"ש סודות עמוקים בכ"ז.

ונחזור אל הענין, כי הנה יצא עתה ספי' הבינה בהטהירו, ויצאה מכדור החכמה ונעשית הבינה לכדור וספי' בפנ"ע, ובתוכה היו כלולים כל הז' תחתונות חג"ת נהי"מ ג"כ בבחי' כדורים זה בתוך זה. ויצאה הבינה כלולה מכל הז', ועמדה בצד שמאל של החכמה לצד רגליו. ועומדת עם החכמה אחר באחור, שהחכמה משפיע בה דרך אחוריו, שהולך ונמשך השפעתו אליה מפנים לאחור, ומקבלת ממנו דרך אחוריו. וכן נמשך השפע אליה ג"כ רק דרך אחוריה, שהוא מאחור לפנים, ועי"ז היא מתקיים על מדרגתה בכל הגבורות שבה. כי הבינה היא שורש כל הגבורות, והם ה' שערים שבבינה, כי הגבורות הם ה' שהם הה' אותיות **דאלהים**, וכן ה' אותיות דמנצפ"ך, וכל אחד הוא כלול מ'י, והם ה' שערים שבה. כי בכל שער ושער מתפשט בה הל"ב נתיבות חכמה, שהם הל"ב **אלהים** דמעשה בראשית, ומשתנים בה בכל שער ושער לגילויים בפנ"ע, כי כל שער הוא חלוק ומשונה מחבירו בענין הגילויים דל"ב **אלהים**. וכן מכל שער ושער נמשך ויוצא נשמות להתחתונים, כי שם הוא שורש כל הנשמות, והם חלוקים ומשונים זה מזה לפי המציאות והאיכות

ה'י

פרק לה

וכמו שאמרנו בספר דצניעותא (פ"א א ע"ב) לא הו' משגיחין אפי' באפי'ן, כי כהתה עיניה להסתכל בו, וזהו שאמר ועיני לאה רכות. [דמאן דאכיל דלאו דיליה בהיל לאסתכלי ביה], ר"ל שמקודם אמר שהיא אינה יכולה להסתכל בפני החכמה, ועתה אמר שגם החכמה אינו מסתכל בה, והוא משום שכל קבלתה הוא ממנו, ומאן דאכיל דלאו דיליה בהיל לאסתכלי ביה, וכן אמרו בירושלמי (פ"א דערלה ה"ג) דאכיל מן חבריה בהית מסתכל

והנה עיקר כל הדברים הללו הם מבואר במאמר אדם דאצילות פ' י"ב ופ' י"ג וזה לשונו בפ' י"ב: [אפיקת מנא תליתאה דכלילא בשבע אותיבת לשמאלא], שהי' האומנית הוציא את הבינה כלולה מכל הז"ת, וישבה מצד שמאל של החכמה. [ועיני לאה רכות כתיב (בראשית כט יז)], לאה הוא סוד בינה כמ"ש בזוה"ק (ויצא דף קנב ע"א ודף קנג ע"ב ובכ"מ) וכנודע, ומשום שהיא בחי' גבורות אינה יכולה להסתכל בפני החכמה,

למציאותם ממש כלל, כי הרי היסוד עולם המלבוש לא האיר בהם עדיין כלל, ואדרבה הוא כי עלה אצלו כל האורות העיקריים שבהם ונגנוו בו. והיה כל מציאותם רק מהמלכות ומהב"ן שלה לבד בלתי המ"ה, והוא רק בבחי' המלכות דמלכות, ובערך מציאותם שאח"כ הנה הם רק בבחי' נקודות קטנות כקרני חגבים, ולכן נקרא זה בשם עולם הנקודות, ולכן מיתו הז' מלכים כמו שיתבאר. ונקרא זה בשם עולם התוהו, כי נעשו תוהו ובוהו, שבעולם הנקודות נעשה עולם התוהו, וזהו שאמר באתר דלא הוה אמינא, שנקראו "לא הוה", משום שלא היה בהם התהוות, שהרי נעשו תוהו. וגם עיקרם הוא רק נקודות קטנות כקרני חגבים, וזהו שאמרו בזוה"ק (בראשית דף לה ע"ב) הנטיעות כקרני חגבים הוה, ונהורא דלהון דקיק ולא הוה נהרין, כיון דאתנטעו ואתתקנו אתרביאו בנהורא ואקרין ארזי לבנון. וכן הוא ג"כ במדרש בראשית רבה (ריש פט"ו סי' א) ע"ש. ולכן קורא אותן בשם "דלא הוה", והוא מלשון הספרא דצניעותא פ"א (א ע"ב). [ובתר תיקוני אתקריין ריעים דלא מתפרשין] עכ"ל, ור"ל שאחר שנתקן עולם האצילות נקראו או"א ריעים דלא מתפרשין דא מן דא וכמ"ש בזוה"ק (ויקרא דף ד ע"א), וע' בע"ח (שער או"א ספ"ז).

ביה¹⁷⁶. [וחכם באחור ישבחה (משלי כט יא)] שהחכמה משפיע בה ומשבח אותה דרך אחוריו, כי הם עומדים שניהם אחור באחור כנ"ל, וכן עומדת היא נמוך ממנו וכנ"ל, וזהו ישבחה, כי הוא שח ומרכין את עצמו להשפיע בה. [לאתקיימא תרעין דילה וגבוראין] שלכך הם עומדים אחור באחור, כדי שלא יתבטלו הנ' שערים והה' גבורות שבה וכנ"ל פ' ל"ד. וזה מרומז ג"כ במילת ישבחה, שכל השבח אשר החכמה משפיע בה בבחי' אחור באחור, הוא בשביל הנ' ה', שהם הנ' תרעין והה' גבורות, והם האותיות נ"ה שבמילת **ישבחה**. [כמה דאתמר בספרא דצניעותא] עכ"ל פ' י"ב. ור"ל שאמר שם דעד דלא הוה מתקלא לא הוה משגיחין אפיין באפיין וכנ"ז, וכ"ז הוא רק קודם התיקון, אך לאחר התיקון אשר נעשה בעולם האצילות, והוא אחר שנתגלה המתקלא, הנה עומדים באמת או"א תמיד רק פנים בפנים.

וזהו שאמר עוד המאמר אדם דאצילות שם פ' י"ג זה לשונו, [ואע"ג דבחר תיקוני לאו הכי הוא], ר"ל שהגם שאחר התיקון דאצילות לא כן הוא, כי אז עומדים או"א תמיד פב"פ, אך [כל דא באתר דלא הוה אמינא], שכל מה שאמרנו שהם עומדים אחור באחור הוא רק עתה, שהוא קודם שנתגלה האור דשם מ"ה, ולא הגיעו עדיין

א"ת

פרק לו

מכלילותם בהבינה, להאצילם ולהוציאם לספירות בפנ"ע בתוך הטהירו. והיה זה ע"י השתתפות האות ו' העיקרי דהס"ג, וכן האות ו' העיקרי דהב"ן, אשר הם עומדים שניהם סמוכים זה לזה,

והנה אחר שיצאה הבינה לספי' בפנ"ע, ויצאה כלולה מכל הז' כנ"ל, הנה גזר המאציל ית"ש עוד על הי' האומנית שירוד פעם חמישית בתוך הטהירו, להוציא את הז' ספי' תחתונות

מאיר הלטים

נתנה רק אחור באחור שלה. לזה מתרץ בעל המאמר וחכם באחור ישבחה, מה שנתנה כלי החכמה באחור ולא בפנים. וזה היא שבה והעמדה וקיום לבינה. ועיין עוד בהרחבה בעמק המלך שער עולם התוהו פרק יד וטו.

176. עיין ויקהל משה פרק יב ד"ה ואמר וז"ל: וזה שאמר המאמר "דמאן דאכיל דלאו דיליה בהית להסתכל ביה", והוקשה לבעל המאמר, התינוח בינה לא רצתה לקבל מן החכמה פנים בפנים מטעם הנ"ל, אך למה כלי חכמה מנע את עצמו ליתן את השפע לבינה בפנים, ולא

לשם שבו הקדמות ושערים ◊ שער הפונה קדים ואחלמה שמא

פג ע"א – פג ע"ב

פרק לו

בהעליון ממנו, הרי נפרד ונבדל להיות לעצם בפנ"ע, ולכן יצאו ממטה למעלה, מתחילה המלכות ואח"כ היסוד ואח"כ ההוד וכן כו' עד החסד, ועמדו כולם זה תחת זה, החסד למעלה והמלכות למטה. כי כשיצא המלכות ישבה לה תחת הבינה, ואח"כ כאשר יצא היסוד שהוא גדול ממנה במעלה, ירדה המלכות ירידה אחת וישב היסוד תחת הבינה והמלכות תחת היסוד. ואח"כ כאשר יצא ההוד, ישב ההוד תחת הבינה, והיסוד ירד תחת ההוד, והמלכות תחת היסוד. ועד"ז ביציאת כל עליון, ירדו התחתונים בירידה אחר ירידה, וישבו כולם זה תחת זה, החסד למעלה תחת הבינה, ומלכות למטה, והיו כולם בבחי' כדורים וזה תחת זה, וכולם בתוך הטהירו.

והנה כאשר יצאו כולם, חזר הי' האומנית למקומו שהוא באויר קדמון, וקוצו התחתון הוא נעוץ בכדור הטהירו, ובכתר, ומתפשט ומשפיע גם בחכמה ובינה וכו"ל. והבינה היא משפעת ומאיר לכל הז"ת, כי היא אם הבנים וכולם יונקים ממנה, אלא שכל ספי' שהיא יותר תחתונה היא בריחוק מקום ממנה, אבל כולם יונקים רק ממנה עכ"פ, כי הרי כן היה יציאת כולם רק ממנה ולא יצאו זה מזה וכו', ועד"ז הוא יניקתם ג"כ רק ממנה. כי ע"י שיצאו ממטה למעלה ולא יצאו זה מזה כנ"ל, אין להם התחברות כ"כ זה עם זה, להיות יניקתם זה מזה, כי הם מובדלים ועומדים כל א' בפנ"ע, וכ"ז הוא משום צורך השבירה שיתבאר למטה, ולכן הוה עיקר יניקת כולם רק מהבינה, ר"ל שמקבל כל א' מהבינה עצמו, כי היא אם הבנים. והרי לנו עכ"פ

וזה כנגד זה, שישתתפו הם עם הי' האומנית להוציא עי"ז את כל הז' ספי' תחתונות חג"ת נהי"מ כולם יחד¹⁷⁷, ר"ל להוציאם כולם זה אחר זה, בירידה אחת. כי משום שכל הז"ת הם כולם במדרגת בנים היוצאים מהאימא, שהוא הבינה, לכן לא ירד להם הי' האומנית בירידה וחזרה לכל א' בפנ"ע ע"ד שעשה בהג"ר, אלא ירידה אחת לכולם, להוציאם מהבינה זה אחר זה. והנה היה יציאתם ממטה למעלה, ממלכות עד החסד, וכדי שיתגלמו עי"ז ויתעבה כל א' על מדרגתה הראוי לה. כי הג"ר אשר יצאו כל א' בפנ"ע, והיה ירידה וחזרה להי' האומנית לכל א' בפנ"ע, הנה נתגלם כל א' על מדרגתו, ע"י שחזר הי' האומנית תיכף אחר אצילותו למעלה, ונשאר הוא לברו למטה, עי"ז נתגלם ונתעבה כל א' על מדרגתו הראוי לו, וכנ"ל בדברינו, משא"כ אלו הז"ת שנאצלו כולם בירידה אחת ופעולה אחת מהי' האומנית, אלו שיצאו כסדרן מהחסד עד המלכות, היו נעשים כולם לעצם אחד ולספי' אחת, ולא כן הוא כוונת המאציל ית"ש, אלא שיעשו לז' דוקא, כי הם המדות אשר בהם מתנהג העולם, ולפעמים מתגבר זה ולפעמים זה, ולפעמים מתמזגים זב"ז לפי צורך ההנהגה. ועכ"פ הוא שנצרך שיהיה כל א' בעצמותו למדה בפנ"ע, וזהו סוד מאמרם ז"ל (אבות פ"ה מ"א) בעשרה מאמרות נברא העולם, וע' בע"ח (שער המלכים פ"ו). ולכן נסדרו כאן שיהיה יציאתם ממטה למעלה, ועי"ז נתגלמו גם הז"ת כל א' על מדרגתו, כי התהוותם לעצם אחד הרי הוא רק כאשר שהם כסדרן קשור כל תחתון בהעליון ממנו שהוא שורשו, אבל כשיצא בלתי קישורו

הוא

מאיר הלשם

מלכות, ולמעלה ממנו הוד, ולמעלה ממנו נצח, ולמעלה ממנו ת"ת, ולמעלה ממנו גבורה, ולמעלה ממנו גדולה וכו'. וכלם מסתכלים כלפי מעלה, פני אחד כלפי אחור חבירו, ואיש לא ראו את פני אחיו כביכול, ולא היו ביניהם אהבה וחיבה, כי לא ראו אחד את חבירו, רק כולם בסוד אחור שהמה דינים גמורים. וכאשר ירד השפע הגדול של א"ס לחכמה, ומחכמה לבינה, אז הבינה קבלה הרבה מאוד מאור א"ס ותכלית כדי להספיק גם השבעה בנים, שהם גג"ת נהי"ם.

177. ז"ל ויקהל משה פרק יד ד"ה פ"י: והנה היו"ד הזאת האומנית תשש כחה ולא יכלה לעשות באופן הנ"ל, להוציא מן הבינה את כלי הגדולה לחוץ ויהיו הששה הנותרים בה, רק הבינה הוציאה את כולם ביחד, כל השבעה שהם גג"ת נהי"ם, ששה הם נקראים זכרים כמו שיתבאר, ולמטה מכולם ברתא שהיא כלי מלכות. והיו זה למעלה מזה כשלשלת, דהיינו בתחילה יצא כלי מלכות, כי היא כבידה מכולם יותר, ר"ל כלי שלה יותר מוגשם מכל הכלים, ולכן יצאה מתחלה מלכות למרחוק מאוד, ואח"כ יצא יסוד ועמד למעלה מן

כי נגמרו עתה כל יציאת ומציאות הי' ספי' כולם, והם במציאות כדורים כל א' לעצמו, ועומדים כולם בתוך הטהירו, כתר למעלה, חכמה למטה ממנו לצד ימינו, בינה נמוך מהחכמה לצד שמאלו, והם אחר באחור. הז' תחתונות חג"ת נה"מ למטה מהבינה, וכולם זה תחת זה. ויצאו כולם ע"י הי' האומנית, שהיא הי' אחרונה דמילוי ס"ג, וע"י שהאירו בה והשתתפו עמה מכחם ואורם, גם שאר הד' אותיות האחרונות דהס"ג שהם וא"ו ה', וכן הד' אותיות אחרונות דהב"ן שהם ו"ו ה"ה וכנ"ל.

והנה היה כל ספי' מאור וכלי. ונעשה הכלים שלהם מהתגלמות והעביות דהרשימות דכל הרל"א שערים אחר שנשאר למטה אחר שנתקפל המלבוש חציו בחציו, ועלה כל האחר למעלה, ונשאר למטה רשימות ע"י התפשטות הרגל האחרונה דאות ת' של המרכז כ"ת שבהמלכות דעולם המלבוש. ואח"כ כאשר ירד הי' האומנית וברר וליקט משם את כל האורות היותר זכים מהרשימות דהשמות, וכן מהרשימו דאור א"ס שהיה שם ג"כ, והעלה אותם למעלה, וכן נעשה מהם המציאות דאדם קדמאה סתימאה, ולא נשאר למטה אלא רק הרשימות דכל האותיות דהרל"א שערים אחר, ע"י התפשטות הרגל האחרונה דאות ת' הנז', ונעשה מזה כדור הטהירו עם הטהירו שכתוכו בתוך המלכות דאדם קדמאה סתימאה. ואחר שנעשה כ"ז וחזר הי' האומנית למעלה ויצא מכל כדור הטהירו, הנה ע"י חזרתו וסילוקו נתגלמו ונתעבו כל האורות דהרשימות הנשאר שם מהתפשטות הרגל האחרונה דאות ת', ונתעבו הם להעשות לכלים לכל האורות שנמשכו שם אח"כ. וכן הוא עוד, כי כאשר חזר וירד הי' האומנית עוד ד' פעמים בהשתתפות הוא"ו ה'

נתרג

דהס"ג, והו"ו ה"ה דהב"ן, להמשיך ולהאציל את האורות דהי' ספי' בתוך הטהירו, וככל הנ"ל, והרי אמרנו שאחר אצילת כל ספי' הנה חזר הי' האומנית למקומו, והנה ע"י חזרתו וסילוקו בכל א' נתגלם ונתעבה גם האורות היותר עבים אשר ישנם כלול בתוך האורות עצמן שהמשיך בהם. ור"ל, כי דע כלל גדול, שכל אור אשר נמשך למטה, הנה ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו נתגלה בו איזה עביות. [נסוד הדברים הוא, כי הנה כל אור שנולד ונתחדש הוא לעולם רק ע"י סוד אמ"ר וק"ב דהעליון¹⁷⁸, ומהאמ"ר וק"ב דהעליון הוא נמשך ויוצא למטה, אלא שכל עליון לגבי תחתון הוא בבחי' אור א"ס¹⁷⁹, ואינו מכונה להקרא בשם אמ"ר וק"ב כלל, כי לא ניתן להבחין בו את כל אלו הד' בחי' דאמ"ר וק"ב, אלא שהוא אור לבד, אור פשוט. אבל למעלה גופה בערך עצמו, ומכש"כ בערך העליון ממנו, הנה נעשה בו האור ע"י בחי' אמ"ר וק"ב, אלא שמקומו לא ניכר למטה, אך כשנרחק ממקורו, מתגלה בו העביות, והוא העביות שבהאור עצמו, וכמו שבארנו כ"ז באר היטיב ובארוכה בספר הכללים כלל ט"ו ענף ט'¹⁸⁰, ובדברינו בחלק הביאורים בשער העקודים בכ"מ שם, והדברים הם עתיקים. ואם תזכה לדברינו שם תבין הכל היטיב ודי בזה עתה, כי אין כאן המקום לזה].

וכן היה כאן בענינינו, שכאשר נאצלו כל האורות ע"י הי' האומנית, היה בהאורות עצמן איזה עביות, וכאשר נסתלק הי' האומנית אחר אצילת כל ספי' וחזר למקומו, הנה ניתוסף באותו העביות, עיבוי על עיבוי, וע"ד שכתב הרב בעקודים (פרק ג), ונשתתפו הם עם העביות אשר נתגלם בתוך הטהירו כנ"ל, ונעשה מזה מציאות

מאיר הל"ט

אור היא על ידי זיווג, וזה רק מהמלכות דעליון ובסדר של עיבור, יניקה, קטנות וגדלות, ולכן תמיד המלכות (עיבור) נשלמת תחילה. גם בהתפשטות השניה שבכל פרצוף בנפרד, אפילו שיצאו מלמעלה למטה, וזה יכלול את כל ד' השינויים האחרים הנ"ל.

178. ע"י ע"ח שער מ"ד ומ"ן פרק ה שהוא אור מים רקיע וק' ברכות, שהוא גילוי של עסמ"ב ושם הו"ה, והוא צורת כל הולדה.
 179. ועי' מבו"שיג ע"ד ז"ל: כל האורות שהם עליונים נקראים א"ס לבחי' העולם אשר למטה ממנו, ע"כ.
 180. נ"ל שכוונתו לאות ג שם, וזה תמצית לשונו: כל לידת

והוא כל ההתפשטות דהרל"א שערים אחר דעולם המלבוש אשר נתפשטו בתחילה בכל אותו המקום דהאור קדמון והטהירו, כי מקומם העיקרי דכל הרל"א שערים אחר, הרי הוא רק לעמוד באחורי הרל"א שערים פנים, ומה שנתפשטו בתחילה בהמקום שנעשה אח"כ האור קדמון והאדם קדמאה סתימאה והטהירו, הנה הוא רק בבחי' התפשטות שלא במקומם, כדי להעשות שורש להם, והוא הי' האומנית שהתפשט מהם אח"כ והאציל אותם. והרי היה גם כאן התפשטות והסתלקות והתפשטות שני, ע"ד שבארנו בספר הכללים¹⁸¹ בכל העולמות שלמטה. וכן היה גם כאן הסתלקות שני ג"כ, והוא ענין מיתת המלכים שחזרו האורות למעלה, וכמו שיתבאר לקמן בעה"י. וכ"ז תבין כאשר תעיין בדברינו בספר הכללים, אז תשכיל ותבין בכל מה שכתבנו כאן בזה. ולא עוד כי מעין וברוגמא היה כ"ז ג"כ למעלה למעלה, והוא בסוד השעשוע שכתבנו לעיל בפרקים הראשונים, וע' לעיל פ"א, אלא ששם אין לנו רשות לדבר כ"כ, אבל כאשר תתבונן תבין בעומקא דליבא, וע' ספר הכללים כלל ב'¹⁸², והשם יתברך יכפר.

ודע עוד כי יש להעמיק בענינים הללו הרבה מאד, ולהעלות גנזי נסתרות רבות, כי כל ענין ההסתלקות הוא סוד עליית מ"ן, וא"כ הרי יש להעמיק בזה היכן שהיה כל עליה ועליה ומהיכן שנמשך ההתפשטות השני אשר לכל א', כי הרי פשוט הדבר שההסתלקות אשר לצורך הטהירו הוא למקום יותר גבוה מההסתלקות אשר לצורך הספי', וכן עד"ז אינו דומה ההסתלקות אשר לכל ספי' וספי', ובמקום שהיה ההסתלקות אשר לכל א', הנה משם היה נמשך ההתפשטות השני אשר לכל א', וכן עד"ז חלוקי בחי' בהתפשטות ראשון אשר לכל א' וע"ד שכתבנו בזה בספר הכללים, אמנם ברומ גבוהים דענינינו אי אפשר להעמיק ולהאריך כ"כ, אך המעיין בדברינו בספר הכללים

הכלים להי' ספי'. והיינו כי כל ספי', הנה היה כלול מי' כנודע, והכלים דהג"ר שבכל ספי' הנה הם מהעביות הנעשה בהטהירו, אך הכלים דהז"ת שבכל ספי' הנה הם מהעביות שהיה כלול בהאורות עצמן, אשר לכל ספי' וספי' גופה. והגם שהן הטהירו והן האורות דכל ספי' הנה שניהם נעשו ויצאו מהי' האומנית, אך פשוט הדבר שהאורות דהספי' הם במדרגה תחתונה הרבה מהאור דהטהירו. כי ע"פ סוד הדברים שאמרנו, הנה היה כל מציאות הטהירו עצמו אשר נעשה מהי' האומנית, היה כל מציאותו ג"כ רק ע"י אמ"ר וק"ב, ובהשתתפות הרשימות דעולם המלבוש, שנצטמצם ועלה למעלה, ואח"כ חזר וירד הי' האומנית ופעל ועשה את הטהירו, והיה הצמצום דעולם המלבוש עם חזרת הי' האומנית אשר לצורך הטהירו, הנה היה זה בבחי' הסתלקות והתפשטות לפעולת הטהירו, ואח"כ מה שחזר ונסתלק הי' האומנית, ואח"כ חזר וירד לפעולת כל ספי', הנה היה זה בחי' הסתלקות והתפשטות בהי' האומנית לצורך פעולת הספי' שבתוך הטהירו, והיה הסתלקות והתפשטות לכל ספי' וספי' בפני"ע. וא"כ הרי פשוט הדבר שההתפשטות דהי' האומנית אשר לצורך הי' ספי', היה זה יותר מעובה מההתפשטות שלו אשר לצורך הטהירו, כי הי' ספי' שנתהוו בתוך הטהירו וממנו, הם במדרגה למטה הרבה מהטהירו עצמו, ולכן נעשה מהעביות שבהטהירו אשר לצורך הכלים דהספי' רק הכלים דהג"ר שבכל ספי', ומהעביות דהאורות אשר להספי' עצמן נעשה הכלים דהז"ת שבכל ספי'. והשבירה שהיה בהכלים כמו שיתבאר לקמן, הנה היה רק בהכלים דהז"ת ולא בהכלים דהג"ר ח"ו, משום שהם מהטהירו עצמו.

והרי נתבאר לנו ענין מציאות הכלים מהיכן שנתהוו, וכן נתבאר לנו ג"כ כי היה גם כאן בחי' הסתלקות והתפשטות, וכל זה הוא ההתפשטות השני. וכן היה גם התפשטות ראשון,

מאיר הל"ט

182. שם הוא מראה את ד' הבחינות בעולם דקו וצמצום.

181. כלומר שזה כל ענין הספר.

ילמוד משם לכאן להבחין כל אותן הענינים כאן
ג"כ ע"פ השכלת הדברים שהעלינו שם, ודי
בהערה זו וה"י יכפר, וכבר יצאנו מן הענין להעיר
בזה לכל חכם ומבין מדעתו.

פרק לז

אש שלהבת יה, שלהובין דרחימו, ע"י האדם
שכובש את יצרו ומתקנו למטה, וכמו שבארנו
והארכנו בזה בכ"מ מדברינו. והנה גילוי הגבורות
ושליטתן למעלה, שיהיו הם שורש לבריאת הרע
למטה, הנה הוא נעשה ע"י הסתר פנים מאור א"ס,
שמסתיר את אורו ומסלק את גילוי, ואז נשפע
ממנו כחות הגבורות ומתגלים ושולטים ויוצאים
בפעולתם ככל רצונו בהם. אבל כשמתגלה אור
א"ס ומאיר למטה באור פני מלך חיים, אז נמתקין
כל הגבורות ומתהפכין לשלהובין דרחימו, ומהם
הוא עונג כל העינוגים וחמודת כל החמודות, ומזה
הוא כל טוב הצפון, יין המשמח¹⁸⁵, יין המשומר
בענביו¹⁸⁵, אשר עין לא ראתה.

והנה כדי להעשות את כל הנו' ולייסד הכל על
תיקוני בני אדם, הנה פעל ועשה המאציל
א"ס ית"ש את כל סוד ענין מיתת המלכים ושבירת
הכלים שיתבאר למטה. והיינו כי המשיך והשפיע
מאור הה' אותיות ראשונות דהס"ג, שהם יו"ד
ה"י, ומה' אותיות ראשונות דהב"ן שהם יו"ד
ה"ה, והשפיעו הם בהי' האומנית, שיחזור בתוך
הטהירו להאיר מאורם לכל הי' ספי' שנאצלו
בתוכו. והנה הה' אותיות הראשונות מהשם ס"ג
הם מאירים ומשפיעים להי' ספי' הראשונות שהם
כח"ב חסד גבורה, והה' אותיות הראשונות דהשם
ב"ן, הם מאירים ומשפיעים להי' ספי' האחרונות
שהם תנהי"מ. אמנם קבלת כל ספי' תחתונה הוא
רק דרך העליון ממנה, והראשון לקבלה הוא
הכתר, וממנו נמשך להחכמה, וממנו להבינה,
וממנה להז"ת וכנ"ל פ' ל"ו. וכן הוא עוד, כי כל

ונחזור להענין ונאמר, כי הנה עד עתה שימשו
הה' אותיות אחרונות של שם ס"ג, שהם
וא"ו ה"י, וד' אחרונות של שם ב"ן שהם ו"ו
ה"ה, ומהם נעשה ונבנו כל העשר ספי' שבתוך
הטהירו בבחי' אורות וכלים וכנ"ל. והיינו כי נגמר
מציאות כל א' בבחי' אור וכלי, ונתגלם ונתעבה
הכלי דכל א' ע"י שחזר ונסתלק הי' האומנית ועלה
למקומו, וכמו שבארנו כ"ז לעיל. והנה כדי
להוציא מאותן הי' ספי' את כל מציאות העולמות
שלמטה, ולייסד אותם שיהא תיקונם תלוי במעשה
האדם התחתון, והיינו ע"י כח האפשרית והבחירה
שהוא ע"י מציאות התמורות, יצר טוב ויצר רע,
אשר הם שניהם נמצאו בהעולמות ביי"ע, כי
מעולם הבריאה ולמטה נתייסד הכל בטוב ורע,
וכמ"ש (קהלת ז יד) גם את זה לעומת זה עשה
האלהים, טוב לעומת רע ורע לעומת טוב, ועי"ז
הוא כח הבחירה לאדם, להטות לכאן ולכאן,
ותולה תיקונו בעצמו. וכן נקשר בהאדם כח
התיקון לכל העולמות כולם, ע"י שורש הרע
אשר ממנו הוא נברא ונעשה ויצא למטה, הנה הוא
מושרש ועומד בכל העולמות כולם. ור"ל כי הגם
שלמעלה מעולם הבריאה אין שם רע כלל ח"ו, כי
שם נאמר (תהלים ה ה) לא יגורך רע¹⁸³ (במדבר א נא)
והזר הקרב יומת¹⁸⁴, אך שורש הרע אשר ממנו
נברא, הנה הוא ג"כ למעלה למעלה, והוא בחי'
הגבורות. כי הגבורות הם שורש הרע, אשר מהם
הוא נברא למטה, ונתייסדו כל העולמות כולם
מבחי' חסדים וגבורות. (וע' בדע"ה ח"א דרוש א
סימן ב) ונמתקו ונתקנו הגבורות למעלה לרשפי

פ"א

מאיר הלשם

183. ע"י רע"מ פנחס רכה ע"א ותיקו"ז קכו ע"א. 184. ע"י תיקו"ז י ע"א. 185. ע"י גמ' ברכות לד ע"ב.

בהאור קדמון, נתגלו שם לרל"ו אלף רבוא
 אותיות¹⁸⁷. כי רל"א אלף רבוא הוא מכח הרל"א
 שערים, וה' אלף רבוא הוא מכח הה' אותיות
 הראשונות דהס"ג והה' אותיות הראשונות דהב"ן.
 והגם שהם שניהם הרי הם י' אותיות, אך הס"ג
 וב"ן כשהם יוצאים בפעולתם למטה נעשים
 שניהם לאחד, כי הס"ג הוא מתלבש בהב"ן, ועיקר
 המאיר למטה הוא הב"ן, אלא שהוא בכח הס"ג
 המתלבש בו, ונעשה הס"ג והב"ן לבחי' פנימי
 וחיצון והם אחד, ולכן נחשבים הב' פעמים ה'
 אותיות שבשניהם רק לה' לבד, כי נעשים שניהם
 לאחד, ולכך הוא רל"ו אלף רבוא. כי רל"א הוא
 מכח הרל"א שערים, וה' הוא מכח הה' אותיות
 דס"ג וב"ן, והוא רל"ו, ומתגלה באור קדמון רל"ו
 אלף רבוא אותיות.

והנה מאלו הרל"ו אלף רבוא אשר באור
 קדמון, הנה קיבל מהם אדם קדמאה
 סתימאה מאה אלף רבוא לאור פנימי ומקיף שבו,
 וקל"ו אלף רבוא בקעו את העגולים דאדם קדמאה
 סתימאה, וירדו לתוך כדור הטהירו. ולקח הוא
 לאור פנימי ומקיף שבו צ"א אלף רבוא, ומ"ה אלף
 רבוא ירדו לתוך ספי' הכתר, ונתחלקו בו, כ"ז אלף
 רבוא לאור מקיף שבו, וח"י אלף רבוא לאור פנימי
 שבו. והרי נמצא כי אור קדמון היה בכחו לקבל
 כל הרל"ו אלף רבוא כולם, אך ממנו ולמטה הנה
 נתחלק הרל"ו אלף רבוא לג' חלקים, מאה אלף
 רבוא לאדם קדמאה סתימאה, צ"א אלף רבוא
 לכדור הטהירו, מ"ה אלף רבוא לספי' הכתר, כ"ז
 לאור מקיף שבו, וי"ח לאור פנימי שבו. ואח"כ
 הנה מאותן הי"ח דאור פנימי דהכתר ירד מהם י"ב
 אלף רבוא להחכמה, ונתחלק בו ג"כ ח' אלף רבוא
 לאור מקיף, ואלף רבוא לאור פנימי, וג' אלף רבוא
 ירדו להבינה. ונתחלקו בה, ב' אלף רבוא לאור
 מקיף דהבינה, ואלף רבוא לאור פנימי שבה.
 ומאותן אלף רבוא דאור הפנימי דהבינה ירדו מהם
 ק"מ רבוא להז"ת, ונשאר בהבינה תת"ס רבוא
 כמספר י' שמות אלהים. והרי נתחלק הי"ח אלף

אור שנמשך להתחתון, הנה הגם שקבלת כל א'
 הוא מאות מיוחד, וכמו שאמרנו שהה' אותיות
 הראשונות דס"ג וב"ן שהם י' אותיות, הם
 מתחלקים בהי' ספי', והרי מקבל כל ספי' מאות
 מיוחד, עכ"ז ע"י שקבלת כל ספי' תחתונה הוא
 דרך כל העליונים ממנה, הנה נשאר עיקר אורו
 בהספי' העליונים, ולא נמשך בהתחתון אלא רק
 הארתה לבד. והנה כשנמשך האור מלמעלה לכנוס
 בכל ספי', הנה נחלק בו האור לפנימי ומקיף,
 שהחלק אור היותר גדול הוא נשאר מבחוץ לבחי'
 מקיף, כי הוא אינו מצטמצם בהכלי מחמת גודלו,
 ואינו נכנס בהכלי לאור פנימי אלא רק החלק אור
 היותר קטן¹⁸⁶. ומפנימי דהכתר נעשה אור פנימי
 ומקיף להחכמה, ואח"כ מפנימי דהחכמה נעשה
 אור פנימי ומקיף להבינה, ומפנימי דהבינה נעשה
 אור פנימי ומקיף להז"ת. והוא כמו שאמרנו,
 שהעיקר האור אשר גם לכל ספי' תחתונה הוא
 נשאר בהעליון ממנה, ולכן נעשה מאור פנימי
 דהעליון האור פנימי ומקיף להתחתון.

והנה להיות שכל אלו הי' אותיות הראשונות
 דהס"ג וב"ן שאמרנו, הנה הם מעולם
 המלבוש עצמו, ששם הוא תוקף האור דא"ס, והם
 בכח בלתי תכלית, לכן כאשר נתפשטו באורם
 להתפשט בתוך האור קדמון ולכנוס בתוך הטהירו
 להשפיע ולהאיר בהי' ספי', הנה מתרבה אורם שם
 ומתגלה לריבוי אין חקר. והיינו כי הרי אותן
 האותיות דהס"ג וב"ן שאמרנו, הנה הם הכחות
 הפנימיים דכל הרל"א שערים, וכמו שכתבנו לעיל
 בכל הענין דרל"א שערים. והנה הרל"א שערים
 עצמן הם רק אותיות פשוטות, וכל אות פשוט הנה
 הוא שורש נעלם הכלול בתוכו כל מילואיו ומילוי
 מילואיו לאין תכלית, וכשהם מתפשטים להאיר
 למטה מתפשט ומתגלה כחותיהם ומתרבים בכל
 מילואיהם ומילוי מילואיהם לאין חקר. וכן הוא
 בענינינו, כי כאשר נתפשטו הי' אותיות הראשונות
 דהס"ג וב"ן, שהם הכחות פנימיים דהרל"א
 שערים להאיר למטה, הנה כאשר נתגלו והאירו

פ
 ט

מאיר הלשם

187. ע"י ע"ח שער השמות פרק ז.

186. ע"י כל זה בע"ח שער העקודים פרק ב.

פ
 ט

שנשארו תלויים באויר חזרו ועלו להבינה, שהוא המקום שיצאו משם, כי היא אם הבנים. וזהו ענין מיתה ושביירה, כי הרי האור והנשמה עלה למעלה, והוא מיתה, והכלי נשתברה ונתפזרה לשברים רבים, וזהו שביירה. וכאשר מת ונשבר כלי החסד, הנה ירדו הק"ל רבוא אורות בכלי הגבורה, ובאשר שהאורות כל מה שיורדים למטה הם מתגלמים, ואין כחם חזק כ"כ כמו למעלה. וכן כלי הגבורה היא יותר עבה מכלי החסד, וגם הרי נתמעטו ע"י ה"י רבוא שעלו למעלה, הנה חשבו האורות וכן כלי הגבורה עצמה שיכולים לקבל זה את זה, ולהשתוות זה עם זה, ולכן ירדו כל הק"ל רבוא אורות לכלי הגבורה, אך גם הוא לא יכלה לקבל אותם ומת ונשבר גם הוא. ונשאר ה"י רבוא אורות שלו באויר, ואח"כ עלו להבינה כנ"ל, ושאר הק"כ רבוא אורות ירדו בכלי הת"ת, ומת ונשבר גם הוא. וירדו הק"י רבוא אורות בנצח ונשבר גם הוא. ואח"כ ק' רבוא אורות בהוד ונשבר גם הוא. ונשאר צ' רבוא אורות ליסוד, ובאשר שהיסוד הנה הוא נבנה ונעשה מכללות כל הה' ספי' חג"ת נ"ה, ולכך הוא נקרא כל כנודע (וזה בראשית יז ע"א), ולכן הרגיש הוא בחורבן כולם יותר מזולתו, כי הם כללותו, אשר מהם הוא נמצא, והיסוד הוא נקרא צדיק (וזה בראשית לב ע"א), שעליו נאמר (תהלים לו כא) וצדיק חונן ונותן, שהוא נותן להמלכות, ולכן התחכם הוא בעצה להתקיים, ולא קיבל מתחילה את כל הצ' רבוא אורות כולם, אלא קיבל תחילה רק עשרה רבוא אורות¹⁸⁹, והיה בדעתו ליתנם להמלכות, וקיבל את אותן העשרה רבוא אורות והורידם בהחלק תחתון שבו, שהוא בחי' העטרה¹⁹⁰ שלו ליתנם להמלכות. אך קודם

רבוא דהכתר לג' חלקים, ו' אלף רבוא לפנימית הכתר עצמו, ט' אלף רבוא להחכמה, וג' להבינה, ב' לאור מקיף, וא' לפנימי שלה. ואח"כ מהאלף דהבינה ירדו מהם ק"מ להז"ת, והנה היה ראוי שיתחלק בהם הק"מ רבוא בדרך זה, כי הו' ספי' חג"ת נה"י יקחו הם קכ"ו רבוא, ע"ב רבוא לאור מקיף, י"ב לכל א', ונ"ד רבוא לאור פנימי, ט' לכל א', וספי' המלכות תקח י"ד רבוא, ח' לאור מקיף, וו' לאור פנימי. כן היה ראוי שיתחלקו ביניהם, כי הז"ת שיצאו כל א' מהבינה בפנ"ע, ולא יצאו כלולים זבי"ז וכנ"ל פ' ל"ו, אין בכח שום אחד מהם לקבל אורות זולתו, אלא רק אור עצמו לבד. אמנם באשר שהבינה שהיא אם הבנים היתה היא עדיין בגבורות רבים וכנ"ל פ' ל"ד, ומטבע הגבורות הוא שלא ליתן מעצור לרוחו, ותכונתו הוא לצאת בכל כחו ופעולתו לחוץ, לכן הוציא הבינה את כל הק"מ רבוא אורות הכלולים בה בבת אחת, וירדו כולם בספי' החסד שהיה עומד תחתיה קרוב וסמוך אצלה כנ"ל פ' ל"ו, ולא היה אפשר לכלי החסד לקבל ולסבול את האורות כולם, ונבקע הכלי לבקעים, ונשברה ונתפרדו השברים שבה לששים רבוא שברים כמו שיתבאר למטה בעה"י¹⁸⁸.

והנה אמרנו כי אורות הראוי לכל כלי לקבל בתוכה הוא ט' רבוא, אמנם הוא, הנה רבוא אחת יותר מחלקה היה אפשר לה ג"כ לקבל, ולא היה נשבר בשביל זה, ורק משום שירדו בה כל הק"מ רבוא כולם, לכך נשברה. וכאשר שנשבר כלי החסד, הנה נשארו אלו ה"י רבוא אורות שהיה אפשר לה לקבל, נשארו הם באויר, ושאר הק"ל רבוא אורות ירדו לכלי הגבורה. וה"י רבוא אורות

מאיר הל"ט

189. ע"י ויקהל משה פרק יז ד"ה ודע שבינות אלם, ז"ל: ודע שבינות אלם אמר שיסוד חצי התחתון של יסוד דו"א לא לקח ליתן למכות רק עשירית שלו מערך האור שיצא מתחילה מבינה ונשארו מאור ט' חלקים שמגיעים לחלק זעיר שהם סוד ו' מלכים שבנקודות.
 190. ע"י ויקהל משה פרק טו ד"ה פירוש הדבר, שזה היה בחצי התחתון של כלי היסוד.

188. ע"י ויקהל משה פרק יד ד"ה והנה אם היתה, ז"ל: כיון שנשברו נפלו שברי כלים שלו למטה וחלק השביעי מאור שהיה באמת ראוי לחלקו עלה לבטן אמו שהוא בינה הנקראת אם הבנים כי היא יולדת השבעה כלים וקבלה הנשמה של חסד כביכול רק אותה אור שהיא ראוי לחסד בסוד נשמה.

במיתת היסוד למעלה בהבינה. וכאשר קבלה המלכות בתוכה את אותן העשרה רבוא אורות, הנה היה אפשר לה שתתקיים בהם היטיב, כי הרי הוא עוד פחות ממה שמגיע לחלקה וכמו שאמרנו לעיל, שהחלק המגיע לה הוא י"ד רבוא, ח' לאור מקיף, ו' לאור פנימי. אך כאשר שלא קבלה אותן בסדר נאות כהראוי לה, כי הקבלה הראויה לה הנה הוא שתקבל אותן מהיסוד אחר שנצטמצם בו, וגם אחר שנצטמצמו בכל הה' ספי' העליונים שהם החג"ת נצח הוד, ובאשר שלא נצטמצם בהם כלל, כי הרי כולם לא הגיעו לשלימותם, שכולם נשברו, ובאו כל העשרה רבוא להמלכות בדרך שפיקה לא בדרך קבלה כהראוי כלל, ולכן לא נשלמה המלכות ג"כ על ידיהם בשלימות הראוי כלל¹⁹³.

והגם שהיא לא נשברה ח"ו, ונשאר בקיומה, עכ"ז הנה נתעלפה מאד ונחלשו כחותיה ונתבטל מצורתה, ועל זה הסוד הנה נאמר בתהלים (לד כא) שומר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה, ואמר האריז"ל (בליקוטי תורה תהלים שם) זה לשונו: שומר כל עצמותיו דז"א בעת החורבן, שעצמות שלו שהם האורות פנימיים הם לא ירדו, ולא היה בהם מיתה ח"ו, כי הם עלו למעלה, וכנ"ל שהאורות חזרו להבינה, אבל אחת מהנה, שהוא המלכות נוק' דז"א, היא לא נשברה, שלא מתה ממש רק כמו שמתעלף בסוד מעולפת ספירים (ר"ל שהספיר שהיא המלכות היא נתעלפה, וזהו סוד מ"ש (שיה"ש ה יד) מעולפת ספירים), ובסוד מ"ש בספד"צ פ"א וארעא אתבטלת, כי לא היה בה מיתה ממש כמו בז"א עכ"ל. ויתבאר כ"ז עוד בדברינו למטה בעה"י.

שהספיק ליתן אותם להמלכות ירדו עליו הפ' רבוא אורות ונשבר גם הוא¹⁹¹, ועכ"ז הנה היה מתקיים הוא יותר מזולתו, שהרי התעכב את עצמו מתחילה¹⁹², ולא לקח רק י' רבוא אורות לכד, והרי היה מתקיים אותו העת. וכן נחלק הוא לשנים, כי הרי אותן העשרה רבוא אורות אשר הורידם בהחלק תחתון שלו, הנה הם יצאו למלוכה שם, ונעשה אותו החלק תחתון למלך בפנ"ע, והשתמש אז באותן העשרה רבוא. ואח"כ הפ' רבוא אורות שנכנסו בהחלק עליון שלו, הנה קודם שנשבר הרי נעשה הוא ג"כ למלך בפנ"ע, והרי נחלק היסוד לשנים, והוא היסוד ועטרה, והם שני מלכים וכמו שיתבאר עוד למטה.

והנה כאשר ירדו הפ' רבוא אורות בהחלק עליון דהיסוד, קודם שהספיק ליתן את הי' רבוא אורות להמלכות, והרי היה בו צ' רבוא אורות, הנה נשבר גם הוא כולו כמו החג"ת נ"ה. אמנם להמלכות היה פעולת היסוד לתועלת גדול, כי ע"י שהפריש היסוד לחלקה רק עשרה רבוא אורות לבד, הנה נפרדו אותן העשרה רבוא לעצמן, כי הרי נעשה על ידן החלק תחתון דהיסוד למלך בפנ"ע כנז'. ולכן כאשר נשבר היסוד כולו, לא ירדו להמלכות אלא רק אותן העשרה רבוא דאותו החלק תחתון דהיסוד, שהוא המלך השני דהיסוד, כי הרי נעשה הוא למלך בפנ"ע, ורק הוא הקרוב אצלה והסמוך אליה, שממנו מקבל המלכות. ולכן לא קבלה המלכות אלא רק אותן העשרה רבוא לבד, אבל הפ' רבוא אשר ירדו להחלק עליון דהיסוד, שהוא נעשה למלך בפנ"ע, הנה הם עלו

מאיר הלשם

191. ע"י ויקהל משה פרק טו ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: ועליו נאמר וימלוך שאול מרחובות הנגה וגו', ר"ל חצי עליון קבל המלוכה שהיא יותר מכדי יכולתו, וימת שאול, שנשבר חצי עליון של כלי ונפל האור כולו על חצי התחתון שלו שהוא נקרא בעל חנן.

192. ע"י ויקהל משה פרק טו ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: אך הוא לא מת פתאום כמו העליונים, כי מלך שעה אחת, כי הלא קודם שבירתו היה בחצי תחתון רק קצת אור בפקדון, שהוא

סוד מלוכה.

193. ע"י ויקהל משה פרק טו ד"ה וימלוך תחתיו הדר, ז"ל: נפל מאורו בחזקה על כלי מלכות, ולא נכנס לתוכו רק נפל מבחוץ סביבות כלי שלה, ומרוב אור שנפל על סביבה מיסוד וגם שבירי כלים נפלו עליה, לכן לא נשברה מכל וכל, רק נתמעכה ונתבטלה מצורת כלי שלה ונעשה כפשוטי כלי עץ וכו' והוא פי' מ"ש בספד"צ וארעא אתבטלת.

סוד מלוכה.

193. ע"י ויקהל משה פרק טו ד"ה וימלוך תחתיו הדר, ז"ל: נפל מאורו בחזקה על כלי מלכות, ולא נכנס לתוכו רק נפל מבחוץ סביבות כלי שלה, ומרוב אור שנפל על סביבה מיסוד וגם שבירי כלים נפלו עליה, לכן לא נשברה מכל וכל, רק נתמעכה ונתבטלה מצורת כלי שלה ונעשה כפשוטי כלי עץ וכו' והוא פי' מ"ש בספד"צ וארעא אתבטלת.

פרק לח

וימלוך וימת, כי הרי יצא למלוכה עכ"פ. וכן הוא עוד כי בפרטות היה כלול כל ספי' מק"נ דור, אשר כל דור הוא מס' רבוא כמ"ש רז"ל במדרש קהלת (פ"א ס"ה) בפסוק דור הולך ודור בא. והיינו כי הרי כל ספי' הוא כלול מעשר, וכאשר האיר בהם הי"ה כנ"ל הרי עשר פעמים י"ה, הם ק"נ, והם ק"נ דור, שכל דור הוא מס' רבוא, והנה הז' ספי' הם ז' פעמים ק"נ, והוא אלף וחמשים. אמנם בספי' המלכות לא האיר רק הי' לבד, ובסוד (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ, אבא יסד ברתא (זהר ח"ג דף רנח ע"א), וכן היא נקרא חכמה זעירא¹⁹⁵, י' זעירא¹⁹⁶, והוא הי' דאדני שהוא מהי' דהויה. ומשום שהוא מסוד י' לבד, הרי חסר בה חמשים, והיה המלכות רק ממאה דור, והו' ספי' חג"ת נה"י היו כל א' מק"נ דור, והרי הם בסך הכל אלף דור. והוא סוד מ"ש רז"ל (בראשית רבה פכ"ח סימן ד) אלף דור עלו במחשבה להבראות, כי כל מציאותם היה רק בבחי' מציאות המחשבה, שהוא מציאות דק בלתי ממשי. והיו גבורות גדולים, ומהם יצא כל הרע כולו. והוא מסוד התקע"ד דורות שאמרו במדרש שם וכן בחגיגה (דף יג סע"ב), ומזה הוא כל סוד הרע אשר על זה תלוי כל ענין הבחירה ותיקון כל העולמות כולם, שברצונו ית"ש לתלות הכל בהאדם כנ"ל ר"פ ל"ז.

ובאמת הנה היה כל ספי' מחסדים ג"כ, כי החו"ג הוא שורש הכל, וזולתם אי אפשר לשום מציאות אור שיתגלה, וכמו שכתבנו בדע"ה ח"א דרוש א', וע' לעיל פ"א, והיו הק"נ דור שבכל ספי' וכן הס' רבוא שבכל דור מחסדים ג"כ. ר"ל שהיה בכל ספי' ב' פעמים ק"נ, דור אחד מחסדים ואחד מגבורות, וכל דור שבכל א' מהם הוא מס' רבוא, והרי היה אלף דור מהז' ספי' הנז' מצד החסדים ג"כ. ומהם הוא שורש כל הצדיקים,

והנה על שפעת אורות הללו שנמשכו בהז' ספי' ולא היו יכולים לקבל ומתו ונשברו והמלכות לא נשברה וכו"ל, הנה על סוד הזה הוא הח' מלכים דסוף פ' וישלח כמו שיתבאר, וכולם יצאו מהבינה. וזהו שכתוב שם (בראשית לו לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, שהוא בינה¹⁹⁴, שהיא שורש הגבורות, שכל דינין ממנה מתערין (זהר ח"ג סה ע"א). וכל זמן שלא היה המתקלא כנ"ל פ' ל"ד, היה בינה בגבורות תקיפין, ונקרא ארץ אדום, וממנה יצאו כל הז' ספי'. והיו הם ג"כ עדיין רק בבחי' גבורות גדולים, ומדרך הגבורות הוא להתפרד, ולכן היו כל אלו הז' ספי' כל א' לעצמו, משא"כ לאחר התיקון הנה נעשו הם כולם לגוף אחד, אך עתה היו מופרדים זה מזה, והיו ז' מלכים. וזהו שאמר (בראשית לו לא) לפני מלך מלך לבני ישראל, שאז נעשו כולם רק למלך אחד, אבל עתה שהיו כל א' לעצמו, והיו ז' מלכים לכן לא היו יכולים לקבל ריבוי האורות.

והנה כאשר נמשכו האורות בכל ספי' וספי', נעשה בכל א' עולם מלא מס' רבוא נשמות, כי כל ספי' הנה היא מסוד הד' אותיות דהשם הויה ב"ה, כי הרי כל א' הוא כלול מעשר ספי', וכל עשר ספי' הם סוד הויה שלימה כנודע, וכאשר ירדו בהם האורות שהם מהאותיות י"ה דס"ג וב"ן כנ"ל פ' ל"ז והאירו היה בכל אות מהד' אותיות דהשם הויה שבכל ספי', הרי ד' פעמים י"ה הם ס', והאורות הללו הרי היו כולם בסוד רבואות כנ"ל, ולכן נעשה ויצא בכל ספי' וספי' עולם מלא מס' רבוא נשמות, וזהו ענין מלוכתם, כאשר שנכנסו האורות בהם, והוא במה שנאצל בכל א' עולם מלא מס' רבוא אורות ונשמות. והגם שלא נתקיימו ומתו ונשברו, אך מלכו כרגע עכ"פ, וזהו שכתוב בתורה על כל א'

מאיר הלשם

195. עי' אד"ר רצו ע"א.
 196. ספד"צ כו ע"א.

194. עי' אד"ר (קלה ע"א): "ארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימן תמן".

וכן שורש כל המלאכים הקדושים, ובראשם הם ז' רואי פני המלך, שהם אוריאל רפאל גבריאל מיכאל נוריאל, שסימנם ארגמן, ועוד ג' שרים היושבים ראשונה במלכות לפניו מן הפרגוד, והם שמועיא"ל מטטרו"ן יהוא"ל, שסימנם (שמות ג טו) זה שמי, כמ"ש בתיקונים (תיקון נה דף קב ע"א) וכן בספר ברית מנוחה בהקדמה, וע' בעמק המלך שער עולם התוהו פ' ל"ב, ובדברינו בדע"ה ח"ב דרוש ב'. והרי לנו עכ"פ, כי ע"י שנכנס האורות בהם הנה נעשה ע"ז בכל א' מהם עולם מלא מכמה אלפי רבואות מציאויות, הן דחסדים הן דגבורות וכנז', וזהו ענין מלוכתם. אך לא היה מלוכתם רק כרגע ומיתו לאלתר, שעלו האורות למעלה כנ"ל, והכלים נשברו כל א' ונתפזרו לששים רבוא שברים, וכמנין המציאויות אשר בעת מלוכתם וכנז'. ואותן השברי כלים הנה היו הם השורש לכל מציאות העולמות כולם שנעשה אח"כ, כי ע"י שבירתם יצאו ממדרגת עולם המלבוש ואויר קדמון ואדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו, ונעשו לשורש לכל העולמות שלמטה, כי אחר שחזרו ונתקנו הנה נעשה מאותן השברים עצמן כל העולמות שלמטה, והם עצמן בחי' הגבורות אשר כל העולמות כלולים מהם, ומתקנים ומתבסמים ע"י תיקוני האדם התחתון כנ"ל פ' ל"ז. כי אחר שיצא השם מ"ה שאמרנו לעיל פ' ל"ד, שהוא מרזא דאור א"ס עצמו, הנה נחשב בערכו גם החסדים הקודמים ג"כ רק לגבורות, כי הם כולם רק מאורות הב"ן, והנה הם חסדים דהב"ן וגבורות דהב"ן, והוא כולו בחי' גבורות בערך המ"ה. ומזה המ"ה וב"ן נעשים אח"כ כל העולמות כולם, ומתקנים הגבורות ע"י תיקוני האדם התחתון. והבן כ"ז היטיב, כי כ"ז הוא ממש ע"פ כל הדרושים הנאמרים בע"ח וכנודע, אלא שהע"ח מדבר רק באורות הנקודות אשר יצאו מהעינים דאדם קדמון, ונעשה מהם התוהו באורות דהב"ן דהא"ק, ואח"כ נעשה התיקון ע"י המ"ה דהא"ק, ונתקנו מזה נעשה כל

הד' עולמות אבי"ע, ודברינו עתה הנה הוא בעשר ספי' דהטהירו אשר נעשו גם הם ויצאו מקודם ע"י הב"ן, והוא מהב"ן דעולם המלבוש, והיה בהם ג"כ בחי' התוהו, והוא מיתת המלכים ושבירת הכלים דעניינו, ואח"כ נתקנו ע"י המ"ה דעולם המלבוש, ונעשה מזה כל מציאות הא"ק כמו שיתבאר לקמן בעה"י. וענין החורבן הנעשה בהב"ן והתיקון הנעשה ע"י המ"ה, הוא שוה בעניינו כמו כל הדרושים אשר בע"ח, אלא שבענין מיתת המלכים עצמן יש בזה איזה חלוקים ביניהם וכמו שיתבאר בעה"י, אבל בענין הב"ן והמ"ה וכן בכל עיקר הענין כולו הם שווים.

ודע עוד כי כל ענין מיתת המלכים שאמרנו כאן וכן כל מה שאנו מייחסים את המלכים דעניינו ג"כ על המלכים דסוף פ' וישלח, הנה הוא באמת רק בהעלם נורא מאד, כי כל עיקר מיתת המלכים ועולם התוהו והמלכים דסוף פ' וישלח, הנה הוא רק באורות הנקודות שיצאו מהעינים דא"ק הנאמרים בע"ח חיים, שהם כמה אלפי אלפים מדרגות למטה מעניינו, כי כל העולמות דעניינו הם כולם רק מהעולמות דא"ס¹⁹⁷, אשר אין ערך להם לאורות הנקודות הנאמרים בע"ח. אך באשר שכל גילויי ית"ש הנה הם כולם בסדר אחד, וכל עליון הוא שורש להתחתון, ולכן נדרש כל אותן העינים למעלה ג"כ. כי כל המאורעות שנסדרו ונעשו למטה נסדרו ונעשו כ"ז ג"כ למעלה, והם בכל א' רק בערך המתייחס אליו, כי בערך התחתון לא היה למעלה מיתה ושבירה כלל, ולא היה נעשה תוהו כלל, והוא על דרך שאמר האריז"ל בע"ח (שער פנימית וחיצונית דרוש ח) כי טהרה דבריאה היא נקרא טומאה דאצילות, והקליפה העליונה דאצילות היא נקראת טהרה דבריאה, וע' עוד שער רפ"ח (פרק ו). וכן כתבתי עד"ז בדע"ה ח"ב בענין החטא דאדה"ר, כי לפי מדרגת העולמות שקודם החטא, והיה אז אדה"ר במעלה עליונה נורא מאד,

האדם של עתה בערך מדרגת החיות שקודם החטא, ונחשב כל החיות של עתה רק בבחי' הבלי דגרמי ואנו כמתים ממש בערך החיות שקודם החטא. וכן הוא בענינינו, כי מה שנחשב מיתה ותוהו למעלה הוא חיות ואצילות למטה, אלא שנדרש בכל א' לפי ענינו ולפי הערך המתייחס ושייך אליו. וע"פ דרך זה אנו מייחסים גם כאן כל ענין המלכים דסוף פ' וישלח, הגם שעיקרם הוא רק בדרושי הנקודות שמהענינים ד"א ק אשר בע"ח וכאן הוא הכל רק בבחי' שורש השרשים ובהעלם נורא מאד ודי בזה וזכור כל זה.

עד שגם גופו היה במעלה יותר הרבה ממדרגת מט"ט שר הפנים של עתה. ואחר החטא כשירדו העולמות וירד אדה"ר למדרגתו של עתה, הנה נתקיים בו ממש מקרא שכתוב (בראשית ב יז) כי ביום אכלך ממנו מות תמות, כפשיה ממש, כי כל חיותו של עתה בערך הקודם הנה הוא רק בבחי' הבלי דגרמי, שהוא תמצית חיות הנשאר בתוך העצמות בקבר, וזהו שכתוב (ישעיה נח יא) ועצמותיך יחליץ, כי מזה ההבלי דגרמי יצמיח התחיה לקום בתחיית המתים, וע' בווה"ק (פ') שלח דף קע ע"א ושם דף קסט). וכן הוא כל חיות

פרק טל

בכללי חו"ג כלל ז) ובכ"מ. ואמר וימלוך, ר"ל כי נכנס בו האורות והאיר והזהיר בכמה אלפי רבואות אורות ומציאותיות ובעולם מלא מכל טוב וכנ"ל פ' ל"ח, אך משום שלקח הוא כל האורות כולם, גם מה ששייך להו' ספ' התחתונות, ולא היו אז הו' ספ' מיוחדים זב"ז בבחי' פרצוף אחד, אלא שהיו עומדים זה תחת זה כל א' לעצמו, לכך לא היה יכול לסכול את ריבוי האורות, לכן וימת בלע, ועלו האורות השייך לחלקו לשרשם שהוא בהבינה, שהיא אם הבנים, והכלי נבקע לבקעים רבים, ומת ונשבר, ולא היה מלוכתו רק כרגע. אך שאר האורות השייך להו' ספ' התחתונים ירדו למטה ונכנסו כולם בהמלך השני שהוא גבורה, וזהו שאמר (בראשית לו ג) וימת בלע

ונחזור להענין, כי הנה אלו הז' מלכים שהם ח', כי היסוד נחלק לשנים כנ"ל פ' ל"ז, ואמרנו כי ז' מיתו ונשברו והח' שהיא המלכות לא נשברה, הנה הם השמונה מלכים הנאמר בסוף פרשה וישלח. ועל ז' מהם כתוב שם וימלוך וימת, ובחי' לא נאמר וימת. ואלו הם: כי המלך הראשון שהוא חסד, הנה עליו נאמר (בראשית לו לב) וימלוך באדום שהוא מסטרא דגבורה¹⁹⁸, כי היו כולם גבורות גדולים שהוא מהב"ן לבד, שהוא כולו גבורה. והיה המלך הראשון בלע בן בעור, ושם עירו דנהבה, כלומר דין הבה כד"א לעלוקה שתי בנות הב, כמ"ש באד"ר (דף קלה ע"א¹⁹⁹) ע"ש. ונקרא החסד בלע משום שהוא מתפשט ונבלע ככולם, וכמ"ש בע"ח בדרושי הצלם (פרק ב

תק"ח

מאיר הל"ט

ויללה. ושם עירו דנהבה, מאי דנהבה, כלומר דין הבה כד"א (משלי כ) לעלוקה שתי בנות הב. כיון דסליק לאתישבא ביה לא קאים ולא הוה יכיל למיקם. תרגום: בעל בן בעור, שנינו הוא גזירת דין קשה שבקשים, שבגללו מתקשרים אלף אלפים בעלי יבלה. "ושם עירו דנהבה" מהו דנהבה? כלומר הבא דין, כמו שנאמר לעלוקה שתי בנות הב. כאשר עולה להתיישב בו אינו עומד ואינו יכול להתקיים.

198. (קלה ע"א) אשר מלכו בארץ אדום, בארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן, וכלהו לא אתקיימו כו' וימלוך באדום רזא חדא הוא אתר דכל דינין. תרגום: בארץ אדום, במקום שכל הדינים נמצאים שם, וכולם לא נתקיימו וכו' וימלוך באדום סוד א' הוא מקום שכל הדינים וכו'. 199. בא"ר (דף קלה ע"א): בלע בן בעור תאנא הוא גזירת דינא תקיפא דתקיפין, דבגיניה מתקטרן אלף אלפין מארי דיבבה

חושם מלשון חושם של קנים, כמ"ש בגמרא (כ"ב דף קמג ע"ב), והוא כי ת"ת כלול ממכה גונון, כמ"ש (שיה"ש ה י) דודי צח ואדום, ולכך נקרא תפארת. ואמר מארץ התימני, כי ת"ת נוטה לימין, כמ"ש בתיקונים (תיקון יג דף ל ע"א בדה"מ תשיעאה).

ומלך גם הוא כרגע ומת ונשבר, וכמ"ש (בראשית לו לה) וימת חושם וימלוך תחתיו הודד בן בדד. והוא נצח, כן הוא בספר ויקהל משה פ' י"ד, וע"ש בארוכה בשם ספר יונת אלם הטעם שנקרא כן, אך בספר עמק המלך שער עולם התורה פ' מ"ח אמר שם כי הודד בן בדד הוא יסוד, וע"ש כמה שינויים בכל זה ובטעם השמות דכל א' בארוכה. וכל דבריו שם הם מספר הליקוטים המיוחס להאריז"ל, ונדפס עם שער הפסוקים יחד בירושלים ע"ה ת"ו ע"ש פ' וישלח (מב ע"ב – מד ע"ב), וכן הוא ג"כ בספר זוהר הרקיע (בדרוש ז' מלכין קדמאין בדף קנ) ע"ש בארוכה. אמנם משום שגם כל דבריהם שם הם בשינויים הרבה ממה שכתוב בעץ חיים דרושי הנקודות (פרק ד), וכן נמצא שינויים בזה ג"כ בדברי הגר"א בספרא דצניעותא פ"א (ט ע"ג) וא"כ הרי אין לנו דרך כבושה ופשוטה בכל זה. והגם שכולם הם דברי א"ח וכמו שכתבנו בספר הדע"ה ח"ב דרוש א' ע"ש בארוכה, אך כאשר שכל דברינו עתה בספר הזה הוא מיוסד על המאמר אדם דאצילות המיוחס ג"כ להאריז"ל²⁰⁴, וקבענו את כל דברינו ע"פ סדרו ודרכו וע"ד ביאור עליו, לכן נמשכתי כאן בכל הסדר דהמלכים ג"כ רק ע"פ המאמר אדם דאצילות, וע"פ סדרן המבואר בספר ויקהל משה, שהשמונה מלכים דסוף פ' וישלח הם כסדר הז' ספי' חג"ת נהי"מ, כי היסוד נחלק לשנים וכנ"ל וכמו שיתבאר עוד למטה. והרי הוה הודד בן בדד נצח והוא מלך אחר חושם שהוא ת"ת כנ"ל.

וימלוך תחתיו יובב בן זרח מבצרה²⁰⁰. ונקרא הגבורה יובב מלשון יבבה²⁰¹, ואמר בן זרח ר"ל שהוא קיבל את האורות שהיו תחילה בהחסד והוא מלשון זריחה, הבוקר אור, שהוא חסד. ואמר מבצרה ר"ל שהיו האורות כולם גבורות, והוא מלשון הכתוב (ישעיה סג א) חמוץ בגדים מבצרה. ויצא גם הוא למלוכה ע"ד הנז', אך משום שגם הוא קיבל אורות הרבה יותר מחלקו, שקיבל את האורות השייך לכל הספי' התחתונים ג"כ, ולא היו מיוחדים זב"ז בבחי' פרצו' אחד²⁰², אלא שהיו עומדים כל א' לעצמו, זה תחת זה וכנז', לכן לא היה מלוכתו ג"כ אלא כרגע. ומ"ש וימלוך תחתיו, הכוונה הוא במילת תחתיו, כי משום שהיה תחתיו, זה היה סיבה למלוכתו, וכן היה זה הסיבה למיתתו. כי ע"י שהיה תחתיו נתעבה הכלי שלו וכן נתגלמו האורות עי"ז ג"כ, ע"י שירדו יותר למטה, ואין כחם חזק כבתחילה, ולכן חשב שיהא אפשר לו לקבלם וכנ"ל פ' ל"ז. אבל באמת הנה היה זה עצמו הסיבה למיתתו, כי ע"י שחשב שיכול לקבלם וקיבל את כולם, עי"ז מת ונשבר, כי הנה היו עדיין באמת יותר מכחו ולא היה יכול לקבלם כלל. וכן ע"י שהיו תחתיו ולא היו מקושרים זב"ז בבחי' פרצוף חסד בימין גבורה בשמאל, נצח בימין הוד בשמאל וכנודע מסדר קישורם לאחר התיקון, הנה עי"ז עצמו מת ונשבר. ונמצא שבמה שהיה תחתיו הנה זה היה הסיבה הן למלוכתו והן למיתתו, וזהו הכוונה מה שכתוב בכל א' וימלוך תחתיו.

ואחר שמת ונשבר גם הוא שהוא יובב מלך הגבורה וכמ"ש (בראשית לו לה) וימת יובב, אז (שם) וימלוך תחתיו חושם מארץ התימני, והוא ת"ת. ונקרא חושם שהוא אותיות חמש (כי הרי הוא בתורה חסר ו'), משום שת"ת הוא כלול מכל הה' ספי' חג"ת נצח הוד כנודע²⁰³. וכן נקרא

מאיר הלשם

200. ע"י ויקהל משה פרק יד ד"ה הנה על מלכות, שהדיוק ב"תחתיו" הוא שמאחר שהוא תחתיו, חשב שיש לו כח לסבול את האור הגדול.
 201. ע"י בהגר"א על ספד"צ ט ע"ג ד"ה מלך השני.
 202. ע"י עניין רה"י ורה"ר בע"ח שבירה ב.
 203. ע"י בהגר"א על ספד"צ יד ע"ד וכ"ה כאן.
 204. ע"י לעיל הערה 114.

19 ע"א

(שם ב טז) שרקו ויחרקו שן, וכן בספר יצירה (פ"ב מ"א) ש' שורקת, וזהו ממשרקת.

ואחר שמלך גם הוא וקיבל אורות יותר מכח, הנה מת ונשבר ולא היה מלוכתו רק כרגע,

וזהו שכתוב (בראשית לו לז) וימת שמלה וימלוך תחתיו שאול מרחובות הנהר, והוא יסוד. ונקרא שאול משום שהוא ניתן תמיד בשאלה אל המלכות²⁰⁷, ואח"כ חוזר למקומו, וכן כל השפע הנמשך בו מהמוחין עלאין הוא רק שאול אליו, כי עיקרם הוא ליתנם להמלכות. ומשום שכל השפע הנמשך בו תמיד הנה הוא מהיסוד דבינה, לכך אמר מרחובות הנהר, וכמ"ש באד"ר (קמב ע"א) רחובות הנהר איהו בינה דמינה מתפתחין חמשין תרעין דנהורין כו'. ור"ל כי היסוד דבינה היא נקרא תמיד רחובות הנהר, כי היסוד שלה רחב, וממנה נמשך להיסוד דז"א, וזהו שאול מרחובות הנהר, וע' בע"ח (דרושי נקודות פ"ד). וכבר אמרנו כי מלך היסוד הוא נחלק עתה לשנים, ונעשה עתה לשני מלכים, והחלק העליון שלו הוא שאול מרחובות הנהר, והחלק התחתון שלו הוא בעל חנן בן עכבור כמו שיתבאר. ומתחילה קיבל היסוד עשרה רבוא אורות והורידם בהחלק תחתון שלו ליתנם להמלכות וכנ"ל פ' ל"ז, והוא סוד הכתוב (בראשית מא לו) והיה האוכל לפיקדון לארץ. הנאמר אצל יוסף, כי יוסף הצדיק שהוא יסוד כנודע (והר בראשית מה ע"א), הנה קיבל עשרה רבוא אורות והורידם בהחלק תחתון שלו ליתנם להמלכות שהיא הארץ. אך קודם שהספיק ליתנם לה הנה ירדו הפ' רבוא אורות בהחלק העליון שלו, שהוא שאול מרחובות הנהר, ולא היה יכול לסובלם ומת ונשבר, וזהו שאמר הכתוב (בראשית לו לה) וימת שאול וימלוך תחתיו בעל חנן בן עכבור, והוא החלק תחתון דהיסוד הנקרא בעל חנן, על שם (תהלים לו כא) צדיק חונן ונותן, שהוא נותן תמיד להמלכות. ונקרא בן עכבור שהוא מלשון עכב

ובטעם שנקרא הנצח הדרד בן בדר הוא בארוכה בספר יונת אלם כנ"ל, וקשה לי להאריך בזה אך אכתוב מדבריו דבר אחד בזה, והוא כי נודע הוא כי נצח והוד הם תרי פלגי גופא (רע"מ פנחס רלו ע"א), וכל ספי' הנה היא הוי"ה שלימה שהוא גימט' כ"ו, והנצח שהוא פלג גופא הוא חציו של השם הוי"ה, וזהו הדר שהוא גימט' י"ג כמספר חצי השם. ומה שנקראו כולן בשמות הללו, כי עדיין לא נתקדשו להקרא בשמם שהוא חג"ת נהי"מ עד אחר התיקון דוקא. ולכן נתלבשו בהשמות הללו שהיו מלכי אדום ממש, כי הם שרשם, שמאותן המלכין קדמאין יצאו בעוה"ז המלכי אדום, ונתלבשו בשמם, ולכן כלולים שמות הספי' בהם רק ברמז ובהעלם גדול, כי כן קדושת הספי' לא נתגלה בהמלכין קדמאין, אלא שהיה נכלל בהם רק בהעלם. וזהו שאמר באד"ר (דף קלה ע"ב) וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין כו', ור"ל כי קודם התיקון היו נקראים על שם מלכי אדום הכתוב בתורה, אבל לאחר התיקון נקראים בשם חג"ת נהי"מ.

ונחזור לענין כי הדרד בן בדר הנה הוא לפי דרכינו מלך הנצח, ואחר שקיבל גם הוא אורות יותר מכחו וכנ"ל, הנה מת ונשבר והיה מלוכתו רק כרגע, ואחר שמת הוא אז (בראשית לו לו) וימלוך תחתיו שמלה ממשרקת והוא הוד. ונקרא שמלה משום שבו הוא סוד הלבושין, וכמ"ש (תהילים קד א) הוד והדר לבשת, וכן בהיכלות פקודי (דף רמו ע"ב) בהיכל השני שהוא היכל עצם השמים, הוד, הנה שם הוא הלבושין דנשמתין כמ"ש בפ' פקודי (דף רמו ע"א), ולכן נקרא שמלה. ומ"ש ממשרקת הוא על שם הגבורות שבו, כי בהוד שם הוא הגבורות תקיפין, וכנודע בסוד (איכה א יג²⁰⁵) כל היום דוה שהוא אותיות הוד, והוא אלף החמישי הוד²⁰⁶, וזהו משרקה, מלשון הכתוב

מאיר הלשם

205. ע"י רע"מ כי תצא רפב ע"א.
 206. זהו וירא קטז ע"ב.

207. ע"י ויקהל משה פרק יז ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: נקרא

אור, כי עכבור עם הכולל הרי הוא עכב אור (כן כתב בספר ויקהל משה בשם יונת אלם). והנה משום שהחלק תחתון דהיסוד חלק את עצמו מתחילה לצורך המלכו' כנז', לכן נעשה הוא למלך בפנ"ע, וכאשר ירדו הפ' רבוא אורות בהחלק עליון שלו ונשבר, לא נשבר רק הוא לבד, אבל החלק תחתון שלו היה עדיין מתקיים ועומד ע"י שלא היה בו רק עשרה רבוא אורות לבד, אמנם לא היה ניכר למלך בפנ"ע אלא רק אחר שנשבר החלק עליון, אז נעשה הוא למלך בפנ"ע, וכמ"ש (בראשית לו לח) וימת שאול וימלוך תחתיו בעל חנן בן עכבור. ובמיתת שאול ע"י הפ' רבוא אורות שהיו יותר מכחו כנ"ל, הנה עלו עשרה רבוא אורות למעלה בהבינה, וכמו שאמרנו לעיל פ' ל"ז שבמיתת כל מלך עלו עשרה רבוא אורות בהבינה, ולא נשאר לבעל חנן רק ע' רבוא אורות מהפ' הנז'. אך לא היה יכול לסובלם גם הוא ומת ונשבר, ועלו כל הע' רבוא למעלה שהוא בהבינה, ולא ירדו הם להמלכות משום שכבר נפרשו לחלקה רק עשרה רבוא לבד, ונבדלו הם לעצמן, ולכן עלו במיתת בעל חנן כל הע' רבוא למעלה בהבינה, ולא נשאר להמלכות אלא רק אותן העשרה רבוא לבד, והם ירדו להמלכות אחר מיתת בעל חנן, וזהו שכתוב (בראשית לו ט) וימת בעל חנן בן עכבור וימלוך תחתיו הדר, והוא המלכות ולא נאמר בו מיתת משום שלא קיבל רק עשרה רבוא לבד וכנ"ל פ' ל"ז. וזהו הענין מה שבשום מלך במיתתו לא נזכר יחסו כלל, אלא שכתוב סתם וימת בלע ולא כתיב וימת בלע בן בעור, וכן וימת יובב ולא כתיב וימת יובב בן זרח ועד"ז בכולם, וכאן בבעל חנן כתיב גם במיתתו וימת בעל חנן בן עכבור, אך הטעם הוא כי התורה מרמז לנו הענין מה שהמלכות נתקיים, שהוא משום שלא ירד בה רק אורות השייך לחלקה לבד, והוא משום שכבר נבדלו האורות שלה לעצמן. וזהו שאמר וימת בעל חנן בן עכבור, והוראת מילת עכבור הוא עיכב אור כנ"ל, כי משום שהבדיל היסוד את העשרה רבוא

אור השייך להמלכות לעצמן, ועיכב אותן בפקדון אצלו לצורך המלכות, ע"ז נבדל חלקה לעצמן ולא נתערבו עם שאר האורות, ולכן ירד להמלכות רק חלקה לבד, וע"ז נתקיימה ולא מתה. ונקראה המלכות בשם הדר כי היא שורש מלכות בית דוד הנאמר בו (שמואל א' טז יב) יפה עינים וטוב רואי, והוא פרי עץ הדר כמ"ש באד"ז (דף רצב ע"א). ומ"ש (בראשית לו ט) ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל כו' כו' ע' בזה באד"ז שם ובאד"ר (דף קמב ע"א) והארכנו בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש א' ע"ש.

אמנם בענינינו, הנה הגם שאמרנו שהמלכות נתקיימה, עכ"ז הנה משום שנשברו כל הז' מלכים העליונים ולא נצטמצמו האורות בהם, וגם קבלת המלכות הוא לעולם רק ע"י שביל דקיק, ועתה הרי בא עליה העשרה רבוא אורות כולם יחד בדרך שפיכה ונפילה, לכן לא הועילו בה האורות כהראוי כלל, כי נתבטלה מצורתה גם היא עכ"פ, ולא שלטו בה האורות אלא רק בעולם ובהסתר גדול. ועיקר השינוי לטובה אשר נשתנה המלכות מכל הז' מלכים שבז"א, הוא במה שלא נשברה הכלי שלה, אבל האורות שנכנסו בה היו עומדים בה בהסתר גדול.

וזהו הענין מה שבדברי הימים (א' קפיטל א פסוק נ) כתוב שם מיתה במלך השמיני ג"כ, וגם קורא שם את המלך השמיני ג"כ בשם הדד ולא בשם הדר, והוא משום כי דברי הימים הוא נכתב ע"י עזרא²⁰⁸ וכמ"ש בגמרא ב"ב (דף טו ע"א), ונודע הוא כי דברי כל חכם ונביא הנה הוא ע"פ השגתו, וכמ"ש הושע (יב יא) וביד הנביאים אדמה, וכמ"ש בתז"ח (לב ע"ד) וברע"מ (פ' בא דף מב ע"ב). ואמרו ביכמות (מט ע"ב) כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, משה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה, ופי' רש"י שם, נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה וכסבורים לראות ולא ראו, ומשה נסתכל באספקלריא המאירה וידע שלא ראה בפניו

פ' נ"ג

מאיר הלשם

208. ע"י יונת אלם פרק כ', ובויקהל משה פרק ט"ז.